

EDWARD N. LUTTWAK

COUP D'ÉTAT

A PRACTICAL HANDBOOK

REVISED EDITION

PUĈO

PRAKTIKA MANLIBRO

REVISITA ELDONO

EDWARD N. LUTTWAK

Harvard University Press

Kembriĝo, Masaĉuseco

Londono, Anglio

2016

Unue eldonita en Britio fare de Allen Lane The

Penguin Press 1968

Antaŭ parolo kaj Revizioj kopirajto © 2016 Edward N. Luttwak

Apendico C. Figuroj kopirajto © 2016 Luther Patenge Kopirajto

© 1968, 1979 Edward N. Luttwak Ĉiuj rajtoj

rezervitaj

Dezajno de jako: Tim Jones

978-0-674-73726-6 (pbk. : alk. papero)

978-0-674-96965-0 (EPUB)

978-0-674-96966-7 (MOBI)

La Biblioteko de Kongreso katalogis la presitan eldonon jene: Luttwak, Edward,
verkinto.

Puĉo : praktika manlibro / Edward N. Luttwak.—Reviziita eldono.

paĝj cm

"Unue publikigite en Britio fare de Allen Lane The Penguin Press 1968" - Titopaĝo
verso.

Inkluzivas bibliografiajn referencojn kaj indkxson.

1. Puĉoj—Manlibroj, manlibroj, ktp. I. Titolo.

JC494.L88 2016

321.09—dc23

2015033858

Al mia patro, Josif Luttwak zl, 22 oktobro 1968

Kaj al mia patrino, Clara zl, 6 julio 1981

Enhavo

Listo de Figuroj

Listo de Tabeloj

Agnosko

Antaŭ parolo al la Eldono de 2016

Antaŭ parolo al la Unua Eldono

Antaŭ parolo de Walter Laqueur (1978)

1. Kio Estas la Puĉo?
2. Kiam Ĉu Puĉo Eblas?
3. La Strategio de la Puĉo
4. La Planado de la Puĉo
5. La Ekzekuto de la Puĉo

Appendix A. The Economics of Repression

Appendix B. Taktikaj Aspektoj de la Puĉo Apendico

C. Statistics Index

Figuroj

4.1. Alternativaj formoj de registaro 4.2. La formala registaro kaj la reala 4.3. Telekomunikaj instalaĵoj disponeblaj al registaroj 4.4. La fizikaj celoj de la puĉo 4.5. Fizikaj celoj en marborda urbo 5.1. Funkcia sekvenco kaj tempigo 5.2. Inteligenteco "bruo" kaj analizo 5.3. Antaŭtempa tempo postulata de teamoj por atingi siajn celojn 5.4. Samtempa penetrado de la defenda aversistemo

A.1. Politika postviva limo sur impostado

A.2. La Duvalier-formulo

B.1. "Sofistika" forkapto de gravaj protektitaj celoj B.2. Ĝenerala

strukturo de bloka pozicio C.1. Ofteco de puĉoj,

1950–2010 C.2. Proporcio de sukcesaj kontraŭ

malsukcesaj puĉoj, 1950–2010 C.3. Ofteco de puĉoj de regiono, 1950-2010 (staplikita)

C.4. Ofteco de puĉoj de regiono, 1950-2010 (nestaplikita)

C.5. Distribuo de puĉoj laŭ regionoj, 1945–1965 C.6. Distribuado de puĉoj laŭ regiono, 1966-2010

Tabeloj

3.1. Formalaj strukturoj kaj realaj ĉenoj de komando

3.2. Lando X: eblaj intervenaj fortoj 3.3. Optimuma

enfiltriĝa strategio 3.4. La rolo de etnaj

malplimulto en siria politiko 3.5. Klaso de 19— ĉe militista

akademio de Lando X: nuna kariero

pozicio

3.6. La Aref-fratoj en Irako, 1958-1966: studo en lojaleco 3.7. Bataliono n-

ro 1: rekrutperspektivoj 3.8. Enfiltriĝo de la

armetropoj en Portugalio 3.9. Enfiltriĝo de la armetropoj

en Germanio 4.1. Grupoj kiuj provas influi usonajn

politikojn en Mezoriento 4.2. Alternativaj formoj de registaro 4.3.

Amaskomunikiloj en Mezoriento kaj

Nordafriko, meze de 1967 4.4. Policaĵ telekomunikadinstalaĵoj en Ganao, 1967 5.1. La

mekaniko de interveno de la obeemaj fortoj 5.2. La unua komuniko:

elekto de stiloj

B.1. Vespero de la puĉo: fortoj de la ŝtato plene renversitaj C.1.

Ekonomia evoluo kaj la puĉo, 1945–2010 C.2. Baza listo de puĉoj kaj

puĉoj, 1945-2010

C.3. La efikeco de la puĉo, 1945-2010: rezulto kiel funkcio de ĉefa partio

C.4. La ofteco de la puĉo: regiono kaj tempodistribuo de puĉo, 1945-2010

Agnosko

Mi rekrutis Sawyer Blazek, sciencan praktikiston kun tiam lastatempa afrika sperto kaj nun konsilisto pri naciaj sekurecaj aferoj, por helpi min ĝisdatigi la libron. Estis bonŝanca decido ĉar estis kun talenta akreco ke li apartigis la malnovan sed instruan de la malmoderna kiu bezonis anstataŭaĵon.

Dank' al lia laboro, mia revizio estis multe faciligita. Mi estas feliĉa agnosku lian kuraĝan helpon.

Antaŭ parolo al la Eldono de 2016

Skribante tion, kio fariĝis la unua eldono de ĉi tiu libro antaŭ preskaŭ duonjarcento, mi apenaŭ imagis, ke ĝi havos propran tutan ekziston, restanta presita ĝis hodiaŭ per sep eldonoj en la angla kaj dek naŭ eldonoj en fremdaj lingvoj de la araba ĝis la rusa. , kvankam la ĉina eldono estis eldonita, tre elegante, nur en Tajvano.

...

Kelkaj aferoj ŝanĝis de kiam mi skribis la originalan tekston. Puĉistoj, ekzemple, ne povas atendi multon gajni nuntempe per ekkaptado de "la radiostacio", unue, ĉar anstataŭ unu nacia radiodissendantanto eble nun estos dekduo, eĉ en tre malgrandaj landoj; sed pli, ĉar ia ajn elsendado kalkulas por malpli kaj malpli en mondo de malvastigo per sociaj amaskomunikiloj.

Ĉi tiu kaj aliaj teknikaj ŝanĝoj estas laŭ regule klarigitaj en ĉi tiu reviziita teksto, sed dum la tutaj jaroj ĝis la lasta puĉo registrita en 2015, la esenco de la puĉo restis ekzakte la sama: ĝi estas speciala formo de politiko, kiu postulas pafiloj kiel helpo al persvado, kvankam puĉoj malofte sukcesas se pafiloj estas multe uzitaj kaj malsukcesas komplete se la situacio degeneras en civitan militon - la polusa kontraŭo de la rapida kaj sensanga puĉo.

Revizante la tekston por determini kiajn ŝanĝojn eble estos bezonataj por la eldono de 2016, mi trovis multajn malgrandajn detalojn, kiuj bezonas ĝisdatigon, sed ankaŭ gravan preterlason: korupto kiel provokilo de multaj puĉoj.

Ĉio estas afero de instigoj. Sen signifa korupto, la puĉistoj, kiuj riskas siajn kolojn por faligi siajn maljunulojn kaj kapti kontrolon de la registaro, povas akiri nur pliiĝon de statuso, sed ne vastan riĉaĝon. La diferenco en salajroj kaj pensioj inter koloneloj kaj prezidantoj estas tute nekonsiderinda kompare kun la riskoj.

Kun korupto, tamen, tiuj, kiuj ekkaptas la potencon, povas ege riĉigi sin, foje simple prenante tion, kion ili volas de la nacia banko de la lando kun ĝaj valutaj rezervoj, aŭ, pli diskrete, prenante sian tranĉon de ĉiuj ŝtataj aĉetoj, postulante subaĉetaĵojn. de ĉiuj, kiuj bezonas ion ajn de la registaro, sekurigante pruntojn de ŝtataj bankoj, kiuj neniam estas repagite, aŭ starigante familianojn kiel komercajn agentojn — ja ekzistas multegaj manieroj konverti ŝtatan potencon en memriĉigon. La koruptaj regantoj de eĉ la plej malgrandaj kaj plej malriĉaj landoj povas rapide fariĝi miliarduloj. Korupto, do, efektive generas puĉojn ĉar se sukcesaj iliaj materialaj rekompencoj povas esti tiel tre grandaj.

Unu grava ŝanĝo ekde la originalteksto estis publikigita en 1968 estis la ĝeneraligita efektivigo de specifaj kontraŭ puĉaj antaŭzorgoj kaj provizaĵoj. Igrade, ili eble estis stimolitaj de la originala libro mem — aŭ tiel diris al mi la sekurecaj oficistoj de pli ol unu lando: dum puĉistoj provis profiti el ĝia enhavo (pli pri tiu ĉi nocio poste), potenculoj kaj iliaj zorgantoj ŝajne faris la samon en desegnado de siaj kontraŭ puĉaj rimedoj.

La plej grava estas konservi apartajn, ja tute apartajn armeajn, miliciajn kaj aliajn sekurecajn organizojn por ke neniu havu monopolon de forto. Tipe, ekzistas "nacia", "prezidenta" aŭ "revolucia" gardisto ekipita sufiĉe peze por rezisti la regulan armeon,

kaj ankaŭ milico de kunetnoj en kelkaj kazoj. Krome, ĉiam ekzistas iu interna-kerna palaca sekureca forto de almenaŭ kelkcent, sed foje de miloj, escepte bone trejnita aŭ almenaŭ tre bone ekipita laŭ lokaj normoj, kaj kiu kompreneble devas esti komandata de filo aŭ nevo de la reganto, kun kiel eble plej multe da parencoj, aŭ almenaŭ samklananoj, en sia kadro de oficiroj, kaj eĉ la aliaj rangoj aliĝs el la klano aŭ almenaŭ la etno de la regantoj. Foje malkaŝe etikeditaj kiel Prezidenta aŭ Reĝa aŭ Revolucia gardistdividaĵo, brigado aŭ regimento, tiaj internaj kernaj fortoj ankaŭ povas porti konscie nepriskribeblajn nomojn, kvankam ĉiuj scias ke, ekzemple, la 12-a dividado aŭ 27-a brigado aŭ 355-a bataliono estas vere la "ĝ" forto—tiu kun la plej nova ekipaĵo, pli ol averaĝaj instalaĵoj, pli alta salajro, kaj la parencoj de la reganto komandantajn.

Eĉ sekure demokratiaj landoj konservas diversajn apartajn armeajn kaj sekurecan taĉmentojn portantajn malsamajn uniformojn malgraŭ siaj imbrikitaj funkcioj. La diferenco, aliflanke, estas ke iliaj apartaj fortoj estas konstante ordonitaj komuniki, kunordigi, kaj kunlabori kun unu la alian, kaj kutime venas sub "komunajn" komandojn homekipitajn de ĉiuj el ili por pli bone unuigi siajn agojn.

Kiam diverseco havas kontraŭpuĉan funkcion, tamen ne ekzistas komuna operacia ĉefstabejo, kaj malproksime de esti ordonita kunlabori, ĉia komunikado inter la diversaj fortoj estas malinstigita, aŭ eĉ malpermesita: sociaj renkontiĝoj ŝajne same senkulpaj kiel naskiĝaga festo povas bone elvoki akran suspekton, sekvata eble de pridemandadoj se oficiroj de, ekzemple, armeo, nacia gvardio kaj ĝendarmaro ĉiuj ĉeestas. Ĉi tiu politike trudita foresto de interkomunikado kaj kunordigo estas grava kaŭzo, cetere, por la arabaj armeaj fiaskoj kiujn eksterlandaj observantoj rutine atribuas al kruda profesia nekompetenteco sole. La kazo de Sud-Koreio ankaŭ estas ilustra: Estis ĝuste pro

pli bona kunordigo en respondado al la minaco de nordkoreaj komandatakoj ke Usono premis la sudkoreojn por kunfandi sian Army Security Command, Navy Security Unit, kaj Air Force Office of Special Investigations (Aerarmeoficejo de Specialaj Enketoj) en ununuran organizon. Plene integra, aŭ tentike komuna Defense Security Command estis ceremonie inaŭ gurita en oktobro 1977. Du jarojn poste, ĝa du-stela komandanta generalo, Chun Doo Hwan, uzis sian plene unuigitan komandon kaj monopolon de tuja forto por kapti potencon kiam la prezidanto de la lando, Park Chung Hee, estis asasinita. Estis neniu por reteni lin, kiam Chun esploris, juĝs kaj kondamnis la plej altan generalon de la lando, la stabestro de la armeo, kaj poste transsaltis ĉiujn tristelajn kaj kvarstelajn oficiojn super li por igi sin la landa prezidanto. Ĝne povus okazi, se ankoraŭ ekzistus tri konkurantaj sekurecorganizo anstataŭ monopolon.

...

Alia kontraŭ puĉa zorgaĵo rutine utiligita en vundeblaj landoj estas spionado de speciala speco, fokusita ne ekstere al eksterlandoj sed interne al la propraj armitaj kaj sekurecaj taĉmentoj de la lando - ĉiuj, de la regula aerarmeo, armeo, eĉ mararmeo, ĝs. la nacia gvardio, revolucia gvardio, kaj la interna-kerna sekureca forto de la reĝmo ankaŭ .

Ĉar interna-kernaj fortoj estas laŭ litere plej proksimaj al la reganto, ili ankaŭ estas eble la plej danĝeraj. Interna spionado estas la plej valora el kontraŭ puĉaj rimedoj ĉar ne povas okazi subita, subita puĉo sen antaŭaj interkonsentoj inter la komplotantoj; tiuj interkonsentoj siavice postulas antaŭajn intertraktadojn kondukantajn al detalaj intertraktadoj pri kiu faras kion en la puĉo kaj kiu ricevas kion la tagon poste, kiam, kiam la potenco estis kaptita, ĝaj rekompencoj per promocioj kaj pozicioj estas dividitaj. Ĉio ĉi implicas multajn antaŭajn puĉajn komunikadojn, kiuj povas esti aŭ deblaj—aŭ eĉ aŭ deblaj

vid-al-vid—se agentoj de la reĝimo enmetas sin inter la puĉistoj . Tiaj agentoj eĉ povas iniciati la intrigon por identigi eble danĝerajn individuojn, kiuj estas plej bone eliminataj antaŭ ol ili havas ŝancon intrigi realan puĉon propran.

La problemo pri spionado tamen estas, ke tiuj, kiuj spionas la puĉistojn , estas en la plej bona pozicio por aliĝi al ili, kun ĉiuj instigoj de potenco kaj riĉeco, se la puĉo estas sukcesa.

La rimedo, kompreneble, estas havi multoblajn, tute apartajn, internajn spionajn kostumojn por respondi la antikvan demandon, kiu gardos la gardistojn. Post kiam konate, tiu multobleco malinstigas reĝimajn spionojn de aliĝado al de la puĉistoj pro la ebleco ke la komplotantoj inkluzivas aliajn reĝimajn spionojn kiuj povas malkaŝi ilin. Tiel, en Sirio, eĉ antaŭ la interna milito nun daŭranta, la reganta reĝimo de prezidento Baŝar al-Assad jam havis kvin apartajn kaj konkurantajn spionadservojn: (a) la tielnomita Air Force Intelligence Directorate, kiu apenaŭ ĝenas kun malamika aero. fortoj sed temigas anstataŭe internan sekurecon kontraŭ ribelantoj kaj eblaj puĉistoj (notu, ke la lasta sukcesa puĉo en Sirio estis ekzekutita ĝuste de aerarmeestro, Hafez al-Assad, patro de la nuna prezidanto); (b) la Ĝenerala Sekureca Direkcio, kiu esploras, arestas, pridemandas kaj torturas ŝajnajn malamikojn de la reĝimo, civilaj aŭ armeaj; (c) la Militspionado-Direkto, kiu foje faras aŭ faris iun realan armespionlaboron sed nun temigas ekskluzive kun sirianoj kiuj kontraŭbatalas la registaron vorte aŭ perforte; (d) la Nacia Sekureca Oficejo de la Araba Socialista Baath Party, kiu estas oficiale la reganta partio sed kiu ĉesis esti funkcia politika korpo antaŭ longe kaj nun estas nur marko de la Assad-familio kaj klano; kaj (e) la Politika Sekureco-Direkto, kiu origine temigis membrojn de la nominale reganta Partio Baath antaŭ kaŝobservi ĉiujn eblajn malamikojn de la reĝimo — rezultigante pezan laborkvanton fine de 2015, pro tio proksimume.

75 procentoj de la loĝantaro aktive batalas aŭ almenaŭ pasive rezistas kontraŭ la reĝimo de Assad.

Kion ĉiuj tiuj organizoj havas komune estas ke iliaj ŝlosilaj pozicioj estas plejparte tenitaj fare de alaŭitoj (aŭ pli precize, Nusayris, antaŭ 1920a remarkado), anoj de nominale ŝijaismo religio, kune kun kelkaj kristanoj kaj Druzoj (ĉi-lasta estaĵo). alia hereza sekto), sed kun tre malmultaj sunaaj islamanoj, la majoritata loĝantaro de la lando. Ne hazarde, la Asads ankaŭ estas alaŭitoj pli precize. Krome, ekde 2015, kun civita milito survoje, la Ĝenerala Sekureco-Direkto kaj ĝiaj kvar konkurantoj ne plu estas solaj en spionado de kunsirianoj en la armetrupoj, la registaro, aŭ la loĝantaro ĝenerale; novaj sekurecaj taĉmentoj estis starigitaj, homekipitaj ĉefe fare de alaŭitoj, kaj kelkaj nun formis siajn proprajn spionunuojn.

Sed eĉ ĉi tiu abunda multeco ne imponintus Jaser Arafat. Regante la palestinan ministerion establitan en 1994 sub la Oslo-Akordoj, li establis proksimume dek du apartajn spionorganizaĵojn, kiuj temigis liajn kunpalestinanojn prefere ol sur israelaj aŭ aliaj araboj.

celoj; ili aparte bone servis al li en 1997, kiam la Palestina Liberiga Konsilio, la parlamento efektive, akuzis Arafat je "financa misadministrado" (lia vidvino vivas tre elegante en Parizo ĝis nun) kaj Arafat rifuzis rezigni sian postenon. Konsilianoj estis rapide timigitaj en silenton.

Multobligo funkcias kiel kontraŭpuĉa mezuro, kaj ĝi funkcias plej bone kiam estas konkurantaj armetrupoj, same kiel rivalaj internaj spionaj kostumoj. Sed tiaj aranĝoj, kompreneble, multe plialtigas la kostojn de funkciigado de la reĝimo, reduktante ĝian kapablon doni avantaĝojn por akiri popularecon kaj igante ĝin multe pli verŝajna ke tumulto brulos, kondukante al perforta subpremo, rezisto, kaj eĉ civita milito. Tio estas kio okazis en Sirio

iam la frosta senmoveco de longedaŭra diktaturo estis skuita en 2011 per novaĵoj pri pli fruaj ribeloj en Tunizio, Egiptujo kaj Libio.

Dum la preskaŭ kvin jardekoj ekde la origina publikigo de ĉi tiu libro, oni rakontis al mi de tempo al tempo ke ĝi funkciis kiel gvidilo por tiu aŭ alia puĉo (en Filipino, ĝia uzo estis dokumentita en du sinsekvaj puĉoj). Sed la plej frua kazo de efektiva uzo por kiu ekzistas firma pruvo farus malbonan reklamon: la koncerna puĉo estis totala fiasko.

Ĝia ĉefa protagonisto, Mohammad Oufkir, estis la ministro pri defendo kaj sekureco plenrajta de Maroko, la plej potenca persono de la regno post reĝo Hassan II - escepto kiun li ŝajne trovis ĝena. La 16-an de aŭgusto 1972, kvar F-5 ĉasaviadiloj de la Royal Air Force, laŭdire agante al la ordoj de Oufkir, kaptis la Boeing 727-jeton de Hassan kiam ĝi flugis reen de Francio, pafante siajn potencajn 20mm pafilojn al mallonga atingo.

Ilia celo estis rimarkinde malbona, kaj la aviadiloj de Hassan sukcesis sekure alteriĝi en la flughavenon de Rabato. Ĝiam estis alpaŝita per aerarmejoj, kie la kanono mortigas ok kaj vundis kvardek, sed ne Hassan; lojalaj trupoj protektis lin, dum aliaj baldaŭ daŭrigis per la Kenitra Aera Bazo de la ribelemaj aerarmeoficiroj, kie centoj estis arestitaj. Oufkir estis trovita morta de multoblaj pafvundoj poste tiun tagon. Kiam lia studo estis traserĉita, tre komentita kaj sangoŝprucita kopio de la franca eldono de tiu ĉi libro estis trovita sur lia skribotablo. Mi povus rifuĝi en la senkulpigo, ke la preskriboj de la libro ne estis sekvitaj kun sufiĉa zorgo, sed fakte ne estis mia celo liveri bonfidan manlibron pri faru mem.

Mia vera celo verkante ĉi tiun libron estis tute alia: ĝi estis esplori la signifon de politiko en la multaj postĝentaj landoj ĝentile priskribitaj kiel "emergantaj". Iuj, inkluzive de Sud-Koreio, bone kaj vere aperis ekde tiam, sed multaj aliaj ne—Islamo precipe ŝajnas esti nesuperebla obstaklo al demokrata regado.

Kiam la ideoj en ĉi tiu libro unue estis konceptitaj, la intelektaj klasoj de la okcidenta mondo estis pasie interesitaj pri la aferoj de tio, kion ili tiam nomis la Tria Mondo. Estis etoso de esperplena atendo pri la novaj ŝtatoj de Afriko kaj Azio aperantaj sur la monda sceno unuafoje. Eĉ por Latin-Ameriko, ekzistis nova intereso kaj nova sento de espero - tre stimilita fare de prezidanto John F.

"Alianco por Progreso" de Kennedy, kiu, kiel ĉiuj projektoj de Kennedy, ĝis bonegan diskonigon. Sed sendube estis la subsahara aŭ Nigra Afriko kiu stimulis la plej grandan intereson, multe de ĝi rimarkinde emocian. La dissolvo de la brita kaj franca imperioj tiam estis ankoraŭ en progreso, kaj la novaj ŝtatoj de Afriko estis la plej novaj el ĉiuj. Ilia abomena malriĉeco ne estis tute kaŝita de la ekzotika pejzaĝo; la preskaŭ komplete foresto de klera klaso estis brutale evidenta. Tamen, estis nur kelkaj dekstraj ekstremistoj, kaj la ankoraŭ pli malgranda nombro da maljunaj afrikaj manoj, kiuj argumentis ke sendependeco estas koncedita tro frue.

Ĉi tiu malgranda malplimulto estis facile flankenbalaita kiel reakcia kaj rasisma. La kleruloj sciis pli bone: la novaj ŝtatoj kunvenigos la freŝajn energiojn de la popoloj liberigitaj el la letargio de la kolonia regado; ilia juneco baldaŭ estus edukita por disponigi teknikistojn, profesiulojn, kaj ŝtato-ficistojn; donita iun helpon de la Okcidento, estis atendata granda pliiĝo de ekonomia evoluo, kaj tio baldaŭ resanigos la postrestanton kaj la elpensitan malriĉecon kaŭzitan de kolonia ekspluato. Pli ol tio, oni diris al ni serĉi moralan gvidadon de la novaj ŝtatoj. La idealismaj junaj gvidantoj, kiuj luktis por sendependeco, estus granda spirita forto sur la monda sceno.

Kiel studento ĉe la London School of Economics, mi aŭdis tiajn aferojn esti diritaj kvazaŭ ili estus ne simple veraj sed evidentaj. Mi ne havis deziron aliĝi al la malgranda grupo de dekstruloj, kiuj sole kontraŭstaris la akcelitan transdonon de la Brita Imperio. Sed mi trovis, ke la komuna vidpunkto estas

senespere forigita de la realo; eĉ la plej bonaj mensoj ŝajnis suferi putriĝon de la kritikaj kapabloj, kiam la temo estis la Tria Mondo. Ĉi tio ne estas la loko por spekulii pri la obskuraj emociaj kialoj, kiuj sole povus klarigi tian malsukceson de la intelekto. Certe estas, ke tre favora vizio pri la estonteco de la Tria Mondo ricevis larĝan valuton, kvankam ĉiuj faktaj pruvoj en la mano tute kontraŭdiris ĉiujn tiajn antaŭdirojn.

Ne la malriĉeco de la novaj ŝtatoj faris min dubinda pri ilia estonteco kaj tute pesimisma pri ilia kontribuo al la internacia vivo. Malriĉeco ne nepre malhelpas kulturan aŭ eĉ socian atingon, kaj, ĉiukaze, kelkaj el la malplej promesplenaj el la novaj ŝtatoj ne estis malriĉaj — ili ĝuis vastajn negajnitaĵajn enspezojn el petroleksportoj. Koncerne la mankon de adekvataj administraj strukturoj, tio certe ne estis fatala manko ĉar malmultaj aferoj kreskas same facile kiel ŝtataj burokratioj. Eĉ ne la malbonaj efikoj de relativa senigo sentitaj de la malriĉuloj, alfrontitaj kun luksoj per la amaskomunikiloj, ŝajnis al mi tiom seriozaj. Ŝajnas, ke la "revolucio de kreskantaj atendoj", ankoraŭ alia slogano farita de okcidentaj intelektuloj por pravigi venontajn depredadojn, restis nerealistiga.

Sed estis unu manko kiu estis, kaj estas, fatala - manko kiu neeviteble kaŭzus la novajn ŝtatojn misregadon hejme dum degradante internaciajn normojn eksterlande. Al la novaj ŝtatoj mankis unu afero—io, kion ili povis nek fari por si nek akiri el eksterlando: tio estis vera politika komunumo. Estas malfacile doni formalan difinon de politika komunumo. Eble estas plej bone komenci elvokante la konatan koncepton de "la nacio" kontraste al tiu de "la ŝtato". La novaj ŝtatoj ekestis pro la koloniaj aŭ teritorioj

transdonis iliajn potencojn al politikaj gvidantoj kiuj agitis por sendependeco; pli specife, la novaj gvidantoj ricevis kontrolon super

la armeo, polico, impostistoj, kaj administrantoj kiuj laboris por la kolonia registaro.

La malnovaj servistoj de la imperio servis siajn novajn mastrojn, ŝajne por novaj celoj. Sed iliaj metodoj kaj ilia funkcia ideologio estis tiuj de la imperia potenco - kiuj estis formitaj per nocioj kiuj reflektis la valorojn de ĝia politika komunumo, inkluzive de laŭleĝeco. Ekzistis neniu organika ligo inter la indiĝenaj kulturoj kaj la instrumentoj de ŝtatpovo, kaj tia ligo ankaŭ ne povus esti formita. Unue, estis kutime pluraj indiĝenaj kulturoj, tipe sufiĉe malsamaj kaj ofte malamikaj. Krome, la metodoj kaj funkciaj ideologioj kiujn la indiĝenaj kulturoj organike daŭrigis estis kutime maltaŭgaj al la bezonoj de moderna vivo - tio estas, okcidenta vivo. La problemo ne estis ke tiu disociigo malfortigus la ŝtatan aparaton, sed prefere ke ĝi lasus ĝin tute nelimigita kaj multe tro forta.

La sekvoj baldaŭ evidentiĝis. La novaj regantoj ricevis ĉiujn disbatajn potencojn super individuoj, kiujn la tuta maŝinaro de dosieroj kaj rekordoj, veturiloj, telekomunikadoj kaj modernaj armiloj donis al la foririntaj koloniaj ŝtatoj kiujn ili heredis. Sed ilia konduto ne estis limigita de iuj nocioj de laŭleĝeco aŭ de la etikaj normoj kiujn ĉiu funkcia politika komunumo devas plenumi, eĉ se nur ĝis la mezuro de postulado de hipokriteco kaj diskreteco flanke de malobservantoj. Antaŭ ĉio, ilia konduto ne estis bremsita de ordinara politika rezisto ĉar la unuaj gvidantoj, kiuj akiris oficon kun sendependeco baldaŭ certigis sian daŭrantan monopolon de potenco. Tion oni unue asertis malpermesante aŭ kontraŭleĝe fermante ajnan rivalan politikan partion, sed ĝi estis pli bone certigita per la malforta kontraŭstaro de la subpremita plimulto, al kiu mankis la sociaj kadroj por efika opozicio de ajna speco, ĉu paca aŭ perforta. Misregado estis tiel antaŭordita, eĉ antaŭ ol la proklamo de "unupartiaj ŝtatoj" iĝis moda; tiutempe, la nova

diktatorecoj eĉ estis pravigitaj per la aserto ke ili akcelos ekonomian evoluon, nocio kiu nun ŝajnas tre stranga sed kiu derivita de la tiam disvastigita iluzio ke Sovetunio progresas rapide ekonomie ĉar ĝa propra unupartia ŝtato ne estis malhelpita per demokratia kverelado. .

Ĉiam ĉeestanta, subaĉeto iĝis normala parto de iu transakcio kun la ŝtato, dum penetra se kaosa subpremo anstataŭ igis la malproksiman aŭ toritatismon de koloniaj tagoj ĉar nek burokratoj nek policianoj aŭ soldatoj estis retenitaj per iu formo de laŭleĝeco. Kiel rezulto, postuloj povis pliiĝi sen limo, kaj neniu civitano estis certigita pri libereco, vivo, aŭ posedaĵo simple observante la leĝon, kiu estis libere malobservita fare de ĝaj oficialaj gardantoj. (En Akrao mi iam vidis rapidajn biletojn disdonitaj al ŝoforoj blokitaj en trafiko.)

Se koloniismo estis krimo, ĝa plej granda ofendo estis ĝa subita malfaro. Ĝlasis delikatajn indigajn kulturojn, embriajn modernajn sociojn kaj minoritatajn popolojn tute malbone ekipitaj por protekti sin kiam potenco estis forlasita en la manojn de politikaj gvidantoj armitaj per la potenca maŝino de la moderna ŝtato. Necesis la brutalecoj de Idi Amin de Ugando kaj aliaj tiaj ekstremaj indignoj por nelonge altiri la atenton de okcidentaj observantoj, dum multaj aliaj aŭ tokratoj pli trankvile ekspluatis sian senbaran kontrolon super la maŝinaro de la ŝtato por indulgi ĉiun malvirton kaj ĉiun troon de virto: en unu lando, la alkoholula reganto povis ordoni ekzekutojn arbitre; en alia, alkoholo povus esti malpermesita al ĉiuj; pli ofte, la plej senutila el luksoj estis abunde importitaj dum ekzistis neniu fremda valuto por esencaj vakcinoj kaj antibiotikoj. Antaŭ ĉio, estis la abunda uzo de la instrumentoj de nacia defendo kaj publika ordo por interna subpremo, kune kun la deturnado de publikaj enspezoj al privataj poŝtoj sur tia skalo ke publikaj servoj senĉese malkreskis en la plej multaj lokoj, ofte al nulaĵo. Tio estis la malsana realo mi

anticipita komence de la 1960-aj jaroj anstataŭ esperplenaj fantazioj. Nature, unu el la sekvoj de tiu korupto, kune kun sennombraj tragedioj, estis granda nombro da puĉoj.

La hodiaŭa subsahara Afriko aspektas tre malsama. Tiranoj estas malmultaj - la tute detrua prezidanto Robert Mugabe de Zimbabvo nun estas pli escepto ol la regulo - kaj estas pli ĝuste klasifiki la plimulton de afrikaj ŝtatoj kiel demokratiaj prefere ol nedemokratiaj. Kune kun politika progreso venis nova speco de ekonomia kresko, la produkto de reala entrepreno kaj laborego prefere ol nur la eltiro de naturresursoj. Miriadproblemoj restas en subsahara Afriko, inkluzive de ankoraŭ disvastiĝinta kulturo de korupto, sed ne plu estas senriĉa optimismo atendi akumulan progreson en pli ol ne, en regado kaj ankaŭ ekonomie. En la procezo, aŭ tentaj politikaj komunumoj aperas. Estis ilia foresto sur iu signifa skalo kiu lasis postkoloniajn afrikajn ŝtatojn tiel amplekse eksponitaj al puĉoj ĉar ĝi certigis la pasivecon de la populacio.

En Nordafriko kaj tra la Proksima Oriento, la nekongruo inter ajna larĝa grado de demokratia partopreno - aŭ demokratio, pli simple - kaj la kultura hegemonio de Islamo estis malpli evidenta en 1968 ol ĝi estas nun. Tiu nekongruo ankoraŭ ne estis reasertita per sinsekvo de balotaj pasaĝoj, kiuj ŝajnis tre promesplenaj, sed kiuj senmanke rezultigis nedemokratajn rezultojn. Eĉ en Turkio, kun siaj jardekoj da sperto kun politikaj partioj kaj elektoj, tuj kiam la strikta sekularismo trudita de la armetrupoj retiriĝis pro sia propra ekskludo de la politika povo (ironie, en la nomo de demokratio), la reguloj de demokratia regado estis subfositaj per la antaŭeniĝo de la islamisma partio Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP). Ĝvenkis en sinsekvaj elektoj en 2002, 2007, kaj 2011 kun ĉiam pli grandaj plimultoj promociante regresajn islamajn doganojn en la nomo de tradicio, islama eduko, kaj

pli kaj pli islamisma ekstera politiko. Ĝi ankaŭ komencis nuligi demokratajn rajtojn; trudis malpermesojn al sociaj retoj; arestitaj sendependaj ĵurnalistoj; forsendis policoficialulojn, prokurorojn, kaj juĝistojn prienketantaj la koruptajn negocojn de partiestroj; kaj persiste asertis la rajton de la plimulto regi la landon laŭ ĝi, sendepende de la impeta opozicio de tre multaj civitanoj.

La aŭtoritata kaj ĉiam pli laŭta ekstremismo de ĝia gvidanto, Recep Tayyip Erdoĝan (en oficejo kiel ĉefministro ekde 2002 kaj poste kiel prezidanto ekde 2014), same kiel la fetoro de korupto (la familio de Erdoĝan akiris grandan riĉaĝon), finfine malfortigis la AKP en la elektoj de 2015, kaŭzante ĝian perdon de parlamenta plimulto; ĝis tiam, la malpli kleraj balotantoj de la lando persiste subtenis Erdoĝan kaj la AKP—evidente ĉar, laŭ iliaj okuloj, la malpermeso de alkoholaĵoj (per ŝtrelitaj administraj rimedoj), la konstruado de moskeoj en universitatoj kie eĉ kaptukoj estis malpermesitaj ĝis antaŭ nelonge, la brakumo de la Islama Frateco de Egiptujo kaj de ĝia Hamas-branĉo, kaj la impetaj islamismaj diatriboj de Erdoĝan kalkulis por pli ol la konservado de demokratio. Kaj tiel estas en la tuta islama mondo—kaj pro tute logika kialo: pro tio, ke dio mem jam donis la leĝon en sia tutaĵo en la Korano, kiun neniu povas debati aŭ disputi, vere ne necesas leĝdonantoj, kiuj povas nur fari damaĝon, ekzemple leĝdonante la liberecon elekti propran religion, la egalecon de inoj, aŭ la rajton trinki vinon.

La nekongruo inter Islamo kaj demokratio - eterne neita de la bonintenco, eterne reasertita en praktiko, kaj foje obskurita per elektoj kiuj povas en si mem esti perfekte liberaj kaj justaj - certigas la tropezon de aŭtoritatemaj registaroj en la plej multaj islamaj landoj plej de la tempo; nemalmultaj estas dinastiaj, kun memdaŭra reganta familio, kiu monopolas la politikan povon. Tio, siavice, certigas la pasivecon de la

loĝantaro en la plej multaj lokoj plejofte —Islamismo signifas "submetiĝo," finfine—krom la fojaj ribeloj, baldaŭ subpremitaj en la plej multaj kazoj.

La pasiveco, siavice, principe favoras la puĉon ; praktike tamen la efektiveco de kontraŭ puĉaj antaŭ zorgoj montriĝas efika, ĝis nun ĉiukaze, eĉ en la ŝajne plej vundeblaj arabaj dinastiaj ŝtatoj de Maroko ĝis Arabio.

En la unua verkado de la puĉo jam en 1968, mi fakte klopodis prezenti specifan manieron kompreni la politikan vivon de la mondo malpli evoluintaj, malpli solidigitaj, kaj certe malpli demokratiaj landoj de la mondo. Ekde tiam la homaro tre multe progresis en riĉeco — eĉ la plej malriĉaj el la plej malriĉaj landoj estas malpli malriĉaj — sed demokratio multe malpli progresis, pro kialoj, kiujn la demokratiuloj devus esplori prefere ol nei. Ĉi tiu nova eldono estas, parte, kontribuo al tiu serĉo.

Antaŭ parolo al la Unua Eldono

Ĉi tio estas manlibro. Ĝi do temas ne pri teoria analizo de la puĉo, sed prefere kun la formuliĝo de la teknikoj kiuj povas esti utiligitaj por kapti potencon ene de ŝtato. Ĝi povas esti komparita kun kuirlibro en la senco, ke ĝi celas ebligi al ĉiu laiko ekipita per entuziasmo—kaj la ĝustaj ingrediencoj—fari sian propran puĉon; necesas nur kono de la reguloj. Du singardemaj vortoj: unue, por plenumi sukcesan puĉon, necesas ĉeesti certaj antaŭkondiĉoj, same kiel en kuirado de bulabaiso oni bezonas por komenci la ĝustajn fiŝojn; due, legantoj devas konscii, ke la puno de malsukceso estas multe pli granda ol devi manĝi el ladskatolo. La rekompencoj ankaŭ estas pli grandaj.

Oni povas kontesti, ke, se tia manlibro estus neadekvata aŭ misgvida, la legantoj estos submetitaj al grandaj danĝeroj, dum se ĝi estas efika gvidilo al la problemoj, ĝi povas konduki al malordoj kaj tumultoj.

Mia defendo estas, ke puĉoj jam estas oftaj kaj se, kiel rezulto de ĉi tiu libro, pli granda nombro da homoj lernas kiel plenumi ilin, tio estas nur paŝo al la demokratiigo de la puĉo - fakto ke ĉiuj personoj de liberalaj sentoj devus aplaudi.

Fine, oni devas rimarki, ke la ĉi tie pridiskutataj teknikoj estas politike neŭtralaj kaj koncernas nur la objektivon preni kontrolon de la ŝtato, kaj tute ne la postajn politikojn.

Antaŭ parolo de Walter Laqueur (1978)

Puĉo, la genia kaj originala libro de tiam tre juna viro, unue eldonita en 1968, altiris tujan atenton kaj aperis poste en la ĉefaj lingvoj. Eble eĉ pli interesas hodiaŭ, simple ĉar fariĝis pli klare dum la lasta jardeko, ke for de esti bonŝance malofta escepto en alie civilizita monda ordo, la puĉo nun estas la normala maniero de politika ŝanĝo en la plej multaj membroj. ŝtatoj de Unuiĝintaj Nacioj. Nuntempe ekzistas multaj pli da militaj diktatorecoj ol parlamentaj demokratioj, kaj estas malmultaj kazoj registritaj en kiuj tiaj diktatorecoj estis renversitaj per "popolaj ribeloj". Multe pli ofte, la militistoj estas anstataŭigitaj per unu aŭ pluraj el siaj kolegoj. Tamen, kun ĉio ĉi, ekzistas virtuala tabuo pri la studado de puĉoj, kaj kelkaj kritikistoj de la nuna libro evidente ne sciis tute kion fari el ĝi. Estas multrilate facile vidi kial: la ideo, ke puĉo povas esti farita en multaj partoj de la mondo kun egala facileco fare de malgrandaj grupoj de viroj de maldekstro kaj dekstro (kaj, kiel oni scias, ankaŭ de la centro), kondiĉe ke ili majstris kelkajn elementajn lecionojn de moderna politiko, estas, kompreneble, sufiĉe ŝoka. Markso kaj Engels multe skribis pri revolucio sed preskaŭ neniam pri la tekniko de revolucio; la nura deknaŭajarcenta maldekstra gvidanto kiu disponigis detalan instrukcion tiurilate

tre sukcesa. Ekzistis unu alia antaŭulo, Gabriel Naudé, kies laboro estis publikigita en Parizo en la malfrua deksepa jarcento; anglalingva traduko de D-ro William King aperis en 1711 (Political Considerations upon Refined Politicks and the Master Strokes of State).

Iuj el ĉi tio sonas tre aktualaj:

La fulmotondro falas antaŭ ol la bruo de ĝi estas aŭ dita en la ĉielo, preĝoj estas dirita antaŭ ol la sonorilo estas sonita por ili; li ricevas la baton, kiu pensas, ke li mem donas ĝin, li suferas, kiu neniam atendis ĝin, kaj li mortas, kiu rigardis sin kiel la plej sekura; ĉio estas farita en la Nokto kaj Obskureco, inter ŝtormoj kaj Konfuzo.

Sed Naudé estis forgesita delonge, kaj lia koncepto de la "majstra bato" estis, ĉiukaze, multe pli larĝa ol tiu de puĉo en sia nuna signifo.

En nia tempo, tutaj bibliotekoj estis verkitaj pri la objektivaj kondiĉoj en kiuj okazas revolucioj, pri civilaj kaj kampanaj militoj, pri revolucia kaj interna milito, pri gerilagado kaj terorismo, sed preskaŭ nenio pri puĉoj, kaj tio malgraŭ la fakto ke okazis malmultaj, se entute, revolucioj lastatempe kaj ke "objektivaj kondiĉoj" ĉiam estas nur unu el pluraj faktoroj implikitaj en ilia genezo. Vidite en ĉi tiu lumo, la puĉoj ĝenas ne nur por praktikantaj politikistoj sed ankaŭ el la vidpunkto de la politika sciencisto. Ĉar, surbaze de "objektivaj kondiĉoj", modeloj kaj ŝablonoj povas esti konstruitaj sen troa malfacilaĵo, dum puĉoj estas sufiĉe neantaŭvideblaj. Preskaŭ laŭ difine, ili estas mortaj malamikoj de ordaj hipotezoj kaj konceptoj: kiel oni science respondecas pri la politikaj ambicioj de kelkaj strategie bone metitaj individuoj?

Ĉio ĉi estas tre bedaŭrinda, sed ĝi ne malpliigas la bezonon de pli profunda kaj detala studo de la puĉoj. Ĉar, laŭ ĉiuj indikoj, ĉi tio ŝajnas esti la "ondo de la estonteco" - multe pli ol aliaj, multe pli ofte diskutataj formoj de politika perforto. Studo de gerilo kondukis min al la konkludo, ke la armeo en la plej multaj landoj de la Tria Monda estas la plej forta konkuranto por enlanda povo: dum la lastaj dek kvin jaroj okazis proksimume 120 militaj puĉoj, dum nur kvin gerilaj movadoj ekregis— kaj tri el tiuj sekvis la portugalan puĉon en 1974. La funkcio de la gerilmovado revenis al tio, kio ĝi origine estis - tio pavimi kaj subteni la regulan armeon: ĝi tenas la piedingon por ke aliaj eniru la selon, kaj same validas, a fortiori, por teroristaj grupoj. Estas vere, ke en iuj partoj de la mondo fariĝas pli malfacile fari militan puĉon. Iam, la komandanto de tankbrigado en mezorienta lando estis almenaŭ ebla defianto por politika povo. Tio ne plu estas tiel, parte kiel rezulto de centralizo en armea komando, parte ĉar la politika polico fariĝas pli efika. Sed se en ĉi tiuj partoj la puĉoj fariĝas malpli oftaj, ili estas ankoraŭ la sola formo de politika ŝanĝo, kiun oni povas antaŭvidi nuntempe.

Sed eĉ se puĉoj estas neantaŭvideblaj, eĉ se ili spitas konatajn metodojn de interpretado (ne nur antaŭdiro), ili enhavas certajn ĉiam-revenantajn ŝablonojn —"la samajn ĉiam malsamajn"—de la tempo kiam la konspiro unue estas elkovita ĝis la fakta forkapto de potenco. La nuna libro estas grava orientilo en kampo ĝis nun preskaŭ neesplorita.

Walter Laqueur

Vaŝingtono—Londono

oktobro 1978

Ĉapitro 1

Kio Estas la Puĉo?

Mi bedaŭros komenci la epokon de paco per ŝtatrenverso tia, kian mi pripensis.

- Duko de Wellington, 1811

... neniu alia maniero de savo restis krom la interveno de la armeo ...

—Constantine Kollias, la 21-an de aprilo 1967, Ateno

Kvankam la esprimo puĉo estis uzita dum pli ol tri jarcentoj, la farebleco de la puĉo venas de relative lastatempa evoluo: la pliiĝo de la moderna ŝtato kun ĝia profesia burokratio kaj starantaj armetrupoj. La potenco de la moderna ŝtato grandparte dependas de ĉi tiu konstanta maŝinaro, kiu, kun siaj arkivoj, dosieroj, arkivoj kaj oficistoj, povas intime sekvi kaj, se ĝi deziras, kontroli la agadon de pli malgrandaj organizaĵoj kaj individuoj. "Totalismaj" ŝtatoj simple uzas pli plene la detalajn kaj ampleksajn informojn haveblajn al la plej multaj ŝtatoj, kvankam "demokratiaj": la instrumento estas plejparte la sama, kvankam ĝi estas uzata alie.

La kresko de modernaj ŝtatburokratioj havas du implicojn kiuj estas decidaj por la farebleco de la puĉo: la apero de klaraj distingo inter la permanenta maŝinaro de ŝtato kaj la politika gvidado, kaj la fakto ke ŝtatburokratioj strukturis hierarkiojn kun difinitaj

ĉenoj de komando. La distingo inter la burokrato kiel dungito

de la ŝtato kaj kiel persona servisto de la reganto estas nova, kaj kaj la brita kaj la usona sistemoj montras restajn trajtojn de la pli frua strukturo.

La graveco de ĉi tiu evoluo kuŝas en la fakto, ke se la burokratoj estas ligitaj al la gvidado, kontraŭ la potencpremo devas preni la formon de "Palaca Revolucio", kiu esence koncernas la manipuladojn de la persono de la reganto. Tiu reganto povas esti devigita akcepti novajn politikojn aŭ novajn konsilistojn, aŭ povas esti mortigita aŭ tenita kaptita; sed kio ajn okazas, la Palaca Revolucio povas esti farita nur de la "interno" kaj de "internuloj". Internulo povus esti la komandanto de la palaca gardisto, kiel en antikva Romo aŭ la Etiopio de la 1960-aj jaroj, kaj se la dinastia sistemo estas konservita, la celo estas anstataŭigi la nedeziratan reganton per pli modlebla.

posteulo.

La puĉo estas multe pli demokratia afero. Ĝi povas esti kondukita de la "ekstere" kaj funkciigas en la areo ekster la registaro sed ene de la ŝtato - la areo formita fare de la permanenta, profesia ŝtatservo, la armetrupoj, kaj la polico. La celo estas dekreĉi la konstantajn dungitojn de la ŝtato de la politika gvidado, kaj kutime tio ne povas esti farita se la du estas ligitaj per politikaj, etnaj aŭ tradiciaj lojalecoj.

En la lasta dinastio de Imperia Ĉinio, kiel en nunaj afrikaj ŝtatoj, ĝi estis ĉefe etna ligo kiu certigis la lojalecon de la ŝtatarato.

La manĉura dinastio zorgis sekvi indiĝenajn ĉinajn kutimojn kaj ĝi dungis han-ĉinon en la ŝtatservo sur ĉiuj niveloj, sed la decidaj postenoj en la alta magistrato kaj la armeo estis plenigitaj fare de la posteuloj de la Jurchens kiuj envojaĝis Ĉinion kun siaj ĉefoj, la fondintoj de la dinastio. Simile, afrikaj regantoj tipe nomumas membrojn de sia propra tribo al la ŝtataj postenoj en la armetrupoj, polico, kaj sekurecaj servoj.

Kiam partiama ŝtato kontrolas ŝtatservajn nomumojn, aŭ kiel parto de pli ĝenerala totalisma kontrolo aŭ pro tre longa periodo en

oficejo (kiel en postmilita Italio ĝis la malfruaj 1980-aj jaroj), politikaj partneroj estas nomumitaj al la altrangaj niveloj de la burokratio, parte por protekti la registaron kaj parte por certigi la simpatian plenumon de politikoj. En la antaŭaj komunistaj landoj ĉiuj altrangaj postenoj estis kompreneble okupataj de partiaj aparatoj.

...

Saud-Arabio disponigas ekzemplon de "tradiciaj interligoj". En ĉi tiu kazo, la manko de moderna scipovo fare de la tradiciaj tribaj filioj de la reĝa domo signifis ke tio, kio ne povus esti farita individue, estis farita organize. La moderna armeo, homekipita fare de proksimume 100,000 nefidindaj urboloĝantoj, estas plimultita de la 125,000 aŭ tiel rekrutitaj en la "Blanka Armeo" de la beduen-aŭ almenaŭ nominale beduen-anoj de la saudaraboj; oficiale konata kiel la Haras al Watani (Gardisto de la Patrujo) aŭ Nacigvardio, la tielnomita Blanka Armeo, ĝi inkludas tri mil milicon de proksimume 25,000 oficiale nomumis la Imam Muhammad bin Saud Mechanized Brigade, bazita en la ĉefurbo de Rijado, kaj klare celita kiel kontraŭ puĉa forto.

Tiaj etnaj aŭ tradiciaj ligoj inter la politika gvidado kaj la estroj de la burokratio kaj la armetrupoj ne estas tipaj por la moderna ŝtato, dum pli malstrikta klasoj aŭ etnaj alligitecoj tendencos ampleksi grupojn sufiĉe grandajn por esti sukcese infiltritaj de la planistoj de la puĉo . .

Kiel rekta sekvo de sia granda grandeco, por atingi eĉ minimumon de efikeco, la ŝtata burokratio devas dividi sian laboron en klarajn kompetentecojn, kiuj estas asignitaj al malsamaj departementoj. Ene de ĉiu sekcio, devas ekzisti akceptita ĉeno de komando, kaj normaj proceduroj devas esti sekvitaj. Tiel, antaŭ fiksita informo aŭ antaŭ fiksita ordo estas sekvata en stereotipa maniero, kaj se la ordo venas de la taŭga fonto, sur la taŭga nivelo, ĝi estas efektivigita.

En la pli kritikaj partoj de la ŝtata aparato, la armetrupoj, la polico kaj la sekurecaj servoj, ĉiuj ĉi tiuj trajtoj estas intensigitaj kun eĉ pli granda grado da disciplino kaj rigideco. La aparato de la ŝtato estas, do, iagrade "maŝino", kiu normale kondukos en sufiĉe antaŭvidebla kaj aŭtomata maniero.

Puĉo funkciigas utiligante tiun maŝinsimilan konduton kaj dum kaj post la transpreno - dum la puĉo ĉar ĝi uzas partojn de la ŝtata aparato por kapti la kontrollevilojn super la resto, kaj poste ĉar la valoro de la leviloj dependas de la grado al. kiun la ŝtato vere funkcias kiel maŝino.

Ni vidas, ke iuj ŝtatoj estas tiel bone organizitaj, ke la maŝino estas sufiĉe altnivela por ekzerci diskretecon, laŭdonita koncepto de kio estas konvena kaj kio ne, en la ordoj kiujn ĝi plenumas.

Tiel okazas en la plej progresintaj landoj, kaj, en tiaj cirkonstancoj, puĉo estas tre malfacile efektivebla.

En kelkaj ŝtatoj, la burokratio estas tiel malgranda, ke la aparato estas tro simpla kaj tro intime ligita kun la gvidantaro por permesi lokon al puĉo, kiel ankoraŭ okazas eble en la eks-britaj protektoratoj de suda Afriko, Bocvano, Lesoto, kaj Svislando. Feliĉe, la plej multaj ŝtatoj estas inter tiuj du ekstretoj, kun burokraciaj maŝinoj kaj grandaj kaj nesofistikaj, kaj tiel tre vundeblaj al tiuj kiuj povas identigi kaj kapti la ĝustajn levilojn.

Unu el la plej okulfrapaj evoluoj de la dudeka jarcento estis la granda malkresko de ĝenerala politika stabileco. Ekde la Franca Revolucio, registaroj estis renversitaj kun kreskanta rapideco. En la deknaŭa jarcento, la francoj spertis du revoluciojn, kaj du reĝimoj kolapsis post armea malvenko. En 1958, la ŝanĝo de reĝimo kiu alportis Charles de Gaulle al eltenema potenco estis miksaĵo de ambaŭ tiuj elementoj.

Ĉiuj popoloj sekvis la francan ekzemplon, kaj la vivdaŭron de

reĝoj tendencis malpliigi dum la vivdaŭro de iliaj subjektoj pliiĝis. Tio akre kontrastas al la relativa alligiteco al la sistemo de konstitucia monarkio elmontrita en la deknaŭa jarcento: kiam grekoj, bulgaroj kaj rumanoj certigis sian liberecon de la turka kolonia sistemo, ili tuj iris al Germanio por butikumi por taŭga reĝa familio. Kronoj, flagoj, kaj ornamadoj estis dizajnitaj kaj aĉetitaj de bonfamaj (anglaj) provizantoj; reĝaj palacoj estis konstruitaj; kaj kie eble, ĉaskabanoj, reĝaj amantinoj, kaj loka aristokrataro estis disponigitaj kiel marĝenaj avantaĝoj.

La popoloj de la dudeka jarcento, aliflanke, montris konsiderindan mankon de intereso pri monarkioj kaj ties ekipaĵoj; kiam la britoj afable provizis al ili taŭgan reĝan familion, malfeliĉaj irakanoj faris multajn klopodojn malhavi ĝin antaŭ finfine sukcesi per masakro en 1958. Militaj kaj aliaj dekstraj fortoj, dume, provis daŭrigi kun perfortaj amasmovadoj, uzante siajn proprajn kontraŭleĝajn metodojn por kapti potencon kaj renversi reĝojn.

Kial la reĝoj de la dudeka jarcento montriĝis tiel fragilaj? Estas, finfine, paradokse, ke tiu malfortikeco pliiĝis, dum la establitaĵoj proceduroj por certigi ŝanĝojn en registaro fariĝis pli flekseblaj. La politika sciencisto respondos ke, kvankam la proceduroj fariĝis pli flekseblaj, la premoj por ŝanĝo ankaŭ fariĝis pli fortaj, kaj la pliiĝo de fleksebleco ne daŭrigis la pliiĝintajn sociajn kaj ekonomiajn streĉojn.

Perfortaj metodoj estas ĝenerale uzataj kiam laŭleĝaj metodoj por certigi registaran ŝanĝon estas senutilaj ĉar ili estas aŭ tro rigidaj - kiel en la kazo de regantaj monarkioj kie la reganto fakte kontrolas politikan formadon - aŭ ne sufiĉe rigidaj. Unufoje oni rimarkis, ekzemple, ke la trono de Rusio estis, ĝis la deksepa jarcento, nek hereda nek elekta sed "okupa". La longa serio de abdikoj devigitaj de la granda bojaro

mastroj kaj per la streltsy, la Kremlin-palacaj gardistoj, malfortigis la heredan principon, tiel ke kiu surtroniĝis, fariĝis caro— precedenco per naskiĝo kalkulis por malmulte.

Iuj nuntempaj respublikoj finiĝis en ĉi tiu pozicio, kiu okazas kiam longa serio de kontraŭleĝaj potencpretoj kondukas al kadukiĝo de la juraj kaj politikaj strukturoj necesaj por produkti novajn registarojn. Tiel, Sirio travivis pli ol dekduajn puĉojn antaŭ ol la Assad-familiodinastio estis establita per la puĉo de Hafez al-Assad en 1970, kaj la provizaĵoj por malfermaj parlamentaj balotadoj, skribitaj en la Hourani-konstitucio, ne plu povus esti aplikitaj ĉar la necesa kontrolo mankas inaro kadukiĝis kaj malaperis. Supozante, tamen, ke ekzistas establita proceduro por ŝanĝi la gvidadon, tiam ĉiuj aliaj metodoj devas eniri en ia kategorio de kontraŭleĝeco. Kion ni nomas temo dependas de kiu flanko ni estas, sed, preterlasante iujn detalojn, ni uzas unu el la sekvaj terminoj:

Revolucio

La agado estas kondukita, komence ĉiukaze, de nekunordigitaj popolaj amasoj, kaj ĝi celas ŝanĝi la sociajn kaj politikajn strukturojn, same kiel la personecojn en la gvidado.

La esprimo revolucio akiris certan popularecon, kaj multaj puĉoj estas gratitaj kun ĝi pro la implico ke ĝi estis "la homoj" prefere ol kelkaj komplotantoj kiuj faris la tuton. Tiel, la obskuraj celoj kiujn Abd al Karīm Qāsim havis en menso kiam li senpotencigis la irakan registaron de reĝo Faisal II kaj ĉefministro Nuri es-Said estas loke konataj kiel la "sanktaj principoj de la 14-a de julio Revolucio."

Civila milito

Civila milito estas rekta milito inter elementoj de la armetruoj kaj/aŭ la loĝantaro ĝenerale. La esprimo estas ĉiam malmoda: kiam ajn ekzistas civila milito, ĉiuj flankoj tipe neas ĝan ekziston, diverse pasigante ĝin kiel internacia milito (kiel ekzemple la "Milito inter la Ŝtatoj" de la Konfederacio) aŭ, pli ofte, kiel eksterlanda. agreso, kvankam en la Hispanio de Franco, la civila milito de 1936-1939 ĉiam estis la krucmilito - "la krucmilito."

Pronunciamento

Tio estas esence hispana kaj sudamerika versio de la militista puĉo, sed multaj lastatempaj afrikaj puĉoj ankaŭ prenis tiun specialan formon. En ĝia originala deknaŭajarcenta hispana versio, ĝi estis tre ritigita procezo: unue venis la trabajos (laŭ vorte, "la verkoj"), en kiuj la opinioj de armeoficiroj estis sonigitaj. La sekva paŝo estis la kompromisoj, en kiuj engaĝoj estis faritaj kaj rekompencoj promesitaj; tiam venis la alvoko al ago kaj, finfine, la alvoko al la soldatoj por sekvi siajn oficirojn en ribelo kontraŭ la registaro.

La pronunciamento ofte estis liberalulo prefere ol reacia fenomeno, kaj la teoria celo de la transpreno estis konstati la "nacion volon" - tipe liberala koncepto. Poste, ĉar la armeo iĝis ĉiam pli dekstra dum hispanaj registaroj malpli iĝis, la teorio ŝanĝis de la novliberala "nacia volo" al la novkonservativa "reala volo" teorio. Ĉi-lasto postulas la ekziston de nacia esenco, speco de konstanta spirita strukturo, kiun la deziroj de la plimulto eble ne ĉiam esprimas. Al la armeo estis komisiita la interpreto kaj konservado de ĉi tiu "esenca Hispanio" kaj la devon protekti ĝin kontraŭ la registaro kaj, se necese, kontraŭ la homoj.

La pronunciamento estis organizita kaj gvidita fare de aparta armeestro, sed ĝi estis efektivigita en la nomo de la tuta oficirkorpo; male al la puĉo, kiu estas aranĝita fare de frakcio ene de la armeo, aŭ la puĉo, kiu ankaŭ povas esti efektivigita fare de civiluloj uzantaj kelkajn armeunuojn, la pronunciamento kondukas al transpreno de la armeo kiel tutaĵo. Multaj afrikaj transprenoj, en kiuj la armeo partoprenis kiel tutaĵo, estis, do, tre similaj al la klasika pronunciamento.

Puĉo

Esence milittempa aŭ tuj postmilita fenomeno, puĉo estas provita fare de formala korpo ene de la armetruoj sub ĝa elelektita gvidado. La kornilova puĉo estas klara ekzemplo: Lavr Kornilov, generalo respondeculo de arma grupo en norda Rusio, provis kapti la tiaman Petrogradon (Sankt-Peterburgo) por starigi "batalantan" reĝmon, kiu persekutis la militon. (Se li sukcesus, la urbo eble portus lian nomon anstataŭ Lenin—kiel ĝ faris ĝs 1991.)

Liberigo

Ŝi tate povas esti dirita (de subtenantoj de la ŝtato) esti liberigita kiam ŝia registaro estas faligita per eksterlanda armea aŭ diplomacia interveno. Klasika kazo de tio estis la instalado de la komunista gvidado en Rumanio en 1947. Sovetunio devigis la tiaman reĝon Mikaelo akcepti novan Kabineton minacante rektan militforton de la sovetia armeo.

Milito de Nacia Liberigo, Ribelo, ktp.

En ĉi tiu formo de interna konflikto, la celo de la iniciatanta partio estas ne kapti potencon ene de la ŝtato sed prefere starigi rivalan ŝtatsstrukturon. Tio povas esti saĝe, etne aŭ religie bazita, kiel ĉe la talibano, kies celo estas Afganio tute konvertita al sia propra Deobandi, aŭ Vahabi Islamo, kiu elpensas esti kaj la oficiala ŝtata religio de Saud-Arabio kaj rigore fanatika ideologio. tio neas ajnan legitimecon al iu ajn alia formo de Islamo, des malpli al ne-islamaj kredoj.

Koncerne secesiajn ribelojn, ili nepre estas etne bazitaj— kvankam etneco povas esti ĉio en la menso, kiel kun eritreanoj kaj etiopoj, kiel kun la Kurdoj de Irako, same kiel kun Irano kaj Turkio, la somaloj de Kenjo kaj Etiopio, la karenaj. en Birmo, kaj, antaŭe, la Nagaj de Hindio.

La Difino de la Puĉo

Puĉo implikas kelkajn elementojn de ĉiuj tiuj malsamaj metodoj per kiuj potenco povas esti kaptita, sed, male al la plej multaj el ili, la puĉo ne estas helpita per la interveno de la masoj aŭ per iu grandskala formo de batalo de militfortoj . .

La helpo de ĉi tiuj formoj de rekta forto sendube farus ĝin pli facile ekkapti la potencon, sed estus nereale pensi, ke ili estus disponeblaj por la organizantoj de puĉo . Ĉar ni ne estos estro de la armetrupoj, ni ne povas esperi komenci la planadon de puĉo kun ampleksaj armeunuoj jam sub nia kontrolo, nek la antaŭ puĉa registaro kutime permesos al ni efektivigi la propagandon kaj organizon necesan por efike uzi la "larĝajn popolamasojn".

Dua karakterizaĵo de puĉo estas ke ĝi ne implicas ajnan apartan politikan orientiĝon. Revolucioj estas kutime maldekstremaj, dum la puĉo kaj la pronunciamiento estas kutime iniciatitaj fare de dekstraj fortoj.

Puĉo, tamen, estas politike neŭtrala, kaj ne estas supozo, ke iuj apartaj politikoj estos sekvataj post la potencpreno. Estas vere, ke multaj puĉoj estis de decide dekstra karaktero, sed estas nenio neevitebla pri tio.

Se puĉo ne uzas la amasojn, aŭ la militadon, kia povo-instrumento ebligas al ĝi preni kontrolon de la ŝtato? La mallonga respondo estas, ke la potenco venos de la ŝtato mem. La longa respondo konsistigas la plejparton de ĉi tiu libro. La sekvanta estas nia formala kaj funkcia difino de puĉo : Puĉo konsistas el la enfiltriĝo de malgranda sed kritika segmento de la ŝtata aparato, kiu

tiam estas uzata por delokigi la registaron de ĝia kontrolo de la resto.

^a En Britio, ekzistas la konstitucia fikcio ke ŝtatoficistoj - kiel ilia nomo implicas - estas la servistoj de la Krono. En Usono, dum la tagoj, kiam partiaj hakoj transloĝiĝis amase al Vaŝingtono post balota venko, jam delonge pasis, multaj ĉefaj administraj postenoj ankoraŭ estas donitaj al politikaj partneroj prefere ol lasitaj al profesiuloj.

^b La obligacioj estas religiaj en origino, ĉar la saudi-arabia reĝdomo estas la tradicia iniciatinto de la ekstreme strikta vahaba interpreto de Islamo.

^c Historie parolante, la tendenco estis iniciatita de la Usona Revolucio; ĝa efiko sur la mondo ĝenerale estis, aliflanke, mildigita per la distanco kaj ekzotika naturo de Ameriko.

^d Eble la finfina fonto de malstabiligaj premoj estis la sensacia progreso de scienca eltrovaĵo kaj la rezulta teknologia ŝanĝo. Ĉi tio tamen estas problemo multe ekster la amplekso de ĉi tiu libro.

^e La ekvacio "Ribelo = Terorismo = Milito de Nacia Liberigo" estas aparte konata.

^f En la komencaj stadioj, neniuj celoj estas konceptigitaj, sed la amplekso de la ago povas esti klare perceptita.

^g Deoband

estas neofensiva hinda urbo norde de Delhio, same kiel la sidejo de la grandega Darul Uloom Muslim-lernejo, kiu instruas rigore ekstremisman Vahaban Islamon (de Muhammad ibn Abd al-Wahhab (1703-1792), mem reanimadon de la Maksimumisma ĝhadisma doktrino de Aĥmad ibn Taymiyyah. Tiu marko de Islamo estis importita el nordorienta Arabio ĉe sia fondo de 1866, kaj ĝaj disĉiploj komencis eble 30,000 lernejojn tra la mondo. Ĝa senkompromisa fanatikeco (estis Darul Uloom, kiu rajtigis la detruon de la puno de Talibano). la kolosaj Budhoj de Bamiyan en 2001) estas rekompencita per senimpostata statuso en Barato—ĉio estas pardonita de Darul Uloom ĉar ĝa ekstremismo inkluzivas kontraŭ-Pakistanan sintenon, kvankam instigita de ĝa kredo ke la tuta Hindio devus esti islama-regata (!).

^h La greka puĉo de 1967 plifortigis ĉi tiun bildon de la "reakcia puĉo", sed la siria puĉo de 1966, la iraka puĉo de 1958 kaj la jemena puĉo de 1962 estis ĉiuj esence maldekstremaj, kvankam apenaŭ liberalaj aŭ progresemaj.

Ĉapitro 2

Kiam Ĉu Puĉo Eblas?

La bolŝevikoj ne rajtas atendi la Kongreson de Sovetoj ... Ili devas tuj preni la potencon ... Venko estas certigita kaj estas naŭ ŝancoj el dek ke ĝi estos sensanga ... Atendi estas krimo kontraŭ la revolucio.

—Vladimir Iljiĉ Uljanov Lenin, oktobro 1917

La procezo de malkoloniigo, kiu komenciĝis baldaŭ post la fino de la dua mondmilito unue duobliĝis kaj poste pli ol triobligis la nombron de sendependaj ŝtatoj, tiel ke la ŝtatoj malfermitaj al ni plivastiĝis en plej ĝoja maniero. Ni devas tamen rekoni, ke ne ĉiuj ŝtatoj faras bonajn celojn por niaj atentoj. Nenio malhelpas nin fari puĉon en, ekzemple, Britio, sed ni verŝajne ne kapablas resti en potenco pli ol mallonga tempo. La publiko kaj la burokratio havas bazan komprenon pri la naturo kaj jura bazo de registaro, kaj ili reagas por restarigi legitiman gvidadon.

Ĉi tiu reago sensignifas ajnan komencan sukceson de la puĉo, kaj ĝi ekestus kvankam la antaŭ-puĉa registaro eble estis nepopulara kaj la "novaj vizaĝoj" eble estos allogaj. La reago ekestus el tio, ke signifa parto de la loĝantaro aktivis interesiĝi pri politika vivo — kaj regule partoprenas ĝin. Ĉi tio implicas rekonon ke la potenco de la registaro venas de sia legitima origino, kaj

eĉ tiuj, kiuj ne havas kialon por subteni la maljunan gvardion, havas multajn bonajn kialojn por subteni la principon de legitimeco.

Ni ĉiuj konas la periodajn enketojn, kiuj montras, ke, ekzemple, 20 procentoj de la specimeno ne sukcesis ĝuste nomi la ĉefministron, kaj ni scias, ke granda parto de la loĝantaro havas nur la plej malklaran kontakton kun politiko. Tamen, en la plej multaj evoluintaj landoj, tiuj, kiuj ja aktive interesiĝas pri politiko, formas, absolute, tre grandan grupon.

Polemikaj politikaj decidoj stimulas kaj sursperigas tiun ĉi partoprenon: formiĝas premgrupoj, sendas leterojn al la gazetaro kaj al la politikistoj, organiziĝas peticioj kaj manifestacioj, kaj tio sumiĝas al daŭra dialogo inter la regantoj kaj la regatoj.

Tiu ĉi dialogo ne dependas nepre de la ekzisto de formale demokratia politika sistemo. Eĉ en unupartiaj ŝtatoj, kie la povo estas en la manoj de kelkaj mem-elektitaj gvidantoj, povas okazi silenta sed tamen aktiva dialogo. La pli altaj organizoj de la partio povas diskuti politikajn decidojn, kaj, en tempoj de relativa malstreĉiĝo, la diskutoj etendiĝas al la pli grandaj nombroj en la pli malaltaj niveloj kaj al publikaĵoj reflektantaj malsamajn "fluojn" - kvankam nur ene de la pli larĝa kadro de la akceptita ideologio kaj la larĝaj politikaj decidoj de la gvidantaro. La valoro de la dialogo kiu okazas en nedemokratiaj ŝtatoj multe varias.

En la antaŭa Jugoslavio, ekzemple, la Komunista Partio elpensis resti en kontrolo dum jardekoj dum tamen funkciante laŭ kreskanta mezuro kiel duonmalferma forumo por ĉiam pli liberaj, ĉiam pli vastaj debatoj pri gravaj politikaj temoj; la gazetaro, kvankam nekapabla aserti vere sendependajn opiniojn, almenaŭ eĥis tiujn debatojn. En la procezo, dum ekzistis ankoraŭ neniu demokratio, la loĝantaro evoluis de submetiĝo al partopreno, lernante ekzameni kaj pridubi ordonojn anstataŭ simple obei ilin, tiel ke ili estis ĉiam pli verŝajne rezisti puĉon.

En la araba mondo, kontraste, la nominalaj "regantaj partioj" kiuj funkciis de la 1960-aj jaroj - la Araba Socialista Unio (ASU) de Egiptujo kaj la Baath Party de Sirio kaj Irako - tre baldaŭ degeneris en nurajn kaŭĉukojn por la reganta diktatoroj, Gamal Abdel Nasser, Hafez al-Assad, kaj Saddam Hussein. Kun la paso de la tempo, ilia ŝajna respekto al partiaj konsilioj dissolviĝis, sed dum la tuta tempo ili faris ĉiun signifan decidon per si mem, dum la partioj povis nur ĝojigi ilin. (Kiam la demando aperis ĉu la ASU-dominata Nacia Asembleo de Egiptio akceptus la retiron de Nasser de lia eksigita post la fiasko de junio 1967 konata kiel la Sestaga Milito, observanto substrekis ke la asembleo "ĝoje faros tion, kion ĝi estas dirita). .")

Kun la Jugoslava Komunista Partio, la ASU, kaj la "reganta" Baath Party nun nur memoro, la plej granda el demandoj tra la tuta horizonto de tutmonda politiko estas, kompreneble, la estonteco de la Zhōngguó.

Gòngchǎndǎng, la Komunista Partio de Ĉinio. Ĉe la nomumo en 2012 de Xi Jinping kiel ĝenerala sekretario de la partio, prezidanto de la Ĉina Popola Respubliko kaj prezidanto de la Centra Milita Komisiono (signife la plej potenca el ĉiuj tri), la estonteco de la partio ŝajnis sufiĉe antaŭvidebla: ĝi fariĝis posedanta firmao por la tuta publika riĉaĵo kaj multe de la privata riĉaĵo de Ĉinio, per kio oficialuloj daŭre ricevis siajn tre modestajn salajrojn kiuj ne superis 11,385 RMB aŭ 1,854 USD je monato en 2015, eĉ en la tre plej alta rango; dume, la partioficialuloj kolektis grandajn kvantojn en subaĉetaĵoj, certigante gradon da riĉeco eĉ sur la vilaĝnivelo, pliiĝante al foje tre granda riĉaĵo ĉe la pinto. (Kiel fidela adoranto de la ĉefaj diskotekoj de Pekino, mi al kutimiĝis vidi la junajn filojn de partiaj oficistoj veturi en siaj Ferrari-oj kaj Lamborghini-oj.)

Sed la daŭra transformo de la Komunista Partio de Ĉinio en megakorporacion pilotatan de ambiciuloj, laŭ regule rekompencita per ĉiam pli

malkaŝaj rekompencoj, estis interrompita de la decido de altpartiaj kolegoj de Xi Jinping altigi lin al sidloko de senprecedenca potenco. Ili faris tion, plej verŝajne, ĉar ili timis ke la plia degenero de la partio en malkaŝe koruptan entreprenon kaŭzus rektan kolapson - la problemo kun subaĉetaĵoj estas ke ilia distribuado estas tre malebena, generante korodajn rankorojn kaj embarasajn likojn. Kiel rezulto, Xi Jinping restas kun la bela problemo trovi anstataŭaĵon por kaj putra ideologio kaj la perdita instigo de korupto, kun nur Han-naciismo preta ĉemane. Tamen, por la momento, la Komunista Partio persistas, same kiel submetiĝi prefere ol civitaneco.

...

Kuranta dialogo inter regantoj kaj regantoj, kiu malhelpas ajnan puĉon, povas ekzisti nur se ekzistas sufiĉe granda sekcio de socio kiu estas sufiĉe klera, bone nutrita kaj sufiĉe sekura por reparoli. Eĉ tiam, certaj kondiĉoj povas konduki al malboniĝo de la rilato, kaj tio foje generas sufiĉan apation, aŭ rektan malfidon al la reĝimo por ebligi puĉon.

La okazaĵoj de 1958 en Francio estis markitaj per formala sekvado al la tiamaj konstituciaj reguloj sed estis, tamen, analogaj al puĉo.

Dudek jaroj da militado, kiu inkludis la abomenan malvenkon de 1940, la germanan okupon, la instalon de la aŭtoritatema reĝimo de Vichy kaj, de 1946, longajn kaj perdantajn koloniajn militojn en Hindoĉinio kaj Alĝerio, ĝsfunde subfosis la demokratian konsenton de la lando.

La kontinuaj registarŝanĝoj disipis la intereson kaj respekton de la plej multaj balotantoj kaj lasis la burokracion sengvidanto ĉar la kompleksa komerco de la ministerioj ne povus esti majstrita fare de ministroj kiuj estis nur en povo dum monatoj aŭ semajnoj. La franca armeo estis lasita batali la amaran alĝerian militon kun nur malmulte da konsilado de la parizaj aŭtoritatoj ĉar,

pli ofte, la ministerioj estis tro okupataj batali por sia pluvivo en la asembleo por zorgi pri la alia, pli sanga, milito.

La kosto de la alĝeria milito, en kaj mono kaj vivoj, kontraŭis la ĝeneralan publikon de kaj la armeo kaj la registaro, kaj multaj el la francoj sentis kreskantan timon kaj malfidon je la gvidado de la armeo, kies naciismaj sentoj kaj militema ideologio ŝajnis fremdaj al multaj el ili— kaj kontraŭ la spirito de la tempoj.

Dum la strukturoj de politika vivo sub la Kvara Respubliko disfalis, Charles de Gaulle, la grandioza heroo figuro longe en ŝajniga emeritiĝo, iom post iom aperis kiel la nura alternativo al la kaoso kiu minacis. Kiam la armeo en Alĝerio ŝajnis esti sur la rando de vere drasta ago kaj ankoraŭ alia registaro estis sur la rando de kolapso, de Gaulle estis revokita.

Li povis trudi siajn proprajn kondiĉojn. La 29-an de majo 1958, kiam René Coty, la lasta prezidanto de la Kvara Respubliko, alvokis lin formi registaron (kiu estis investita la 1-an de junio), de Gaulle ricevis eksterordinarajn povojn regi per dekreto dum ses monatoj kaj skribi nova konstitucio. Laŭ la kondiĉoj de tiu konstitucio, prezentita por konsulto meze de aŭgusto kaj aprobita per referendumo en septembro, elektoj estis okazigitaj en kiuj la lastatempe formita Unio por la Nova Respubliko de de Gaulle (UNR Party) gajnis plimulton. La 21-an de decembro, de Gaulle iĝis la unua prezidanto de la Kvina Respubliko. Li estis usona-stila prezidanto kun larĝaj plenumaj potencoj, sed sen usona-stila Kongreso por reteni ilin.

Antaŭ 1958, Francio fariĝis politike inerta kaj, tial, matura por puĉo. La cirkonstancoj estis unikaj, kompreneble, sed dum la politikaj strukturoj de ĉiuj tre evoluintaj landoj povas ŝajni tro rezistemaj por fari ilin taŭgaj celoj, se sufiĉe akraj, eĉ provizoraj faktoroj povas malfortigi ilin fatale. El tiuj provizoraj faktoroj, la plej oftaj estas:

- (a) severa kaj longedaŭra ekonomia krizo, kun grandskala senlaboreco aŭ senbrida inflacio;
- (b) longa kaj malsukcesa milito aŭ grava malvenko, ĉu armea aŭ diplomatia;
- (c) kronika malstabileco sub plurpartia sistemo.

Italio estas interesa ekzemplo de ekonomie evoluinta, socie dinamika, sed politike delikata lando.

Inter 1948 kaj ĉirkaŭ 1990, t.e., la fino de la Malvarma Milito, la persisto de granda Komunista Partio, kiu kontraŭ batalis la vicigon de Italio kun la Okcidento (se malpli impete post la sovetinvado de Ĉeĥoslovakio en 1968) devigis la moderan plimulton daŭrigi voĉdoni por la ĉiam pli korupta Democrazia Cristiana (DC), kiu mem regis kun la pli malgranda sed eĉ pli korupta Socialista Partio (ĝia gvidanto, Bettino Craxi, mortus fuanta eksterleĝulo en Tunizio). Ĉar eĉ la du partioj ne atingis parlamentan plimulton, ĉiu registaro postulis pli larĝan koalicion, kies formado sumiĝis al komplika enigmo: la PK estis la plej granda partio, sed kun nur 30 procentoj de la voĉoj, ĝi ne povis regi sole; eĉ e la socialistoj, ĝi atingis nur la 40-procentan markon. Se ĝi alportus la du malgrandajn maldekstremajn partiojn (la socialdemokratoj kaj la respublikanoj), la dekstraj centraj partioj—inkluzive la novfaŝistoj de MSI—ne aliĝus; sed, se ĉi-lastaj estus invititaj aliĝi al la koalicio, la maldekstro disiĝus kaj neniu registaro povus esti formita. En la fino, kompreneble, voĉdonoj estis akiritaj unumaniere aŭ alian, plejparte transdonante kontrolon de partoj de la vasta aro de ŝtataj entreprenoj (ĉio de petrolo kaj gaso ĝis glaciaĵo) kontraŭ parlamenta subteno. La voĉoj tamen ne longe restis aĉetitaj, kaj koalicioj havis mallongajn vivojn: inter 1945 kaj 1994 estis 33 registaroj, ĝis la balota venko en 1994 de la televida kaj reklama magnato Silvio Berlusconi, kies tutnova.

partio, Forza Italia, estis origine formita memstare propraj dungitoj kaj la fanklubo de la Milana futbolteamo.

Dum la Dc estis nekapabla modernigi la ĉiam pli malmmodernajn ŝtatajn instituciojn de Italio, ĝi tamen prezidis jardekojn da ekonomia kresko. La kombinaĵo de komunista kaj katolika kontraŭ kapitalismo igis ĝin malenkonduki aŭ amerikan-stilan "dungo kaj maldungo" laborflekseblecon aŭ german-stilan ekonomian disciplinon devigitan fare de sofistika sindikatistoj; sed la PK havis sian propran rimedon: ĉiufoje kiam la salajrotarifoj estis tro altigitaj, ĝi malplivalorigis la liron por restarigi la konkurencivon de italaj eksportaĵoj. Egale, la malkapablo igi la ŝtaton efika estis kompensita per la malstrikta devigo de impostkolektado; tiel, italaj entreprenistoj malbone servitaj de malefika ŝtato devis nur ŝajni, ke ili pagas siajn impostojn. Unue unu kaj poste la alia el tiuj praktikoj finiĝis post kiam Italio adoptis la komunan eŭropan valuton, la eŭro, en 1999 malpermesante konkurencivajn malplivalorigojn, kaj ekde tiam ĝa ekonomio stagnis, kun malmulte aŭ neniu kresko, kaj kronike alta senlaboreco.

Politike, aliflanke, la kombinaĵo de Berlusconi de (a) ekonomia potenco (liaj entreprenoj povis oferti tre multajn laborlokojn, konsiloficejojn kaj kontraktojn), (b) amaskomunikila influo (per la kontrolo de eldonejoj, gazetoj, revuoj, kaj tri televido). kanaloj), kaj (c) kompreneble balotpotenco (per la voĉoj kiujn li gajnis per vigla kaj bone organizita kampanjado) certigis lian politikan superregon de 1994 ĝis 2011, eĉ kiam ekstere de oficejo; aktuale en 2015, la registaro de Matteo Renzi estas subtenita de parlamenta plimulto kiu ankoraŭ postulas la voĉojn de Berlusconi.

La gvida rolo de Berlusconi en la publika vivo de Italio dum pli ol dudek jaroj kunekzistis kun la plej evidentaj konfliktoj de intereso (li funkciigis ŝtatrekuligitajn entreprenojn), longa serio da provoj por impostfraŭdo kaj voĉdonaĉetado, kaj multaj personaj skandaloj estiĝantaj de lia ĝojo en kapriĉado kun junaj aŭ tre junaj prostituitinoj. Tial, lia eminenteco

en itala politiko sufiĉas priskribi la politikan ordon de la lando kiel delikatan — li ne povus plu vivi en plene funkcia demokratio kiu postulas de ĝaj gvidantoj ian ŝajnon de diskreteco en ilia persona konduto kaj la zorgeman kaŝadon de signifaj konfliktoj de intereso.

La Antaŭ kondiĉoj de la Puĉo

En 1958, Francio estis lando kie la dialogo inter la registaro kaj la popolo provizore rompiĝis. Sed granda parto de la monda loĝantaro loĝas en landoj kie dialogo tute ne povas okazi. Se ni ellaboros liston de tiuj landoj kiuj spertis puĉojn, ni vidos ke, kvankam iliaj etnaj kaj historiaj fonoj tre konsiderinde diferencas, ili kunhavas iujn sociajn kaj ekonomiajn trajtojn. Izolante ĉi tiujn faktorojn, ni povas evoluigi aron da indikiloj, kiuj, kiam aplikite al la bazaj sociekonomikaj datumoj de lando, montros ĉu ĝi faros bonan celon por puĉo .

Ekonomia Malfruo

En landoj sen evoluinta ekonomio kaj la prospero kiu akompanas ĝin, la ĝenerala kondiĉo de la loĝantaro estas karakterizita per malsano, analfabeteco, altaj nask- kaj mortokvantoj kaj perioda malsato.

Averaĝaj civitanoj en tiu stato de senigo estas praktike fortranĉitaj de la pli larĝa socio ekster sia vilaĝo kaj klano. Ili havas malmulte por vendi. Ili havas malmulte por aĉeti. Ili ne povas legi la formojn, vojmontrilojn kaj gazetojn, per kiuj la socio parolas. Ili ne povas skribi, nek povas permesi al ili vojaĝi, tiel ke kuzo vivanta kiel urboloĝanto povus same bone esti sur la luno. Ili havas nenian manieron scii ĉu speciala imposto estas laŭleĝa aŭ simple la postulo de la vilaĝa burokrato; neniu maniero scii pri la sociaj kaj ekonomiaj realaĵoj, kiuj kondiĉas la politikojn, kiujn oni petas ilin aplaŭdi. Ilia nura fonto de kontakto kun la ekstera mondo estas amaskomunikiloj kiuj povas esti registaraj por ĉio, kion ili scias, sed ĉiukaze ili scias el pasinta sperto, ke amaskomunikiloj estas senescepte partiaj iel, kaj povas esti tute trompaj.

La komplekseco de la ekstera mondo kaj la malfido kiun ĝi inspiras estas tiaj, ke la sendependaj kaj nesekuraj vilaĝanoj retiriĝas en la sekuran kaj konatan mondon de la familio, klano kaj tribo. Ili scias, ke la tradiciaj tribestroj kaj klanoj predas sian tre limigitan riĉaĵon, kaj ili ofte scias, ke iliaj reciprokaj interesoj estas diametre kontraŭaj; tamen, la tribo kaj klano reprezentas fonton de gvidado kaj sekureco kiun la ŝtato estas tro malproksima kaj tro mistera por oferti.

La urboloĝanto evitis la disbatan brakumon de tradicia socio, sed ne la efikojn de nescio kaj malsekureco. En tiaj kondiĉoj, la plej multaj homoj estas politike pasivaj, kaj ilia rilato kun la politika gvidado estas nur unudirekta. La gvidantaro parolas al ili, prelegas ilin kaj vekas esperojn aŭ timojn, sed neniam aŭ skultas; la burokratio impostas ilin,

ĉi kanas ilin, povas preni iliajn filojn for por servi en la armeo, kaj povas preni ilian laboron por la vojoj, sed donas tre malmulte en rendimento. En la plej bona kazo, en honestaj reĝimoj, digo aŭ aŭ tovojo estas konstruita ie, malproksime de ilia vilaĝo. Tiaj projektoj ne alportos al ili rektan profiton, ne levos ilin el ilia mizero, sed almenaŭ ili estas konsolo, espero de pli bona estonteco por siaj filoj. Aliloke oni eĉ neas al la senhavuloj la konsolo de espero — iliaj impostoj estis elspezitaj por palacoj, armiloj, importita ĉampano kaj ĉiuj aliaj bizaraj kaj kapricaj aferoj, kiujn politikistoj kaj iliaj edzinoj nepre bezonas. La urbaj malriĉuloj — vivantaj per rimedoj, apenaŭ travivantaj en la ĉiutaga lukto por la vivnecesaĵoj — estas regalitaj per la spektaklo de la kokteloj, limuzinoj kaj grandiozaj vilaĝoj de la reganta elito.

La popolamaso estas politike pasiva, sed ĝi estas pasiveco de devigita silento, ne inercio. La tutan tempon la terura kolero kaŭzita de senigo kaj maljusteco estas tie, kaj, foje, ĝi eksplodas. La mafio eble ne havas klaran politikan celon, sed ĝiaj agoj ja havas politikan konsekvencon.

La puĉo de 1952 en Egiptujo, kiu kaŭzis la finon de la "blanka telefono" (fals-eŭropa) monarkio de reĝo Farouk kaj la ascendo de la Nasser-reĝimo, sekvita dum sepdek jaroj fare de la prezidanteco de Anwar Sadat kaj tiam Hosni Mubarak, estis antaŭita de unu el tiuj subitaj eksplodoj. "Nigra sabato", kiel ĝi iĝis konata, la 26-an de januaro 1952, estis la elektita dato de organizita manifestacio kontraŭ la ĉeesto kaj agadoj de la britaj trupoj en la Kanala Zono. La malriĉuloj de la urbo elfluis el siaj kabinetoj kaj aliĝis al la procesio, inter ili la agitantoj de la Islama Frateco, kiuj instigis la homamason al krimfajro kaj perforto kontraŭ la malfidelulo kaj ĉiuj liaj pekaj agoj.

La agitantoj sukcesis preter siajn plej sovaĝajn revojn. La malriĉuloj kaptis la okazon por detrui la instalaĵojn de la riĉuloj: hoteloj, departemento

butikoj, la aristokrata Turf Club de Kairo, kaj la drinkaĵ butikoj kaj modbutikoj en la centro de la grandurbo, kiu ricevis la aspekton de batalejo en unu mallonga tago; nur la riĉuloj suferis, ĉar tio estis lokoj, kiuj ĉiam estis fermitaj al la malriĉuloj. La organizantoj de la origina manifestacio havis neniun deziron detrui siajn proprajn ŝatatajn renkontiĝojn; la naciistoj ne volis senigi Egiption je la 12.000 loĝoj kaj entreprenoj kiuj estis detruitaj. Ili parolis pri anarkio, intrigo kaj frenezo. Por la senhavuloj, tamen, estis ĝenerala balotado: sen voĉdonrajto, ili frekventis voĉdonadon per fajro.

Krom la perforta kaj neartika ago de la mafio responde al iu simpla kaj drameca afero, ne ekzistas argumentado kun la potenco de la ŝtato; ekzistas neniuj intereso pri, kaj ekzamenado de, la ĉiutagaj agadoj de registaro kaj burokratio. Tiel, se la burokratio donas ordonojn, ili estas aŭ obeitaj aŭ evitataj, sed neniam defiaj aŭ ekzamenitaj.

Ĉiu potenco, ĉia partopreno, estas en la manoj de la malgranda klera elito. Ili estas kleraj, eĉ edukitaj, pli certe bone nutritaj kaj, do, radikale malsamaj ol la granda plimulto de siaj samlandanoj. La amasoj rekonas tion kaj akceptas la monopolon de la elito de potenco; krom se iu neeltenebla postulo kondukos al malespera ribelo, ili akceptos ĝajn politikojn. Egale, ili akceptos ŝanĝon en registaro, ĉu laŭ leĝo aŭ alie. Post ĉio, ĝi estas nur alia multaj "ili" transprenantaj.

Tiel, post puĉo, la vilaĝpolicisto venas laŭ tlegi proklamon, la radio diras ke la malnova registaro estis korupta kaj ke la nova provizos manĝaĵon, sanon, instruadon, kaj foje eĉ gloron.

La plimulto de la homoj nek kredos nek malkredos tiujn promesojn aŭ akuzojn, sed simple sentos, ke ĉio okazas ie aliloke, malproksime. Ĉi tiu manko de reago de la popolo estas ĉio, kion la puĉo bezonas por resti en la povo.

La pli malaltaj niveloj de la burokratio reagos—aŭ prefere malsukcesos—en simila maniero kaj pro similaj kialoj. Ilia propra manko de politika sofistikeco signifos ke la politikoj kaj legitimeco de la malnova registaro estis multe malpli gravaj por ili ol ili estis por siaj tujaj superuloj. La "estroj" donas la ordonojn, povas antaŭ enigi aŭ degradi, kaj, ĉefe, estas la fonto de tiu potenco kaj prestiĝo kiuj igas ilin vilaĝaj duondioj. Post la puĉo, la homo, kiu sidas ĉe distriktoĉefstabejo, estos ankoraŭ obeata—ĉu li estas la viro, kiu estis tie antaŭe aŭ ne—, kondiĉe ke li povas pagi la salajrojn kaj havas ligojn al la politika stratosfero en la ĉefurbo.

Por la altrangaj burokratoj, armeo kaj policistoj, la puĉo estos miksaĵo de danĝeroj kaj ŝancoj. Iuj estos tro kompromititaj kun la malnova reĝimo por nur eliri la krizon, kaj do ili aŭ fuĝos, batalos la puĉon, aŭ antaŭ enpaŝos kiel subtenantoj de la nova reĝimo por akiri la rekompencojn de frua lojaleco. La agado sekvata de ĉi tiu grupo dependos de iliaj individuaj taksoj de la ekvilibro de fortoj sur la du flankoj. Sed, por la pli granda nombro de tiuj, kiuj ne estas tro profunde engaĝitaj, la puĉo ofertas ŝancojn prefere ol danĝerojn. Ili povas akcepti la puĉon kaj, estante kolektive nemalhaveblaj, negoci por eĉ pli bonaj salajroj kaj postenoj; ili povas krei aŭ aliĝi al fokuso de opozicio; aŭ, kiel en Niĝerio en 1966, ili povas utiligi la provizoran staton de malstabileco kaj fari kontraŭ puĉon, ekkaptante la potencon memstare.

Granda parto de la planado kaj ekzekuto de puĉo estos direktita al influi la decidon de la elito en favora maniero. Tamen, se, en subevoluinta medio, la elito elektos kontraŭ stari la puĉon, ili devos fari tion kiel politikaj rivaloj. Ili ne povus alparoli iun ĝeneralan principon de laŭleĝeco kiel en politike altnivelaj landoj ĉar ne tia principo estas ĝenerale akceptita. Do, anstataŭ funkcii pro legitimeco, ili batalus kontraŭ la planistoj de la puĉo kiel

rektaj politikaj kontraŭ uloj sur la sama aviadilo. Tio havus la efikon alporti al la puĉo iliajn politikajn aŭ etnajn kontraŭ ulojn. Ĉiukaze batali la puĉon signifus alfronti organizitajn fortojn kun improvizitaj, kaj en kondiĉoj de izolado de la amasoj, kiuj, kiel ni vidis, preskaŭ ĉiam estos neŭtralaj.

Ĉar la puĉo kutime ne reprezentos minacon al la plej granda parto de la elito, la elekto estas inter la grandaj danĝeroj de opozicio kaj la sekureco de neagado. Ĉio, kio necesas por subteni la puĉon, estas simple fari nenion— kaj ĉi tio estas tio, kion oni kutime faros.

Tiel, je ĉiuj niveloj, la plej verŝajna agado post puĉo estas akcepto: fare de la amasoj kaj la malsupera burokratio ĉar iliaj interesoj ne estas ligitaj kun neniu flanko, kaj de la superaj niveloj de la burokratio pro la grandaj danĝeroj de iu ajn. opozicio farita izole. Tiu manko de reago estas la ŝlosilo de la venko de la puĉo, kaj ĝi kontrastas kun la spontanea reago kiu okazus en politike altnivelaj socioj.

En totalismaj ŝtatoj, la noktomezaj arestoj kaj la kontrolo de ĉiuj asocioj (tamen nepolitikaj) estas parto de la ĝenerala taktiko izoli la individuon kiu celas kontraŭ stari la reĝmon. En subevoluintaj lokoj, la opozicio estas izolita de la amasoj preskaŭ aŭtomate per la efiko de sociaj kondiĉoj.

Nia unua antaŭkondiĉo de la puĉo, do, estas:

La sociaj kaj ekonomiaj kondiĉoj de la cello de la devas esti tiaj por limigi politikan partoprenon al malgranda frakcio de la loĝantaro.

Per partopreno, ni ne celas aktivan kaj elstaran rolon en nacia politiko, sed nur ĝeneralan komprenon de la bazo de politika

vivo ofte trovita inter la amasoj en ekonomie evoluintaj socioj. Tiu ĉi antaŭ kondiĉo ankaŭ implicas ke, krom la plej altaj niveloj, la burokratio funkcias en nerespondema kaj mekanika maniero pro sia malklera personaro.

Pli ĝenerale, la "ekonomia antaŭ kondiĉo" ekskludas la eblecon de sistemo de loka administracio - t.e. reprezenta loka administracio. Estas vere ke, en subevoluintaj lokoj, ofte ekzistas sistemo de loka registaro bazita sur tradiciaj estroj; el iliaj du eblaj roloj, tamen, neniu kutime funkcias kiel reprezenta. Ili estas aŭ individue potencaj en sia propra rajto, kio signifas, efektive, ke la plebo estas submetita al duobla kontrolo, aŭ, se ilia potenco kolapsis, ili estas malmulte pli ol iom malmodernaj ŝtatoficistoj. Neniu el ĉi tiuj

roloj permesas al la malnobelo partopreni la malgrandan politikon de la vilaĝo aŭ urbo en la maniero de sia okcidenta ekvivalento.

Tiel, en ekonomie postiganta medio, la disvastigo de potenco, kiu estas karakterizaĵo de sofistika demokratio, ne povas okazi. Ekzistas aŭ rigida centralizita regado aŭ, kiel transira fazo, grado da potenco por individuaj regionoj kiu igas ilin fakte sendependaj ŝtatoj (kiel estis la kazo en norda Niĝerio antaŭ la puĉo). Ĉiuj scias, ke estas pli facile kapti ion konkretan ol ion malklaran. Parolante loze, potenco en la alcentrigita ŝtato administrata de mallarĝa elito estas kiel bone gardata trezoro; potenco en altnivela demokratio estas kiel libere flosanta atmosfero—kaj kiu povas kapti tion?

Ĉi tio ne nepre signifas ke (a) ĉiuj subevoluintaj landoj estas ipso facto vundeblaj al puĉo, nek (b) ke la evoluintaj areoj neniam estas bona puĉteritorio. Ĝi tamen signifas, ke nur la interveno de specialaj cirkonstancoj malhelpas bone planitan puĉon sukcesi en ekonomie postigantaj landoj, dum nur esceptaj cirkonstancoj permesas al ĝi sukcesi en la evoluintaj lokoj.

Politika Sendependeco

Estas neeble kapti potencon ene de ŝtato se la ĉefa fonto de politika potenco ne estas tie por esti kaptita. La Hungara Revolucio de 1956, ekzemple, estis plene sukcesa, kaj ĝaj gvidantoj rapide trovis sin en kontrolo de ĉiuj tradiciaj instrumentoj de potenco: la armetrupoj, polico, radio, kaj komunikadinstalaĵoj. La unu afero, kiu ne povis esti kaptita en la stratoj de Budapeŝto, hazarde estis la plej grava fonto de potenco por la antaŭa registaro: la ĉeesto de la sovetarmeo en kaj ĉirkaŭ Hungario.

Tiuj armetrupoj - vaste pli bonaj ol la hungara armeo - estis pli granda fonto de potenco al Kremlin-apogita registaro ol iu elemento ene de la lando. La kontrolo de la Ruĝa Armeo estis en Moskvo; tiel, la Hungara Revolucio nur sukcesus se ĝi estus farita en Moskvo, ne Budapeŝto.

Sub tiaj kondiĉoj, puĉo povas funkcii nur kun la aprobo de la plej granda aliancano. La unua puĉo en Vjetnamio, kiu renversis la nepopularan prezidanton Ngo Dinh Diem kaj lian eĉ malpli popularan fraton, Ngo Dinh Nhu, estis farita de individuoj kiuj aprezis la realaĵojn de potenco. Kiam la katolika Diem faris politikan ofensivon kontraŭ la disidentaj budhanaj ordonoj, la long-suferantaj generaloj decidis agi: ili sonigis la opinion de la usona ambasado en Saigon kaj demandis per peranto ĉu la usonanoj raportos al Diem "eblajn konsultojn. pri eventualaj ŝanĝoj en la regantaj politikaj strukturoj."

Kiam, post konsiderinda debato inter la CIA, la ambasado, la Blanka Domo, kaj la Pentagono, la usonaj aŭtoritatoj informis la komplotantojn ke ili ne estos raportitaj al Diem, la sekva sinsekvo de okazaĵoj okazis:

Majo 1963: Komenco de intensigita konflikto inter budhanoj kaj Diem.

Majo-septembro 1963: Interna amerika debato sur ĉu la budhanoj estas neŭtralistoj (estantaj kontraŭ batataj) aŭ naciistoj (estantaj apogitaj). La fina konkludo atingita estis ke hinajanaj budhanoj estis "malbonaj" kaj Mahayanad budhanoj estis "bonaj".

Oktobero 1963: Ĉesigo de ĉiu ekonomia helpo al Vjetnamio, t.e. al La reĝimo de Diem.

La 22-an de oktobro 1963: Fino de rekta helpo de CIA al la Specialaj rotoj de Ngo Dinh Nhu. Tiuj fortoj estis la ĉeffonto de rekta potenco al la registaro, tute financita kaj ekipita fare de la CIA.

Novembro 1-2, 1963: Puĉo okazas, rezultigante la mortojn de Diem kaj Ngo Dinh Nhu.

La Viet Cong akuzis la generalojn kaj ilian frontan figuron, Duong Van Minh, je esti friponoj de la amerikanoj, sed, en siaj negocoj kun la usonaj aŭ toritatoj, ili estis simple realismaj. Ili vidis, ke kia ajn potenco estis kaptota dependas de la amerikanoj. Konfiski la fiksaĵojn kaj ekipaĵojn de Saigon sen usona subteno estus kapti malplenan simbolon.

Vjetnama respubliko en 1963 estis klara kazo de dependeco. Tiaj kazoj estas maloftaj, male al reĝimoj kiuj ekzistas en la griza areo inter plena sendependeco kaj ioma grado da dependeco. Iamaj francaj kolonioj en Okcidentafriko estas la plej persistaj ekzemploj de tia dependeco ĉar la ĉeesto de la antaŭa patrujo estas tre reala — kaj tre efika. Anstataŭ grandaj kaj multekostaj armeoj, ekzistas armeaj kaj ekonomiaj "konsilistoj", ekzistas ekonomia helpo, kaj, ĉefe, ekzistas la streĉa reto de longe establita dependeco en nepolitikaj sferoj. Tiel, instruado sekvas ŝablonojn origine establitajn en koloniaj tagoj, kaj la organizon de la

profesioj sekvas la metropolitan sistemon. Tio estas tre grava kie la reganta elito estas kunmetita plejparte de advokatoj, kies tuta ekzistokialo baziĝas sur la uzo de aparta proceduro kaj jurkodo. Komerco ofte estas ligita plejparte al la eks-kolonia potenco pro la teno de hereditaj gustoj, kutimoj, kaj la fakto ke komercaj ligoj estas tipe bazitaj sur establitaj rilatoj kaj komunikadoj.

Ĉi tiu nivelo de influo ofte sufiĉis por malhelpi, kontraŭi aŭ plifirmigi puĉon. Reen en 1964, kelkaj firmaoj de britaj maraj komandoj rapide disbatis ribelojn en la tri eks-britaj orientafrikaj landoj de Kenjo, Tanganika (kiel ĝi tiam estis), kaj Ugando; preskaŭ kvindek jarojn poste, kelkaj kompanioj de francaj trupoj enmetitaj en januaro 2013 venkis la islamismajn ribelantojn, kiuj konkeris la vastecon de Malio.

Kvankam la francoj ĝenerale elektis neŭtralecon antaŭ afrikaj puĉoj, intervenante nur de tempo al tempo, ili retenis en Afriko aŭ en rapide deplojebla formo forton de kelkmil aertransporteblaj soldatoj kun efikaj, kvankam malpezaj, armiloj. Tio eble ne sonas kiel granda forto, sed ĝi estas grandega kompare kun la efikaj pecoj de lokaj armeoj (kies trupoj estas senvaloraj plejparte), tiel ke francaj intervenoj kutime estis decidaj.

Tre specialeca speco de dependeco estas kromprodukto de moderna teknologio kaj troviĝas ekster la ekskolonia sfero. Tio estas la peza hipoteko metita sur politikan sendependecon per la akiro de sofistika armiloj, precipe batalaviadiloj. La ĉasaviadilo estas la decida kazo ĉar, male al ŝipoj aŭ kirasaj veturiloj, ĉasaviadiloj povas doni absolutan avantaĝon. Pli bona trejnado kaj moralo ofte povas venki eĉ akran ekipaĵmalsuperecon en terbatalo, sed ne en la aero. Tial, estas grave grave por iu ajn lando egali la batalaviadilojn de siaj eblaj rivaloj. La politika problemo ekestas ĉar (a) nur malmultaj landoj faras altnivelajn batalaviadilojn, (b) tiuj aviadiloj bezonas

kontinua liverado de anstataŭaĵoj, kaj (c) ekzistas longa gravedecperiodo inter la origina ordo kaj la tempo kiam trejnado estas sufiĉa por funkcia uzo.

Tiel, se lando volas akiri ĉasaviadilojn, ĝi devas esti sufiĉe amika kun unu el ses landoj: Svedio, Usono, Francio, Britio, Ĉinio aŭ Rusio. Post kiam interkonsento estas farita, ĝi devos resti amika, alie la fluo de rezervaj partoj kaj helpaj ekipaĵoj ĉesos. Kaj do la komenca aĉeto estas sekvata de jaroj da dependeco. Jetĉasaviadiloj ne kreskas en ekonomie postigantaj landoj, kie mankas la tuta industria bazo. La konstanta ĝisdatigo de elektroniko, aer-aeraj misiloj, radara ekipaĵo, kaj similaj devas do fidi al importado. Ambaŭ flankoj de la rabataĉeto rekonas tiun dependecon, kaj la liverado de sofistikaĵoj estas kutime akordigita kun ĝenerala komerco, ideologiaj kravatoj, kaj politikaj ligiloj. Je kiu punkto sufiĉas la grado de dependeco por influi la fareblecon de la puĉo? Konsideru la sekvan horaron de rilatoj inter Sovet-Unio kaj Egiptujo de 1955 ĝis 1967:

1955 Ĉeĥa armilkontrakto: Tio estis la unua armilprovizokontrakto inter la sovetia Unio kaj ajna araba ŝtato; ĝi estis de granda politika graveco por Egiptio ĉar ĝi rompita la okcidentan armila monopolon kaj signifis "veran" sendependecon.

Efiko: La engaĝiĝo de (estontaj) fremdvalutaj enspezoj, kaj la bezono teni amikecajn kondiĉojn kun la nura ebla provizanto de rezervaj partoj.

1956 Suez-Sinai War: La egipta malvenko en Sinajo rezultigis la perdon de multe da ekipaĵoj; ĝi estis rapide anstataŭigita per Sovet-Unio, kaj kun pli bonaj armiloj.

Efiko: La devontigo al Sovetio estis plifortigita kaj financa ŝuldo pliiĝis.

1962 Revolucio kaj "civita milito" en Jemeno: Post la morto de

La reĝo de Jemeno Ahmad Ibn Yahya kaj la posta revolucio, Egiptio helpis al la respublikanoj kaj Saud-Arabio helpis al la rojalistoj en la sekva enlanda milito; Egiptaj soldatoj en kreskantaj nombroj estis senditaj por apogi la respublikanojn.

Efiko: sovetia helpo estis necesa por konservi 30,000-50,000 soldatojn en Jemeno. Morala kaj mona ŝuldo pliiĝis.

1966 fina rompo kun Usono, fino de usonaj tritiksendaĵoj: La manko de nutraĵoj ne povus esti kovrita per la aĉetoj de Egiptujo en la monda merkato.

Efiko: sovetia manaĝhelpo estis iniciatita, igante Egiptujon dependa de Sovetunio por signifa parto de ĝiaj provizoj.

1967 junio, Sestaga Milito, egipta malvenko en Sinajo: israelano

fontoj taksis ke 80 procentoj de la soveti-provizita armea ekipaĵo de Egiptujo estis detruitaj aŭ kaptitaj.

Efiko: Kiel kondiĉo por la re-ekipaĵo de egipta fortoj, Sovetunio postulis la proksiman inspektadon de armea trejnado, voĉon en la elekto de altranga armea personaro, kaj la reorganizado de spionservoj.

Tiel, post dek du jaroj, limigita rilato dizajnita por liberigi Egiptujon de sia dependeco de la Okcidento por armilprovizoj eskaladis al multe pli granda grado da dependeco de Sovetunio: Egiptujo iĝis dependa de sovetia bonvolo por armiloj, tritiko, kaj ĝenerala ekonomia helpo. Al la sovetia mararmeo estis koncedita marbordinstalaĵoj en Aleksandrio kaj Port Said, kaj ekzistis plurcent rusaj instrukciistoj en la egiptaj armetrupoj. Ĉu tio sufiĉis por permesi al Sovetunio kontraŭ stari aŭ renversi puĉon?

Almenaŭ, la sovetia ambasado en Kairo povus esti funkciinta kiel fokuso de kontraŭ puĉa agado, kunordigante la multajn egiptojn tiam

engajta al la sovetia ĉeesto, kaj ĝi certe povus reguligi la fluon de helpprovizoj. Post puĉo, Sovetunio povus esti puninta nekunlaboran novan reĝimon fortranĉante ĉian helpon.

Kiam landoj falas en tian pozicion de rekta, materia dependeco, puĉo planado devas inkluzivi tujan postpuĉan eksterpolitikan planadon.

Se la politika orientiĝo de la puĉo estas malfavora al la pli granda potenco, tiam la puĉo povas bone malsukcesi se tiu kolorigo ne povas esti kaŝita.

La dua antaŭkondiĉo de la puĉo, tial, estas:

La celŝtato devas esti sufiĉe sendependa, kaj la influo de eksterlandaj potencoj en sia interna politika vivo devas esti relative limigita.

Estas la kliŝo ke landoj estas interdependaj prefere ol sendependaj; enlandaj politikaj aferoj havas internaciajn implicojn, dum eksterpolitikaj evoluoj havas enlandajn sekvojn. La komercaj, kulturaj kaj armeaj ligoj kiuj ligas landojn donas al ĉiu lando iom da influo en la aferoj de aliaj landoj; kaj eĉ la plej potencaj povas esti tiel influataj. Tiel, en la periodo antaŭ la usona interveno en la Dua Mondmilito, brit-influitaj kaj german-influitaj politikaj grupoj kaj premgrupoj funkciis ene de usona enlanda politiko, same kiel hodiaŭ la partioj en la diversaj mez-orientaj konfliktoj provas praktiki premon sur Usonaj eksterpolitikistoj kaj rekte kaj per siaj respektivaj lobioj.

Se eĉ superpotenco povas esti influita de tiaj malfortaj potencoj, tiam ĉiu difino de sendependeco devas esti same malfiksa kiel tiaj realaĵoj. Tamen, kelkaj pli difinitaj gvidlinioj povas esti formulitaj:

- (a) Puĉo ne indas provi se Granda Potenco havas signifajn militfortojn en la koncerna lando. Tiel, ekzemple, neniu puĉo povus estinti ebla en Irako post la usona invado en 2003 (en 2015, male, se la iraka armeo entute estus efika, ĝi povus provi puĉon). Vere, se la eksterlandaj trupoj estis tenitaj en lokoj fizike malproksimaj de la politika centro, kaj/aŭ se la antaŭ puĉa reĝimo moviĝis al malamika pozicio rilate al la Granda Potenco, la regulo ne validas.
- (b) La puĉo devas serĉi la subtenon de la Granda Potenco se grandaj nombroj da la ŝtatoj de tiu potenco funkcias kiel armeaj aŭ civilaj "konsilistoj".

La aplikado de ĉi tiuj gvidlinioj sendube ekskludos iujn alie eble taŭgajn celojn, kvankam nuntempe estas nur en afrikaj ŝtatoj kun franca garnizono ke la regulo aplikas.

Organika Unueco

Rigardante la politikajn sekvojn de ekonomia malfruo, ni vidis ke la decida faktoro estis la koncentriĝo de ĉiu potenco en la manoj de malgranda elito. Male, en sofistikaj politikaj medioj, potenco estas difuza kaj tial malfacile uzebla en puĉo.

Ni nun renkontas alian eblan malhelpon al puĉo: la potenco povas esti en la manoj de sekciaj politikaj fortoj, kiuj uzas la registaron kiel fronton, aŭ de regionaj fortoj, kies dependeco de la supozata politika centro estas nur teoria.

En ambaŭ ĉi tiuj kazoj, la problemoj kuŝas en tio, ke la forkapto de la supozata politika centro ne gajnos la batalon; la fontoj de politika potenco povas esti en aliaj centroj kiuj povas esti tro malfacilaj aŭ tro multaj por kapti. Kaj tiel la realaĵoj de potenco estas en konflikto kun la teoria strukturo de la ŝtato, same kiel en tiuj kazoj kie la politika unuo ne estas vere sendependa. Ĉi tie, "potenco" ekzistas ene de la lando—sed ĝi ne estas kie ĝi supozeble estas ĉar la politika unuo ne estas vere organika.

Sekciaj Interesoj

Jen la epoko de gigantaj, tutmondigitaj komercaj entreprenoj.

La samaj faktoroj kiuj kondukis al la senprecedenca prospero de moderna industria ("postindustria" restas nura pozo de dizajnisto) ekonomioj ankaŭ sisteme preferis pli grandajn komercajn organizojn super siaj pli malgrandaj konkurantoj; amasproduktado kaj amasdistribuo ne estas malpliigitaj per la konstanta antaŭeniĝo de (reta) personigo, kaj ambaŭ implicas grandajn komercsekciojn.

Kie la avantaĝoj de grandskala produktado estas precipe grandaj, kiel en la aŭtomobila, kemia kaj energia industrio, nur la plej granda entrepreno povas pluvivi. Aliloke, eĉ se ne ekzistas tia ekonomia

imperativo, la giganta korporacio disvolviĝis pro la ekonomioj de grandskala merkato, aŭ simple pro la natura dinamiko de amasiĝo. La sama certe validas pri la pli nova raso de informa teknologio kaj interretaj servaj entreprenoj. En ĉiu industrie evoluinta ekonomio, ekzistas tiaj gigantaj firmaoj, kiuj povis sufiĉe kreski por eliri el la resto de sia industrio, por iĝi unu el ĝiaj fokuso.

Tiu ĉi pozicio donas al ili grandan potencon ĉar iliaj administraj decidoj povas influi la tutan nacian ekonomion — precipe, kompreneble, kiam ili estas monopoloj aŭ sufiĉe proksime.

Ekzistas multaj pli da monopoloj en pli malgrandaj ekonomioj - ja kelkaj konsistas el monopoloj en granda mezuro, kun la rezultaj altaj kostoj kaŭzantaj al malfeliĉaj konsumantoj. Sed eĉ en la plej granda ekonomio de la mondo, la pasaĝera kursa industrio estas monopoligita de Boeing, kun antaŭvideblaj rezultoj — neŝancelebla memkontento plejparte, eĉ post katastrofaj administraj eraroj. Kial Boeing devus ĝeni, ĉar ĝi ne havas konkuron krom Airbus, la tre burokratizita multnacia konsorcio sur la alia flanko de la laĝeto? Kune, la du formas la plej komforte letargiajn el duopoloj (tial la malĝoja manko de navigado, ĉar la sama baza antaŭ-1950 tubforma dezajno restas en uzo en la dudekunua jarcento, anstataŭe de pli efikaj aerodinamikaj formoj). Kiel ajn damaĝa ĝi estas ekonomie (kaj Usono multe suferas pro la regado de Boeing de tuta industrio), monopoloj estas des pli potencaj pro sia difekto mem.

En la kunteksto de la puĉo, tamen, la potenco de gigantaj korporacioj estas nur unu plia elemento ene de la komerca komunumo kiel tuto, kaj ĉi tio, siavice, estas nur unu el la fortoj konkurantaj en la politika vivo de la nacio. . La korporacio eble estas giganto, sed, en progresintaj ekonomioj, ĝi estas giganto inter multaj.

La malo validas en ekonomie malpli evoluintaj landoj. Se la havebleco de mineraloj aŭ hidrokarbidoj kondukas al la evoluo de industrio, tiam, pro la naturo de tiuj sektoroj, ekzistos unu granda firmao prefere ol multaj malgrandaj. Estas, laŭ difino, malmulte aŭ neniu alia industrio; la impostenspezoj estos malgrandaj—krom la impostoj de la firmao— kaj estos tre malmultaj laborpostenoj—krom la laboroj de la firmao. Se estas vojoj kaj fervojoj, ili estos konstruitaj de la kompanio kiel "kompaniaj transportinstalaĵoj"; la plej multaj el la lernejoj kaj hospitaloj estos "firmaaj bonfaraj servoj"; "firmao-loĝejo" povas nanigi proksimajn urbojn, kaj "firmaaj sekurgardistoj" povas esti pli bone ekipitaj ol la nacia polico.

Kiam la ŝtato estos malriĉa kaj delikata, la riĉa kaj bone organizita minindustria kompanio estos la granda potenco en la lando, ĉu ĝi serĉas aŭ evitas ĉi tiun potencon. Fakte, ĝi preskaŭ ĉiam estos devigita interveni en politikon, se nur por konservi la status quo. Kiam la firmao agas, ĝi havas larĝan gamon de malsamaj armiloj kiujn ĝi povas uzi, kaj ĝi povas uzi ilin sur multaj malsamaj niveloj. La firmao povas bremsi la fluon de imposta enspezo al la ŝtato transdonante produktadon al iu alia lando en kiu ĝi funkcias; ĝi povas akceli apartan politikiston donante realajn aŭ sinekurajn laborpostenojn al siaj subtenantoj; ĝi povas aĉeti aŭ subaĉeti la gazeton kaj ĝenerale ekzerci la potencon kiun ĝi derivas de esti tre riĉa inter la tre malriĉaj.

Nek estas plibonigo anstataŭ igi fian eksterlandan ekspluaton per hejmaj ekspluatantoj, ĉu lokaj magnatoj (kiuj senescepte sukcesis kun pli da imposttrompado) aŭ la oficistoj metitaj en kontrolon de naciigitaj entreprenoj: "ŝtata" tiam iĝas "dungitoposedata". , kun la oficuloj komisiitaj prenante ĉion por si kaj favorataj dungitoj, inkluzive de investo esenca por daŭrigi la komercon, aŭ kun la sindikatestroj komisiitaj farante la saman aferon. Plej malbone, ili povas simple kaj malkaŝe distribui ĉiujn profitojn al ĉiuj dungitoj inkluzive de si mem—denove lasante malmulton aŭ nenion por investo. Tio estis

la sorto de la eble tre grandaj meksikaj (Pemex), venezuelaj (PDVSA), kaj, certgrade, brazilaj (Petrobras) ŝtataj naftokompanioj.

Kion industria imperio povas fari, kiam metita en malantaŭ a medio, estis ilustrita per la Katanga secesio en la fruaj 1960-aj jaroj. Kiam la kongola politika gvidanto Moïse Kapenda Tshombe (1919–1969) lanĉis sian sendependan Katanga Respublikon, li havis nur la malfortajn rimedojn de provinca guberniestro de la Konga Respubliko. Tamen, ĉar la secesio daŭrigis, Tshombe akiris veran armeon, kun kelkaj bataljetoj, artilerio, kirasaj aŭtoj, kaj eĉ bone organizitaj propagandagentejoj en Londono kaj New York. Eble plej grave, li povis rekruti (kaj pagi bele) kompetentajn soldulsoldatojn, ajna nombro da kiuj ŝajne povis forpeli ajnan nombron da regulaj kongolaj soldatoj.

La Katanga de Tshombe havis nur unu gravan fonton de riĉaĵo: la minindustrio posedata fare de la Unia Miniere, parto de la interrilataj minadgrupoj funkciigantaj tiutempe en la Copperbelt kaj Sudafriko. Estis evidente ĉio antaŭ en ke Tshombe estis financita fare de la Unia Miniere kaj funkciis plejparte kiel agento por la firmao.

Sed eĉ la Union Miniere funkciis en kio estis relative malfavora medio. Kongo estas tre granda lando (la dekunua en la mondo), kaj estis aliaj mineralaj kuŝejoj laboritaj de aliaj kompanioj kun malsamaj interesoj por protekti. La tipa grandskala entrepreno funkcias en landoj kie ĝi estas la nura grava industrio. Tiel, Aramco, la petrolkompanio posedata de la reganta familio de Saud-Arabio, daŭre estas senkompare la plej granda industria organizo en la lando. Ĝiaj "firmaaj urboj," konstruitaj por loĝigi dungitojn, nano aliajn urbojn en la areo en graveco kaj instalaĵoj, kaj ĝiaj gajnoj konsistigas tre grandan parton de ĉiuj registaraj enspezoj. La saudi-arabia reĝimo ĉiam estis efika retenante politikan kontrolon super kio estis, ĝis antaŭ nelonge, loza koalicio de triboj; la malnova

dezertmilitisto kaj fondinto de la regno, Abdul Aziz Ibn Saud, estis pasinta majstro ĉe kontrolado de la triboj, kaj ĝis ĝ estis naciigita kaj ĝis familioposedata, li traktis Aramcon kiel nur alian tribon, kvankam precipe potenca.

Norma naciisma akuzo kontraŭ la grandskala eksterlanda entrepreno estas ke ĝ funkcias kiel "ŝtato ene de la ŝtato", kaj ke ĝ ekzercas politikan potencon, aŭ tra sia rekta influo al la registaro de la lando aŭ uzante la levilforton de sia hejmlando sur la "gastiganto" lando. Dum jardekoj, la banan-kultiva United Fruit Company estis akuzita je ekzercado de potenco en Mezameriko per koruptaj lokaj klikoj, dum la naftokompanioj en Mezoriento estis akuzitaj je uzado de ambaŭ taktikoj.

Multe malpli kredinda akuzo kontraŭ eksterlandaj firmaoj estis ke ili okupiĝis pri kaŝaj agadoj kontraŭ la ŝtato, sabotado kaj spionado inter ili. Ĝuste kial ili devus entrepreni tiajn agadojn ne estis klarigita, sed la akuzoj estis vaste kreditaj. Kiam generalo de brigado Husni al-Za'im kaptis la potencon en Sirio en 1949 per puĉo, unu el ĝaj unuaj agoj estis limigi la liberecon de agado de la Iraka Petroleum Company (IPC), kies dukto transiris Sirion. IPC estis informita ke (a) ĝaj aviadiloj devus akiri oficialajn permesojn por ĉiu flugo, (b) la sekurgardistoj de la firmao estus anstataŭigitaj per publiksekurecaj taĉmentoj, kaj (c) firmapersonaro bezonus oficialajn permesojn por vojaĝi en limzonoj. Tamen senbazaj la akuzoj pri kunkulpeco en spionado (kiuj estis la supozitaj kialoj de la novaj reguloj), oni devas rimarki, ke tiaj limigoj (krom la lasta) estas kutimaj en evoluantaj landoj.

Eĉ se la eksterlanda kompanio ne volas enmiksiĝi en la politikan vivon de la gastiganta lando, ĝ povas esti devigita fari tion nur por protekti siajn instalaĵojn kaj personaron. Tipe, ĉi tiu estas la kazo kiam la kompanio estas

funkciigante en lokoj kiuj ne estas sub la efika kontrolo de la laŭ jure registaro, precipe malproksimaj areoj loĝitaj fare de malplimultaj grupoj aŭ kontrolitaj fare de lokaj ribelantoj (kiuj povas esti unu kaj la sama). Tiel, la francaj kaŭ ĉukplantejoj kiuj daŭris en Vjetnama respubliko eĉ en milito estis akuzitaj je financado de la Viet Cong. Sed ne estis kialo por imputi sinistrajn motivojn: ĉar la oficiala registaro - kiu ankaŭ kolektas impostojn - estis nekapabla garantii ilian sekurecon, la francaj plantejoj simple pagis siajn impostojn al la fakta registaro.

Ĉi tio restas ofta praktiko en konfliktolokoj. Granda parto de la mono kiun Usono kaj aliaj registaroj elspezis por konstruado de vojoj en Afganio estis, kompreneble, simple ŝtelita (iuj laŭ leĝo, ĉar la Usona Agentejo por Internacia Evoluo [USAID] aljuĝis kontraktojn al tre multekostaj ĝeneralaj entreprenistoj, kiuj aplikis grandan superregi antaŭ dungado de subkontraktistoj, kiuj siavice faris la saman antaŭ dungado de subkontraktistoj).

De la parto kiu atingis la plejparte turkajn entreprenistojn kiuj fakte konstruas vojojn, signifa proporcio iris al talibanaj ribelantoj same kiel lokaj banditoj, kun ambaŭ ne malofte ludante duoblan rolon kiel pagitaj sekurgardistoj. Tiamaniere, kilometro de la plej simpla asfalta vojo en Afganio finis kosti tiom multe kiom kilometron da altrapida kvar-lena aŭ tovojo en Eŭropo.

Multe pli ekonomie kutime, naftokompanioj rutine pagis tiujn, kiuj sin prezentas ĝuste—per, ekzemple, truado de dukto, aŭ krevigante ĝin en nur unu mallonga segmento por igi siajn bezonojn perfekte klaraj; ne gravas ĉu ili estas simplaj banditoj aŭ graci sin per revolucia aŭ religia nomo (nun kiam diversaj murdistoj nomas sin la Partio de Dio [Hezbollah]), ekzistas komprenebla nostalgio pri la tagoj de la Popola Frontoj por la Liberigo de ĉi tiu aŭ . tiu, kiu konkuris kun la Popola kaj Demokrata Frontoj por la Liberigo

de ... kaj iliaj disiggrupoj, kiuj nature nomis sin la Unuiĝinta Fronto por la Liberigo de ...).

En la bonaj tempoj de kanonoboatoj kaj plumitaj vicregoj, la brita naftokompanio en Persujo (origine nomita "Anglo-Persian" kaj poste "Anglo Iranian", antaŭ purigita kiel British Petroleum) tre bone ilustris la fenomenon de komerca entreprenado devigita al interveni en la internajn aferojn de la gastiganta lando sub la impeta premo de lokaj politikaj realaĵoj. Anglo-Persian ricevis ĝan koncesion de ŝaho Mozaffar al-Din de la Qajar-dinastio, estro de la modeste titolita Sublime Government of Iran (Sublima Registaro de Irano) en 1901, sed baldaŭ malkovris ke la Teherana registaro havis tre malmulte da kontrolo de la sudokcidenta kaj marborda Ĥuzestan regiono, kie la firmao fakte esploris kaj poste produktis petrolon. Loka potenculo, la Ŝejko de Mohammerah, kontrolis la okcidentan parton de Ĥuzestan ĉe la kapo de la Persa Golfo, kaj la ĉefoj (ĥanoj) de la nomadaj (aŭ pli bone, transhumantaj) Bakhtiari-triboj kontrolis orientan Ĥuzestanon; kaj la ŝejko kaj la ĥanoj estis nominale submetitaj al la Teherana registaro, sed, fakte, sendependaj.

La firmao devis akcepti politikajn realaĵojn. Por protekti la sekurecon de siaj instalaĵoj, ĝi pagis la ŝejkon, ĝuste dignan ĉantaĝanton. La brita registaro, aliflanke, provis reguligi la situacion apogante la aŭtonomion de la ŝejko kontraŭ la centra administracio, kaj la firmao, estante proksime rilata al la brita registaro, sin kun la aŭtonomio de la ŝejko. Kiam la energia kavalerioficiro Reza Khan prenis potencon poste kiel nova ŝaho, li identigis kaj reestigis la aŭtoritaton de la centra administracio la brita firmao trovis sin punita por sia subteno de la ŝejko.

La rilato inter la firmao kaj la Bakhtiari-ĥanoj estis eĉ pli komplika. La firmao ekkomprenis ke ĝajputoj kaj duktoj povus nur esti protektitaj venante al aranĝo kun la loka fakta.

potenco. Ĉi-foje, tamen, anstataŭ unu ŝejko estis multaj diversaj ĥanoj, ĉiuj engaĝitaj en disputiga triba politiko, kies kronika, foje perforta, malstabileco antaŭ juĝis la sekurecon, kiun la firmao provis aĉeti. La "natura" solvo estis adoptita: la firmao, kune kun britaj konsulaj aŭtoritatoj, eniĝis en triba politiko por promocii plej gravan ĉefon kiu klarigus kaj stabiligus la situacion. La vendettoj inter la ĥanoj, aliflanke, neniam estis finitaj, kaj la triba politiko de la firmao estis alportita al fino nur kiam la centra registaro de Reza Pahlavi finfine senarmigis la ĥanojn kaj akiris kontrolon de la tuta teritorio.

Tiel la firmao, nur por protekti siajn instalaĵojn kaj eviti pagi duoblan impostadon al du rivalaj aŭtoritatoj, devis eniri politikon sur tri malsamaj niveloj. Ĝi funkciigis (a) en triba politiko por antaŭenigi kaj konservi la potencon de la plej grava ĉefo de la Bakhtiari, (b) en nacia politiko por konservi la aŭtonomion de la ŝejko de Mohammerah kontraŭ la centra administracio, kaj (c) en internacia politiko por "malligi" la ŝejdom de Irano, agante en asocio kun la britaj konsulaj aŭtoritatoj en la Golfo.

Kian agon devas fari la planistoj de la puĉo okaze de ĉeesto de tiaj subŝtatoj en la cellando? En kelkaj ekstremaj kazoj, ilia konsento povas esti necesa: ili tendencas havi siajn orelojn al la grundo kaj verŝajne konscios pri la baldaŭa puĉo antaŭ la oficialaj spionkostumoj. Ĉi tiu konsento povas esti akirita per taŭga miksaĵo de minacoj kaj promesoj, kaj, en ĉi tiu kazo, promesoj ne ĉiam devas esti plenumitaj. Aliloke, ili agos kiel nur unu plia faktoro kun kiu la puĉo devas trakti, sed ĉiam pli—post la politika edukado kiun ili ricevis ĉe la manoj de naciismaj fortoj ĉie—eksterlandaj komercaj interesoj lernis ke neŭtraleco estas dolĉa.

La esenco de la puĉo estas la kapto de potenco ene de la ĉefa decida centro de la ŝtato kaj, per tio, la akiro de kontrolo de la nacio kiel tuto.

Ni vidis, ke en kelkaj kazoj la decidprocezo estas tro disvastigita tra la tuta ŝtata burokratio kaj la lando ĝenerale; en aliaj kazoj, la supozebla politika centro estas regata de alia, eksterlanda centro aŭ de sekciaj fortoj sendependaj de la tuta ŝtata maŝinaro.

Simila problemo ekestas kiam potenco estas en la manoj de regionaj aŭ etnaj blokoj, kiuj aŭ uzas la supozeblan politikan centron kiel agentejon por siaj propraj politikoj aŭ ignoras la asertojn de la centro kaj rigardas sin kiel sendependaj. Preskaŭ ĉiu afro-azia ŝtato havas landlimajn areojn, tipe montajn, marĉajn, aŭ alie nealireblajn, kiuj estas loĝataj de minoritataj triboj; la kontrolo ekzercita de la registaro en ĉi tiuj lokoj ofte estas nur teoria. Kie tiu speco de fakta aŭtonomio etendiĝas al ĉefaj loĝantcentroj, la problemo de la manko de organika malunueco ekestas; ĝi tamen ne gravas por la puĉo se la organika unuo estas en si mem granda — la nova reĝimo povas trakti lokajn aŭtonomiojn kiam ĝi kaptis la potencon. Foje, aliflanke, la lokaj unuoj estas tiel potencaj ke ili kontrolas la centron, aŭ alie la centro regas nur la tujajn antaŭurbojn de la ĉefurbo.

Tio ofte estis la kazo en la eks-Belga Kongo en la periodo 1960-1964, post sendependeco kaj la ribelo de la Forto Publique. Kvankam la Konga Respubliko estis konstitucie unueca ŝtato, ne federacia, ĝi rapide perdis kontrolon de la plej multaj el la provincoj, kiuj kondukis kvazaŭ ili estus sendependaj unuoj. Ene de ĉiu provinco, lokaj frakcioj estis en konflikto, kaj la frakcio de la centra administracio tendencis esti unu el la plej malfortaj:

Politika situacio en la Suda Kasaja provinco de Kongo, 1960-1961 La sekvaj grupoj batalis por la kontrolo de la provinco:

- (a) La tradiciaj estroj. disponeblaj fortoj: tribaj militistoj. (b) La Sud-Kasai-separistoj gviditaj fare de la memdeklarita reĝo, Albert Kalonji. Fortoj haveblaj: bone ekipitaj, sendisciplinaj trupoj gviditaj fare de belgaj oficiroj (nome "Eks-belgaj" belgoj).
- (c) La centra registaro. disponeblaj fortoj: junaj kaj nespertaj administrantoj kun loza kontrolo de malgrandaj kaj malproksime-de-batalaj "nacia armeo" (ANC) unuoj en la orienta parto de la provinco.
- (d) La minkompanio Forminière. Rimedoj haveblaj: financa subteno kaj aertransporto foje disponigitaj al Kalonjiist kaj aliaj grupoj.

La situacio en Katanga estis eĉ pli malfavora al la centra administracio, dum la nordoriento kaj la Stanleyville-areo estis en la manoj de la Gizenga fortoj. Granda parto de la resto de la lando ne povus esti atingita fare de registaroficistoj pro la rompo en juro kaj ordo, kune kun la interrompo de transportinstalaĵoj. Tiel, sukcesa puĉo en la kongola ĉefurbo de Leopoldville (nun Kinŝaso) nur gajnintus kontrolon de tre malgranda frakcio de la granda Konga Respubliko. Pluraj malsamaj puĉoj estus bezonitaj en la diversaj faktaj ĉefurboj (Stanleyville, Elizabethville, Luluabourg, ktp.) por kontroli la tuton.

lando.

Federaciaj ŝtatoj reprezentas la malkaŝan kaj konstitucian rekonon ke regionoj havas lokan potencobazon kaj estas, tial, konceditaj ekvivalenta kvanto de loka aŭtonomio. En konfederacioj, la potenco de la centro

devenas de la libervola kuniĝo de la regionoj, kaj, ĝis la centra institucio evoluigas siajn proprajn fontojn de potenco kaj aŭtoritato, estas la regionoj kiuj regas, uzante la centron nur kiel agentejon por siaj komunaj politikoj.

Usono estis la produkto de libervola unio de diversaj ŝtatoj kaj, ĝis la kresko de prezidenta aŭtoritato en la kurso de la deknaŭa jarcento, la registaro en Vaŝingtono estis malmulte pli ol agentejo kiu servis la ŝtatojn en la reguligo de ekstera komerco kaj por la komuna defendo. Tiel, puĉo okazigita en Vaŝingtono en, ekzemple, 1800 kaptintus tre malmulte; antaŭ 1900, aliflanke, la kresko de federaciaj potencoj estis tia ke puĉo povis certigi konsiderindan kontrolon de granda parto da la lando. La Rusa Federacio, Kanado, Hindio, kaj Germanio estas ĉiuj federaciaj ŝtatoj, sed la efektiva grado da aŭtonomio de ĉiu komponento ŝtato aŭ provinco multe varias, de tre malmulte en Rusujo de Putin (kvankam guberniestroj nun denove estas elektitaj) ĝis la larĝa aŭtonomio de Kanadaj provincoj. La fakto ke, konstitucie, la rusaj respublikoj estas supozeble plene aŭtonomaj (kaj eĉ rajtigataj secesii de la federacio) estas alia ekzemplo de la ĉiam kontrasto inter teoriaj strukturoj kaj politikaj realaĵoj.

La eneca dinamiko de potenco estas malamika al federaciaj sistemoj, kiuj ĉiam centraliziĝas en malpli kaj malpli "federacia" modo, aŭ alie malcentralizas kun aŭ sen interkonsenta interkonsento, aŭ ordigita kaj interkonsentita procezo, en maniero kiel kiu povas facile evolui al rekta separatismo. Tio estas kio okazas nun kaj en Britio, kiu ĉiam estis pli ĝuste la Unuiĝintaj Reĝandoj, kaj en Hispanio, ne kunveno de regnoj sub unu krono kiel en la brita kazo, sed kun regionaj aŭtonomioj nur lastatempe agnoskitaj; en ĉiu kazo, separatismo fariĝas grava politika forto en unu el la partoj—Skotlando kaj Katalunio, respektive—kiuj eble bone fariĝas sendependaj ŝtatoj en la estonteco.

...

La ideo ke politika potenco devus esti koncentrita en unu kontrola centro por la nacio kiel tutaĵo venas de la supozo ke la intereso de ĉiu regiono estas plej bone servitaj per decidofarado en nacia kadro. Tiu ĉi supozo, sufiĉe interese, estas kutime akceptata nur post la detruo de la lokaj povaj strukturoj. Tiel, estas interkonsentita fare de la plej multaj loĝantoj de Anglio (se ne Skotlando) kaj Francio ke gravaj politikaj decidoj devus esti faritaj en Londono kaj Parizo, prefere ol sur loka nivelo. Sed ĉi tiu intelekta rekono sekvis, prefere ol antaŭ is, la disbatadon de la "baronoj" kaj de la sendependaj ŝtatoj de Burgonjo, Provenco, Anĵuo kaj Kimrio.

En multaj subevoluintaj lokoj, la potenco de lokaj "baronoj" daŭre estas tre reala, kaj lokaj movadoj, bazitaj sur lingvaj aŭ etnaj alligitecoj, aktive provas akiri aŭ pli grandan aŭ tonomion aŭ alie plenan faktan sendependecon. Aktuale en 2015, la centraj registaroj de Hindio, Kenjo, Malio, Mjanmao, Pakistano, kaj Ĉinio ĉiuj spertas perfortajn konfliktojn kun separismaj elementoj. Inter ĉiuj tiaj kazoj, kie lokaj loĝantoj ne akceptas la superecon de centralizita decidiĝo, ni devas diferencigi inter la diversaj eblaj implicoj por la puĉo:

- (a) Se la regionoj estas la veraj centroj de potenco: la puĉo devas aŭ limigi sin al unu regiono aŭ etendi al ĉiuj el ili; la supozata centro devas esti nur unu plia cela areo. Tio etendas kaj malfaciligas la puĉon, dum la malforto de la puĉo-fortoj en ĉiu ununura ĉefurbo povas inviti kontraŭpuĉan agadon. (b) Se unu aŭ du regionoj regas la tutan landon: tia estis la situacio en Niĝerio antaŭ la grava puĉo de la 15-a de januaro 1966. La Norda Regiono, regata de tradiciaj Fulani kaj Hausa emiroj, estis la plej granda regiono senkompare. Ĝa reganto, la Sardauna de Sokoto, Ahmadu Bello, estis en plena kontrolo de ĝa

interna politiko, dum la situacio en la aliaj regionoj estis pli fluida—kaj pli demokratia. Tiel, Ahmadu Bello, en unuiĝo kun politikaj fortoj en unu alia regiono, dominis la tutan federacion. La junaj Igbo-oficiroj kiuj faris la unuan puĉon, tial, devis asigni same multe de siaj klopodoj al Bello kaj lia ĉefurbo kiel al la federacia ĉefurbo kaj la federacia gvidado. En la okazaĵo, ili mortigis kaj la federacian ĉefministron (Abubakar Tafawa Balewa) kaj Bello'n. Sed ili estis tro etenditaj, tiel ke generalmajoro Johnson Thomas Umunnakwe Aguiyi-Ironsi, la altranga oficiro de la armeo aganta kun la polico kaj burokratio, enscenigis kontraŭ puĉon kaj kaptis potencon memstare.

La ekzisto de regionaj fortoj sufiĉe fortaj por kontroli la supozeblan centron povas igi puĉon neebla. Se la regiona aŭ etna bloko estas organizita laŭ tribaj linioj, la strukturoj de ĝia gvidado estos tro firmaj kaj intimaj por ke puĉo funkciu de interne. Neniam okazis puĉo en Libano, ekzemple, ĉar ĝi baziĝas sur tia aranĝo: la ŝijaista, maronita kristano, sunaisma islamano kaj Druzo-blokoj ĉiuj estas reciproke malamikaj, sed ili rekonas la fakton, ke neniu ununura grupo povas esperas regi ĉiujn aliajn—eĉ ne Hizbulaho, nun la plej forta senkompare. Tiel, la Bejruta registaro funkcias kiel komuna klarigejo por tiuj politikoj kiuj estas akceptitaj fare de ĉiu etna bloko. Se oni farus puĉon en Bejruto, tio tuj kondukus al disfalo de la sistemo, ĉar ĉiu grupo, subtenata de siaj propraj armitaj fortoj, ekkaptus la potencon en sia propra regiono. La puĉo do nur kaptus partojn de Bejruto kaj antaŭ urboj; ĝi verŝajne estus nekapabla reteni kontrolon preter tiu areo.

Libano disponigas ekstreman ekzemplon de la rolo de etnaj kaj regionaj fortoj en puĉo. En ĉiu individua okazo, estos aparta

ekvilibro de potenco inter la respektivaj regionoj, same kiel inter ĉiu el la regionoj kaj la centro. La klopodoj de la puĉo devus esti asignitaj por trakti ĉiun etnan aŭ regionan blokon surbaze de takso de ĝia rolo en la aparta ekvilibro de fortoj. En kelkaj kazoj, puĉo povas esti malebla ĉar la naturo kaj amplekso de regiona potenco estas tia por postuli resursojn preter tiuj verŝajne disponeblaj. Aliloke, ĝi estos nur unu plia obstaklo por venki.

La tria antaŭ kondiĉo de la puĉo, tial, estas:

La celŝtato devas havi politikan centron. Se ekzistas pluraj centroj, tiuj devas esti identigeblaj, kaj ili devas esti politike, prefere ol etne, strukturitaj. Se la ŝtato estas kontrolita de nepolitike organizita unuo, la puĉo povas esti farita nur kun ĝia konsento aŭ neŭtraleco.

"Etne strukturita" estas sufiĉe mallerta frazo. Ĝi estas celita kovri sociajn grupojn kies gvidado estas evoluita per klaraj kaj bone establitaĵoj (kutime heredaj) proceduroj. Se aparta tradicia gvidado regas la ŝtaton, ni ne povas kapti la potencon farante puĉon en la reganta centro de la ŝtato, nek ni povas penetri la tradician gvidadon ĉar ni estus aŭ tomate ekskluditaj kiel uzurpantoj kaj eksteruloj. En Burundo, ekzemple, la tradicia hierarkio Watutsi kontrolis la ŝtaton; por ekkapti la potencon en Burundo, estus necese penetri la hierarkion, sed tio eblus nur se (a) ni estus vatucoj kaj (b) ni apartenus al la aristokrataro, kvankam tiurilate okazis disvastigo de potenco. En Ruando, potenco ankaŭ estis kontrolita fare de tradiciaj Watutsi-ĉefoj kiuj submetis la Bahutu-plimulton. Tiam okazis revolucio, kaj la gvidado iĝis Bahutu politika prefere ol Watutsi-tradicia, ĝis la unua lanĉis

genocida kampanjo, sekvita, siavice, de Watutsi-rekonkero, kies gvidado ne estas tradicia. Puĉo estus do ebla .

Se politika ento estas efektive regata de grupo, kiu ne estas politike strukturita, tiam evidente politikaj metodoj ne povas esti uzataj por kapti potencon.

Ĉi tio estas la kazo de lando regata de komerca unuo. Imagu, ekzemple, ke "Wall Street" ja kontrolis Usonon, en la senco ke la prezidanto kaj la Kongreso agis kiel ĝaj friponoj. Se tiel estus, la potenco ne povus esti kaptita en Vaŝ ingtono.

Revenante al la realo, Katanga en la fruaj 1960-aj jaroj kaj la centramerikaj bananrespublikoj de la 1950-aj jaroj estis ekzemploj de ŝ tatoj kies veraj "centroj" estis politike nepenetreblaj ĉar ili ne estis tie en la unua loko.

^a Eĉ tiam, kelkaj el ili konservas sian senton de humuro; en kelkaj afrikaj lingvoj, nova vorto estis elpensita el la prefikso "Wa-", kiu indikas tribon; kie antaŭ e estis nur Wa-Kamba kaj Wa-Zungu, nun aperis novaj triboj: la Wa-Benz kaj la Wa-Rolls-Royce.

^b Multaj observantoj komentis la mankon de populara subteno por falintaj politikaj idoloj, kiel en la kazo de la demisiigo de Kwame Nkrumah de Ganao en 1966. La civitanoj de Akrao ŝ ajnis tiel feliĉaj gajigi liajn malamikojn kiel ili estis por gajigi Nkrumah mem baldaŭ antaŭ la puĉo . . Ĉi tio ne estas malsaĉo sed tre racia konduto en lumo de sociaj kaj ekonomiaj cirkonstancoj.

^c La alia kaŭ zo de la fiasko de la revolucio estis, kompreneble, la fakto, ke la interveno de Moskvo ne estis ĉesigita de Vaŝ ingtono, sed, denove, la kontrolo de la usona politiko ne povas esti kaptita en Budapeŝ to.

^d Vidu Budhismon de Christmas Humphreys (Harmondsworth, UK: Penguin Books, 1951). Por pli plena diskuto pri budhismo en sudvjetnama politiko, vidu ĉapitron 4.

^e La armilprovizokontraĵo estis ĉeĥa nur en nomo. Kermit Roosevelt de la Central Intelligence Agency (CIA) estis tiam la konsilisto de Nasser, kaj sugestis ke ĝ devus esti nomita "ĉeĥa" por pacigi Humphrey Trevelyan, la britan ambasadoron al Egiptujo.

^f Aŭ , pli ĝuste, oligopolo.

^g En Sud-Koreio, ekzemple, la civilaj malordoj kaj postaj puĉoj de 1962 kaj 1979 ne ŝ ajnas esti influita de la granda usona armea ĉeesto en la lando.

^h La materiala ekipaĵ o havebla al la firmao, ĝaj aviadiloj, kamionoj, kaj telekomunikadinstalaĵ o j, en si mem, konsistigos konsiderindan fonton de rekta potenco.

ⁱ La riskoj en la minindustriaj kaj hidrokarbidindustrioj estas ekstreme altaj, kaj pro la necertecoj de multekosta esplorado kaj pro tre akraj prezŝ anĝoj; tial, la plej multaj firmaoj kiuj eltenas estas tre grandaj kaj tendencas funkcii en pluraj malsamaj landoj. Sed tio permesas al ili

ŝi anĝ produktadon de unu loko al la alia, kun eble drastaj efikoj al la financo de la landoj.

^j La romano Nostromo de Joseph Conrad (New York: New American Library, 1904) estas brila kaj profeta analizo de la kaŭzoj kaj sekvoj de novkoloniismo.

^k La brita registaro aĉetis 50 procentojn de la akcioj de kio estis iĝinta BP - certe la plej bona investo de la mono de impostpagantoj iam farita.

Ĉapitro 3

La Strategio de la Puĉo

Dekano Acheson kutimis rakonti rakonton pri ĉefministro Taft rakontanta konversacion kiun li ĵus havis kun eminenta viro pri la "maŝinaro de registaro". "Kaj vi scias,"—Taft diris kun miro en sia voĉo—"li vere kredis, ke ĝi estas maŝinaro."

—Roger Hilsman, *Movi Nacion*

Sub totalismaj kondiĉoj scio pri la labirinto de transmisiaj zonoj [de la maŝinaro de registaro] egalas superan potencon.

—Hannah Arendt (malĝuste, kiel kutime), en *La Originoj de Totalismo*

Faligi registarojn ne estas facila. La registaro ne nur estos protektita de la profesiaj defendoj de la ŝtato - la armetropoj, la polico kaj la sekurecaj servoj - sed ĝi ankaŭ estos subtenata de tuta gamo da politikaj fortoj. En sofistika kaj demokrata socio, ĉi tiuj fortoj inkludos politikajn partiojn, sekciajn interesojn kaj regionajn, etnajn kaj religiajn grupojn. Ilia interago—kaj reciproka opozicio—rezultas en apartan ekvilibron de fortoj, kiun la registaro iel reprezentas. En malpli sofistika socio, povas esti pli mallarĝa gamo de tiaj fortoj, sed preskaŭ ĉiam estos iuj politikaj grupoj kiuj subtenas la status quo kaj, sekve, la registaro.

Se tiuj, kiuj faras la puĉon, ŝajnas frakasi tian potencon nur per konfiskado de kelkaj konstruaĵoj kaj arestado de iuj politikaj figuroj, tio estas ĉar ilia decida atingado pasas nerimarkita. Ĉi tiu estas la danĝera kaj ellaborita procezo per kiu la armitaj fortoj kaj la alia

rimedoj de trudado estas neŭ traligitaj antaŭ la puĉo, kaj la politikaj fortoj estas provizore devigitaj al pasiveco. Se ni estus revoluciuloj serĉantaj ŝanĝi la strukturon de la socio, nia celo estus detrui la potencon de kelkaj el la politikaj fortoj; la longa kaj ofte sanga procezo de revolucia eluziĝo povas atingi tion. Nia celo tamen estas tute alia: ni volas kapti la potencon ene de la nuna sistemo, kaj ni restos en la povo nur se ni enkorpiĝas iun novan status quo subtenata de tiuj fortoj mem, kiujn revolucio povas klopodi detrui. Se ni volas atingi fundamentan socian ŝanĝon, ni povas fari tion post kiam ni fariĝas la registaro. Tio ĉi estas eble pli efika metodo (kaj certe malpli dolora) ol tiu de klasika revolucio.

Kvankam ni provos eviti ĉian konflikton kun la "politikaj" fortoj, kelkaj el ili preskaŭ certe kontraŭos puĉon. Sed ĉi tiu opozicio grandparte trankviliĝos kiam ni anstataŭigos nian novan status quo per la malnova kaj povos devigi ĝin per nia kontrolo de la ŝtata burokratio kaj sekurecaj taĉmentoj. Periodo de transiro kiel ĉi tiu, kiu venas post kiam ni emerĝas kaj antaŭ ol ni ricevas la aŭtoritaton de la ŝtato, estas la plej kritika fazo de la puĉo. Ni tiam plenumos la duoblan taskon trudi nian kontrolon al la manaro de la ŝtato, samtempe uzante ĝin por trudi nian kontrolon al la tuta lando. Ĉiu rezisto al la puĉo en la unu stimulos plian reziston en la alia; se disvolviĝas ĉenreago, la puĉo povus esti venkita.

Nia strategio do devas esti gvidata de du ĉefaj konsideroj: la neceso de maksimuma rapideco en la transira fazo, kaj la bezono plene neŭtraligi la opozicion kaj antaŭ kaj tuj post la puĉo. Se, en la funkcia fazo de la puĉo, ni estas en ajna stadio prokrastita, tiam aperos nia esenca malforteco: ni verŝajne akiros politikan kolorigon, kaj tio, siavice, kondukos al koncentriĝo de tiuj fortoj, kiuj kontraŭas la tendencon. ni reprezentas (aŭ supozeble reprezentas). Tiel longe kiel la

ekzekuto de la puĉo estas rapida, kaj ni estas kovritaj per anonimeco, neniuj apartaj politika frakcio havas motivon aŭ ŝancon kontraŭ stari nin. Post ĉio, ni povus esti iliaj eblaj aliancanoj. Ĉiukaze, prokrasto kostos al ni nian ĉefan avantaĝon: la libervola neŭtraleco de la "atendu kaj vidu" elementoj, kaj la kontraŭvola neŭtraleco de tiuj fortoj kiuj postulas tempon por koncentriĝi kaj deploji por ago.

La bezono de maksimuma rapideco signifas, ke la multaj apartaj operacioj de la puĉo devas esti efektivigitaj preskaŭ samtempe — necese postulante la klopodojn de granda nombro da homoj. Tial, supozante, ke ni komencas la planadon de la puĉo kun nur malgranda grupo de politikaj kunuloj, la plej granda parto de la dungitaro, kiun ni bezonos, devas esti varbita.

Krome, niaj rekrutoj devas havi la trejnadon kaj ekipaĵon, kiuj ebligas al ili agi rapide kaj decidite. Kutime estos nur unu fonto de tiaj rekrutoj: la armetrupoj de la ŝtato mem.

Ĉar etnaj malplimultoj ofte estas kontraŭ registaraj kaj militemaj iuj povas kredi ke ili estas idealaj rekrutoj por puĉo. Tio estis vera de la alaŭitoj kaj Druzoj de Sirio, la Kurdoj de Irako, kaj la Shans de Birmo. Sed plejofte, puĉo identigita kun minoritatoj verŝajne vekos naciismajn reagojn flanke de la plimultaj popoloj. Ĉar la centroj de registaro kutime troviĝas en la plimultaj areoj, ilia kontraŭstaro estus plia grava malhelpo por ni.

Alia ebla anstataŭaĵo por la subfosado de la fortoj de la ŝtato estas la organizo de partia milico. Kiam ekzistas kombinaĵo de politika libereco kun neefika konservado de leĝo kaj ordo, tiaj milicoj foje estas formitaj por "protekti" partiagadojn. En Vajmara Germanio, ekzemple, krom la naziaj Sturmabteilung (atakaj taĉmentoj, aŭ "Brunĉemizoj"), ekzistis partiaj milicoj de la socialdemokratoj, komunistoj kaj la dekstraj naciismaj partioj. Similaj organizoj - Nigraĉemizoj, Verdaĉemizoj, Ruĝaĉemizoj, kaj, en la Proksima Oriento,

Arĝentemizoj - disvastigitaj en multaj landoj en la maldormo de faŝismaj kaj naziaj sukcesoj. Malgraŭ ilia armea teniĝo, uniformoj, kaj ofte ampleksa armilaro, en preskaŭ ĉiu kazo de konfrontiĝo inter tiaj milicoj kaj la fortoj de la ŝtato, la unuaj estis venkitaj. Tiel, kiam la nazioj provis uzi la embriajn Brunĉemizojn en la Munkena puĉo en 1923, ili estis facile superfortitaj fare de la polico kaj Hitler estis mem arestita.

Lia posta ascendo al potenco estis atingita per politikaj rimedoj, ne per la klopodoj de la Brunĉemizoj.

Ĉiukaze, por organizi kaj ekipi partian milicon, necesas du malabundaj rimedoj: mono kaj la libereco por fari tion. Rekruti fortojn el tiuj konservitaj de la ŝtato postulas nek. Tial, dum tuta gamo da fortoj devos esti neŭtraligita, distinga aliro devas esti uzita kun la rimedoj de devigo de la ŝtato. Pritraktante la armitajn fortojn, la policanojn kaj la sekurecajn servojn, ni devos subfosi kelkajn fortojn dum neŭtraligo de la ceteraj; kontraste, en la kazo de la politikaj fortoj, la celo estos limigita al ilia neŭtraligo.

Pro ilia kapablo por rekta interveno, la armetrupoj kaj la aliaj rimedoj de devigo de la ŝtato devas esti plene neŭtraligitaj antaŭ la efektiva puĉo komenciĝas; la politikaj fortoj kutime povas esti traktitaj tuj post la puĉo. En iuj situacioj, tamen, la politikaj fortoj povas havi tujan efikon sur la kurso de la okazaĵoj kaj devas, tial, esti traktitaj antaŭ la puĉo.

En Rusio, dum la periodo de malstabileco kiu sekvis la unuan burĝan revolucion de februaro 1917, la sindikato de fervojistoj aperis kiel grava fonto de rekta potenco. Vikzhel (la Tutrusa Ĉefestraro de la Unio de Fervojaj Dungitoj) ludis decidan rolon en la malvenko de la puĉo de generalo Kornilov simple rifuzante labori kun la fervojoj kiuj devis porti liajn soldatojn al Petrogrado. Poste, kiam Aleksandro Kerenskij, la ministro-prezidanto de la Rusa Provizora Registaro, fuĝis

la urbo post la oktobra puĉo de Lenin kaj rifuĝinta ĉe la armea kontingento de komandanto Pjoter Krasnov, Vikzhel minacis voki ĝeneralan strikon (t.e., lasi la trupojn de Krasnov senhelpigitaj) se Kerenskij ne intertraktis pace kun la bolŝevikoj. Ĉar la bolŝevikoj havis neniun intencon serioze intertrakti, tio sumiĝis al peto por senkondiĉa kapitulaco.

En la strangaj kondiĉoj de Rusio en 1917, la fervojoj kaj tiuj kiuj kontrolis ilin estis de decida graveco por la militistaro kaj por la planistoj de iu puĉo - krom se iliaj fortoj jam estis en Petrogrado, ankoraŭ tiam la ĉefurbo de Rusio. Aliloke, aliaj politikaj fortoj havas la potencon fari similajn premojn: en malriĉaj landoj, kie la plimulto de la urbanoj povas aĉeti nur ĉiutagajn manĝaĵojn, bone organizitaj butikistoj povas fari grandan premon al la registaro per rifuzante malfermi siajn butikojn. Kie estas forta sindikata movado, strikoj povas malhelpi la esencan procezon starigi la aŭtoritaton de la nova registaro tuj post la puĉo. Religiaj kaj etnaj gvidantoj siaflanke povas uzi la strukturojn de siaj komunumoj por organizi amasajn manifestaciojn kontraŭ la nova reĝimo. Tial ni devas identigi kaj taksi tiajn politikajn fortojn kaj, se necese, iliaj gvidaj personecoj kaj kunordigaj organoj devas esti neŭtraligitaj antaŭ la puĉo. Ankaŭ aliaj politikaj fortoj, malhavantaj de tia rekta potenco, devos esti traktitaj, sed tio estos parto de la procezo de akordigo kaj akomodigo kiu sekvas la puĉon.

Neŭ traligante la Defendojn de la Ŝtato

Unu el la elstaraj trajtoj de modernaj ŝtatoj estas ilia ampleksa kaj diversigita sekureca sistemo. Ĉi tio estas sekvo de la ĝenerala rompo en ekstera sekureco kaj interna stabileco spertita en multaj lokoj de la mondo en la lastaj du aŭ tri generacioj. Ĉiu ŝtato konservas armetrupojn, polictrupon, kaj iun formon de spionorganizo minimume. Multaj ŝtatoj trovas necesa havi miliciajn ĝendarmarojn aldone al pluraj polictrupoj, duplikatajn sekurecajn servojn, kaj aliajn variojn en la temo.

En la mondo antaŭ 1914, ŝtatoj ne estis rimarkeble malpli agresemaj ol ili estas en la nuna internacia socio, sed la manko de ekster-fervoja transporto kaj resta alligiteco al diplomatia kongreso rezultigis certan daŭron inter malamikeco kaj malamikecoj. La moderna ŝtatoablono de armeaj operacioj - la surprizatako kaj nedeklarita milito - havas kiel naturan sekvon la "armean" pacon. Anstataŭe de malgrandaj profesiaj armeoj funkciantaj kiel kadroj por milittempa vastiĝo, multaj ŝtatoj provas konservi permanentajn armeojn kapablaj je tuja defendo - kaj tial delikto.

En landoj kun islamaj loĝantaroj, lokaj aŭ enmigrintaj, la pliiĝo de islamismaj ribelaj kaj terorismaj movadoj kaŭzis ekspansion de internaj sekurecaj taĉmentoj; miliciaj kaj inkognitaj polickostumoj fariĝis oftaj en multaj ŝtatoj, inkluzive de demokrataj.

En la 1930-aj jaroj, Usono havis malpli ol 300 000 soldatojn en siaj armetrupoj; la nura signifa spionoperacio estis malgranda (kaj supere efika) usona mararmeo-kodrompa kostumo, dum internaj sekurecaj taĉmentoj estis limigitaj al la Sekreta Servo de la Fisko kiu estis plejparte aktiva kontraŭ valutfalsistoj, kvankam ĝi provizis la prezidentan korpogardiston kaj

la Federal Bureau of Investigation (FBI), kies altaj ambicioj estis limigitaj per malgrandaj buĝetoj.

En 2015, la Usona Martrupo sole havas proksimume 184,000 virojn kaj virinojn en uniformo, dum la tuta uniformita armea establado havas populacion de proksimume 1.4 milionoj eĉ post multaj grandaj reduktoj, tiel daŭre plimulte ol la totala populacio de proksimume sepdek UN-membroŝtatoj.

Krome, dum la armetrupoj multe malpliigis en nombro ekde la fino de la Malvarma Milito, malgraŭ ĉiuj postaj intervenmilitoj, la spionkomunumo ege kreskis en multkapan burokratian monstron, plejparte ĉar ĉiu spionfiasko kaŭzita de krudaj eraroj instigas la Kongreson al donu eĉ pli da mono al tiuj, kiuj malsukcesas, anstataŭ male.

Mi estas sufiĉe maljuna por esti aŭ dinta ministron por eksteraj aferojn Dean Acheson bedaŭri la malsukceson de la Ekstera Ministerio reteni la spionfunkcion ene de ĝia regiono en la formaj jaroj de 1945 ĝis 1947, kiam la forigo de la milittempa memstara Office of Strategic Services (OSS) estis sekvita per la formado de la tre malgranda kaj improvizita Centra Inteligenteco-Grupo kun kelkaj OSS-homoj kiel provizora rimedo. Ĉe tiu punkto, la ŝtata Departemento povus esti facile absorbinta tiun orfan enton, sed la karieraj Eksterlandservo-Oficiroj de tiuj tagoj malŝatis ĝajn eks-OSS "emigré" (legu judajn) intelektulojn kaj diversajn malmolajn ulojn kaj, tial, permesis la pliiĝon de la Centra Inteligenta Agentejo (CIA) kiel tute sendependa agentejo—kiu tra la jaroj akiris ĉiam pli grandan financadon (sendepende de sia terura agado) kaj fariĝis potenca konkuranto en la politikofarada procezo.

Pli malbone ankoraŭ, la CIA mem ne plenumis sian nomon de la komenco ĉar la armeo, mararmeo kaj la aerarmeo retenis siajn proprajn apartajn spionorganizojn. La posta fuzio de tiuj organizoj komenciĝis antaŭ meze de la 1960-aj jaroj ankaŭ ne certigis centralizon ĉar ĝia

instrumento, la Defenda Sekreta Agentejo, ne inkludis la kodrompilojn - manplendon da talentoj antaŭ 1941, en la miloj antaŭ 1945, kaj poste enkorpigita en la grandegan Nacian Sekurecagentejon (NSA), kies ambicio kapti ajnan kaj ĉiun elektromagnetan dissendon. , inkluzive de la senutila babilado de beboj kun poŝtelefonoj, estis simple difektita per la revelacioj de Edward Snowden, la plej patriota el perfiduloj. Sed la hidro havas multe pli da kapoj, 19 el ili ĉe la lasta kalkulo, kvankam eble ekzistas

pli:

1. La Oficejo de la Direktoro de Nacia Inteligenteco (ODNI) - kroma burokratia kaj estonta analiza ŝtupo establita post la 9/11 Inteligenta fiasko, kaj donita la neblan taskon kunordigi la laboron de la ceteraj 18 unuoj kaj la eĉ pli malebla tasko de "kunfandi" ilian inteligentecan en koheran tuton.
2. La Centra Inteligenta Agentejo (CIA), kies miloj da dungitoj inkluzivas tre malmultaj homoj kiuj konas iun ajn fremdan lingvon krom la hispana eble, eĉ malpli da homoj, kiuj scipovas iun ajn utilan lingvon, kaj tre malmultaj inkognitaj funkciigistoj (la tielnomitaj NOCS, "ne-oficiala kovrilo") kontraste al ĝeneraluzeblaj "analizistoj", kaj multego da manaĝeroj, tre malmultaj el kiuj havas ajnan kampan sperton krom servo en eksterlandaj "stacioj", t.e. oficejoj ene de usonaj ambasadoj eksterlande. La ĝenerala rezulto estas ke CIA-agentoj ne imitas siajn britojn kaj Israelaj ekvivalentoj per infiltrado de teroristaj organizoj; ja ili havas tiom malmulte da iaspeca kamposperto ke

la plej multaj el la CIA-dungitoj mortigitaj eksterlande estis la viktimoj de sia propra malsperteco aŭ tiuj de siaj manĝoj sekure hejme. La ofteco de ĝaj drastaj "reorganizoj" (la versio de 2015 estas etikedita "de la fundo") montras, ke la gvidantoj de la CIA konscias pri ĝa nekompetenteco, sed akiri kvaliton tranĉante ĝn al malgranda nombro da vere spertaj fakuloj kaj vere. operaciaj agantoj kontraŭ as la burokratian logikon de senĉesa kresko.

3. La tre pli granda NSA, kun la plej granda kunveno de komputiloj en la mondo kaj ĉiam kreskanta nombro da lingvistoj, kiuj povas traduki ĉiam malpliigantan proporcion de ĉiuj interkaptitaj komunikadoj. (Ĝankaŭ kaptas kaj analizas misiltelemetrion, radaremision, ktp.)
4. La Oficejo de Inteligenteco kaj Kontraŭ spionado (OICI) de la Usona Sekcio de Energio, respondeca por ĉiuj atom-rilataj informoj, kun grava rolo en monitorado de la atomagadoj de Irano, Nord-Koreio, kaj Pakistano. Tiun rolon tamen malhelpas la nekapablo de la CIA enmeti siajn proprajn agentojn eĉ en la proksimecon de instalaĵoj, des malpli ene de ili, tre kompreneble en la kazo de plene fermita Nord-Koreio, ne tiel en la alia.

kazoj.

- 5, 6, 7. La apartaj spionorganizoj sub la kolosa usona Departemento pri Ŝtatestureco, haste establita post la 11-a de septembro per la kunfandado de tre diversaj agentejoj, kiuj inkluzivas la usonan Sekretan Servon (por subpremi

falsado same kiel por prezidenta protekto), la spionunuoj de la landlimaj kaj doganservoj, la Usona Marborda Gardisto-Inteligenteco, la oficejo de Hejmlandaj Sekurec-Enketoj, ktp.

8. La Oficejo pri Inteligenteco kaj Esplorado (INR) de la Usona Departemento de Ŝtato, la plej malgranda, plej malmultekosta kaj plej utila el la loto.
9. La Oficejo de Terorismo kaj Financa Inteligenteco de la Usona Fisko-Sekcio.
10. La Defense Intelligence Agency (DIA) de la Usona Sekcio de Defendo.
11. La National Geospatial-Intelligence Agency (NGA).
12. La National Reconnaissance Office (NRO), kiu funkciigas satelitojn.
13. La usona (aranea) Ciberkomando, "Specigita" Komando.
14. Agentejo pri Inteligenteco, Gvatado kaj Sciigo de la Usona Aera Forto (ISR).
15. La Nacia Aero kaj Spaca Inteligenteco-Centro (NASIC).
16. La US Army Intelligence and Security Command (INSCOM).
17. La Nacia Tera Inteligenta Centro (NGIC), parto de la usona armeo, tamen "Nacia".
18. La US Marine Corps Intelligence Activity (MCIA).
19. La Oficejo pri Maranea Inteligenteco de la US Navy Department (ONI).

Finfine, sub la Justicministerio:

20. La National Security Branch de la FBI.
21. La Office of National Security Intelligence (ONSI) de la Drug Enforcement Administration (DEA).

La nominale plej alt-estra ODNI estis establita sub la Inteligenteco-Reformo kaj Terorismo-Preventado-Leĝo de 2004 en la vana espero de kunordigado de ĉiuj tiuj apartaj spionorganizoj kaj kunfandi la scion disigitan en grandega nombro da apartaj cerboj sidantaj en apartaj konstruaĵoj. La multe pli ekonomia alternativo de unuigi ilin anstataŭ eĉ ne estis pripensita ĉar tranĉi kaj solidigi iris

kontraŭ la postkatastrofa humoro fari pli ol malpli. Ke pli estas malpli se temas pri inteligenteco sendube estos rekonita iam.

Unu karakterizaĵo estas ke la Usona Kongreso specife leĝis fortan sugeston ke la direktoro estu aktiva armea oficiro ("estas dezirinde ke aŭ la Direktoro aŭ la Ĉefa Vicdirektoro de Nacia Inteligenteco [ne ambaŭ] estu aktiva deĵoro. oficisto en la armetrupoj"). Tio, sendube, celis malhelpi prezidantojn nomumi siajn nekvalifikitajn amikojn kaj kampanjajn kontribuantojn al la laboro, sendepende de kvalifikoj, kiel ili faras kun ambasadoroj.

Alia apartaĵo estas, ke la DNI eble ne funkcias samtempe kiel direktoro de la CIA, pozicio teorie multe malpliigita pro la ekzisto mem de la DNI; ĝis nun, tamen, estas la direktoro de la CIA, kiu daŭre vizitas la Blankan Domon plej ofte—kvankam la Daily Brief de la Prezidanto estas produktita de komuna grupo, kaj ne nur la CIA, ekde la 15-a de februaro 2014.

Ĉiukaze, la plej granda limigo de la Oficejo de la Direktoro de Nacia Inteligenteco estas la daŭra kontrolo de la Defence Department de la tri spionorganizoj kiuj havas senkompare la plej grandajn buĝetojn - la NSA, la NRO, kaj la NGA - kaj de ĉiuj armespionadagadoj,

krom US Coast Guard Intelligence, kiu submetiĝas al la Usona Sekcio pri Ŝtata Sekureco.

...

Nenio povas solvi la konfuzojn, mankojn kaj disjunkciojn kaŭzitajn de la fragmentiĝo de informoj fluoj en tiom da diversaj organizaĵoj, certe ne la ĉiam kreskanta nova burokratio de la Direktoro de Nacia Inteligenteco. Efektive, ĝaj ses "centroj" kaj dek kvin "oficoj" (ĝis nun) plie fragmentigas scion tiel ke pli da datumoj egalas malpli da inteligenteco— t.e., scio kaj utila kaj ĝustatempa.

Kontraŭe al populara legendo, kaj kontraŭe al la Tortura Raporto de la Usona Senata Inteligenteco-Komitato de 2015, la CIA neniam estis troe sendependa, des malpli friponeca ento, kaj troa sendependeco ankaŭ ne estas la problemo de iu alia usona spionorganizo. La problemo, prefere, estas ilia persista malsukceso rezulti efike ĉar ilia popolo ne iros tien, kie la esencaj informoj povus esti trovitaj (eĉ ne, hodiaŭ, por aliĝi al la Islama Ŝtato, kiu akceptas ĉiujn venintojn kiel volontulojn sen maniero esplori ilin). Klare, la provo akiri ĉian scion nur el supraj bildoj kaj elektronikaj interkaptaj estas malpli kaj malpli sukcesa, ĉar kontraŭuloj dizajnas siajn agadojn ĉirkaŭ siaj limoj: eĉ novkomencaj teroristoj nun komprenas la bezonon resti for de poŝtelefonoj kaj uzi Interreton sen esti kaptitaj, dum ĉinoj kaj rusoj, kiuj ne povas kaŝi siajn aviadilojn kaj submarŝipojn, povas

tamen funkciigu ilin eviteme.

Neniu ŝtato povis imiti tian luksan kreskon, eĉ ne la Sovetunio en la 1970-aj jaroj, kiam ĝaj militaj elspezoj senlime kreskis kaj ruinigis la ekonomion, kaj eĉ ne la hodiaŭa Ĉinio, kiu eltenas sin per armeaj spionservoj kaj la Ministerio pri Ŝtata Sekureco.

Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guójiā Ānquánbù, kvankam abunde

homekipita kaj bone financita (ĝa peko estas troa dependeco de etnaj ĉinaj agentoj surloke, kiu elmontras ĉiujn eksterlandajn ĉinojn en sentemaj pozicioj al neevitebla suspekto). Sen povi daŭrigi kun Usono, plej multaj ŝtatoj faris sian plej bonan. Eĉ mezgranda lando kiel Italio, sen malamikaj najbaroj de ajna milita konsekvenco, trovis necesa konservi grandajn internajn sekurecojn kaj eksterlandajn spionservojn eĉ antaŭ la apero de post-9/11 islama terorismo, kiu ankaŭ okupas la atenton de la nacia polico (Pubblica Sicurezza) kaj la miliciaj Carabinieri (unike, sendependa servo en Italio, egale kun la mararmeo, ktp.).

Pli konfliktitaj ŝtatoj rekrutas grandajn partojn de la tuta loĝantaro en diversaj specoj de defendo kaj sekurecaj taĉmentoj. Israelo antaŭe estis ĉirkaŭita de deklaritaj malamikoj (ĝi nun havas aliancinojn sur du flankoj). Sen naturaj defendoj, sen tre malmulte da strategia profundo kaj sen protekto kontraŭ iu ajn armea alianco, ĝi estas ekstrema kazo: eĉ en 1967, kiam ĝi havis nur la loĝantaron de mezgranda urbo (ĝi preskaŭ triobliĝis de tiam), Israelo estis kapabla lanĉi pli ol 250,000 virojn kaj virinojn en la milito de junio 1967.

El la vidpunkto de la puĉplanistoj, la grandeco kaj potenco de la armitaj fortoj, polico kaj sekurecaj agentejoj estas kaj granda malhelpo kaj granda helpo. Unuflanke, kiel antaŭlonge notis Leon Trockij, la teknologia plibonigo de armiloj, transportrimedoj kaj komunikadoj larĝigis la kapablecinterspacon inter organizitaj militfortoj kaj civiluloj ekipitaj per improvizitaj armiloj. Trockij notis ke, dum la francaj mafioj de 1789 povis "rapidi" poziciojn defenditajn fare de infanteriosoldatoj per siaj unu-pafitaj muzelŝarĝiloj, en 1917 rusa mafio - kiom ajn granda kaj celkonscia - estus tranĉita malsupren per "modernaj" aŭtomataj armiloj. Per "moderna", li celis la mallertan, tre pezan akvomalvarmigitan maŝinpafilon Maxim sur ĝa tripiedo; hodiaŭ, ĉiu unuopa soldato sur mafiokontrolo povas esti armita per aŭtomata armilo kun simila rapideco de fajro.

Aliflanke, la kresko de la grandeco de uniformitaj fortoj kaj ilia teknologia evoluo plibonigis la karakterizaĵojn de la sekureca aparato de la ŝtato kiel rekrutejo por la puĉo. La moderna armeo aŭ sekureca taĉmento estas kutime tro grandaj por esti kohera socia unuo ligita per tradiciaj lojalecoj; la bezono de teknike atenta personaro rompis la barojn kiuj ofte limigis rekrutadon al apartaj sociaj grupoj ene de ĉiu lando. Tribanoj kaj beduenoj povas esti saĝe fidindaj same kiel pitoreskaj, sed ili ofte estas teknike neadekvataj kiel pilotoj, tankteamoj, aŭ eĉ por dungigi modernan polictrupon.

La fakto, ke la dungitaro de la ŝtata sekureca sistemo estas kaj multnombra kaj diversa signifas, ke ni, la planistoj de la puĉo, povos enfiltri la sistemon. Farante tion, ni havos la duoblan taskon igi kelkajn el ĝaj komponaj unuoj en aktivajn partoprenantojn de la puĉo, neŭ traliginte la aliajn. Ĉi tio ne signifas, ke ni devas kontraŭ batali ilin, sed nur ke ni devas malhelpi ilian eblan intervenon kontraŭ ni dum la limigita daŭro de la puĉo.

Ĉu la celo de nia enfiltriĝo kaj subfosado de la defendoj de la ŝtato estas igi la koncernan unuon en aktivan partoprenanton de la puĉo, aŭ ĉu ĝi estas nur defenda, la metodoj sekvataj dependos de la karaktero de ĉiu aparta organizo. La krudmaterialo por niaj klopodoj estas la tuta spektro de la trudfortoj de la ŝtato, kaj ĉar tiuj multe varias laŭ sia ekipaĵo, deplojo kaj psikologia perspektivo, ni ekzamenos ilin aparte.

Neŭ traligante la Armitajn Fortojn

En junio 1967, la israelanoj, venkinte la aliajn arabajn armeojn, turnis sin por trakti Sirio. La estro de la reganta ĥunto de Sirio (Nacia Revolucia Konsilio), Salah Jadid, konservis la du plej bonajn brigadojn de la siria armeo en siaj kazernoj ĉe Homns kaj Damasko. La militministro de Sirio (kaj la estonta reganto de la lando), Hafez al-Assad, petegis. Jadid permesi al li sendi la Kvinan kaj Sepdekan Brigadojn al la fronto, sed Jadid - post fizike atakado de li - substrekis ke, kvankam la brigadoj eble ŝ paros kelkajn kvadratajn mejlojn da teritorio, sendi ilin al la fronto endanĝrigus la supervivon de la reĝmo. La maldekstrema Baath-registaro ne estis populara ĉe iu grava sekcio de la populacio, kaj la du brigadoj estis la ĉefaj subtenoj de la registaro.

Kvankam apenaŭ patriote, Jadid estis almenaŭ realisma. Kiam li prenis potencon en februaro 1966, li faris tion per la du decidaj brigadoj kies oficiroj estis politike kaj etne aliancitaj al li, kaj kiuj delokigis la antaŭ an potenculon, Hafez, de potenco kiam liaj brigadoj hazarde estis for de Damasko. —aŭ estis infiltritaj de

La viroj de Jadid.

Ĉie en la mondo, dum la nombro da kuracistoj, instruistoj kaj inĝenieroj nur malrapide pligrandiĝis, la nombra forto de armeoj disetendiĝis rapide post 1950, kaj nur malpliĝis denove kiam la Malvarma Milito finiĝis en 1990, donu aŭ prenu jaron. Estas interese noti, ke dum teknikaj plibonigoj en, ekzemple, agrikulturo permesis al malpliĝanta nombro da farmistoj produkti ĉiam pli grandajn kvantojn da manĝaĵo, armeoj bezonis ĉiam pli grandan laborforton dum tiu 40-jara periodo, kvankam ilia produktiveco—aŭ pli ĝuste, detrueco—pokape ankaŭ tre rapide kreskis.

Moderna taĉmento de tridek viroj havas plurajn fojojn la efikan pafforton de

ĝa 1945 ekvivalento; estas dubinde ĉu terkulturaj teknikoj same pliboniĝs.

La efikeco de modernaj soldatoj, kun ilia rapida transporto, fidindaj komunikadoj kaj efikaj armiloj, signifas ke eĉ unu sola formacio lojala al la reĝimo povus interveni kaj venki la puĉon—se, kiel verŝajne, niaj fortoj estas malgrandaj kaj la amaso de la homoj kaj la ceteraj fortoj de la ŝtato estas neŭtralaj. Nia esploro pri la armitaj fortoj de la proponita celŝtato devas do esti kompleta: ni ne povas forlasi ajnan forton kapablan interveni, kiom ajn malgrandan.

Kvankam la plej multaj ŝtatoj havas mararmeajn kaj aerarmeojn same kiel armeojn, ni koncentriĝas nian atenton al ĉi-lastaj ĉar la proceduroj por esti sekvitaj estas kutime la samaj por ĉiuj tri servoj, kaj ĉar—kun iuj esceptoj—nur terarmeoj estos gravaj de la vidpunkto de la puĉo. Kompreneble eblas uzi bombasaviadilojn por elpreni prezidentan palacon anstataŭ sendi teamon por aresti la loĝanton (tio estis farita en la iraka puĉo de 1963), sed ĝi estas sufiĉe ekstrema maniero ludi la ludon. Kvankam la proporcio de pafforto atingita per persono subfosita estas ja tre alta, taktika bombado de onies estonta ĉefurbo - kaj eventuala postpuĉa loĝejo - ne estas kalkulita por inspiri fidon al la nova registaro.

En certaj geografiaj medioj, tamen, la transportelemento de mararmeaj kaj aerarmeoj faras ilin eĉ pli gravaj ol la armeo, kiel ekzemple en la kazo de Indonezio. Kun gravaj loĝantarcentroj disigitaj super du grandaj insuloj kaj centoj da malgrandaj, kaj kun la tre limigitaj vojinstalaĵoj sur la pli malgrandaj insuloj, unu de marameaj marsoldatoj - aŭ paraŝutsoldatoj - estos pli efika ol iu multe pli granda armeunuo situanta en la malĝusta loko. Kiam la komunist-provo-puĉo-revolucio disvolviĝis en Indonezio la 30-an de septembro 1965, la armeaj komandantoj povis utiligi sian kontrolon de aertransporto al granda avantaĝo: kvankam

Komunist-infiltritaj armeunuoj estis tre potencaj, ili estis en la malĝusta loko; dum multaj sidis en la Borneo-ĝangaloj, la kontraŭ komunismaj paraŝutsoldatoj kaj marsoldatoj transprenis Ĝakarton kaj, eventuale, la landon.

Armeoj estas dividitaj en certajn tradiciajn formaciojn kiuj varias de lando al lando, kiel ekzemple sekcioj, brigadoj, regimentoj, batalionoj, firmaoj, kaj taĉmentoj. Preter ĉi tiu formala strukturo, tamen, la fokuso de decidiĝo estas kutime koncentrita sur unu aŭ du apartaj niveloj. Estas tre grave por ni identigi kiu nivelo de komando estas la grava kaj tiam koncentri niajn klopodojn sur ĝi. [Tabelo 3.1](#) ilustras plurajn eblaj alternativoj, kiujn ni eble alfrontas, kvankam por atingi enfiltriĝon profunde ni eble fakte devos operacii sur multaj niveloj sub la reala centro; funkcii super ĝi estus sencela.

En (a) en [Tabelo 3.1](#), la operacia ŝtupo estas la bataliono; se ekzistas personoj tenantaj la rangon de sekciaj komandantoj, ili verŝajne estos oficiroj kiuj estis eliminataj de la reala ĉeno de komando kaj donitaj okulfrapaj uniformoj kaj altigitaj rangoj kiel dolĉigilo. Se, en ĉi tiu kazo, ni subfokus brigadon aŭ sekcian komandanton, kaj li tiam eligus ordonojn en nia nomo al la bataliono, ĉi-lasta - kutimita ricevi ĝajn ordonojn rekte de GHQ - verŝajne demandus aŭ raportus la ordonon. Tiel, krom nura neefikeco, povus ankaŭ ekzisti plia risko en funkciado ĉe la malĝusta ŝtupo.

En (b), kie preskaŭ ĉiu ŝtupo funkcias, ni povas renversi la kontrolmekanismon ĉe preskaŭ ajna nivelo, kaj ordonoj donitaj en nia nomo estos obeitaj sur ĉiu pli malalta nivelo. En (c) denove ni povas funkcii je ĉiuj niveloj krom tiuj de dividado kaj bataliono.

Tabelo 3.1. Formalaj strukturoj kaj realaj ĉenoj de komando

(a) Alcentrigita formala komando

GHQ-

armea areo ĉefkomandejo

Vera ĉeno de komando

GHQ

divido	
brigada	
bataliono	bataliono
kompania	kompania
plotono	plotono
(b) Malcentralizita formala strukturo	Vera ĉeno de komando
GHQ	GHQ
armae areo HQ-	armae areo HQ-
dividado	dividado
brigada	brigado
bataliono	
kompania	kompania
plotono	plotono
(c) Moderna NATO-stila formala strukturo	Vera ĉeno de komando
GHQ	GHQ
armae areo HQ-	armae areo ĉefkomandejo
dividado	
brigada	brigado
bataliono	
kompania	kompania
plotono	plotono

Kvankam eble ŝajnas, ke la loko de la ĉefa fokuso de kontrolo kaj komunikado estas arbitra, fakte ĝi dependas de tre firmaj psikologiaj kaj teknikaj faktoroj. Krom se la normo de trejnado kaj instigo estas sufiĉe alta, soldatoj devas esti velditaj en grandajn unuformajn blokojn sub la firma kontrolo de siaj superuloj ĉar ili havas nek la disciplinon nek la kapablon batali kiel individuoj. Eĉ ege motivitaj soldatoj ne rajtas funkcii malproksime de la koncentriĝo de trupoj krom se ili estas ligitaj per efika sistemo de komunikado, kiu ebligas al ili ricevi novajn ordonojn kaj raportoj pri siaj situacioj. Ĝenerale, ju pli facila la tereno, des pli malalta la grado de disciplino kaj efikeco, des pli granda la grandeco de la unuo, kiu rajtos funkcii sendepende. Male, des pli kompleksaj la trupoj kaj

ekipaĵo, kaj ju pli proksime la tereno - kiel en ĝangaloj aŭ marĉoj - des pli malgranda la unuo funkciiganta memstare.

La du ekstremoj venis vizaĝal-vizaĝj en Sinajo en la araba-israela en 1967

Milito, kiam la egipta armeo estis organizita en tri grandajn blokojn sub rigida ĉefkomandejo kaj malkapabla de sendependa ago; la israelanoj, aliflanke, funkciigis en multaj malgrandaj brigad-grandaj grupoj, kiuj koncentriĝis por maso kaj apartigis por infiltri en fluida kaj fleksebla maniero. En la milito, (1973) egiptaj trupoj estis multe pli bone trejnitaj kaj ilia gvidado estis multe pli celkonscia, sed ilia komandsistemo daŭre estis tre rigida kaj ili denove estis supermanovitaj. Por la puĉo, ĝ signifas ke se ordonoj estas konvene eldonitaj, ili estos obeitaj senkritike, kaj tiel estas kiel generalo Abdul-Fattāḥ Sa'īd Ḥusayn Khalīl al-Sīṣī iĝis la reganto de Egiptujo en 2013.

Kiam ni determinis, kiu estas la vera operacia ŝtupo en la diversaj formacioj de la koncerna lando, ni povas iri al la sekva etapo - nome, identigi kiuj formacioj havas la kapablon interveni por aŭ kontraŭ la puĉo. Ni sekvos du ĉefajn kriteriojn: la naturo de la koncerna unuo kaj la loko de la aparta unuo. Tiuj estas esploritaj en kaz esploro de la portugalaj armetrupoj, elektitaj ĉar ili estas reprezentantoj de multaj aliaj.

La Portugalaj Armetrupoj (en 1967)

La Salazar-registaro en Portugalio estis bazita sur partnereco inter la terposedantaj klasoj, la pli novaj industriaj kaj komercelitoj, kaj la burokratia meza klaso (kiu homekipis la ŝtatservon kaj la oficirnivelon de la armetrupoj). Kiel en Hispanio, aerarmeo kaj mararmeoficiroj tendencis esti sufiĉe malpli konservativaj ol armeoficiroj; ankaŭ kiel en Hispanio, la du servoj estis intence konservitaj maldikaj en nombroj kaj rimedoj.

ARMEO: La totala forto estis proksimume 120,000 viroj, distribuitaj jene (ekskludante administran personaron): I

infanteriodivizio, kun kelkaj mezaj tankoj, parte utiligita kiel trejna formacio kaj je proksimume duono de ĝia teoria establado. De la tutsumo de soldatoj en la unuo, nur proksimume 2,000 havis ajnan motortransporton, krom la malmulto provizita per kirasaj veturiloj. En iu tempo, multaj el la soldatoj estis novaj soldatoj, kun nur malmulte da trejnado aŭ disciplino.

Loko: centra Portugalio II

infanteriodivizio: tiu formacio estis kutime multe malsupre forto, kun eble 3,000 soldatoj kun ioma grado da trejnado. Transporto tamen sufiĉis por eble duono de ĉi tiu nombro.

Loko: norda Portugalio

Resto de la armeo: la plej granda nombro da trupoj, ĉirkaŭ 100,000, kun la plej alta grado da trejnado kaj kun la plej bona ekipaĵo, tiam estis disigitaj super la afrikaj teritorioj de Portugalio: Angolo, Mozambiko, kaj Portugala Gvineo.

MARITO: Kvankam la portugaloj havis grandan maramean tradicion, kaj kvankam la transoceanaj provincoj pravigus pli grandan mararmeon (por kiu la usona armea asistadprogramo povus esti parte paginta), pro la kialoj proponitaj supre ĝi estis konservita relative malforta: unu destrojero, dek kvar pli malgrandaj batalŝipoj, tri submarŝipoj, kaj tridek ses. aliaj vazoj. De pli granda intereso por ni: dek du subtenŝipoj, kvar alteriĝnavedoj, kaj duona bataliono de marsoldatoj de la Corpo de Fuzileiros. Pro la distanco de la afrikaj provincoj, eĉ se la mararmeo estis precipe lojala al la reĝimo, ĝi ne povus esti alportinta multajn soldatojn el Afriko. La Fuzileiros mem estis tiam plejparte en foraj akvoj, kaj, ĉiukaze, ilia nombro estis apenaŭ signifa.

AERA FORTO: Ĉirkaŭ 14,000 soldatoj. Ĝi tiam estis provizita per gamo da malnovaj amerikaj kaj italaj aviadiloj. Ĝiaj 3 000 paraŝutsoldatoj tiam estis postenigitaj en la afrikaj provincoj (nun la sendependaj ŝtatoj Angolo, Mozambiko, Gvineo Bisaŭo), dum la transportflugilo povis porti reen al Portugalio nur proksimume mil virojn ĉiujn dudek kvar horojn.

En la kazo de Portugalio, do, kvankam la armetrupoj nombris proksimume 150,000, nur malgranda frakcio de tiu totalo povus esti grava en la okazaĵo de puĉo. Plejparto de ili estus malhelpita fizike interveni en la Lisbona areo pro sia loko kaj sia manko de taŭga transporto. Aliaj nur povus interveni senefike, ĉar ilia trejnado kaj ekipaĵo estis netaŭga. Tiel, el la tutaj armetrupoj, nur tri aŭ kvar batalionoj (eble 4,000 individuoj) havis efikan intervenkapablon. La eta grandeco de tiu forto reduktis la eblecon ke la puĉo estus venkita, sed ĝi ankaŭ limigintus nian eblan areon de rekrutado.

Se la aerarmeo aŭ la mararmeo ja alportis reen al Portugalio kelkajn el la soldatoj postenigitaj en Afriko, ni estus la registaro antaŭ la tempo de ilia alveno; tial, ili estus sub niaj ordonoj. Se ni tiam malsukcesus trudi nian aŭ toritaton, la puĉo ĉiuokaze malsukcesus kaj ilia alveno ne ŝanĝus aferojn. Krom se, tio estas, ni unue subfosis la trupojn en Afriko, kio estus sufiĉe tortuga maniero prizorgi la aferojn.

Ĉi tio sugestas la ĉefajn kriteriojn laŭ kiuj ni apartigas la fortojn rilatajn al la puĉo, ĉu armeaj aŭ ne:

La fortoj signifaj al puĉo estas tiuj kies lokoj kaj/aŭ ekipaĵo ebligas ilin interveni en ĝa loko (kutime la ĉefurbo) ene de la 12- ĝs 24-hora bloko de tempo kiu antaŭas la establون de sia kontrolo de la maŝinaro de

registaro.

Infiltrante la Armitajn Fortojn

Nia komenca enketo de la armetrupoj de la cellando izovos du informojn decidajn por la planado de la puĉo: (a) la naturo kaj konsisto de la unuoj kiuj havas intervenkapablon kaj (b) la reala operacia ŝtupo ene. ilin. Ĉi tiuj datumoj estas ilustritaj en

Tabelo 3.2.

Ĉi tiu punkto, ni pensis laŭ formalaj armeaj unuoj, sed ni devas nun porti nian analizon plu por identigi la ŝlosilajn individuojn ene de ĉiu aparta unuo. Se ni traktus primitivan armean organizon, ni povus facile izoli tiujn, kiuj efike gvidas la koncernan unuon. En la triba-milita bando, ekzemple, estos kelkaj evidentaj "gvidantoj" specoj, distingitaj per sia aspekto kaj malpli evidente per sia deveno aŭ persona reputacio; la aliaj militistoj nur estos funkcie malsamaj unu de la alia pro sia individua forto aŭ lerteco. En modernaj armeaj organizoj, estas alie: la efikeco de la organizo dependas de la uzo de multaj malsamaj specoj de armiloj kaj aliaj instalaĵoj pritrakitaj de specialigita dungitaro. En ĉiu situacio, estos taŭga miksaĵo de tiuj, kaj la sistemo do dependas de du specoj de ŝlosilaj individuoj: "la teknikistoj" kaj tiuj, kiuj kunordigas ilin, "la gvidantoj".

Tabelo 3.2. Lando X: eblaj fortoj de interveno

(a) Batalion-granda forto

1,000 viroj, organizitaj en 10 firmaoj, kun mekanika transporto kaj kontraŭ tankaj armiloj.

Loko: ĉefurbo. Funkcia ŝtupo: bataliona ĉefkomandejo. (b)

Dividad-granda forto

1,500 viroj, organizitaj en 20 firmaoj, kun kirasaj aviad-kompanioj, 25 tankoj.

Loko: 30 kilometroj de la ĉefurbo. Funkcia ŝtupo: brigada ĉefkomandejo; aparta tanka bataliono ĉefkomandejo.

(c) Brigad-granda forto

3,000 viroj, organizitaj en 3 batalionoj.

Loko: 300 kilometroj de ĉefurbo; aertransporto disponebla. Funkciaj ŝtupoj: brigada ĉefkomandejo kaj aero forto-eskadro ĉefkomandejo.

Nia sekva problemo, do, estas identigi la ŝlosilajn individuojn ene de tiuj unuoj de la armetropoj kiuj kapablas interveni, por aŭ kontraŭ ni, dum la puĉo. Ĉar ni jam determinis la funkciajn ŝtupon ene de ĉiu aparta formacio kaj tiel implicate identigis la gvidantojn, ni nun povas turni sin al la identigo de la teknikistoj. Kiuj ili estas, dependos de la naturo de la organizo kaj de la farota tasko. Se, ekzemple, dum la puĉo la registaro vokas la helpon de forto (c) en nia nucia [Tabelo 3.2](#), ĝa alveno en la ĉefurbo povus esti malhelpita kun la kunlaboro de nur unu el ĉi tiuj grupoj:

- la personaro funkciiganta la komunikan sistemon inter la politika gvidado kaj forto (c);
- la pilotoj kaj/aŭ surtera personaro de la flugtransporta eskadro;
- la gardistaro ĉe la flughaveno aŭ flughavenoj;
- la kontrolturo personaro ĉe ambaŭ flughavenoj, precipe en malfacilaj flugkondiĉoj.

Ĝenerale, ju pli altnivela la organizo, des pli granda ĝa efikeco—sed ankaŭ ĝa vundebleco. Aŭ forto (a) aŭ forto (b) en [Tabelo 3.2](#) povus, ekzemple, funkcii sukcese eĉ se sufiĉe multaj el ĝa personaro ne kunlaborus kun la gvidado. Por tiuj fortoj, perdi la kunlaboron de 10 procentoj de ilia personaro signifus perdi proksimume 10 procentojn de ilia efikeco; en la kazo de forto (c), tamen, la perdo de eble 1 procento de siaj viroj povus kaŭzi totalan perdon de efikeco por kelkaj specialaj taskoj (kiel ekzemple interveni en la ĉefurbo).

Ĉi tio indikas, ke kiam ni provas neŭ traligi formadon de la armetrupoj, ni devus fari tion per la kunlaboro de "teknikistoj", prefere ol "gvidantoj", ĉar la unuaj estas kaj pli efikaj individue kaj pli facile (kaj pli sekura) varbi. . La dua regulo, aliaj aferoj egalaj, estas ke ni elektu por neŭ traligo tiujn unuojn kun la plej kompleksa organizo, dum elektante la plej simplajn por aliĝi. Ĉi tio reduktos nian vundeblecon de subita transfuĝo kaj minimumigos la totalan nombron da homoj, kiuj finfine devas esti rekrutitaj.

Antaŭ ol ni daŭriĝu por alproksimiĝi kaj persvadi la ŝlosilajn individuojn aliĝi al ni (tiel donante al ni efikan kontrolon de iliaj trupoj), ni devas esti kolektinta sufiĉajn informojn pri la armetrupoj por scii:

- (a) kiu el la armeunuoj povus interveni tiutempe kaj loko de la puĉo;
- (b) la reala komanda strukturo ene de la koncernaj unuoj, kaj kiu la gvidantoj estas;
- (c) la teknika strukturo de la unuoj, kaj kiuj la teknikistoj estas.

Por "enkorpiĝi" unuon, ni bezonos la aktivan kunlaboron de kelkaj ĝaj gvidantoj, kaj, en la kazo de teknike simpla unuo, la transfuĝo de iuj teknikistoj ne multe gravos. Se, en alie bone enfiltritaj unuoj, iuj el la gvidantoj restu lojalaj al la antaŭ puĉa reĝimo, tio ne pruvu esti grava malhelpo. Ĉu ni koncentriĝas pri gvidantoj aŭ sur teknikistoj dependos de la aparta strukturo

de la efikaj intervenaj fortoj kaj sur la aparta politika klimato. Se estas akra politika divido inter la trupoj kaj iliaj oficiroj, ni eble povos korpigi unuojn sen la kunlaboro de iuj formalaj gvidantoj entute. La problemo de identigado de la

neoficialaj gvidantoj tamen estos tre malfacilaj; ĉiukaze, ne ekzistas kialo por kredi, ke ni planas la puĉon en la momento, kiam tia divido malmoliĝs. La teknikaj strukturoj tamen estas pli stabilaj, kaj unu el niaj ĉefaj konsideroj estos eviti dependi de tro da ligiloj en la teknika ĉeno. [Tabelo 3.3](#) montras nian optimuman strategion en infiltrado de tipa aro de eblaj intervenaj fortoj.

Kompreneble, en landoj inklinaj al puĉoj, tiuj kiuj ordigas ĉi tiujn aferojn konscias pri sia vundebleco al la transfuĝo de partoj de siaj armitaj fortoj. Tre verŝajne, do, la "facila" bataliono n-ro 1 estis zorge elektita pro sia fidindeco, kaj ĝiaj komandantoj estas fidindaj kunlaborantoj de la reganta grupo. Se tiel estas, ni eble devos labori pri bataliono n-ro 3.

Kion ni ne devas fari estas fidi al bataliono n-ro 2 ĉar la transfuĝo de nia afero de eĉ kelkaj el ĝiaj teknikistoj havus dramajn

konsekvencojn.

Ĉi ni efektive komencos kolekti informojn pri la individuoj kaj faros la unuajn alirojn, ni eble ne scios, kiuj unuoj estas politike ligitaj al la reĝimo; pli ĝenerale, ni ne scios kiel aspektas niaj finfinaj rekrutadperspektivoj en ĉiu unuo. Kvankam ni havos malglatan klasifikon en menso, dividante la unuojn en eblajn aliancinojn kaj eblajn neŭtralojn, ni devus konservi la distingon fleksebla. Dum ni konstruas bildon de la rekruta potencialo en ĉiu unuo, ni koncentriĝos niajn klopodojn sur la unuoj korpigitaj; la fidindeco de unuo "aliancita" al la puĉo estos pliigita se ni enprofundiĝos ĝin, sed estas malmulte da signifo tro-infiltru unuon kiu fine estos neŭtraligita. Ĉiu aliro al individuo implikos elementon de risko; ĉiu pliigo en la nombro de tiuj, kiuj scias, ke "io okazas" reduktos nian ĝeneralan sekurecnivelon. Ni devas do eviti trorekrutadon.

Unuo	Bataliono n-ro 1	Bataliono n-ro 2	Bataliono n-ro 3
	Komandu 10 firmaokomandantojn kaj 5 efikajn "gvidantojn" ĉe la ĉefkomandejo de ĉiu bataliono. Por enfiltriĝi en profundo, 30 taĉmentkomandantoj eble devos esti subfositaj en ĉiu bataliono.		
Ŝlosilaj viroj	15-45 "gvidantoj"	15-45 "gvidantoj"	15-45 "gvidantoj"
Teknika strukturo	Tre simpla. Fidas sur ordinara komunikado kaj transporta ekipaĵo.	Tre kompleksa. Por alporti la forton al la sceno de la puĉo, aerponto kaj sofistika komunikado estas postulataj.	Meza. Fidas sur tero transporto, sed radioligoj necesas por funkciigi komunikadojn.
Ŝlosilaj viroj	Neniuj "teknikistoj"	40 "teknikistoj"	5 "teknikistoj"
Optimuma strategio	Alportu proporciojn de la "gvidantoj" al la puĉo (unu integrita).	Sekurigu la pasivan kunlaboron de iuj el la "teknikistoj" (unu neŭtraligita).	Se la bataliono n-ro 1 pravas malfacile infiltriti, ĉi tiu estos la dua elekto.

Se ni iros al armea oficiro kaj petos lin aliĝi al projektita puĉo, li estos alfrontita (krom se li estas totala lojala) kun aro da opcioj kiuj ofertas kaj danĝerojn kaj ŝancojn.

La propono povus esti "planto" de la sekurecaj aŭtoritatoj por determini sian lojalecon al la reĝimo. Alternative, la propono povus esti aŭtenta, sed parto de nesekura kaj malefika intrigo. Fine, la propono povus veni de teamo, kiu havas ĉiujn ŝancojn sukcese.

Se la propono estus planto, akcepti ĝin povus kaŭzi perdon de oficiro de laboro kaj multe pli; aliflanke, raporti ĝin eble akiras al la oficiro la rekompencojn de lojaleco. Se ĝi estus vera propono, la oficiro havas la necertan perspektivon profiti post puĉo, kontraŭ la certa perspektivo profiti tuj de raportado de ĝi. La natura afero por iu en ĉi tiu pozicio fari, do, estas raporti ĝin.

La tuta tekniko de la aliro estas desegnita por venki ĉi tiun logikon. Krom la rekompencoj de esti parto de sukcesa puĉo (kiu povas esti prezentita kiel signife pli granda ol la rekompencoj de lojaleco), ekzistas alia faktoro funkcia en nia favoro. Ĉi tio estas, ke la persono al kiu estas raportita alproksimiĝi povas fakte esti subtenanto de la puĉo. Ni devas

emfazu do ĉi tiujn du punktojn kiel eble plej multe, dum substreku la riskan elementon. Sed, espereble, niaj eblaj rekrutoj estos motivitaj de iuj konsideroj preter avideco kaj timo, kun aliaj interesoj kaj alligitecoj enirantaj ilian elekton: ligoj de amikeco kun la planistoj de la puĉo kaj komuna politika perspektivo estos gravaj, sed kutime la decidaj konsideroj. estos familiaj, klanoj kaj etnaj ligoj kun tiuj planantaj la puĉon.

En la plej multaj ekonomie postiĝantaj landoj, malsamaj etnoj konservas sian identecon, kaj amasedukado kaj amaskomunikiloj ne rompis tradiciajn rivalecojn kaj suspektojn inter ili. Ĉiukaze, la unuaj paŝoj al ekonomia progreso kutime plifortigas ĉi tiujn konfliktojn, kaj ni ofte povas trovi, ke etnaj ligoj estas multe pli gravaj ol pli lastatempaj politikaj aliĝoj.

Ekzemple, kiam neniuj fabrikoj estis konstruitaj, ne povis ekzisti regionaj konfliktoj pri kie konstrui ilin; kiam ŝtatservoj estis ĉiuj donitaj al civitanoj de la imperia potenco, povus ekzisti malmulte da konflikto inter etnoj pri la "justa" asigno de laborlokoj. Konfliktoj pri laborpostenoj aŭ la situo de fabrikoj estas nepre pli intensaj ol la malnovaj konfliktoj pri tero: dum antaŭe, nur la geografiaj randoj de la tribo estis en kontakto kun la rivalo, nun ĉiu tribo batalas la alian sur la nacia scenejo.

Kvankam konflikto pri tero povas atingi kompromison ĉe iu meza linio, fabriko devas troviĝi aŭ en areo A aŭ en areo B. (La alternativo, kompreneble, estas meti ĝin ĉe la limo de la du provincoj; kvankam ĉi tiu loko estas kutime malproksime de vojoj kaj aliaj instalaĵoj, ĝi estas foje farita.) Ĉar malnovaj konfliktoj larĝas en amplekso kaj intenseco, la instinkta solidareco de la etnoj malmoliĝas. Afrika tribismo estas nur ekstrema kazo de tre ĝenerala fenomeno - ekzemple, sofistikaĵoj kaj tute nereligiaj judoj "okazos" geedziĝi kun aliaj judoj, kvankam ili povas rigardi sin kiel plene asimilitaj. Kiam ankoraŭ estis a

Ĉeĥoslovakio, kaj komunisto por komenci, malgraŭ ĉeĥaj kaj slovakaj protestoj de nacia unueco, kapitalinvestoj devis esti asignitaj singarde al ĉiu areo sur preciza procentbazo, kaj konflikto super tio estis unu el la faktoroj kiuj faligis la registaron de Antonin Novotny ("la granda pluvivisto") en 1968. Fakte, ĉie en la tiama Komunista Orienta Eŭropo la malnovaj rivalecoj kaj malamikecoj estis tuj sub la surfaco, kaj la novaj socialisma-naciaj politikoj de la postaj 1960-aj kaj 1970-aj jaroj vigle revivigis ilin. En Rumanio, preskaŭ duonmiliono da germanoj kaj miliono kaj duono da hungaroj sentis ke ili ne ricevas justan interkonsenton, dum en Jugoslavio, la kroatoj, serboj, bosnianoj, albanoj, makedonoj kaj slovenoj estis ĉiuj implikitaj en kompleksa ekvilibra ago. tio finfine rompiĝis en sanga civita milito. En multaj lokoj, etnaj dividoj estas malfaciligitaj per supermetitaj religiaj konfliktoj. La Igbo-nacio en Niĝerio, ekzemple, estis en endemia konflikto kun la islamaj nordanoj por tre longa tempo, sed la enkonduko de kristanismo inter ili signifis ke la malnova Ibo/Hausa konflikto estis intensigita de pli nova islama/kristano. .

Ni provos fari la plej plenan uzon de la "etna matrico" sen vicigi nian puĉon kun iu aparta etna frakcio. Koncerne bagatemajn taktikojn, ni kongruos ĉiun potencialan rekruton kun rekrutanto, kiu kunhavas la saman aliĝon kaj, se necese, la bildo de la puĉo estos prezentita en simila vejno. Sed ni devas ankaŭ konsideri specialan faktoron, kiu povas esti konsiderata kiel postkolonia fenomeno. Koloniaj reĝimoj evoluigis la kutimon rekruti armepersonaron el inter minoritataj etnoj—grupoj kiuj laŭdire estis pli militemaj kaj, eĉ pli gravaj, povus esti fuditaj aliĝal la subpremo de la plimulta grupo kun entuziasmo. Post sendependeco, tiuj malplimultoj nature regresis laŭ politika potenco kaj socia pozicio, sed ili daŭre dungis grandan parton de la armetrupoj. Ĉi tio kondukis al la stranga spektaklo de minoritatoj agado

kiel la oficialaj protektantoj de la reĝimo mem kiu faras la premon sur ili.

La alaŭ idoj kaj Druzoj de Sirio estis en tiu pozicio post kiam la francoj foriris en 1945, kaj estas apenaŭ surprize ke malkontentaj oficiroj de la du grupoj ludis elstaran rolon en la plej multaj el la multaj puĉoj kiuj sekvis sendependecon (vidu Tabelon 3.4).

En multaj partoj de Afriko, la plimultaj popoloj estas la laŭ dire "molaj" marbordaj triboj, kiuj kaptis la politikan gvidadon pro superaj nombroj kaj edukado, dum granda parto de la armeo konsistas el membroj de pli malgrandaj triboj de la interno. Origine tio rezultis el la supraĵa etnografia teorio, kiun la britoj lernis en Hindio kaj la francoj lernis en Alĝerio, sed kiu, en afrikaj kondiĉoj, estis iom malpli ol absurda. Tuj kiam la oficiroj de la kolonia lando surteriĝis en novan teritorion, ili komencis trovi la montetojn, aŭ almenaŭ la "arbuston", la pli primitivan internon; post kiam tie, ili provis rekrei sian duon-samsekseman rilaton kun la "ruza Pathan" aŭ "le fier Kabyle", rekrutante la supozeble "malmolajn" montetovirojn en la armeon.

Sen starigi la scenejon por intertriba enlanda milito, ekzistas ĉiu instigo uzi ĉi tiun faktoron; en la mezuro, ke ekzistas efika politika vivo, tamen gravas ankaŭ la ideologia perspektivo de la eventuala rekruto. Kio koncernas nin, kombini ĉiujn gamojn de la politika spektro kontraŭ dekstra aŭ maldekstra ekstremo donos la plej taŭgan politikan "kovron" al nia puĉo. La reĝimo de Abd al-Karīm Qāsīm en Irako, kiu daŭris kvin jarojn kiel pura ekvilibra ago, estis finfine faligita en 1963 kiam la modera naciisto Abd-el-Salam Aref persvadis ĉiujn politikajn frakciojn, de maldekstremaj Baath al dekstraj konservativuloj, kunigi kontraŭ la supozata komunista penetro en la registaro.

La Druzoj

April 1949

La unua postkolonia reĝimo de prezidanto Shukri al-Quwatli provas (kaj malsukcesas) detrui la potencan bazon de grava Druzo-klano. Tio estis unu el la faktoroj kiuj kondukis al la pionira puĉo de Husni al-Za'im (la unua armea diktatoro en la araba mondo).

Aŭgusto 1949

Husni al-Za'im estas faligita fare de grupo de oficiroj, multaj el kiuj estas Druzoj; tio sekvis la provon timigi la Jabal Druze-areon. La decidaj kirasunuokomandantoj estis Druzoj kies kunlaboro estis rekrutita fare de la planistoj de la puĉo.

decembro 1949

La nova reĝimo komencas sian provon unuigi Sirion kun Irako, kaj nova puĉo estas planita por renversi ĝin kaj haltigi la union. Druzoj-oficiroj de la kirasa unuo faras la novan puĉon, kiu kondukas al la armea diktaturo de Adib Shishakli.

februaro 1954

La reĝimo de Ŝiŝakli estas renversita. Tio estis antaŭita per lia armea okupo de la Jabal Druze areo kaj lia aresto de Druze delegacio, kiu kaŭzis tumultojn kaj reprezaliojn. La grupo kiu faris la puĉon estis kunmetita de tri frakcioj, el kiuj la Druzoj estis eble la plej grava.

La aliaj idoj

Februaro 1966

Puĉo de la maldekstrema Baath kontraŭ la dekstrula Baath registaro de Yasin al-Hafiz kaj la partifondintoj, M. Aflak kaj S. Bitar. La puĉo estis supozeble bazita sur ideologia rifto ene de la Baath-movado. Fakte, la registaro de la maldekstrema Baath estis kovrilo por grupo de aliaj itaj oficiroj gviditaj fare de Salah Jadid, mem aliaj itoj.

februaro 1967

La stabestro, sunaisma islamano, estas anstataŭigita per aliaj itoj; politika potenco estas retenita fare de la Alawite kontrolita Nacia Revolucia Konsilio, kun sunaistoj kaj kristanaj arabaj ministroj kiel frontfiguroj.

1965-2015

Aliaj itoj regas la sekurecajn taĉmentojn kaj elitajn armeunuojn; nature, ili regas ankaŭ en la personoj de Salah Jadid, kiu estis sekvita fare de Hafez al-Assad kaj poste lia filo Baŝar, kiu daŭre estas prezidanto en Damasko (2015). En la sama tempo, ribelantoj kontrolas grandajn partojn de Sirio en kio nun estas suna-ŝija konflikto, kvankam la heterodoksaj aliaj itoj estas nur tre loze islamaj entute (ili honoras la Virgulon Maria kaj trinkas vinon - du decide ne-islamaj praktikoj). La reĝimo restas oficiale baasisto, sed nenio el tiu nesekta identeco restas nun kiam la reĝimo estas subtenita de ŝijaista Irano kaj de la ŝijaista Hizbulaho milico kiun ĝi financas.

Se ne ekzistas ekstrema frakcio disponebla, ni devos kontentiĝi kun la eta taktiko postuli politikan parencecon kun eblaj rekrutoj. Sed krom la virtoj de honesteco, estas bezono de konsistenco; sistema prezento de la puĉo laŭ diverĝaj politikaj linioj povas eventuale konduki al nia pereco.

Eltrovi la etnon al kiu apartenas aparta oficiro estas relative facila; ekscii pri lia politika vidpunkto estas pli malfacila. Sed la plej malfacila afero estos determini ĉu li estas persone fremdigita de la pli alta armea gvidado. Nur la familio kaj la plej proksimaj amikoj de oficiro scios, ĉu li sentas, ke liaj superuloj traktas lin maljuste, aŭ malbone administras la aferojn, tiom kiom li bonvenigus radikalan ŝanĝon en la tuta reĝimo. Krom se ni havas rektan linion al la koncerna individuo, ni devos uzi eksterajn informojn por determini liajn internajn sentojn.

Norma spionproceduro devas sekvi la karierpadronon de oficiroj, por eltrovi kiuj estas preterpasitaj por promocioj, supozante - aliaj aferoj estante egalaj - ke ili faros bonajn perspektivojn por rekrutado. En multaj landoj, promocioj ene de la armetrupoj estas anoncitaj en oficialaj gazetoj, kaj komencante de speciala klaso ĉe la militista akademio, oni povas sekvi la karieron de ĉiu oficiro de ilia diplomigita la nuntempo. En kelkaj landoj, kie reklamoj ne estas publikigitaj (pro sekurecaj kialoj), oni povas efektiviĝi la ekzercon uzante malantaŭajn kopiojn de la telefonadreso se ili ankoraŭ ekzistas, kie iliaj nomoj estos presitaj kune kun iliaj ŝanĝantaj rangoj. En lokoj, kie nek telefonaj adresaroj nek oficialaj gazetoj estas bonaj informfontoj, ni povus uzi pli malesperajn rimedojn: igi maljunan knabon el la koncernaj jaroj cirkuli proponojn por reunuiĝi, aŭ konstrui mini-biografiojn de personaj konatoj; per kia ajn rimedo, nia celo estus spuri sufiĉe precizan karierhistorion por ĉiu diplomiganta klaso de la militista akademio. La konkurenciva pozicio de ĉiu oficiro estos establita vis-à-vis aliaj de lia jaro, prefere ol la aliaj oficiroj de la formacio en kiu li servas. [Tabelo 3.5](#) prezentas la informojn en la taŭga kadro.

La sep leŭ tenantoj verŝ ajne faros fervorajn rekrutojn por io ajn, kio ĝenos - kaj rearanĝos - la ordon, sed ilia malalta rango povas esti ĝusta takso de siaj kapabloj, en kiu kazo ilia "helpo" povas esti kompensdevo. Pli ĝenerale, kaj pli utile, ni scias, ke la kapitanoj kaj majoroj en nia tablo povas bone esti malpli entuziasmaj pri la reĝimo ol la koloneloj, dum la du brigadistoj — se ne fakte nomumitaj pro sia politika fidindeco — verŝ ajne fariĝs fervoraj subtenantoj de kiu donis al ili siajn altnivelajn laborojn.

Tabelo 3.5. Klaso de 19— ĉe militista akademio de Lando X: nuna karierpozicio

leŭ tenanto	7
kapitano	55
majoro	33
kolonelo	18
brigadisto	2
mortinto aŭ civilulo	15
Entute	130

Etna alligiteco, politika perspektivo kaj karierpadronoj ĉiuj funkcios kiel gvidiloj al la verŝ ajna reago de la ebla rekruto kiam la aliro estos farita. Estas tamen du punktoj, kiujn ni devas konsideri: la unuan ne nur organizan sed profunde homan. Dum fremdiĝanta personaro faros bonajn rekrutojn, ni devas memori, ke ni bezonas homojn, kiuj ne nur persone kunlaboros, kiel en la kazo de la teknikistoj, sed ankaŭ alportos la trupojn, kiujn ili komandas, al la puĉo. Tiel, dum la gvidantoj, kiujn ni rekrutas, povus (kaj devus) esti fremdigataj de la supera hierarkio, ili ne devas esti "eksterulaj" figuroj, kiuj ne estas fiditaj de siaj kunoficiroj kaj viroj. Ofte estos danĝero altiri la malefikajn, nepopularulojn kaj koruptajn kiam oni provos varbi la malkontentajn. Se ni lasos nian puĉon esti helpata de tiaj individuoj, ni endanĝerigos la sekurecon de la

puĉo kaj malinstigi la rekrutadon de la pli bonaj elementoj, kaj—plej grave el ĉio—ni eble trovos ke niaj "ĉefoj" rekrutoj malsukcesos kunporti siajn trupojn.

Ni neniam povas perdi vidon pri la baza neantaŭ videbleco de homa konduto. Ni ĝis nun provis establi, kiuj ligoj povus superi la lojalecon de arma personaro al siaj superuloj kaj, el tiuj alligitecoj, la plej forta povas esti atendita esti familia ligo. Ni tamen ne devas tute fidi ĉi tiun faktoron. Malgraŭ la araba proverbo, kiu diras: "Mi kaj mia frato kontraŭ mia kuzo; Mi kaj mia kuzo kontraŭ la mondo," ni devus memori la Aref-familian historion en Irako inter 1958 kaj 1966 (vidu [Tabelon 3.6](#)).

Tabelo 3.6. La Aref-fratoj en Irako, 1958-1966: studo en lojaleco

Prezidanto Abd-el-Rahman Aref estis elektita en aprilo 1966 kiel kompromiskandidato fare de la armeo post la hazarda morto de sia frato, Abd-el-Salam, la antaŭa diktatoro de Irako. La karierpadrono de la du fratoj montras ke, dum ambaŭ estis eminentaj armeestroj, unu ne ĉiam kunlaboris kun la aliaj:

	Abd-el-Salam	Abd-el-Rahman
Julio 1958: Puĉo renversas la monarkion.	Kunaŭ toro de la puĉo kun Abd al Karīm Qāsim.	Nekonscia pri la planoj kaj nur intervenas ĉe la fino - kvankam komandanto de grava kirasa unuo.
Novembro 1958:	Qāsim arestas Abd-el-Salam. Akuzite je ŝtatperdo kaj donita (senditan) mortkondamnon.	Antaŭ enigita, kaj metita enen pagendaĵon de granda armeokontingento.
1962:	Restas enkarcerigita.	Lokita en emeritiĝon.
Februaro 1963: Puĉo de Baath. Qāsim senpovigita kaj pafita.	Liberigita kaj farita prezidanto.	Metite en pagendaĵon de la 5-a kirasa dividado, antaŭ enigita al generalbrigadisto.
Novembro 1963:		Planita de fratoj kune.
Kontraŭ-Baath puĉo.	Supozis plenan kontrolon.	Antaŭ enigita.
Aprilo 1966:	Mortas.	Aperas kiel kompromisa prezidenta kandidato de la armeo.

La rilato inter la fratoj ilustras la malfacilecon antaŭ diri homan konduton. Inter 1958 kaj 1962, unu frato estis en

malliberejo sub suspendita mortkondamno, dum la alia estis en pagendaĵo de forto kiu povus esti movigita sur la ĉefurbon iam ajn. La Baath-gvidantoj, atentaj pri tiu precedenco, permesis al Abd-el-Rahman resti en pagendaĵo de la gravaj kirasaj unuoj proksime de Bagdado, kaj tio estis ilia perejo. Ekzistis periodo tuj post la unua puĉo de 1963 kiam la pozicio de la prezidenta frato estis malforta, kaj la Baath-partia milico, tute netrejnita sed tre armita, povus estinti uzita por forigi la armean fraton de lia komando. La Baath-gvidantoj, aliflanke, supozis ke Abd-el-Rahman ne kunlaborus kun sia frato kaj kondukis kiel li faris en 1958–1962. Sed ĉi-foje li kondukis alimaniere, malgraŭ tio, ke li helpis fraton, kiu bezonis helpon multe malpli malbone ol en 1958–1962, kiam li estis kaptita kaj sub mortkondamno (aŭ eble pro tio).

Malgraŭ tiaj okazoj de homa neantaŭvidebleco, kaj konsiderante la individuecon de niaj eventualaj rekrutoj, ni tamen povas uzi la informojn, kiujn ni kolektis, por rangigi la gvidantojn laŭ ilia probabla respondo. Establinte la karierhistoriojn kaj etnajn kaj politikajn aliĝojn de eblaj rekrutoj, ni povas pesi niajn perspektivojn kiel ilustrite en [Tabelo 3.7](#).

En la taksado de la informoj ni devas, kompreneble, konsideri, ke la graveco aldonanda al ĉiu faktoro diferencos de unu medio al alia: en Latin-Ameriko, ekzemple, ankaŭ la socia/rasa fono devus esti aldonita, dum en Okcidenta Eŭropo kaj Nordameriko politika fideleco estus plej grava—etna aparteno, se iu, estus malpli grava.

Tiel, el dek kvin eblaj rekrutoj, ni vidas, ke n-ro 3 estas la sola tute bona perspektivo el la vidpunkto de la faktoroj ĉi tie konsiderataj; La n-ro 5 estas tute malbona, kaj probable tute danĝera alproksimiĝi; la aliaj tamen estos ie en la mezo.

Tabelo 3.7. Bataliono n-ro 1: rekrutperspektivoj (vidu Tabelon 3.3)

Rekrutadperspektivoj de 15 oficiroj de pli alta rango. Sperto, opinioj kaj aliĝoj el la vidpunkto de la puĉo. (Ripeti por 30 taĉmentaj komandantoj.)

Oficiro n-ro.	Politikaj opinioj	Etnaj apartenoj	Kariera ŝablono	Alproksimiĝo	
				Jes	Ne Dubinda
1	o	x	xx		
2	n	xx	n		
3	xx	xx	xx		
4	nn	x	n		
5	nn	nn	nn		
6	x	x	x		
7	o	xx	nn		
8	o	n	xx		
9	n	xx	n		
10	o	nn	xx		
11	x	n	o		
12	x	x	x		
13	n	n	n		
14	xx	xx	x		
15	o	n	xx		

Post kiam ni ripetis la proceduron sekvitan en la kazo de bataliono n-ro 1, kovrante ĉiujn aliajn formaciojn de la armetrupoj per efika intervena kapablo, ni scios la ĝeneralajn varbajn perspektivojn de ĉiu unuo kaj, ene de ili, de ĉiu individuo. Ni neniam povos atingi 100-procentan kovradon; en iuj kazoj kie la armitaj fortoj estas tre grandaj rilate niajn rimedojn, aŭ ofte redeplojitaj, nia kovrado povas esti tre nekompleta.

Ĉi tio ne multe graves se la "nekonataj" unuoj povas esti neŭ traligitaj teknike. Se, tamen, ilia intervena kapablo ne dependas de kompleksaj kaj vundeblaj instalaĵoj, tiam la puĉo povas esti endanĝerigita. Ni tamen ne dependos de procedoj de aliĝoj kaj neŭ traligo

sole, kaj ni ankaŭ povos izoli fizike tiujn unuojn, kiuj aperas sur la sceno neatendite, same kiel tiujn, kiujn ni tute ne povis enfiltri. Antaŭ ol rigardi la problemojn implikitajn en la tria, kaj malplej dezirinda, el niaj metodoj por trakti armitan opozicion, ni devas turni nian atenton al la subfosado de individuoj en la unuoj kie ni faras .

havi la necesajn informojn.

Tuj kiam ni eliros el la proksima sekureco de la planado kaj informa stadio, la danĝerfaktoro en niaj agadoj tre akre pliiĝos. Kiel ni antaŭe indikis, ĉiu unuopa individuo, kiun ni alproksimiĝas, estos ebla informanto, kiu, rakontante al la aŭtoritatoj pri niaj klopodoj, povus kaŝi la disfalon de la puĉo . La plej danĝera persono por alproksimiĝi estos la unua en ĉiu aparta formacio ĉar ĝi ni havos la kunlaboron de tiu persono , ni ne havos vere intiman fonton de informoj pri la unuaj kaj ĝaj membroj. Nia unua rekruto devas do esti delonga membro de tiu aparta formacio kaj, se entute eblas, altranga oficiro, aŭ eĉ la komandanto. Post kiam ni elektos nian unuan rekruton, la komenca paŝo estos aranĝi kunvenon kaj "sonigi" lin per malklaraj kaj ĝeneraligitaj terminoj pri la "ebloj atingi politikan reformon". Ĉi tiuj sondadoj devas esti faritaj de iu kiu plenumas certajn postulajn kvalifikojn: li aŭ ŝi devas esti fidinda partnero de alta kalibro, sed ne en la interna grupo plananta la puĉon. Alivorte, la persono devas esti kaj valora kaj elspezebla. Ĉi tio estas idealo, kiun ni povas nur provi proksimigi, sed povus esti fatala elmontri membron de la interna grupo al la ebleco esti perfidita al la aŭtoritatoj. En la puĉlando por ekscelenco, Sirio, politikaj gvidantoj kutimis iri ĉirkaŭ la kazerno "kanvasante" por (armita) subteno, sed la specialaj kondiĉoj de la siria politika vivo verŝajne ne estus reproduktitaj aliloke.

Post kiam la ebla rekruto estis alportita al la ŝtato kiam la ebleco de puĉo estis malkaŝe diskutita, oni devas diri al li tri.

aferoj pri la puĉo: (a) la ŝajna se ne efektiva politika celo; (b) ke ni jam "varbis" aliajn individuojn kaj unuojn; kaj (c) la naturo de la tasko kiun li estos petita plenumi. Ĉio, kion ni diras, aŭ aranĝas diri, al la ebla rekruo devos esti atente studita, kaj ni laboros laŭ la supozo, ke ĉiu rekruo povas esti "duoblo", kiu laboras por la sekurecaj servoj.

Ni, kompreneble, ne identigos nian puĉon kun iu aparta partio (kies politikoj estus konataj) nek kun iu politika frakcio (kies gvidaj personecoj estos konataj). Ni anstataŭe diros la celon de la puĉo laŭ politika sinteno prefere ol laŭ politikoj aŭ personecoj ĉar ĉi-lastaj estas nepre pli specifaj kaj tial emas elvoki specifan opozicion. La sinteno, kiun ni projektas, devas esti zorge kalkulita: ĝi devus speguli aktualajn zorgojn en la cellando, implicu solvon de la problemoj senteblaj ekzisti, kaj spegulu la ĝeneralajn politikajn kredojn de la plimulto de ĝia popolo.

En Latin-Ameriko, la prezentita sinteno povas, ekzemple, implici, ke la "sankta konfido de la armetrupoj" postulas intervenon por "malplenigi la ĥaoson faritan de la politikistoj" por atingi "socian/nacian progreson, respektante proprietaĵojn/". individuaj rajtoj."

Se la antaŭ puĉa registaro estas mem la produkto de potencpremo, tiam la celoj de la puĉo povas esti prezentita nur en terminoj de restarigo de "normala politika vivo", aŭ, se ni estas ekstere maldekstruloj, ni povas paroli pri "la bezonas restarigi Demokration."

Fari sloganojn povas ŝajni esti facila ludo, sed fakte niaj sloganoj devos esti zorge kalkulitaj por kontentigi politikan optimumon. Ni devas, ekzemple, eviti esti specifaj; samtempe, tamen, se la sinteno, kiun ni prezentas, estas tro ĝenerala, ĝi stimulos la suspektojn de la sagacaj de niaj aŭ skultantoj, malsukcesante ekbruligi la entuziasmon de la pli idealismaj.

Ni devas ankaŭ memori, ke la armitaj fortoj de multaj landoj estas ofte

politike kaj psikologie malharmoniaj kun la civila socio, kaj ke ili povus havi apartajn —kaj eble antagonismajn—okupojn kaj kredojn. Kiel civitanoj, armeaj oficiroj povas kunhavi la kredon ke devus ekzisti ekonomioj en registarelspezoj, sed samtempe sentas ke la armetrupoj estas malsatigitaj je financo. Kie la socia statuso de arma personaro suferis malkreskon pro malvenko en batalo, aŭ nur longa paco, ni ĉiam emfazos la bezonon "restarigi la defendantojn de socio al ilia ĝusta loko en ĝ."

Prezentante la celojn de la puĉo al eblaj rekrutoj, ni devus ekzerci iom da fleksebleco por atingi bonan kongruon kun tio, kion ni scias kiel iliaj kredoj: ni ne povas, tamen, riski esti elmontritaj kiel ege malkonsekvencaj. Ĉu ni tenas la vidojn, kiuj konsistigas nian bildon, tute ne gravas, dum la aliaj kondiĉoj estas kontentigitaj.

Estas, cetere, ĝentile indiki, ke la puĉo estas farata nur kun ekstrema malemo, kaj ke ni aprezas, ke ĉi tiu malemo estas dividita de nia rekruto.

Post kiam la ideo de la puĉo akiris iom da akcepto en la menso de nia ebla rekruto, ni devus difini la puĉon laŭ lia rolo ene de ĝ. Ĉi tio ne implicos, ke ni malkaŝos iun ajn el la operaciaj detaloj, sed ni devus klare klarigi tion:

(a) lia rolo estos limigita al kelkaj specifaj agoj, (b) preskaŭ ĉiuj en sia unuo jam estas kun ni, kaj (c) tial, lia rolo estos sekura.

Kiam, kaj nur kiam, la rekruto iĝas reala, prefere ol ebla, povas riveli al li la naturon de sia fakta tasko. Ĉi tio estos priskribita en la plej eblan detalon, sed ne por ebligi al la rekruto ellabori la implicojn de la tasko, kiun li estas petata plenumi. Se, ekzemple, la rekruto

en demando estas destinita uzi sian unuon por disponigi "muskolon" por vojbara teamo, li estos rakontita kiun ekipaĵon liaj viroj devus havi, kiom multaj estos postulataj, kaj kiel li ricevos la eksignalon. Li ne estos dirita la dato de la puĉo, la loko kie la vojbaro estos, aŭ kion la aliaj teamoj faros.

Informoj estas la plej granda valoro, kiun ni havas, kaj granda parto de nia avantaĝo en la planetapo devenos el tio, ke, kvankam ni multe scias pri la defendoj de la ŝtato, tiuj kiuj kontrolas ilin scias tre malmulte pri ni. Ni devas klopodi por eviti doni ajnajn informojn preter tio, kio estas efektive postulata. Ĉiukaze, dum rekruito povas senti, ke li devas scii pli pri la puĉo antaŭ ol li konsentas partopreni en ĝi, li ankaŭ sentos sin pli sekura, se ni konkrete montros, ke la operacio estas farata kun granda singardemo, kaj, do, estas sekura.

Post sukcese rekrutado de la unuaj malmultaj homoj en ĉiu unuo, la aliaj estos multe pli facile persvadi; ankaŭ estos pli da homoj por fari la persvadon ĉar ĉi tiu estas la celo al kiu ni metos niajn unuajn rekrutojn en la intervalo inter ilia komenca rekrutado kaj la efektiva puĉo. Ankaŭ, "neĝulo" aŭ, espereble, "lavango" efiko estos generita de la unuaj rekrutoj, kiuj iom post iom kreos klimaton en kiu estos facile varbi plu.

Post kiam la alproksimiĝo kaj persvado de la "ŝlosilaj" individuoj komencis doni siajn rezultojn, ni povos identigi la unuojn, kiuj eventuale estos uzataj kiel aktivaj partoprenantoj en la puĉo. Ĉi tiuj estos malgranda parto de la armetrupoj kiel tuto sed, espereble, la sola parto kiu povos ludi aktivan rolon en la tempo kaj loko de la puĉo. Ni koncentriĝos niajn pluajn klopodojn sur ili ĉar ilia enfiltriĝo profunde valoros por ni, dum la troneŭtraligo de la aliaj fortoj nur implikos plian riskon. Ideale, ni neŭtraligis ĉiujn tiujn formaciojn, kiujn ni ne enkorpigis, sed ĉi tio ne verŝajne estos la kazo. La

metodoj kiujn ni sekvas por "izoli" tiujn formaciojn kiujn ni ne havas povis penetri estos diskutita en [Ĉapitro 4](#).

La grado de sukceso postulata de nia enfiltriĝa programo antaŭ ol ni povas daŭrigi al la operacia fazo dependos de la armeaj, politikaj kaj geografiaj faktoroj implikitaj; la sama grado de penetro povas certigi sukceson en unu lando, estante neadekvata en alia. En nia portugala ekzemplo de 1967, pro la ampleksa deplojo de la aktivaj trupoj en la malproksimaj afrikaj provincoj, kune kun la manko de trejnado kaj mekanizado de la soldatoj postenigitaj en Portugalio, ni povus esti antaŭ enirintaj kun minimuma penetro (Tablo 3.8).

Tabelo 3.8. Enfiltriĝo de la armetrupoj en Portugalio (imacia)

Totalaj armetrupoj (armeo, mararmeo, kaj aerarmeo)		150.000
Enkorpigita kiel aktivaj partoprenantoj:		3.000
Neŭtraligita per la subfosado de "esencaj teknikistoj":		12.000
Neŭtraligita per netaŭga trejnado kaj ekipaĵo:		45.000
Neŭtraligitaj per ilia loko:	Angolo	45.000
	Mozambiko	25.000
	Portugala Gvineo	20.000

Tio estis ekstrema ekzemplo de malgranda kaj malriĉa lando provanta kontraŭ ĉiuj projekcioj reteni sian afrikan imperion ĝis la amara fino, kaj tial lasante nur tre malgrandan forton en sia propra metropolitenaj teritorio. La grado de aliĝo atingita ĉi tie estas nur ĉirkaŭ 2 procentoj, tamen la puĉo ne trovas ajnan armean opozicion en sia maniero krom se ĝi ne trudis sian aŭtoritaton en la tempo postulata por alporti la soldatojn postenigitajn en la afrikaj provincoj en Lisbonon.

Se oni tamen prenas la kazon de evoluinta lando kun bonaj transportligoj kaj sen eksterlandaj engaĝiĝoj por siaj trupoj, la samaj procentoj de aliĝo kaj aktiva neŭtraligo, kiuj en la portugala.

kazo garantius sukceson kondukus al certa fiasko, kiel ilustrite en [Tabelo 3.9](#).

Ĉar estas nenio kion ni povas fari por malhelpi la grandajn fortojn kapablajn je interveno fari tion, ni preskaŭ certe malsukcesus— krom se ni estus la pli alta gvidado de la armetrupoj.

La plej multaj situacioj estos inter la du ekstretoj, kun malgranda procento de la armitaj fortoj korpigitaj, pli granda procento neŭ traligita de niaj klopodoj, kaj tre malgranda procento por esti "izolita" distranĉante komunikajn kaj transportinstalaĵojn de la ekstero. Krom la militfortoj, la registaro ankaŭ estos defendita de policaj fortoj kaj iliaj miliciaj etendaĵoj, kaj ni nun turnas sin al la problemo de ilia neŭ traligo.

Tabelo 3.9. Enfiltrigo de la armetrupoj en Germanio (imacia)

Totalaj armetrupoj (armeo, mararmeo, kaj aerarmeo)	450.000
Enkorpigita kiel aktivaj partoprenantoj:	9.000
Neŭ traligita per la subfosado de "esencaj teknikistoj":	1 40 000
Neŭ traligite per netaŭga ekipaĵo (plejparte aerarmeo kaj mararmeo):	180.000
Ekvilibro de fortoj sub la kontrolo de la registaro:	221.000

1. En dense loĝata areo kun ampleksaj civilaj telekomunikaj instalaĵoj kaj tre evoluinta transportsistemo, tiu cifero povus esti atingita nur per tre grandaj klopodoj.

Neŭ traligante la Policon

La flagoj kaj uniformoj de la militfortoj de malsamaj landoj estas tre malsamaj, sed ilia strukturo kaj organizo tendencas esti similaj ĉar ili reflektas la universalecon de moderna teknologio. La taktikaj implico de armiloj kaj helpa ekipaĵo trudas certan unuformecon al armea organizo. Ĉi tio ebligis al ni studi ilian enfiltriĝon en terminoj ĝenerale aplikeblaj.

Policaĵ fortoj tamen estas formitaj de lokaj sociaj kaj politikaj kondiĉoj kaj tial estas tre diversaj. Policistoj povas esti armitaj tre peze aŭ tute ne; ili povas esti koncentritaj en moveblaj kaj forte bataj unuoj, aŭ disigitaj en grupetoj; ili povas esti kontrolitaj fare de la Militministerio, kaj tiel havi armean trejnadon kaj perspektivon, aŭ de la hejmkomunumo, kaj esti ekstreme civila menso.

Kvankam ilia strukturo estas tiel diversa, polictrupoj similas unu la alian en la celoj kiujn ili servas. La prevento kaj la detekto de krimo, kaj la konservado de publika ordo, kiu estas la tasko de apartaj miliciaj fortoj en kelkaj landoj kie ne ekzistas tiaj fortoj, estas sekurigitaj per koncentriĝo kaj deplojado de ordinara polico prenita de ilia alia laboro.

Policlaboro ankaŭ inkludas spionelementon. Informoj estas kolektitaj neformale fare de la tuta policaparato (kaj iliaj informantoj), sed ekzistos kutime speciala sekcio de la polico kies nura funkcio estas en tiu areo. La spiona aspekto de polica laboro estos efike neŭ traligita de nia ĝenerala defenda penado, fronte al la sekurecaj servoj, pri kiu estas diskutata en la sekva sekcio.

Miliciaj fortoj ne ekzistas en Britio, kie ekzistas provizaĵoj por la armeo por agi en subteno de la civila potenco, aŭ en la Unuiĝinta.

Ŝtatoj, kie la partatempaj soldatoj de la Nacigvardio de ĉiu ŝtato povas esti alvokitaj anstataŭe, sed tiaj fortoj estas grandskale dungitaj en multaj aliaj.

landoj. En Francio, ekzemple, ekzistas civila polictropo - la Police (antaŭ e Sûreté) Nationale - sed ekzistas ankaŭ milicia forto - la gendarmaro - kiu normale funkcias kiel la kampara polico. La gendarmaro estas kontrolita fare de la Militministerio, kaj ĝaj oficiroj estas integritaj en la rangoj de la armetrupoj; ĝaj membroj ricevas malpezan infanteriotrejnadon same kiel polictrejnadon. Ĝnombros proksimume 90,000 virojn kaj virinojn kaj estas organizita en departementajn fortojn kiuj estas disaj en grupetoj ĉie en la kamparo, same kiel "movaj" grupoj koncentritaj en grandaj unuoj (Legioj). Ni povas ignori la departementajn fortojn ĉar ili verŝajne estus nekapablaj interveni en la mallonga tempokadro de puĉo. Sed la moveblaj unuoj, ĉiu el kiuj konsistas el sep eskadroj de kamionitaj gendarmoj kaj unu kirasaŭta eskadro, reprezentas enorman forton, kiu devus esti neŭtraligita aŭ izolita.

La mova gendarmaro loĝas en arme-specaj kazernoj kaj estas ekipitaj per mitraletoj kaj pli pezaj infanteriarmiloj; iliaj kirasaj aŭtoj (13-tunaj radveturiloj kun 40-mm kiraso) povas nur esti maldaŭrigitaj per norma kontraŭtanka armilaro. Oficiale, la gendarmaro - male al la aliaj du polictropoj - havas neniun spionservon; sed, dum la alĝeria milito, sekureca sekcio estis starigita kaj, kiel ofte faras burokrataj organizaĵoj, postvivis la forpason de sia origina funkcio.

La Police Nationale, kiu faras policlaboron en loĝantcentroj de pli ol 10,000 loĝantoj, estas plejparte kunmetita de unuoj de detektivoj kaj amaso da ordinara policistoj, sed ĝi ankaŭ havas milician forton propran, la Compagnies Républicaine de Sécurité (Compagnies Républicaine de Sécurité). CRS). Ĝnombros ĉirkaŭ 13,500, trejnita kaj ekipita kiel la movaj unuoj de la gendarmaro, minus la kirasaj aŭtoj. La CRS estas homekipita kun personaro kiu estis singarde ekzamenita saĝe, kaj ĝi estas gvidita fare de vicdirektoro de la Ministerio de la interno. La Police Nationale ankaŭ havas spionservon kiu koncentriĝas pri la pli sofistika

formoj de krimo kaj kontraŭ spiona servo kiu ankaŭ faras "politikan" laboron kaj la gvatado de eksterteranoj. Ambaŭ spionorganizoj funkcias ĉie en Francio.

Ĉiu policlaboro en la Department de la Seine (la pariza areo) estas la ekskluziva provinco de la Prefecture de Police (nun parto de la Police Nationale), kiu fariĝis internacie fama fare de unu el ĝaj fikciaj inspektistoj, Jules Maigret de romanverkisto Georges Simenon. . La Prefektejo influis la organizon de policaj fortoj en multaj landoj en suda Eŭropo kaj Mezoriento, kaj ni studos ĝin pli detale ol aliaj francaj polictrupoj.

Anatomio de Polictrupo: La Pariza Prefektejo

Ni esperas, ke la polico de la ĉefurbo, kiu estas la loko de la puĉo, estos malpli potenca ol la Pariza Prefektejo. Ĝi konsistas el ĉirkaŭ 34 000 oficiroj kaj estas organizita en pluraj estraroj, el kiuj la jenaj koncernas nin rekte:

- (a) La Police Municipale estas la plej granda estraro kaj kontrolas la konatajn uniformitajn filmojn, per iliaj plejparte simbolaj pistoloj kaj iliaj multe uzitaj bastonoj. Ili estas disigitaj en 20 distriktaj stacioj en la urbo kaj 26 antaŭurbaj; iliaj normoj de trejnado kaj disciplino variis tra la jaroj sed ilia kapacito por individua brutaleco ne sumiĝas al efika intervenkapablo. Okaze de grava tumulto, ili estas deplojitaj en kolonoj de civil-specaj busoj kiuj povus esti maldaŭrigitaj per taŭgaj vojbaroj; ilia trejnado kaj pensmaniero verŝajne faros ilin "neŭtralaj" se ni povas malhelpi ilian koncentritan deplojon.

(b) La Police Judiciaire estas la pariza enketa polico kaj unu el la tutmondaj pioniroj de scienca detekto. Krom la incidenta inteligenteca aspekto de ilia laboro, ni povas ignori ĉi tiun direktoron.

(c) La Spionservo, kiel ĝaj ekvivalentoj en la Police Nationale temas ĉefe pri sofistika krimo: drogoj, malvirto kaj altklasa hazardludo. Sed ĝi ankaŭ havas politikan sekcion, kiu faras gvatlaboron, nuntempe fokusitan al islama terorismo. Kiel en la kazo de aliaj sekurecaj agentejoj, ni kovros la taŭ gajn defendajn taktikojn en la sekva sekcio. (d) Estraro-Direkto estas grupeto, ĉefe zorgata pri la burokrataj rutinoj de eldonado kaj kontrolo de restadpermesoj.

Ĝi ekzercas ĝeneralan vigladon super pasemaj eksterlandanoj (la arkivoj, kiujn vi plenigas en la hotelo, estas kolektitaj de ĉi tiu direktoraro), kaj super la pli sentemaj enmigrintaj komunumoj. Ĝa laboro influos nin nur se ni havas ian rilaton kun fremdaj elementoj — precipe tiuj eksterlandaj komunumoj kiuj havas historion de politika agado en ĝaj pli perfortaj formoj. (e) Sekureco de la Prezidanto estas estraro koncernita kun la fizika protekto de la prezidanto, sed ĝi ankaŭ plenumas preventan inteligentecan funkcion. Sekvante la ripetajn aŭ tobombojn organizitajn fare de la Organizaĵo de Amerikaj Ŝtatoj (OEA) kaj ĝaj filiigitaj organizoj en la fruaj 1960-aj jaroj, tiu sekcio de la Prefektejo estis plifortikigita kun singarde ekzamenita personaro prenita de la tuta sekurecaparataro, kaj tradicio de tre zorgema dungitara selektado. persistas. La sekureca sistemo ĉe la Elizea Palaco estus grava malhelpo al sia forkapto dum puĉo.

(f) Garde Republicaine. Kvankam kontrolite fare de la Prefektejo, tio estas parto de la ĝendarmaro kaj estas provizita per malpezaj infanteriarmiloj kaj gamo da transportekipaĵo. Ĝi disponigas la ĉevalan, kaskan kaj pluman prezidentan gardiston dum ceremoniaj okazoj, sed ĝaj du regimentoj estas forte trafantaj moviĝemaj fortoj kies neŭtraligo estus esenca postulo en la okazaĵo de puĉo.

La ekzisto de apartaj policorganizoj estas unu el la problemoj de neŭtraligo de ĉi tiu parto de la ŝtatestreca aparato. En Britio, la dividado estas plejparte teritoria kaj ĝa celo estas doni al la loka intereso kvanton de kontrolo de la polictrupo, sed ekzistas ankaŭ specialigitaj fortoj kiuj reflektas funkciajn sekciojn. Krom la distrikt-bazita polico (de longe amalgamita en pli grandajn grupojn), ekzistas la sekvaj sendependaj polictrupoj:

- Admiraleca policistaro
- Konsilisto de la Aera Ministerio
- Politicaro de la Atomenergia Aŭtoritato
- Kvin sendependaj havenaj polictrupoj
- polico de la Brita Transporta Komisiono
- Policisto pri civilaviado
- Policministerio de Defendo

Ĉiuj ĉi tiuj policaj fortoj estas strikte limigitaj en siaj operacioj al la instalaĵoj kiujn ili protektas, sed similaj organizaĵoj en aliaj landoj, kie burokrataj inklinoj estas submetitaj al pli malfortaj kontroloj, montris rimarkindan kapablon kreski kaj diversiĝi.

Kvankam la franca policsistemo estas precipe ampleksa, ĝaj bazaj trajtoj estas dividitaj fare de polictrupoj en la plej granda parto de Afriko, Azio, kaj la Mezo.

Oriento. La milicia elemento kutime ĉeestas en la formo de "kampa forto" ligita al la regula polico, aŭ alia en la formo de kirasaŭtaj unuoj. La tumultkontrola elemento estas reproduktita en la specialaj taĉmentoj de mezorientaj polictrupoj, kiuj povas esti tre efikaj malgraŭ sia malgranda grandeco. Dum en la plej multaj partoj de Azio serioza ribela situacio estis travivita, tiu komuna ŝablono estis distordita per la proliferado de ad hoc polictrupoj kiuj plenumas kombinitajn internajn sekurecojn kaj administrajn funkciojn. Suda Vjetnamio iam estis la ekstrema ekzemplo, kun ne malpli ol kvin malsamaj sekurecorganizoj kun policaj

funkcioj. Se oni povas diri, ke la brita policsistemo estas dividita en grandparte teritoriajn unuojn, kaj la franca en grandparte funkciajn, en Usono la divido estas plejparte konstitucia. Krom la speciala laboro de la policagentejoj ligitaj al diversaj departementoj de la federacia registaro, nur la FBI, la Drug Enforcement Agency, kaj la Agentejo pri Alkoholo, Tabako, Pafiloj kaj Eksplozivaĵoj havas tutlandajn jurisdikciojn, kaj tiam nur por certaj krimoj laŭ lege difinitaj, kiel "federacia". Plej multe de la ordinara policlaboro estas aranĝita fare de sole sendependaj lokaj fortoj konservitaj sur la municipa, distrikto, aŭ ŝtatanivelo. La fragmentiĝo de la sistemo signifas, ke la polico kiel tia havas tre limigitan intervenpotencialon, malgraŭ sia ampleksa stoko de armilaro kaj komunika ekipaĵo. Ekzistas, kompreneble, la Nacigvardio, sed tio ĝis nun ne estis organizita en maniero, kiu donus al ĝi veran intervenkapablon; en la tumultoj de Ameriko la gardistfortoj rutine malsukcesas rezulti efike, eĉ kontraŭ netrejnita civiluloj.

La strategio de la puĉo kun respekto al la polica sistemo de nia celo lando do devos esti same diversigita kiel ĝiaj komponentoj:

La Milicia Elemento

Miliciaj fortoj kutime povas plenumi armean kaj ankaŭ polican funkcion. Ĉi tiu ĉiuflankeco rezultigis ilian rapidan kreskon, parte ĉar ili povas esti vere ekonomia maniero plibonigi la sekurecistemon ĝenerale, kaj parte ĉar financo estas ofte pli facile sekureblaj por ili ol por la regula polico. Opozicia partio, aŭ publika opinio, kiu povas rezisti pliigon en la policbuĝeto, ofte povas esti persvaditaj por asigni financon por la Militministerio, kaj miliciaj fortoj estas kutime sub ĝia administra kontrolo. En la nove sendependaj landoj, la milicia elemento de la polico povas esti tre grava obstaklo al la puĉo ĉar, dum la armeo estas ofte lastatempa postkolonia evoluo, la polico — kaj ĝiaj miliciaj unuoj — estas kutime malnovaj, establitaj organizoj. Ĉi tio signifas, ke la polico povas esti pli granda ol la armeo, kaj ankaŭ foje supera en la kvalito de trejnado kaj ekipaĵo. Se ĉi tio estas, ne eblas kontroli la paramilitajn unuojn uzante tiun parton de la armeo, kiun ni "korpigis" kontraŭ ili.

Feliĉe, registaroj strebis pliigi la grandecon de siaj armetrupoj en tre multaj landoj; en postkoloniaj medioj, la malfavora (por ni) ekvilibro de forto inter la armeo kaj la milicia polico estis kutime inversigita ene de kelkaj jaroj da sendependeco. Tio eble estas unu el la klarigoj por la subita serio de puĉoj en Afriko en la kurso de 1966–1967, kiu venis post fazo de tre rapida vastiĝo en la armetrupoj. Estas interese noti ke, dum la "senkompata subpremo" de la koloniaj potencoj ofte estis efektivigita per vilaĝa policistaro kun malmultaj armeaj pretendoj, la nova epoko de libereco ofte postulis la kreadon de forte armitaj miliciaj polictrupoj.

En Ganao, ekzemple, la policsistemo estis vastigita post sendependeco en 1957, kaj kirasaŭtaj unuoj estis aldonitaj al la jam ekzistanta mova polico; la komuniksistemo de la polico fariĝis sendependa de civilaj servoj; kaj la "eskortpolico", kiu kutimis esti a

feza kaj nudpieda forto de afablaj analfabetoj, estis igita efika tumult-rompanta unuo. Se la milicia polico estas granda, kompare kun tiuj unuoj de la armetrupoj, kiujn ni povas enkorpiigi, estos necese ripeti la tutan analizon kaj enfiltrigan proceduron en ĝi.

Ni povas, ja, povi koncentriĝi sur la milicia polico kaj kontentigi nin neŭ traligi la armeon per teknikaj rimedoj. Normale, tamen, la ekvilibro de fortoj inter la rimedoj de devigo de la ŝtato ne postulos tion, kaj ni povos izoli la policon dum la daŭro de la puĉo uzante la armeon.

La unua paŝo en nia neŭ traligo de ĉi tiuj fortoj estas establi la grandecon, deplojon kaj organizon de la milicia polico. Tio estas kutime pli facila ol en la kazo de la armeo ĉar, male al ĉi-lasta, miliciaj fortoj estas kutime postenigitaj en konstantaj kazernoj. Poste, ni provos ekscii ilian gradon de alligiteco al la nuna reĝimo. Sed ĉi tio ne implikos la specon de profunde studo, kiun ni faris pri la armeo, kaj estos nur demando pri eltrovo pri ilia kompania, prefere ol individua perspektivo.

La pensmaniero de la milicia polico povas esti burokratia—te, koncernita kun laborlokoj kaj karieroj, kiel en la kazo de la itala Pubblica Sicurezza kaj ĝaj Celere-militaritaj unuoj; se tio estas la kazo, oni povas atendi minimuman gradon de interveno. Aliflanke, ilia pensmaniero povas esti paralela al tiu de la armeo—t.e., koncernita pri lojaleco kaj honoro (same kiel laboroj kaj karieroj)—aŭ reflekti politikan asocion, kiel estis la kazo de la KGB de Sovetunio aŭ Tonton de Haitio. Makutoj de la Duvalier

epoko.

Se la ekipaĵo, deplojo kaj pensmaniero de la milicia polico estas tia, ke ili igas efikan intervenan forton, ni devos kontroli ilin sammaniere kiel la malmolaj fidelaj fortoj de la armeo. (La manieroj kaj rimedoj de ĉi tiu deviga izolado estos diskutitaj en [Ĉapitro 5](#).) Kutime, tamen, ni trovos, ke la milicia polictrupo

estas esence burokratia, kaj, tial, malgraŭ sia impona milita teno kaj ekipaĵo, ĝi ne intervenos kontraŭ la armita subteno de puĉo. Mi ne povis trovi eĉ unu kazon en la lastaj dudek jaroj de paramilita polictropo, kiu efektive defendis siajn politikajn mastrojn dum puĉo —kvankam ekzistas pluraj kazoj de ilia interveno nome de puĉo.

La Kampara Polico

En pli malriĉaj landoj tiu ĉi elemento de la polictropo estas nombre la plej forta; tio estas nur atendata ĉar la plej granda parto de la loĝantaro de tiaj landoj vivas en vilaĝoj kaj laboras en agrikulturo. Malgraŭ sia granda grandeco, ĉi tiu parto de la polico preskaŭ neniam havos intervenan potencialon kontraŭ puĉo. Ofte ili estas komanditaj de emeritaj suboficioj, plene integritaj en la kampara socio en kiu ili vivas, kaj, eĉ kie ekzistas provizaĵoj por ilia mobilizado kaj koncentrita uzo, ili verŝajne ne estos kunvenitaj, ekipitaj kaj pretaj ĝustatempe por interveni kontraŭ ni. Ĉu la kampara policisto estas garde champêtre kun antikva pistolo surskribita La Loi, aŭ mezorienta Zaptié, kiu pozas kiel la vilaĝestro, li apenaŭ volos rapidi al malproksima ĉefurbo por protekti same malproksiman registaron.

La Urba kaj Nacia Polico

Kvankam ĉi tiu parto de la policsistemo estos konsiderinde malpli disigita ol la vilaĝbazita kampara polico, ĝiaj ĉefaj komponentoj estos same neefikaj kontraŭ puĉo. La personaro de la urba polico falos en tri larĝajn kategoriojn: (a) krimdetekto kaj enketo, (b) normala gvatado, kaj (c) trafikimpostoj. La detektiva elemento estos malgranda, tre burokratia menso, kaj, krom sia hazarda inteligenteca aspekto, ĝi povas esti ignorita de ni. La uniformita polico, kiu efektivigas ĉion kutiman

gvatdevoj, estos pli multaj, sed kvankam ili povas esti utilaj kiel tumultrompa forto kiam taŭ ge koncentrite, ili verŝ ajne ne agos kontraŭ armitaj kontraŭ uloj en grava politika krizo. La municipa polico, plejparte koncernita kun trafikimpostoj, kutime estos homekipita fare de mezaĝaj viroj de emerita emo, per malgrandaj kaj rustaj pistoloj. Ekzistis, tamen, esceptoj, kiel ekzemple la hispana Policia Armada y del Tráfico de la Franco-reĝimo, kies personaro estis politike ekzamenita kaj kiu estis ekipita per adekvataj transportado kaj telekomunikado por interveni en gravaj politikaj tumultoj. Detala analizo de la polica sistemo de nia cellando verŝ ajne malkaŝ os problemon de kunmetaĵ o: post dividi la polican forton en tiel nomatajn malmolajn kaj molajn fortojn, ni eble trovos konsiderindajn malmolajn subsekciojn ene de la molaj elementoj.

Nia mallonga enketo montris, ke nur malgranda parto de la polico verŝ ajne povos interveni kontraŭ ni, kaj el tio ankoraŭ pli malgranda parto verŝ ajne faros tion kun ajna entuziasmo. La natura inklino de la polico estos forveturi la krizon kaj, kiel individuoj, eviti endanĝerigi siajn poziciojn fronte al siaj eblaj estontaj dungantoj. La puĉo povas bone esti planita kiel arma operacio, sed ĝ ne - krom se parte aŭ tute malsukcesa - implikos ajnan realan bataladon. Tiel, la fakto ke la polico ne estas tre armita ne fundamente klarigas ilian malaltan intervenkapablon kompare kun la armeo. La vera diferenco inter ambaŭ estas en ilia grado de integriĝ en la civila socio. Dum la armeo povas evoluigi entreprenan ideologion kaj pensmanieron kiu estas diverĝ - aŭ eĉ kontraŭ a - al la civilulo, la polico kutime estas tro intime implikita en civila vivo por fari tion.

Ĉi tio povas esti aŭ avantaĝ aŭ malhelpo laŭ nia vidpunkto. Unuflanke, la ekscentreco de la armeo signifos, ke reĝimo povas konservi sian allogon en la fermita mondo de la arma kazerno post perdo de ĝ en la socio ĝenerale. Ĉi tio povos malhelpi nian varbadon, sed ĝ povos funkcii

la alia maniero, t.e., ni povas trovi ke la armeo estas fundamente kontraŭ a al registaro kiun multe da civila opinio akceptas. Varbi niajn fortojn inter la polico preskaŭ ĉiam estos pli malfacila ol en la armeo.

Unue, la pli malalta nivelo de (aŭ tomata) disciplino signifos ke rekrutado de oficiro eble ne venigas ankaŭ la virojn de tiu oficiro. Plue, la fakto, ke polico loĝas inter la publiko, signifos, ke la interna dinamiko generita en la fermita mondo de arma unuo disipiĝas en ĉi tiu pli malferma medio kaj la neĉulo-efiko, kiu alportus tutajn unuojn al ni post limigita grado de enfiltriĝo ne funkcios. Ĉiuj tiuj faktoroj indikas en la saman direkton: la malalta grado de intervenkapablo —por ni, same kiel kontraŭ ni— kaj la malfacileco de aliĝo ambaŭ indikas ke dum la armeo devus esti penetrita, la polictrupoj povas esti traktitaj—defense— post la puĉo.

Neŭ traligante la Sekurecajn Agentejojn

La sekurecaj agentejoj de nia cellando estos nombre la plej malgrandaj el la profesiaj defendoj de la ŝtato, sed ofte ankaŭ la plej danĝeraj.

Male al la armitaj fortoj kaj la polico, la sekurecaj agentejoj aktive klopodos identigi kaj venki minacojn prezentitajn de grupoj kiel la nia; male al la armetrupoj kaj polico, iliaj organizoj, deplojo kaj dungitaro kutime ne povas esti studitaj kun precizeco de ekstere, kaj eĉ ilia ekzisto eble ne estas konata al ni. Preskaŭ ĉiu ŝtato havas ian "sekretservon". Multaj havas plurajn tiajn organizojn kiuj funkcias kaj ene kaj ekster la nacia teritorio, kaj kiujn ni ĝis nun priskribis per la ĝenerala termino de "sekurecaj agentejoj". Nia unua tasko estas provi identigi ilin pli precize.

Estas konate, ke la burokratia besto en sia natura stato havas certaj karakterizaj ŝablonoj de konduto: ĝi kreskas en grandeco kaj etendas sian agadsferon ĝis kontrolita de iu ekstera forto. Ĉi tiun rolon kutime ludas la financa burokratio, kiu plenumas siajn instinktojn kontraŭ batalante la kreskon de ĉiuj aliaj burokraciaj organizaĵoj. Same grava kiel limiga faktoro estas la kunordigita premo de individuaj burokratioj, el kiuj ĉiu batalas por konservi kaj etendi sian teritorion. La akumula efiko de tiuj premoj estas limigi iagrade la kreskon de la burokratio entute. Eble sen ili, ĉiuj loĝantoj de evoluintaj landoj jam estus dungitaj de la ŝtata burokratio.

Tiuj ĉi premoj funkcias malforte aŭ tute ne ĉe la sekurecaj servoj: iliaj buĝetoj estas kutime sekretaj, tiel ke ili ne povas facile esti ekzamenataj, des malpli reduktitaj; aliaj burokraciaj organizoj ne povas malhelpi ilin ŝtelasado en siaj teritorioj ĉar iliaj agadoj povas resti nerimarkitaj kaj tiel ne povas esti deklaritaj eksterlimaj. Fine, la relativa prestiĝo de inkognitaj agentoj ĉiaspecaj permesas al ili malobei regulojn

aliaj burokratoj devas obei kaj funkcii en ĉiuj kampoj de socia agado.

La rezulto de ĉi tiu libereco estas antaŭ videbla: en multaj landoj, sekurecaj agentejoj kreskis en pli dinamika kaj senorda modo ol la resto de la burokratio kaj tendencas havi interkovrantajn agadsferojn.

Antaŭ ol zoologo studas bestojn, li aŭ ŝi klasifikas ilin kaj provas rilatigi ilin al la plej proksima konata specio. Ni sekvos ĉi tiun proceduron kaj laŭ funkciaj terminoj (kiuj estas ĝenerale aplikeblaj al ĉiuj landoj) kaj laŭ organizaj terminoj (kiuj estas apartaj al ĉiu).

La Pura Inteligenta Funkcio

Ĉi tiu klasifiko kovras la kolekton kaj analizon de eldonitaj kaj neeldonitaj informoj de ĉiuj specoj kaj, pro la alta grado de faka scio ofte postulata, multaj diversaj korpoj povas eniri ĉi tiun kampon, kiu estas la plej homplena el la tuta sektoro. Taktika armespionado (kiu respondas la demandon, Kion faras la opozicio?) povas esti kolektita fare de apartaj agentejoj laborantaj por la apartaj branĉoj de la armetrupoj; en tradicie marveturantaj nacioj, maramea inteligenteco ofte estas la plej granda kaj plej evoluinta servo. Strategiaj informoj (kiu respondas la demandon, Kio estas la planado de la opozicio?) povas esti la provinco de apartaj kaj konkurantaj agentejoj gvidataj de la ĝenerala stabo, la ministerio pri defendo kaj la ministerio respondeca pri eksteraj aferoj. Sciencaj informoj povas esti kolektitaj de la administra ento komisiita de scienco kaj ankaŭ de specialigitaj korpoj respondecaj de apartaj sektoroj, inkluzive de atomenergio, aernaŭtiko kaj telekomunikado. Ekonomia inteligenteco estas unu el la plej malbonaj areoj de duobligo, kun demografiaj, energio, kaj agrikulturaj aŭtoritatoj funkciigantaj kune kun la unuo en pagendaĵo de ekonomiaj aferoj ĝenerale. Politika inteligenteco povas esti pritraktita fare de la eksterafera ministerio malkaŝe tra la diplomatia servo kaj ankaŭ kaŝe de aparta agentejo.

La Kontraŭ spionado-Funkcio

Ĉi tio kovras la preventadon de la supre listigitaj agadoj kaj povas esti farita de ambaŭ ĝeneraligitaj kaj specialigitaj korpoj. La militistaro povas administri sian propran agentejon, kaj la polico de ĉiu branĉo de la armetrupoj povas fari la saman. La Ministerio de Internaj aferoj preskaŭ ĉiam havos servon de "spionkaptado" (kiel la Sekureca Servo, populare "MI-5", de la Brita Enlanda Ministerio), kaj apartaj instancoj havos servon por protekti siajn instalaĵojn (sed ĉi tiuj malofte iras preter la ordinara policstadio). El nia vidpunkto, ĉi tiu sektoro estos la plej grava. Ni povas—se ni ne sukcesas konservi nian sekurecan pozicion—kontakti kun (a) la policagentejo, kiel ekzemple Special Branch en Britio aŭ la FBI en Usono, (b) la aparta ministeria korpo, aŭ (c) la armeaj agentejoj.

Granda parto de nia plana kaj enfiltriĝa laboro estos nedistingebla de tiu, kiu povus esti farita de eksterlanda spionservo; tial, ĝi eniros en la teritorion de la kontraŭ spionaj agentejoj.

La Kontraŭ spionada Funkcio

Ĉi tiu estas la plej subtila kaj altnivela el ĉiuj funkcioj. Ĝi kovras intencajn kontaktojn kun opoziciaj spionservoj por nutri al ili misinformadon kaj penetri, aŭ eĉ interrompi ilian organizon. Estas neverŝajne, ke pli ol unu agentejo realigas ĉi tiun laboron ĉar ĝi postulas ekstreme precizan kontrolon de operacioj. La agentejo povas esti subsekcio de iu el tiuj supre menciitaj, sed, por funkcii efike, ĝi devas povi ekzerci iun formon de kontrolo super ĉiuj konkurantaj agentejoj - precipe super kontraŭ spionado, kiu rilatas al kontraŭ spionado kiel buĉisto faras al iu. kirurgo.

Interna (Politika) Sekureco

Ĉi tio estas alia sentema areo de nia vidpunkto. Ĉa specifa funkcio estas la prevento de ĝuste tio, kion ni celas fari: renversi la registaron. En multaj landoj, ekzistas "politika" polico, kun kaj uniformitaj kaj sekretaj agentoj, kaj ĝi povas esti kontrolita fare de la burokratio de la Ministerio de la interno aŭ de la interna politika gvidado, aŭ rekte aŭ, en unupartiaj ŝtatoj, tra la partio. Aliloke, en pli-malpli demokratiaj reĝimoj, la polico havas politikan sekcion (kiel en Francio, Italio kaj Germanio), kaj ĝa ĉefa funkcio estas la gvatado de ekstremismaj grupoj. En militaj diktaturoj, la teritorio de arma inteligenteco ofte etendiĝas al tiu ĉi areo; en kelkaj landoj, la agentejo en pagendaĵo de la fizika protekto de la pli alta gvidantaro povas funkcii informan servon same kiel havigante la korpogardistojn.

Interna Inteligenteco

Ĉi tiu funkcio estas plenumita de la informaj servoj ligitaj al la policaj kaj miliciaj fortoj de la ŝtato. Tiel, en Italio, krom la polico (Pubblica Sicurezza), kiu havas "politikan" taĉmenton, la miliciaj Carabinieri havas internan sekurecan informan servon, kiu ankaŭ respondecas pri milita kontraŭ spionado sed ĉefe funkcias interne, nuntempe plejparte kontraŭ islama terorismo.

Nia konduto meze de ĉi tiu burokrata ĝangalo estos pure defenda, krom se ni havas rektan linion al iu aŭ alia el la sekurecaj agentejoj. Se tio estas la kazo, la koncerna sekureca agentejo disponigus idealan kovrilon por ĉiuj niaj agadoj. Malsukcese de tia bonŝanca koincido, ni ne provos krei rektan linion per infiltrado de iu ajn sekureca servo ĉar se ni faros tion estos la tre granda danĝero, ke ili uzos ajnan kontakton por infiltri nin. Ĉi tio estas norma proceduro por la sekurecaj servoj por sekvi, kaj la elementaj defendaj teknikoj uzataj kiam

enfiltri la armetrupojn (eltranĉaĵoj, unudirekta komunikado, ktp.) verŝajne malsukcesos en ilia kazo.

Por fari sekuran operacion, ni sekvos regulojn, kiuj venas de la baza supozo, ke ĉiuj informoj pri niaj agadoj estas fonto de danĝero tuj kiam ĝi ekzistas ekster la mensoj de nia interna grupo. El tio eliras ĉiuj normaj proceduroj: (a) neniu informo estos komunikita krom parole; (b) neniu informo estos komunikita krom laŭ "bezono-sci" bazo; (c) ĉiuj komunikaj ligoj de internaj ĝis aligitaj membroj devas esti unudirekte; (d) neniu agado estu farata de interna membro se ekstera membro povas fari la laboron.

Ĉi tiuj reguloj estas simplaj kaj konataj; la problemoj estas teni ilin sub la premo de laboro kaj la emocioj, kiujn ĝi generas. La plej sentema el niaj agadoj estas la alproksimiĝo kaj persvado de novaj filioj al la puĉo, kaj la naturo de la sekurecaj agentejoj povas aldoni kroman kvanton de danĝero: en multaj landoj kelkaj el la sekurecaj servoj estas kaŝitaj ene de tute neekscitaj administraj korpoj. Kie, kiel en la kazo de la Sekreta Servo de la Fisko de Usono, tio spegulas administran oportunon, la fakto estas bone konata; aliloke, tamen, la faka ene-faka sistemo estas intenca. Sekve, ni eble senintence provos enfiltri "sekuran" fakon kaj malkovri ke ni traktas sekurecan agentejon. Ĉio, kion ni povas fari, estas listigi kelkajn el la lokoj, kie ŝajnas nature, ke sekurecaj servoj ekzistas: censo- kaj kartografiaj servoj; centrabankaj kontraŭ falsaj agentejoj; fakoj de poŝtoj; gazetaraj oficejoj; doganaj kaj enmigradaj fakoj; kaj la impostaj aŭ toritatoj. Oni tamen ne devas pensi, ke nia tuta operacio aŭ tomato kolapsos, se ĝi estos penetrita de sekureca agentejo.

s

Se ni sekvis la sekurecajn procedurojn, la ŝancoj estas, ke nur malgranda parto de nia tuta penado estos identigita, kaj, sekve, ĝia finfina celo eble ne estos malkovrita. Eĉ se oni malkovras, ke okazas puĉo

planita, la sekureca agentejo povas atendi antaŭ ol fari ajnan agon por kapti ĉiujn planistojn—kaj ĉi tio povus esti tro malfrue. Tuj kiam niaj teamoj estos survoje, efektive plenumante la puĉon, estos tro malfrue por la sekurecaj servoj kontraŭ stari nin sur la "informo" flanko, dum ilia batalpovo kutime estos negrava kompare kun la armeunuoj kiujn ni havas. enkorpigita. Finfine, politikaj sekurecaj agentejoj estas nepre sentemaj al politikaj tendencoj, kaj ili povas decidi aliĝi al la grupo plananta puĉon se ili scias ke ĝi estas bone organizita kaj preta kapti potencon.

^a La lingvo de ĉiela mekaniko ne devus malklarigi la neeviteblajn distordojn, kiuj influas la ekvilibro de politikaj fortoj.

^b Malnova Kalendaro. Alie marto kaj novembro.

^c Vidu Ĉapitro 4, en kiu la neŭ traligo de politikaj fortoj estas diskutita.

^d R. Atallah, "Six jours d'irresponsabilité", Jeune Afrique 343 (6-a de aŭ gusto 1967): 13–15. Ankaŭ Der Spiegel, la 23-an de oktobro 1967.

^e Krom la aliaj idoj.

^f Estas ironie, ke eks-prezidanto-por-viva Sukarno sendis ilin tien por kontraŭ stari la malajzian Federacio en la "konfrontiĝo", kiun la nova registaro fine likvidis.

^g La gvidantoj kutime estos la funkciaj oficiroj de la koncerna unuo, sed tio ne bezonas ĉiam estu tiel. Vidu sekvan piednoton.

^h Ĉefoficiroj precipe estas mirinde foruzeblaj. En kaj Francio kaj Rusio, multaj tiaj prirezignis siajn komandojn sekvante la respektivajn revoluciojn, tamen la armeoj kiujn ili postlasis travivis subitan pliiĝon en sia efikeco. Certe, la franca armea rekordo post 1789 estis granda plibonigo sur la antaŭaj 30 jaroj, kaj ankaŭ la rusa post 1917.

ⁱ La problemo estas kunmetita de la fakto, ke disvolvaj programoj kutime koncentriĝas ĉirkaŭ unu aŭ du grandaj projektoj, kiuj altiras grandan parton de la atento de la lando—kaj investaj fondusoj. La "donantaj" landoj kutime rezistas al la fragmentiĝo de industriaj projektoj por trankviligi lokajn sentojn, kaj tio pli komplikas la politikan problemon.

^j Niĝerio estas la escepto, kie la marbordaj nacioj estas multe pli evoluintaj sed malpli en nombro ol la enlandaj Hausoj.

^k Unu el la danĝersignoj estis la fakto ke Qāsim komencis nomi siajn kontraŭulojn "faŝismaj hitleranoj". Adolf Hitler estas populara figuro kun plej multaj nuancoj de araba opinio kaj nur nepripensita transmetado de sovetiaj kutimoj povus esti kondukinta al la uzo de ĉi tiu epiteto.

^l Kompreneble, koloneloj ĉiam estis elstaraj en militaj puĉoj, sed tiuj estis puĉoj kiujn ili iniciatis memstare. Nia celo estas uzi armeajn oficirojn, kaj kapitanoj malpli verŝajne prenos la puĉon el niaj manoj ol pli altrangaj oficiroj.

^m Per krimo mi celas malobservon de la leĝoj de la lando, kaj tio signifas tre malsamajn aferojn en diversaj landoj —en Turkio (2015), oni arestas homojn pro "insultado" prezidanto Erdoĝan, kiu mem lasas ne pasi eĉ unu tagon sen insulto. tutaj loĝantaroj.

ⁿ Regionaj Fortoj, Popularaj Fortoj, Civilian Irregular Defence Groups, la regula polico, kaj la supozeble elita Police Field Force.

^o Komprenibile, la fragmentiĝo de la polico en Usono rezultis plejparte el la intencita intenco nei al la federacia registaro eblan instrumenton de tiraneco.

^p Sed vidu [Apendicon A](#).

^q La kompania pensmaniero estos komprenibile iom pli kompleksa ol estas ĉi tie sugestita de maniero de ilustrado.

^r Vidu la sekvan sekcion, "Neŭ traligi la Sekurecajn Agentejojn."

^s La Okhrana, la cara sekreta polico, estis ekstreme efika kaj infiltris la bolŝevikojn kaj aliajn revoluciajn partiojn sen difekti iliajn agadojn. Roman Malinovsky, kiu estis la gvidanto de la bolŝevika organizo ene de Rusio en 1914, laboris por la Okhrana, kaj ili redaktis Pravda, kies ĉefredaktisto ankaŭ estis unu el iliaj agentoj.

Ĉapitro 4

La Planado de la Puĉo

Eĉ barikadoj, ŝajne mekanika elemento de la ribelo, havas signifon en la realeco antaŭ ĉio kiel morala forto.

- Lev Davidovich Bronstein (Leon Trockiĵ)

En la frua mateno de la 23-an de aprilo 1961, elementoj de la First Foreign Legion Parachute Regiment kaptis la ĉefpunktojn de la grandurbo de Alĝero en la nomo de generaloj Maurice Challe, André Zeller, Edmond Jouhaud, kaj Raoul Salan. La kvar generaloj, pro sia persona prestiĝo kaj sia pozicio en la franca hierarkio, rapide asertis sian kontrolon de la loka armea komando kaj komencis etendi sian aŭtoritaton super ĉiuj armetrupoj en Alĝero. Ĉe tiu tempo, la registaro de de Gaulle estis en la procezo de malfermado de intertraktadoj kun la alĝeriaj naciistoj, kaj la generaloj estis celkonsciaj anstataŭ igi lin kun gvidanto kiu portus la militon al venka konkludo. La francaj armetrupoj en Alĝero estis multe pli potencaj ol tiuj postenigitaj en Francio kaj Germanio, kaj la kvar generaloj estis esperplenaj ke, post kiam ilia fideleco estus certigita, ili trovos facila preni efikan kontrolon de la franca registaro. Ja de Gaulle mem ekregis post simila epizodo en majo 1958, kaj ŝajnis ne ekzisti grava obstaklo al sukcesa dua eldono de la fama treize mai.

Kiam la kvar generaloj faris sian deklaron super Alger Radio, la Unua, Dekkvara, kaj Dekoka Colonial Parachute regimentoj amasiĝis al la puĉo. Kelkaj infanteriotrupoj, kelkaj el la marsoldatoj, kaj multe de la aerarmeo restis lojalaj al de Gaulle (kiel en majo 1958 ili restis lojalaj al la Kvara Respubliko), sed la plej multaj el la armetrupoj en Alĝerio estis atentistoj. Atendi estas la sinteno kiu kutime favoras puĉon, kaj kiam generalo Henri de Pouilly retiris sian ĉefsidejon en Alĝerio de Oran ĝis Tlemcen por eviti devi elekti inter batali aŭ aliĝi al la puĉo, li objektive favoris la puĉon.

La kvar generaloj ŝajnis esti sur la rando de venko. La kialigita pieds noirs populacio de Alĝerio estis 100 procentoj malantaŭ ili. La potencaj paraŝutitroj donis al ili forte frapantan forton de interveno, kaj la plejparto de la armetrupoj estis aŭ por ili aŭ neŭtrala. Eĉ la fortoj

lojala al la registaro de de Gaulle faris nenion por aktive kontraŭbatali la puĉon.

Dum la gvidantoj de la puĉo komencis kolekti subtenon, la franca Defendministro estis sur vizito al Maroko; Maurice Papon, la estro de la pariza polico, estis ferio; Michel Debré, la ĉefministro kaj ĉefa "fajrobrigadisto" de la reĝimo, estis malsana; kaj de Gaulle mem distris la vizitantan prezidanton de Senegal, Léopold Sédar Senghor.

Aliaj ministroj estis sur vizitoj al Alĝero mem, kaj estis senprokraste kaptitaj kaj tenitaj en enfermo, kune kun aliaj reprezentantoj de la prezidanto. Ĉio indikis fruan venkon de la puĉo, kaj, tamen, kelkajn tagojn poste, generalo Challe estis flugita al Parizo por eventuala juĝo kaj malliberigo, Salan kaj la aliaj estis fuĝintaj al la interno survoje al ekzilo aŭ kupto, kaj la 1-a Fremdlegia Paraŝutregimento veturis reen al sia kazerno kantante "Je ne regrette rien" de Edith Piaf ("Ne, mi bedaŭras nenion"), kvankam iliaj oficiroj estis arestitaj kaj ilia trupo estis dissolvota.

Kial la puĉo malsukcesis? Eble la ĉefa kialo estis ke la kvar generaloj tute neglektis la "politikajn" fortojn kaj permesis al la tuja potenco de la armetrupoj malklarigi la iom malpli tujan, sed finfine decidan rolon, kiun ili povis ludi. En la gaŭ lisma puĉo de majo 1958, la agado de la militistaro kaj la loĝantaro de Alĝero estis apogita per la gaŭ lisma enfiltriĝo de la ŝtatservo kaj per la konstanta korodo de la volo de aliaj politikaj grupoj kontraŭ batali la dissolvon de la Kvara Respubliko. Ĉi-foje, la generaloj simple ignoris la civilulojn.

De Gaulle iris en televidon kaj petis helpon de la ĝenerala loĝantaro: "Françaises, Français, aidez-moi." Debré, kiu sekvis lin sur la ekrano, estis pli specifa: "Iru ... al la flughavenoj ... konvinku la soldatojn, kiuj estas erarigitaj." Li ankaŭ komencis armi milicon tiritan de la Gaŭ listo

festoj. Pli grave, la sindikataj organizoj, la komunistoj (CGT), la kristanaj demokratoj (CFTC), kaj la Force Ouvrière, ĉiuj amasiĝis ĉirkaŭ la registaro dum la plej multaj politikaj partioj faris la samon; la maldekstra katolika movado komencis organizi sidstrikon inter la naciaj soldatoj en Alĝerio; kaj, ĝenerale, la plej multaj organizitaj fortoj de franca socio intervenis kaj rifuzis akcepti la aŭtoritaton de la puĉo.

La efiko de tiu rifuzo estis decida; la plej granda parto de la "atendo-kaj-vidu" elemento en la armetrupoj ĉesis atendi kaj deklaris sian subtenon por de Gaulle, kaj tio estis la fino de la puĉo.

Ni povos eviti ripeton de la decida eraro farita de la generaloj nur se ni povos neŭtraligi la politikajn fortojn same efike kiel la militistajn.

Tuja politika povo ĉiam koncentriĝas en la landa registaro, sed, en ĉiu lando kaj sub ĉiuj politikaj sistemoj, estos grupoj ekster la registaro — kaj eĉ ekster la formala politiko — kiuj ankaŭ havas politikan potencon. Ilia fonto de forto povas esti ilia kapablo

influi apartajn grupojn de balotantoj (kiel en demokratiaj socioj) aŭ ilian kontrolon super certaj organizaĵoj gravaj en la politika vivo de la lando.

Ĉu ĉi tiuj grupoj, kiujn ni nomis "la politikaj fortoj", estas premgrupoj, politikaj partioj aŭ aliaj asocioj, ne tre gravas. Kio gravas estas ilia kapablo partopreni en la formado de registaroj, kaj, poste, influi la decidojn de tiuj registaroj.

La naturo de la fortoj gravaj en la politika vivo de aparta lando reflektos la strukturon de ĝa socio kaj ekonomio, kaj ĝ ankaŭ dependos de la aparta kunteksto de decidofarado (vidu Tabelon 4.1 [por](#) amerika ekzemplo).

Se, ekzemple, ni estus petitaj listigi la plej gravajn fortojn en brita politika vivo, ni povus produkti la sekvan (sufiĉe konvencian) liston:

- la ĉefaj politikaj partioj - la
- regionaj partioj - la ĉefaj
- sindikatoj - la
- Konfederacio de Brita Industrio - la altranga
- civilservo-akademia komplekso - la grandurbo kaj
- ĝaj korporacioj - la gazetaro

Tabelo 4.1. Grupoj kiuj provas influi usonajn politikojn en Mezoriento (formalaj kaj neoficialaj partoprenantoj)

De oficial

- La prezidanto kaj la stabo de la Blanka Domo
- La Departemento de Ŝtato
- La Pentagono
- La CIA (kiel provizanto de informoj)
- La ĉefaj kongresaj komitatoj

Neoficialaj

- politikistoj kun signifaj judaj populacioj en siaj balotdistriktoj. (Ĉi tiuj nature sekvas videblan por Israelan linion pri kongresa voĉdonado kaj faras taŭgajn paroladojn.)

Por-cionismaj organizoj de amerika judismo.

Kontraŭ -cionismaj organizoj, inkluzive de tiuj kun juda identeco.

Pensfabrikoj kaj lobioj kun speciala intereso pri arabaj aŭ mezorientaj studoj. (Ili kutime identiĝas kun arabaj vidoj kaj serĉas simpatian aŭ don de arabaj asertoj.)

Sed se ni petus izoli la grupojn, kiuj gravus en eksterpolitika decido pri, ekzemple, Mezoriento, ni elpensus tute malsaman liston:

- la du ĉefaj britaj kaj part-britaj naftokompanioj - la Foreign Office-akademia "araba" grupo
- Britaj defendindustriaj eksportantoj

En sofistika socio, kun ĝa kompleksa industria kaj socia strukturo, ekzistas centoj da organizoj kiuj, sendepende de sia ĉefa celo, ankaŭ funkcias kiel premgrupoj kaj provas influ politikajn decidojn en maniero kiu servas la interesojn de siaj membroj. Ĉi tiuj organizoj reflektos en siaj diverĝaj sintenoj la diversecon de kompleksa socio. En ekonomie postigitaj landoj, tamen, la strukturo de la socio estas pli simpla, kaj ajna konflikto de intereso, kvankam same forta, estas ludata en multe pli malgranda areno kaj kun malpli da partoprenantoj. En Afriko sude de Saharo, kun malmultaj esceptoj, religiemaj grupoj estas ĝenerale fragmentaj kaj senpolitikaj, kaj kie la loka komercistaro daŭre estas relative malgranda kaj malforta, la plej gravaj politikaj fortoj estas limigitaj al kelkaj grupoj:

—tribaj kaj aliaj etnoj —sindikatoj

—studentaj kaj diplomintoj—asocioj —
oficistoj kaj oficistoj de la armetropoj

—la aktivuloj de la reganta politika partio

En granda parto de Okcidentafriko, oni devus aldoni la lokamerkatan asocion de komercistoj kaj, en tujaj subsaharaj lokoj, la tradiciajn islamajn gvidajn strukturojn. En Azio, religiaj grupoj kaj iliaj gvidantoj devus esti aldonitaj al la listo, kaj en kelkaj landoj (kiel Tajvano, Tajlando, Sud-Koreio kaj Honkongo) la loka komerca klaso estos de graveco. Mankas el ĉiuj listoj la eksterlandaj komercaj intereso, kiuj povas ludi gravan rolon, sed kiuj reprezentas specialan problemon jam traktitan en [Ĉapitro 2](#). Kiajn grupojn regas la politikan scenon de nia cellando en normalaj tempoj, la specialaj cirkonstancoj de la puĉo estos. signifas, ke nur kelkaj elementoj inter ili estos gravaj por

ni.

Politikaj fortoj povas interveni kontraŭ la puĉo laŭ du manieroj:

(a) ili povas kolekti kaj deploji la amasojn, aŭ iun parton de ili, kontraŭ la nova registaro; (b)

ili povas manipuli teknikajn instalaĵojn sub sia kontrolo por kontraŭstari la firmigon de nia potenco.

La agado de unuopaj politikaj, religiaj, etnaj aŭ intelektaj gvidantoj, kiuj povus uzi la kadron de sia partio aŭ komunumo kontraŭ ni, estas ekzemplo de la unua speco de interveno; striko de la personaro de la radio-televidaj servoj estas ekzemplo de la dua. Ĝenerala striko, efektive, kombinas ambaŭ specojn de interveno.

Neŭ traligi la Politikajn Fortojn I: Generalo

Politiko, kiel ekonomio, havas sian infrastrukturon. Same kiel industrio kaj komerco postulas fonon de instalaĵoj kiel vojoj, havenoj kaj energifontoj, rekta politika ago postulas certajn teknikajn instalaĵojn. La mobilizado de la franca publika opinio kiu okazis dum la puĉo en Alĝero - kaj estis la ĉefa kaŭzo de ĝia fiasko - ne povus okazi sen la uzo de tuta gamo da teknikaj instalaĵoj. La registaro apelaciis al la publika opinio per la amaskomunikiloj, ĉefe la radio-televidaj servoj — hodiaŭ kompreneble ĝi ĉefe uzus sociajn amaskomunikilojn; la sindikatoj kaj aliaj organizitaj instancoj kunordigis la agitadon de siaj membroj per sia reto de branĉoj, konektitaj al la centra sidejo per la publikaj telekomunikaj instalaĵoj; fine, la amasaj manifestacioj ne povus okazi sen la uzo de publikaj kaj privataj transportoj.

Nia ĝenerala neŭ traligo de la "politikaj" fortoj estos farita laŭ ĉi tiu infrastrukturo. Ni kaptos kaj tenos tiajn instalaĵojn kiel ni postulas por niaj propraj celoj, dum provizore elmetante la aliajn. Se la komunikiloj kaj la transportsistemo estas sub nia kontrolo, aŭ ĉiukaze ne funkcias, la ebla minaco prezentita de la "politikaj fortoj" estos grandparte neŭ traligita: la gvidantoj de la antaŭ puĉa registaro estos arestitaj, ĉar ili estas parto de la infrastrukturo kaj ili verŝajne estus la ĉefaj inspirfontoj de iu ajn opozicio al la puĉo. Ni neŭ traligos iujn politikajn

fortojn precipe identigante kaj izolante ilian gvidadon kaj interrompante iliajn organizojn; tio nur estos necesa por tiuj fortoj sufiĉe rezistemaj kaj sufiĉe batalemaj por interveni kontraŭ ni kvankam la infrastrukturo estis neŭ traligita.

Ambaŭ formoj de neŭ traligo implikos la elekton de certaj celoj kiuj estos kaptitaj aŭ forigitaj de teamojb formitaj el tiuj fortoj de la ŝtato, kiujn ni plene renversis aŭ, laŭ nia terminologio, "korpigis".

Krom se nia cellando estas aparte malgranda kaj ĝaj fizikaj kaj politikaj strukturoj precipe simplaj, ĝa sistemo de registaro estos kompleksa, ĝaj fizikaj instalaĵoj estos ampleksaj, kaj ĝaj politikaj fortoj estos multaj en nombro dum iliaj intervenkapabloj estos malfacile atingeblaj. prognozo.

Ni do komencos analizante la registaran gvidadon por determini kiuj personecoj devas esti izolitaj dum la daŭro de la aktiva fazo de la puĉo kaj kiuj povas esti sekure ignoritaj. Poste, ni studos la fizikajn instalaĵojn kaj elektos tiujn, kiuj plej verŝajne estos gravaj dum la puĉo, por plani ilian forkapton aŭ neŭ traligon. Fine, ni esploros la naturon de tiuj politikaj fortoj kiuj ankoraŭ povus reteni gradon da intervenkapablo post kiam niaj "ĝeneralaj" mezuroj estos efektivigitaj, por prepari por sia individua neŭ traligo.

Personecoj en la Registaro

Kiel ajn sensanga nia puĉo, kiom ajn progresema kaj liberala niaj celoj, ni ankoraŭ devos aresti iujn individuojn dum kaj tuj post ĝa ekzekuto. El tiuj, la plej grava grupo estos formita de la gvidaj figuroj de la antaŭ puĉa reĝimo aŭ, alivorte, la gvidantoj de la registaro kaj iliaj proksimaj kunuloj, ĉu ili estas formale politikistoj aŭ ne. La membroj de kabineto formas sufiĉe grandan grupon, de 10 ĝs 50 personoj; aldonante iliajn kunulojn kaj intimajn konsilistojn, kiuj povus organizi kontraŭ ni kontraŭ staradon, ni facile povus atingi ciferon kvar aŭ kvinoble ĉi tiun nombron. Krom esti malkomforte granda, ĉi tio ankaŭ estos aparte decidita kaj danĝera grupo. La persona reputacio, ĉeesto kaj aŭtoritato de ĝaj membroj povus ebligi ilin kolekti kontraŭ ni la malorganizitajn fortojn de la ŝtato—aŭ la neorganizitaj amasoj: ĝ povus ankaŭ ebligi al ili trudi sian volon al la teamo sendita por kapti ilin, turnante sian volon. -esti kaptintoj en siaj aliancanoj. Generalo Challe, ekzemple, estis rigardita kiel la patrono fare de la NCOoj de la franca armeo en Alĝerio, kaj eĉ post la totala fiasko de lia puĉo, la pariza registaro ne povis konfidi lin al armea eskorto sur lia vojo al Francio kaj aresti. ; la registaro anstataŭe devis uzi la CRS, kies membroj neniam spertis lian personan aŭtoritaton. Ja se juna soldato aganta ekster siaj konataj roloj alfrontas politikan personecon, kies tuta konduto estas kalkulita por igi homojn lin obei, estas malfacile esti absolute certa, ke li plenumos siajn ordonojn, kaj ne la kontraŭ ordonojn, kiujn li povas. estu donita.

La granda nombro da apartaj celoj, kune kun la ebleco de "radiado-" efikoj, indikas ke la teamoj senditaj por aresti ilin devus esti kaj grandaj kaj precipe bone elektitaj. Ĉar niaj rimedoj estos limigitaj, ni devos koncentri niajn klopodojn sur la plej gravaj figuroj ene

la grupo, lasante la aliajn esti kolektitaj poste kiam niaj rimedoj estos pligrandigitaj per la fideleco de la "atendo-kaj-vidu" elemento. Ni ne povas aresti ĉiujn, kiuj povas konsistigi eventualan danĝeron, sed ni devas certigi, ke ni ja arestas la vere danĝerajn figurojn — tio estas, la ŝlosilajn figurojn ene de la gvidantaro, kiuj eble aŭ ne estas la unuaj en la formala ordo de prioritato. .

La formala strukturo de la plej multaj modernaj registaroj falas en du larĝajn kategoriojn (ilustrita en [Tabelo 4.2](#)): la "prezidenta" tipo, en kiu la ŝtatestro estas ankaŭ la ĉefa decidanto (kiel en Usono, Francio, la Rusa Federacio, kaj la plej multaj afrikaj ŝtatoj), kaj la "ĉefministra" tipo, kie la ŝtatestro havas plejparte simbolajn aŭ ceremoniajn devojn kaj la realaj decidofaraj devoj estas efektivigitaj sur teorie pli malalta nivelo (kiel en Britio, Hindio, kaj la plej granda parto de Eŭropo).

Tria alternativa formo—kiu tute ne estas strukturo, sed prefere a neado de unu—estas la "fortulo" formo de registaro.

La "fortulo" eble ne estas ĉefministro, kaj eble tute ne havas oficialan pozicion, sed efektive regas uzante la formalan korpon de politikistoj kiel ekranon. Ĉi tiu tipo de reĝimo evoluas kiam la ŝtato de la ŝtato estis malfortigita ĝis tia grado, ke nur la efektiva gvidanto de iu parto de la armetropoj aŭ polico povas kontroli la situacion kaj resti en povo. Persono eĉ minimume akceptebla kiel politika gvidanto povas transpreni ankaŭ la formalajn postenojn, inkluzive de la videbla estro de la registaro. Nasser en Egiptujo, kaj Reza Shah (la patro de la nuna ŝahino de Irano) ambaŭ plenumis tion post mallonga periodo de transiro, sed povas foje ekzisti rasaj aŭ religiaj kialoj kiuj baras la potenculon de oficiala pozicio. La viro, kiu kontrolas la bajonetojn, povas esti tute neakceptebla kiel publika figuro, sed li ankoraŭ povas regi nerekte manipolante la oficialajn gvidantojn, kiujn li tenas sub kontrolo per la finfina sankcio de forto.

 Prezidenta

Reala decida nivelo:	Reĝo	(ekz., deksepa-jarcenta Anglio) (ekz.,
	Prezidanto	dudeka-jarcenta Usono) (ekz., dudeka-jarcenta
	Imperiestro	Etiopio) (ekz., dudeka-jarcenta Kuvajto)
	Reganto	

Ĉefministro (aŭ ĉefo).
 Ministeria nivelo
 Subministroj kaj ŝtatservo

Ĉefministro

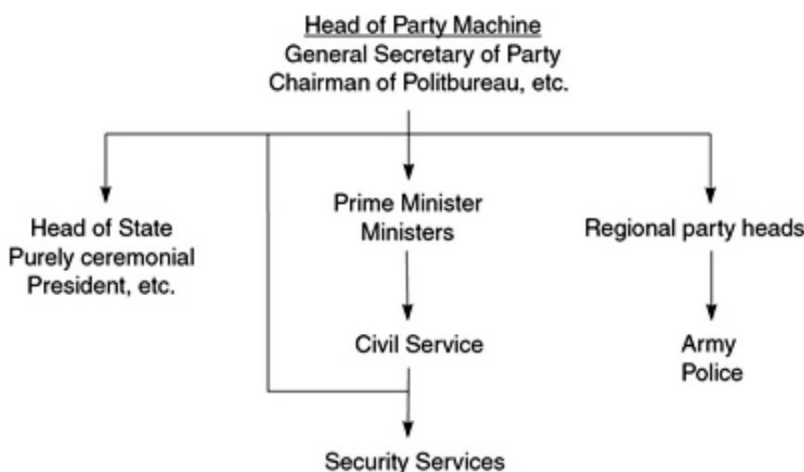
Ceremonia ŝtatestro:	Reĝo	(ekz., Belgio) (ekz.,
	Prezidanto	Italio) (ekz.,
Reala decida nivelo:	Ĉefministro	Unuiĝinta Reĝlando) (ekz.,
	Prezidanto de konsiliaj ministroj	Italio)

Kabinetnivela ministroj
 Junulo
 Pli altaj ŝtatofunkciistoj

Kiam, komence de 1966, la siria registaro de la modera alo de la Partio Baath — estrita de Michel Aflak, Salah Bitar kaj la armeestro Hafiz — estis renversita de ekstrema maldekstra frakcio de la partio, la nova gvidantaro eksciis, ke kvankam ĝi kontrolis la armeon kaj la landon, ĝi ne povis regi malkaŝe. La armeoficiroj, kiuj gvidis ĉi tiun lastan puĉon, estis tro junaj, tro nekonataj, kaj, ĉefe, ili estis alaŭitoj. Salah Jadid, ilia gvidanto, estis malhela, koloranta figuro kiu inspiris timon kaj malamon inter tiu malgranda parto de publiko kiu sciis pri li. Kaj el ĉiuj komunumoj de Sirio, la alaŭidoj estis inter la malplej prestiĝaj. En koloniaj tempoj, la francoj rekrutis la plej multajn el siaj fortoj de subpremo, la Troupes spéciales du Levant, el la minoritataj komunumoj, ĉefe la alaŭitoj, kaj ili donis al la alaŭita areo en norda Sirio formon de aŭtonomio en ordo —do la naciistoj asertis—disrompi sirian nacian unuecon. Post sendependeco, la sunaa majoritata komunumo rigardis la alaŭitojn kiel renegatojn, kaj la publika opinio nur malfacile akceptus alaŭitan ŝtatestron.

Salah Jadid venkis tiun problemon nomumante plenan aron de kabinetministroj, zorge elektitaj por ekvilibrigi la diversajn komunumojn, konservante la realan decidpovon ene de aparta korpo, la Nacia Revolucia Konsilio, gvidita de li mem. Tiel, kvankam Sirio havis prezidanton (Nureddin al-Atassi), ĉefministron (Youssef Zwayeen), kaj ekster-ministron (Ibrahim Makhous), ĉiuj gravaj politikaj decidoj estis faritaj fare de Jadid; la ministroj irus sur ŝtatvizitojn, farus la publikajn paroladojn kaj aperus en ĉiuj ceremoniaj okazoj, sed potenco ne estis en iliaj manoj. La Asads (patro kaj filo) sekvis tiun modelon fidele, metante sunaistojn en la nominale gravajn poziciojn sed konservante la ŝlosilajn poziciojn por alaŭitoj, Druzoj, kaj Ismailis ("Sevener Shi'a").

Figuro 4.1. Alternativaj formoj de registaro. Partia registaro en "socialismaj" landoj kaj "Popolrespublikoj".

La iam socialismaj landoj estis formale regataj de partiaj registaroj, sed ili emis rompiĝi en unu el la du aliaj tipoj. En ĝia origina formo, reala politika potenco estis koncentrita en la manoj de la centra komitato, aŭ iu alia pli alta partia konsilio, kiel ilustrite en [Figuro 4.1](#).

Post kiam la pure ceremoniaj figuroj estas ekskluditaj, la nombro da homoj ankoraŭ pritraktataj estos reduktita, kaj aplikante nian tempon.

kriterio, ni povas ankoraŭ pli redukti iliajn nombrojn. La Ministro de Ekonomia Planado povas esti decida figuro en la registaro, lia pozicio kiel teknokrato povas esti neatakebla, sed li eble ne povas kolekti la publikan opinion kontraŭ ni aŭ aserti sian aŭtoritaton super la armitaj fortoj. La drameca naturo de la puĉo reduktos la politikan vivon al sia finfina raciaĵo, pura forto, kaj ni koncentriĝos sur tiuj figuroj en la registaro kiuj povus deploji ĝin. La evidentaj personecoj, do, estos:

- (a) la ministro pri internaj aferoj kaj liaj kunuloj (kiuj kontrolas la polican forton); (b) la Ministro de Defendo kaj liaj partneroj (kiuj kontrolas la armetrupoj); (c) la partiestroj (se ekzistas partia milico); (d) la ĉefministro aŭ alia centra figuro (kiu kunordigas ĉion ĉi tiuj).

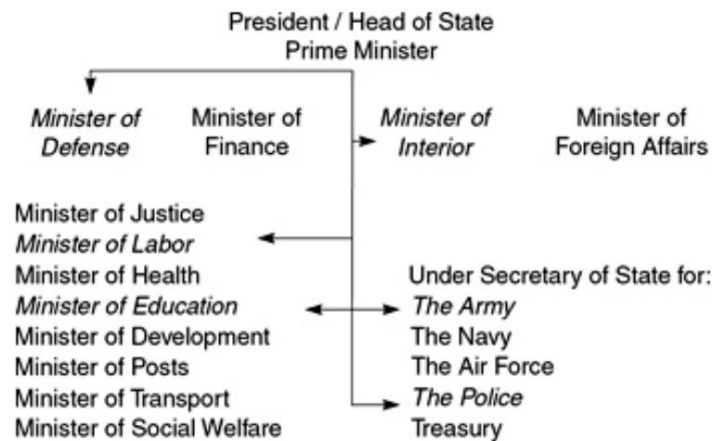
Ni devas memori ke, pro diversaj kialoj, figuroj en la registaro eble ne ĉiam estas kiaj ili ŝajnas esti. Ni povas malkovri, ke la ŝajne sendanĉera Ministro pri Edukado kontrolas gravan studentan milicon, aŭ la Ministron pri Laboro potencan laboristan milicon. Pli grave, la efika potenco povas esti tenita fare de interna asocio de aparta grupo de ministroj kiuj, inter ili, kontrolas la rimedojn de devigo de la ŝtato. Tiel, la registaro de Ĉeĥoslovakio inter la elektoj de majo 1946 kaj la fina komunista transpreno en februaro 1948 estis koalicio de ĉiuj demokrataj partioj, sed la komunistaj ministroj ene de ĝi efike monopoligis la kontrolon de la rimedoj de devigo, la polico, kaj la sekureco. servo. La ekzisto de grupo de kunuloj

kies alianco transpasas la formalan ordon de registaro estas ilustrita en [Figuro 4.2](#).

En ĉi tiu aparta kazo, el la dek ok membroj de la registaro, la Ĉefministro, la Ministroj de Defendo, Labour, kaj Eduko, kaj la Subsekretarioj de Ŝtato por la Armeo kaj Police, fakte tenas la bridojn de potenco, kvankam kompreneble ili ne bezonas esti speciale koheziaj en iu aparta momento.

La procezo de elekto ĝis nun diskutita devus rezultigi la klasifikon de la personecoj de la antaŭ puĉa reĝimo en tri kategoriojn:

Figuro 4.2. La formala registaro kaj la reala. Membroj de interna potencogrupo estas montritaj en kursivo.

La Ceremoniaj Figuroj

Ili ne estos arestitaj. Se la ŝtatestro estas ĝenerale populara, li aŭ ŝi estu uzata kiel simbolo de kontinueco, kiu helpas nin establi nian legitimecon, kondiĉe ke li aŭ ŝi povas esti sekure manipulita kaj igita ludi ĉi tiun rolon. La aliaj, pli malgrandaj ceremoniaj figuroj povas simple esti ignoritaj.

La Interna Konsilio kaj la Regiloj de la Rimedoj de Devigo

Ĉi tiu grupeto devas esti forigita kaj izolita ĝis nia aŭ toritato estos sekure establita. Krom la servoministroj ktp., ĉiu registara gvidanto kiu estas persone aparte populara devus esti inkluzivita en ĉi tiun kategorion.

La Aliaj Ministroj kaj Ĉefaj ŝtatoficistoj

Ĉi tiu pli granda grupo estu subdividita en prioritatajn grupojn, por esti pritraktata kiam kaj kiam niaj rimedoj pligrandiĝas, aŭ iĝu disponeblaj kiam aliaj pli urĝaj taskoj estos plenumitaj.

Personecoj ekster Registaro

La politika pezo de individuo en iu grandskala politika komunumo kutime estas grava nur en la kadro de organizo, kiun li gvidas aŭ manipulas. Estas foje eble por individuo atingi politikan gravecon ĉante identigita kun ideologio aŭ sinteno en kiu iu signifa parto de publiko kredas. Kossuth, la gvidanto de la hungara naciisma movado en la 1848-1849 Revolucio, estis poeto de profesio kaj havis neniun partian maŝinon malantaŭ si, sed li havis konsiderindan potencon ĉar la amasoj (en la grandurboj, ĉiukaze) identigis lian personon. kun hungara naciismo. Gandhi, kiu funkciis plejparte ekster la Kongrespartia maŝino, ankaŭ atingis personan potencon ĉar por multaj indianoj li estis la formado de naciismo. La malproksimeco de la ekzemploj indikas ke tiaj figuroj estas tre maloftaj, kaj se ni havas ilin en nia ĉela areo ili devus esti traktitaj kiel ceremoniaj figuroj.

Fizikaj Instalaĵoj

Amaskomunikiloj

Sendepende de la disvastiĝo de interhomaj sociaj amaskomunikiloj kaj de la Interreto ĝenerale (krom se blokita de efikaj fajroŝirmiloj), kontrolo de la amaskomunikiloj elirantaj el la politika centro daŭre estos nia plej grava armilo por establi nian aŭtoritaton post la puĉo. La forkapto de la ĉefaj amaskomunikiloj estos do decida tasko

graveco. Unu, kvankam nur unu, el la kaŭzoj de la fiasko de la kontraŭpuĉo de la greka reĝo fine de 1967 estis tiu ĉi malkapablo komuniki kun la amasoj, laŭvorte kaj alie. Kiam Radio Larissa elsendis la mesaĝojn de la reĝo, ĝi atingis nur frakcion de la loĝantaro: la dissendilo estis malforta kaj la ondolongo nekutima; anstataŭ la tondra voĉo de aŭtoritato, la deklaro prenis la formon de malforta alvoko por helpo. Ni ne devas fari similan eraron.

Tabelo 4.3. Amaskomunikadoj en la Proksima Oriento kaj Nordafriko, mez 1967

Laŭtaksa cirkulado de ĉiutagaj gazetoj	1.500.000
Laŭtaksa nombro da televidiloj	1.000.000
Laŭtaksa nombro da radioaparatoj	7.000.000

Pro la mallonga tempokadro por la puĉo, kaj pro la verŝajna socia fono de nia cellando, la gazetaro ne devas esti ĉefa celo; ni starigos nian aŭtoritaton super ĝin post la puĉo, kiel ĉe aliaj aspektoj de la vivo de la nacio. Neeviteble, la gazetaro povas ludi nur marginan rolon en landoj kie analfabeteco estas disvastigita; kaj, ĉiukaze, estas la radio- kaj televidservoj, kiuj ĉefe rilatas al la voĉo de la registaro. La proksimumaj komparaj datumoj por la araba mondo en [Tabelo](#)

4.3 ilustras la gravecon de la malsamaj amaskomunikiloj, en unu parto de la Tria Mondo.

Eĉ tiuj figuroj subkomprenigis la nuntempan gravecon de radioj kaj televidiloj, ĉar dum la gazetaraj ciferoj rilatas al cirkulado, t.e., laŭ taksa nombro da legantoj, prefere ol ekzempleroj venditaj, la radioj kaj televidiloj atingas multe pli larĝan publikon eĉ inter la plej malriĉaj grupoj, ĉar ĉiu kafejo havas unu.

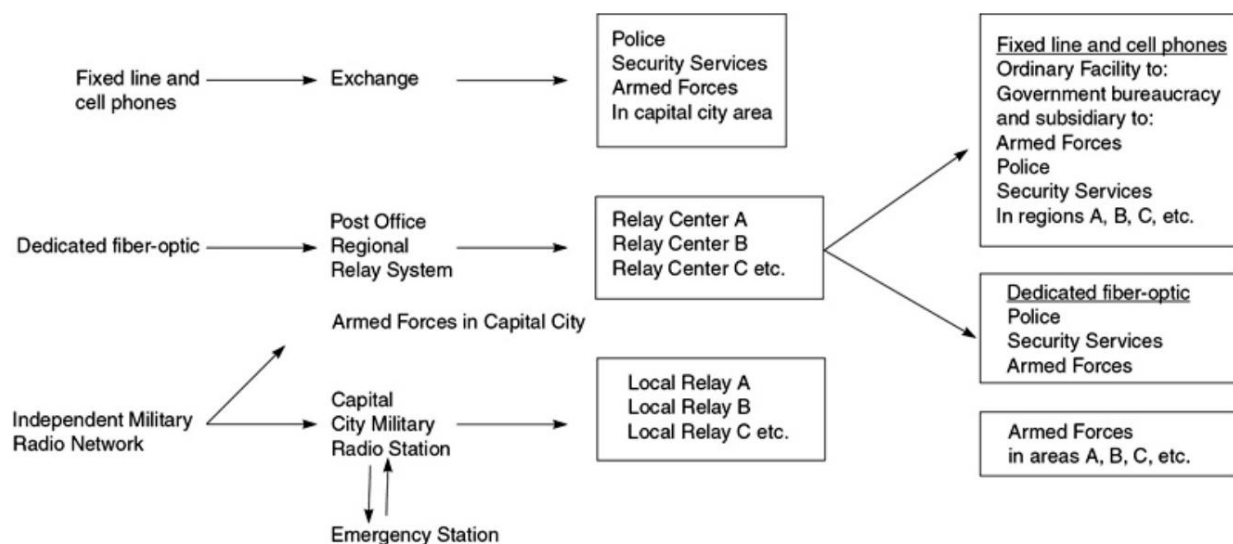
Estas du problemoj asociitaj kun radio- kaj televidinstalaĵoj el nia vidpunkto: (a) ofte estos multaj malsamaj dissendaj servoj kaj rilataj instalaĵoj kaj (b) ili estas aparte malfacile konfiskeblaj. En kelkaj landoj, kie la interna sekureca pozicio estas malfortika, la registara radio estas forte gardata, sed eĉ kie tio ne estas la kazo, tiuj instalaĵoj estas malfacile konfiskeblaj ĉar ilia personaro havas unikan ampleksan manieron vekti la alarmon. Koncerne la duobligon de dissendaj instalaĵoj, eĉ Haitio, tre malgranda kaj ekstreme postiganta lando, havis dek ok malsamajn radiostaciojn eĉ en 1967, kaj ili estis kontrolitaj de sendependaj retoj. Nia celo estas ne nur kontroli sed ankaŭ monopoligi la fluon de informoj; tial, ni devas trakti ĉiun ununuran instalaĵon. Ĉi tio estus malfacila (kaj ankaŭ kondukus al disvastigo de niaj fortoj) se ni provus kapti kaj teni ĉiun instalaĵon. Nia strategio do estos kapti kaj teni nur unu instalaĵon, la plej proksime rilatan al la voĉo de aŭtoritato, dum neŭtraligo de la aliaj. Ĉi tio estas plej bone farita kun la kunlaboro de iu teknika membro de sia stabo, kiu povus saboti la instalaĵon de interne. Ununura kunlabora teknikisto povos provizore elŝalti radiostacion, kiu alie postulus plenskalan atakteamon.

Se ni ne kapablas varbi internan sabotiston, la sekva plej bona alternativo estos ekstera sabotado. Ne necesas kaŝi ajnan ampleksan damaĝon, ĉar kutime estos eble forigi aŭ detruigi malgrandan sed esencan parton de la dissendilo(j), tiel efike neŭtraligante la instalaĵon. La unu

elsenda instalaĵo, kiun ni ja devas kapti kaj teni, prezentos specialan problemon: unuflanke, nia bezono de la instalaĵo estas absoluta; aliflanke, ĉar ĝi estas tiel evidenta celo, la registaraj fortoj certe provos rekapti ĝin. Ĉi tio signifas, ke la teamo asignita al ĉi tiu celo devos esti adekvate dungita kaj ekipita kaj, por eviti la bezonon de la kunlaboro de la dungitaro de la instalaĵo, devus ankaŭ inkluzivi skeletan teknikan personaron. (Apendico B, pri la militaj aspektoj de la puĉo, traktas interalie la konsiston de la diversaj teamoj.)

Telekomunikadoj

Malgraŭ la apero de Interreto kaj sociaj amaskomunikiloj, teknika progreso evoluis en nia favoro, ĉar ĉiuj komunikadoj inter niaj propraj teamoj povas esti faritaj per la malmultekostaj, fidindaj kaj sekuraj dudirektaj radioj nun universale disponeblaj. Ni devas tamen nei al la opozicio la uzon de siaj propraj komunikaj sistemoj; per tio, ni paralizos ilian reagon kaj malhelpos ilin deploji kontraŭ ni tiajn fortojn, kiujn ili ankoraŭ kontrolas. Kiel montras [la figuro 4.3](#), la neŭtraligo de la telekomunikaj instalaĵoj estos komplikita pro ilia multobleco, kaj estos esence atingi plenan kovradon. Nur elektroŝnuroj povas redukti interretajn komunikadojn kaj ankaŭ tio nur iom post iom, kvankam ajna specifa socia reto povas esti blokita. La Maldekstra Socialisma Revolucia puĉo kontraŭ la bolŝevikoj en julio 1918 malsukcesis parte ĉar ĝi ne komprenis la bezonon de monopolo de ĉiuj telekomunikadoj. La Maldekstra Socialista Revoluciulo estis enfiltrinta grupon de la Ĉeka, la ĉefa instrumento de la bolŝevika potenco, kaj diversaj armeaj taĉmentoj; kun tiuj, ili arestis la estron de la Ĉeka, Felix Dzerzhinsky, kaj kaptis multajn publikajn konstruaĵojn kaj la Moskvan telegrafoficejon. Ili tamen ne sukcesis konfiski ankaŭ la telefonan oficejon, kaj dum ili sendis kablojn ĉie en Rusio petante ĝeneraligitan politikan subtenon, Lenin uzis la telefonan servon por mobilizi siajn batalfortojn. Kun tiuj, la puĉo estis rapide disbatita.

Figuro 4.3. Telekomunikadinstalaĵoj haveblaj al registaroj.

Tabelo 4.4. Policaĵ telekomunikadinstalaĵoj en Ganao, 1967

---

63 fiksaĵ sendrataĵ stacioj, kaj altfrekvencaĵ kaj UHF radiotelefonoĵ 6 duoble-celaj movaĵ radiostacioj
 Multnombraj homporteblaĵ radioaparatoj

Internaj sekurecaĵ aŭ toritatoĵ konscias pri la bezono de efikaĵ komunikadoĵ, kaj krom la instalaĵoj ilustritaĵ en [Figuro 4.3](#), povas ankaŭ ekzisti sendependaj retoĵ por la ekskluziva uzo de la sekurecaĵ taĉmentoĵ. La franca ĝendarmaro havas sistemon de regionaj ligiloĵ, kiu preteriras la publikajn telefonajn kaj kablajn dratoĵn, kaj eĉ en pli malgrandaj landoĵ, kiel Ganao, la polico delonge havas plene sendependan sistemon (Tabelo 4.4).

En Usono, ne ekzistas nacia polico, nek nacia polica reto kiel tia, sed la Departemento pri Defendo konservas tutlandan kaj internacian sistemon, kiu estas la plej granda ununura reto en la mondo kaj ligas ĉiun usonan armean instalaĵon kun ĉiu alia tra la tuta mondo.

Ni ne povas, kompreneble, esperi kapti ĉiun dudirektan aron en la manoj de la polico kaj la armeaj aŭ toritatoĵ, sed ni devus neŭ traligi, per ekstera aŭ

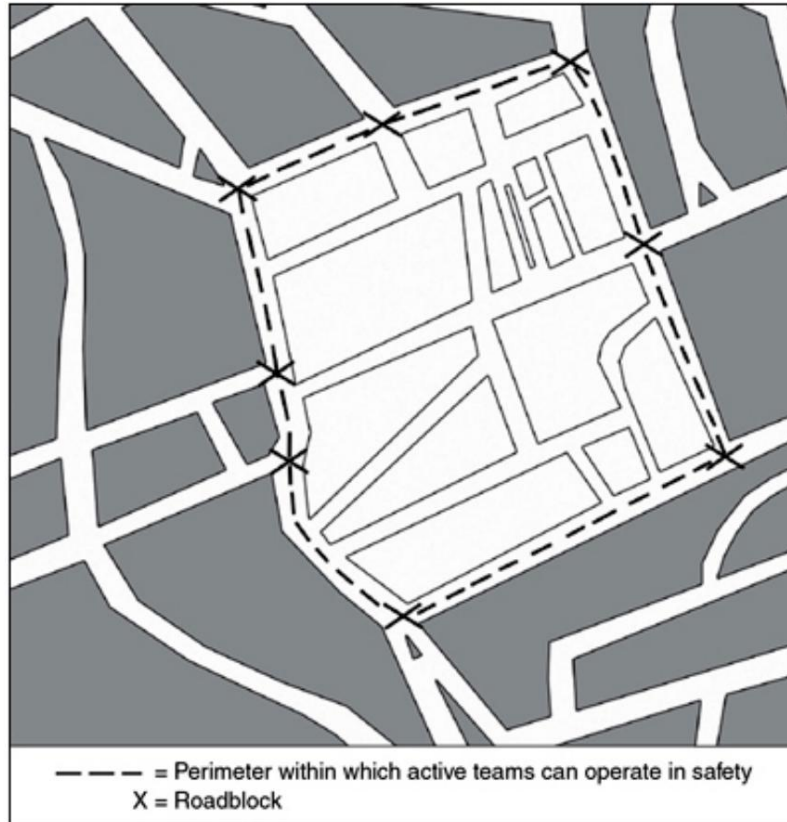
interna sabotado, d tiuj instalaĵoj kiuj povas esti identigitaj kaj lokalizitaj. Ne necesas kapti kaj teni iun ajn el ĉi tiuj instalaĵoj; tial, simple temas pri penetri la centran organizon de ĉiu komunika sistemo por la mallonga tempo bezonata por saboti ĝan funkciadon — kvankam, denove, interna sabotado estos pli facila kaj sekura.

Urbaj Eniro-Eliro Vojaj Ligoj

Dum la aktiva fazo de la puĉo, la neatendita alveno de eĉ malgranda kontingento de fidelaj aŭ neinfilitraj fortoj povus grave endanĝerigi nian tutan klopodon. Kiam registaro malkovras, ke trupoj de siaj propraj armetrupoj partoprenas en puĉo en la ĉefurbo, ĝa logika reago povas esti alvoki trupojn postenigitajn aliloke, kun la espero ke la enfiltriĝo de la armetrupoj estas limigita al tiuj en la ĉefurbo. Ĉar ne estas facile enfiltri fortojn en la tuta nacia teritorio, la espero de la registaro eble ne estas senbaza. Ni atakos la mekanismon kiu povus konduki al la

alveno de la lojalemaj trupoj en la ĉefurbon je ĉiu aparta nivelo: ni arestos tiujn, kiuj vokus ilin, ni interrompos la telekomunikadojn necesajn por atingi ilin, kaj ni ankaŭ provos izoli identigitajn lojalemajn fortojn per rekta (kvankam pure defensiva.) militaj rimedoj. Ni ankaŭ devas malhelpi la intervenon de tiuj fortoj kontrolante la lastan nivelon: la perimetron de la ĉefurbo kaj sceno de la puĉo.

Figuro 4.4. La fizikaj celoj de la puĉo.

Se la fidelaj fortoj devas interveni ĝustatempe, ili devos rapide moviĝi. Tio postulos la uzon de aŭ la ĉefaj vojoj aŭ, alternative, aertransporto. Se ni povas starigi efikajn defendajn vojbarojn ĉe la konvenaj lokoj, ni devus povi nei ilian eniron en la ĉefurbon por la mallonga periodo postulata - tio estas, ĝis ni establiĝas nin kiel la registaro kaj ricevis la fidelecon de la plejparto de la ŝtata burokratio kaj militfortoj. Tiel, kiam la fortoj de interveno atingos la scenon de la ago, ili estos la izolita bando de ribelantoj.

La plej taŭgaj lokoj por bari vojon kun malgranda nombro da viroj kaj limigitaj ekipaĵoj, same kiel la teknikoj kaj implico de tiaj agoj, estas diskutitaj en [Apendico B](#) kaj ankaŭ en [Ĉapitro 5](#), kie ni traktas la rektan neŭtraligon de la identigitaj obeemaj fortoj. [Figuro 4.4](#) ilustras la lokojn kiuj estus elektitaj en aparta (sinteza) ekzemplo. Sed nia kontrolo de la fizika aliro al la ĉefurbo ankaŭ servos al aliaj

celoj. Ĝestos unu el la manieroj, laŭ kiuj ni starigos la fizikan ĉeeston de la nova reĝimo, kaj ĝi ankaŭ permesos al ni malhelpi la fuĝon de registaraj gvidantoj kaj aliaj personecoj, kiujn ni ne povis aresti.

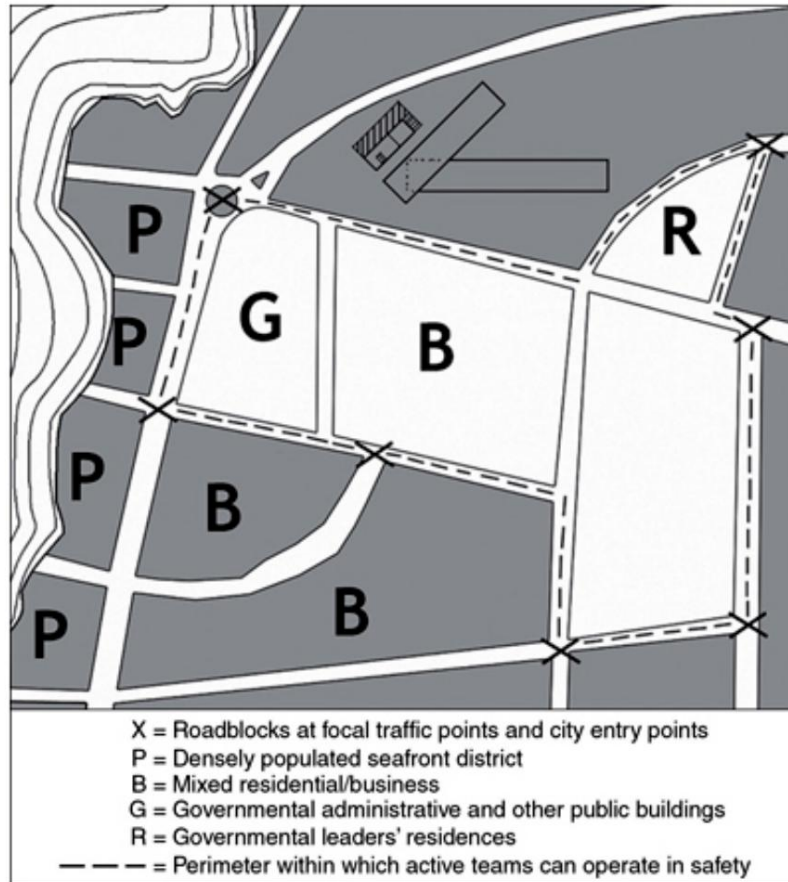
Unu el la danĝeroj, kiujn ni alfrontos, estos la revivigo de kontraŭpuĉa opozicio, kiu povus rezulti se grava registara figuro eskapas el la ĉefurbo kaj aliĝas al fidelaj elementoj ekster ĝi. Post ĉiuj klopodoj, kiujn ni faris por neŭtraligi tiajn fortojn per internaj rimedoj kaj per enmiksiĝi kun iliaj transportoj kaj komunikadoj, nia tuta laboro povus esti endanĝerigita. La obeemaj fortoj povus ne atingi la ĉefurbon, sed la politika gvidado povus atingi ilin. La rimedoj je nia dispono ne sufiĉos por hermetike sigeli la tutan ĉefurbon, kvankam, kompreneble, multe dependos de ĝia loko kaj spaca disvastigo. Braziljo, kvankam malfermita ĉiuflanke, estus facile fermebla simple fermante la flughavenon, ĉar distancoj malhelpas rapidajn vojmovojn de/al la aliaj ĉefaj centroj de la lando. Helsinko, aliflanke, estus space oportuna ĉar, kvankam ne malproksima de la resto de la lando, ĝi estas ĉirkaŭita de maro kaj lago tiel ke malgranda nombro da vojbaroj efike sigelus ĝin.

Fokaj Trafikpunktoj

La vido de tankoj sur la ĉefaj placoj de la ĉefurbo fariĝas simbolo de la puĉo, sed ankaŭ estas esprimo de tre reala praktika postulo: la bezono starigi fizikan ĉeeston en la centro de politika agado. Ĉiu ĉefurbo havas areon kiu estas la loka ekvivalento de Whitehall en Britio aŭ la Pennsylvania Avenue-blokoj proksime de la Blanka Domo en Usono, kie la ĉefaj politikaj administraciaj instalaĵoj estas koncentritaj. Ni elektos kaj defendos certajn

pozicioj ĉirkaŭ kaj ene de ĉi tiu areo, kaj, per tio, ni atingos diversajn celojn: (a) la pozicioj formos ringon ĉirkaŭ la ĉefa areo en kiu niaj aktivaj teamoj funkcios por protekti ilin kontraŭ iuj malamikaj fortoj, kiu eble penetris la ĉefurbon, (b) ili helpos en

establante nian aŭ toritaton donante vidajn signojn de nia potenco, kaj (c) ili filtros movadon al kaj de la areo, tiel ebligante nin kapti tiujn kiujn ni ne povis aresti rekte.

Figuro 4.5. Fizikaj celoj en marborda urbo.

Por atingi ĉi tiujn malsamajn celojn, niaj blokaj pozicioj devas esti individue fortaj; alie ili povas tenti iujn ajn ekzistantajn obeemajn fortojn en kontraŭ atakon. Ĉiukaze, krom se adekvate dungitaj, ili ne povos funkcii kiel efikaj filtriloj al individuaj movoj. Ni devas do rezisti la tenton sekurigi ĉiun gravan lokon per blokado de pozicioj individue malfortaj. Ĉar nur kelkaj el la eblaj lokoj fakte estos kovritaj, estas esence elekti ilin kun speciala zorgo. Fokaj trafikpunktoj estos pli facile elekteblaj en marborda aŭ riverborda urbo, kie difinita formo estis trudita al la ĉefurbo kaj al la trafiko.

fluas ene de ĝ. Ĉi tio estas ilustrita per [Figuro 4.5](#). En ĉiu aparta kazo, la areo kiu estas la centro de politika kaj burokratia agado estos bone konata de la lokaj loĝantoj; tial, temas pri elekto de perimetro de rektaj kaj sufiĉe larĝaj stratoj ĉe kies intersekcio ni starigos niajn blokajn poziciojn. (La avenuoj kaj bulvaroj de Parizo estas idealaj el ĉi tiu vidpunkto.)

Flughavenoj kaj Aliaj Transportaj Instalaĵoj

Unu el la klasikaj movoj en la periodo tuj post la puĉo estas la fermo de flughavenoj kaj la nuligo de ĉiuj flugoj. Ĉi tio estas parto de la ĝenerala taktiko, kiu celas "frostigi" la situacion malhelpante la nekontrolitan fluon de homoj kaj informoj. Ankaŭ estos aliaj, pli specifaj celoj: Fermante la flughavenon, ni malhelpos la fuĝon de tiuj registaraj gvidantoj, kiujn ni ne povis aresti. Ni ankaŭ malhelpos ajnan enflon de obeemaj fortoj en la areon de la ĉefurbo.

Pro la mallonga tempokadro en kiu okazas la puĉo, aertransporto estos tre grava; aŭ ni aŭ la registaro povus renversi la ekvilibron de fortoj flugante en sufiĉe malgrandaj kontingentoj de niaj respektivaj subtenantoj. La grandeco de la fortoj, kiuj povas esti movataj per aero, eble estas tre malgranda, sed en la kunteksto de la delikata ekvilibro de la aktiva fazo de la puĉo, ili ankoraŭ povus ludi decidan rolon.

Aera transporto estas tamen tre vundebla tiom kiom ĝ ankoraŭ dependas de longaj kaj seninterrompaj alteriĝostrioj; tial, se entute eblas, ni devus eviti devi fidi je ĝ. Laŭ la mezuro, ke ni estas sendependaj de subteno alvenanta per aviadilo, ni devus malhelpi la uzon de ĉiuj flughavenoj en kaj ĉirkaŭ la areo de la ĉefurbo. Kelkaj el ĉi tiuj flughavenoj estos militaj, sed eĉ se ili ne estas, ili ankoraŭ povas esti forte garditaj. Ĉi tio povus esti grava malhelpo se la registaro ankoraŭ kontrolas signifajn militfortojn ekster la ĉefurbo kaj se transportaviadiloj disponeblas por alporti ilin en ĝn. Konfiski defenditan flughavenon certe estos malfacila, sed nei la uzon de unu estas tre facila. A

por neŭ traligi tutan flughavenon sufiĉos malmultaj veturiloj parkumitaj sur la startleno, ĉu per kaŝaj rimedoj aŭ kun iom da kunlaboro de interne, kaj "kovritaj" de malgranda fajrotropo por malhelpi ilin moviĝi. Kelkaj avertaj pafoj de taŭgaj pozicioj ankaŭ povus malhelpi ajnan surteriĝon okazantan.

Aliaj organizitaj formoj de transporto nur malofte estos gravaj en modernaj kondiĉoj. En multaj neevoluintaj landoj, fervojoj ludas tre malfortan rolon en la transportstrukturo. Eĉ kie ili estas gravaj ekonomie, ili ofte estos forigitaj de la ĉefaj loĝantcentroj, estinte konstruitaj por ligi minojn kaj plantejojn kun altamaraj havenoj kiel parto de la kolonia eksportekonomio prefere ol kiel ligiloj inter la ĉefaj loĝantcentroj. En Eŭropo kaj tiuj partoj de Latin-Ameriko, kie tio ne estas la kazo, fervojoj ankoraŭ estos negravaj laŭ nia vidpunkto pro la tempoelemento. Ĉiukaze, fervojoj estas ege facile neŭtraleblaj. En la puĉo de 1926 en Pollando aranĝita de Józef Piłsudski, granda parto de la ago turnis ĉirkaŭ la fervoja sistemo, sed fervojaj trupoj neniam alvenis ĝustatempe por decidi la aferon: ambaŭ flankoj trovis facile malhelpi la aliulajn movojn, kvankam ne por certigi siajn proprajn. Kie, kiel en Etiopio, la fervojoj estas gravaj - aŭ pli ĝuste la ununura Adis-Abebo-ĉefa fervoja linio estas grava - teknika neŭtraligo devus esti uzita.

Fervojoj dependas de teknika ĉensistemo per ekscelenco kaj se ununura sekcio de fervojo aŭ signaloj estas sabotitaj, la tuta sistemo provizore ĉesos. La interspaco inter du sekcioj de relo estas facile transirita, sed verŝajne ne estos rulvaro ĉe la alia flanko.

Publikaj

Konstruaĵoj La bezono provizi la burokracion kaj la amasojn per vidaj pruvoj de la realeco kaj potenco de la puĉo estas unu el la daŭraj elementoj en nia analizo. Alie, ĉi tio estos la malplej difinita kaj kohera el niaj grupoj de celoj. La konstruaĵoj, kiujn ni devos kapti, inkluzivas la loĝojn de

tiujn registarajn gvidantojn, kiujn ni elektis por aresto, kaj tiujn konstruaĵojn, kiuj enhavas instalaĵojn, kiujn ni postulas, kiel la radio/televizita konstruaĵo. En la unua kazo, temas pri mallonga penetro por atingi kapton aŭ areston; en la dua, tamen, ni devos kapti kaj okupi la konstruaĵon—kaj eble rezisti provojn faritajn por rekapti ĝin. Sed estos aliaj oficialaj konstruaĵoj, al kiuj ni ankaŭ devos okupi aŭ, ĉiukaze, kontroli la aliron. Tiuj povas esti nur loze difinitaj kiel tiuj konstruaĵoj kies posedo estas rilata al la posedo de politika potenco.

La plej multaj landoj havas iun formon de elektita asembleo, parlamento aŭ ties loka ekvivalento, sed en multaj el ili politika potenco eliras el la palaco de la prezidanto aŭ alia reganto (aŭ la centra komitato de la partio); ni ne estu trompita de konstituciaj fikcioj, kaj post tiom da penado distingi inter efika politika potenco kaj ĝaj simboloj, ni ne faros la eraron uzi niajn malabundajn rimedojn ĉe ĉi-lastaj.

Tamen, ekzistas certaj simbolaj konstruaĵoj, kiuj povus ludi gravan rolon en la decida transira fazo de la puĉo: ilia posedo de unu aŭ alia flanko funkcios kiel signalo al la amasoj kaj al la vicoj de la burokratio en la konfuzita periodo kiam estas neklare kiu flanko estas en kontrolo. Nia posedo de tiuj simboloj tiam donos al ni la fidelecon de tiuj, kiuj atendis elekti unu aŭ alian flankon.

Tiel, kvankam senutile en rektaj materiaj terminoj, eble indas kapti tiujn konstruaĵojn, kiuj havas potencon simblan valoron. En la Ganaa puĉo de 1966 kiu faligis la Nkrumah-reĝmon, la tre efikaj kaj praktikmensaj gvidantoj de la puĉo sentis necesa batali sian manieron en la prezidentan loĝejon, Flagstaff House, kvankam ĝi enhavis nek Nkrumah mem nek iujn ajn gravajn teknikajn instalaĵojn. . Ili ekkomprenis ke kvankam ĝi estis malplena simbolo per ekscelenco, ĝa posedo estis esenca por certigi la subtenon de la Akraaj masoj kiuj nature asociis la kontrolon de politika potenco kun tiu speciala konstruaĵo. Feliĉe, de la

mem naturo de tiaj simboloj, estos unu—aŭ maksimume du—tiaj simbolaj konstruaĵoj, kies posedo estas esenca postulo. Krom la pure simbolaj konstruaĵoj, estos aliaj, kies posedo estas tre dezirinda. Tiuj estas la administracia ĉefsidejo de la armeo, polico, kaj sekurecaj servoj. Tiel, en ĉiu kazo, ĉi tiu grupo de celoj inkluzivos la jenajn:

- (a) La sidejo de efika politika potenco. Tio povus esti la reĝa aŭ prezidenta palaco aŭ la konstruaĵo de la elektita asembleo aŭ de la partiprezidio aŭ centra komitato.
- (b) La ĉefaj administraciaj konstruaĵoj. La Ministerio pri Defendo, la Ministerio pri Interno, polica kaj armea ĉefsidejo, se aparta.
- (c) Simbolaj konstruaĵoj. Ofte la taŭga konstruaĵo falos en unu aŭ alia el la supraj klasifikoj; kie tamen ekzistas "kultura" malfruo inter la evoluo de la politika vivo de la lando kaj la tradiciaj sintenoj, la amasoj ankoraŭ asocios la politikan potencon kun "malaktuala" konstruaĵo.

La puĉo estos preskaŭ finita (en sia "aktiva" fazo) kiam la civitanoj vekigis kaj komencos esplori la posedon de konstruaĵoj simbolaj aŭ alie. Ni povas do prokrasti la okupon de iuj el ĉi tiuj celoj al la postaj stadioj. Ĉar, en rektaj praktikaj terminoj, aliaj celoj estos pli gravaj, aŭ ĉiukaze pli urgaj, la plej bona maniero trakti la simbolajn kaj administraciajn celojn estos uzi ilin kiel kunigpunktojn por tiuj teamoj kiuj jam plenumis sian ĉefan mision. .

Neŭ traligi la Politikajn Fortojn II: Aparta Grupoj

Kiuj organizitaj grupoj estos sufiĉe fortaj por kontraŭ stari nin, eĉ se la voĉo de la registaro silentas kaj la ĉefurbo estas videble en niaj manoj? Ne multaj, sed ni devas memori, ke eĉ unu bone organizita manifestacio, aŭ ĝustatempa striko, povus prezenti gravan minacon al la puĉo en la delikata transira fazo. Kaj do nepras identigi tiajn grupojn kaj, unufoje identigitaj, neŭ traligi ilin antaŭ la puĉo. Kiam oni ekscios, ke okazis puĉo, la gvidantoj de la koncerna(j) militanta(j) organizo(j) tuj prepariĝos por agado; ili mem estos tiam pli malfacile aresteblaj, kaj iliaj organizoj estos duonvoje subteraj.

En landoj kie politika konflikto estas limigita al la vorta dimensio, tiu speco de drama kaj rapida respondo al politika ŝanĝo estos nekonata; sed aliloke, kie politikaj konfliktoj povas esti perfortaj kaj kie ĉiuj organizitaj fortoj - ĉu ĉefe politikaj aŭ ne - povas esti altiritaj en ilin, tiu speco de respondo estas pli-malpli aŭ tomata. Islamismaj milicoj en Mezoriento kaj sindikataj movadoj en suda Eŭropo havas malmulte da komuna krom (a) sia kapablo respondi tiamaniere kaj (b) ke eĉ sen la armilaro kiun kelkaj el ili havas, ili povus esti vera minaco al la puĉo. Ni faros nian analizon laŭ tiuj tri specoj de "politikaj" fortoj ĉar iliaj trajtoj plejparte subsumos tiujn de aliaj specoj de organizitaj grupoj, kiuj povas esti gravaj en apartaj landoj. En Usono aŭ Britio, ekzemple, kie nek sindikatoj nek religiaj grupoj nek politikaj partioj estas sufiĉe batalemaj por kontraŭi puĉon post kiam ĝi kaptis siajn komencajn celojn, la grupoj kiuj povas

havi ĉi tiun kapablon (kiel miliciaj movadoj de la paranoja rajto) estos organizita en maniero kiu inkluzivas trajtojn de ĉiuj tri.

Unu el la punktoj, kiujn ni devas konsideri, estas, ke ne ĉiuj organizitaj grupoj konsiderataj gravaj en la normala politika vivo ankaŭ estos gravaj en la tre limigita kaj spasma politiko de la puĉo. Male, grupoj kiuj en la ordinara politika vivo havas tre limigitan gravecon povus aperi kiel realaj minacoj. Se ni ekzemple malsukcesis neŭ traligi la organizon de, ekzemple, la Nacia Fusila Asocio (NRA) en Usono aŭ la Nacia Unio de Studentoj en Britio, ilia reago - tamen neefika en si mem - povus ankoraŭ endanĝerigi la puĉon. malrapidigante la procezon de politika stabiligo tiom kiom ili povus provoki konfliktojn kiuj povus remalfermi la tutan aferon. Aliaj pli prudentaj grupoj tiam reekzamenus la eblecon defii nian pozicion, dum la uzo de perforto por ĉesigi la agitadon de la grupoj, kiujn ni preteratentis, povus konduki al plia opozicio, ĉar la kromefikoj de perforto pliigus la konscion pri kaj malamikeco al la puĉo.

Fine, estas certaj "politikaj" fortoj kiuj ne devas esti neŭ traligitaj (krom tiuj grupoj kiuj konsentis subteni nin). Ĉi tiuj estas tiuj grupoj kiuj estas ĝenerale rigardataj kiel ekstremismaj sed kies efikaj potencoj estas limigitaj. Permesante al ili certan agadliberecon, ni donos al ili ŝancon kontraŭ stari nin, kaj ilia kontraŭ staro havos du favorajn kromproduktojn: (a) ni povos akiri la subtenon de tiuj politikaj fortoj, kiuj timas ilin pli ol; ni; (b) ni povos paŝi antaŭ en kaj batali kontraŭ aliaj grupoj post asocii ilin kun la koncernaj ekstremistoj. Ĉi tio tamen povas esti danĝera ludo por ludi; en la konfuza kaj drama situacio de la puĉo, la ekstremistoj povus akiri en potenco kaj politika subteno, kaj estas eble ke la tempo, kiun ni permesis al ili misfamigi la opozicion, funkcios al ilia favoro.

Religiaj Organizo

En ekonomie evoluantaj landoj, religiaj organizoj ne plu havas multan politikan potencon, kvankam ili ankoraŭ povas esti grava socia forto. La gvidantoj de religiaj grupoj povas esti influaj en sociaj, ĝisgrade, politika vivo, sed la fideleco de la kredantoj malofte estas esprimita per rekta kaj forta agado en la politika kampo. En ekonomie postgigantaj landoj, kaj en tiuj, kies evoluo estas limigita aŭ tre lastatempa, estas alie. Kie la pli nova teknologio de homoj estis nur lastatempe aplikata, aŭ tute ne, la pli malnova teknologio de Dio estas ankoraŭ de plej granda graveco. Tio povas esti fonto de tre konsiderinda politika potenco al la organizoj identigitaj kun la tiaj gaj kredoj kaj kapablaj enkanaligi la sentojn de la kredantoj. Forlasante lokajn kultojn, kiuj estas tro fragmentaj por esti gravaj laŭ nacia politiko kaj kiuj, ĉiukaze, tendencas esti senpolitikaj, se ni vidas, ke eĉ universalaj religioj diferencas laŭ sia grado de politika implikiĝo.

La rolo de la Katolika Eklezio en Italio ekde la Dua Mondmilito ilustras la potencon akumulitan de bone organizita religia grupo, eĉ kiam ĝi funkcias en cirkonstancoj konsiderataj malfavoraj el la religia vidpunkto. Kvankam la plej multaj viraj italoj malofte aŭ neniam iras al preĝejo, italaj virinoj estas fervoraj kaj regulaj preĝejanoj. Italio estante demokrata lando kie virinoj havas la voĉdonon, estas evidente ke se la organizita Eklezio pretas direkti siajn anojn por voĉdoni por aparta partio, tiu partio gajnos la plej grandan parton de la virina voĉdono antaŭ ol ĝi eĉ malfermas siajn balotkampanjojn. Ĉu la malfruaj 1960-aj jaroj, la Eklezio ĝenerale volis doni tiajn specifajn direktojn, kaj unu aparta partio kutimis profiti: la Democrazia Cristiana (DC). Helpita de ĝia certigita plimulto de la ina voĉdono, la Dc regis Italion, sole aŭ en diversaj koalicioj, de 1948 ĝis ĝia 1990-1991 kolapso sub la atako de enketema.

magistratoj (korupto akumuliĝis kiam ne ekzistas alternado de moderaj regantaj partioj, longe malhelpitaj en Italio per la pezo de la Komunista Partio), kaj ĝi faris tion plejparte pro la subteno kiun ĝi ricevis de la Katolika Eklezio. Ne estas do mirinde, ke la Eklezio povis regi la PK kaj ke, per la PK, ĝi influis ĉiun aspekton de la itala nacia vivo. Post 1991, aliflanke, Italio malkovris ke neniu alia politika grupiĝo povis reprodukti la sukcesojn de la DC en stirado de la itala ekonomio; la post-DC-teknokratoj faris la fatalan eraron preni la konfuzitan italan ekonomion en la tute tro klarajn akvojn de la eŭro; post 1994, Berlusconi alvenis por instrui al la italoj ke ekzistas io pli malbona ol korupto, t.e. institucia paralizo kiu daŭras dum la supera gvidanto zorgas pri sia propra komerco kaj sia propra amuzplena persona vivo. Tial Italio spertis la socie tragikajn sekvojn de longedaŭra ekonomia stagno kaj kronika junulara senlaboreco, kiujn post Berlusconi-gvidantoj ne sukcesis ripari ekde 2015.

Tio ne estas neklara influo ekzercita sur aviadilo de ĝeneralligita aŭtoritato, sed prefere konstanta inspektado de politika agado, kondukita sur la provinca nivelo fare de la episkopoj kaj sur la nacia nivelo fare de la papo kaj liaj partneroj. Sur ĉiu nivelo de la ŝtata burokratio, la Eklezio, rekte aŭ nerekte, ekzercas sian influon: sur ŝtatservaj laborpostenoj kaj promocioj; pri la asigno de investaj fondusoj kaj de la diversaj specoj de registaraj subvencioj; pri administraj decidoj pri zonigo kaj konstruregularo. Ĉi tiu influo alportis siajn rekompencojn. Dum la instalaĵoj de la ŝtataburokratio konstante plimalboniĝis kompare kun la dinamika privata kaj semiŝtata sektoro, la edukaj kaj religiaj instalaĵoj de la Romkatolika Eklezio konstante disetendiĝis; mono por konstrui kaj la permesoj necesaj por fari tion neniam mankis.

Se ni ne sukcesus neŭtraligi la organizon de la Eklezio en Italio, ĝi povus inspiri kaj kunordigi opozicion al ni per sia kapilara reto de

parokaj preĝejoj. Paroĥanoj kutimas aŭ di politikajn mesaĝojn de la katedro; g pastroj kutimas ricevi detalajn politikajn raportojn de sia episkopo, kaj ĉi-lastas ricevas siajn instrukciojn de la Vatikano. Nia neŭ traligo de la telekomunikaj instalaĵoj ne malhelpos la fluon de instrukcioj: la Vatikano konservas sian propran radiostacion, kaj ĉi tio povus esti uzata por kontakti rekte la organizon tra la tuta lando.

La Romkatolika Eklezio ludas similan rolon en iuj aliaj landoj, kie ĝi havas 99,9 procentojn nominalan membrecon kaj la statuson de la nacia religio, sed la pli forta ŝtata strukturo de Hispanio kaj Portugalio, des malpli Francio, neis al ĝi la superan pozicion kiun ĝi havas. en Italio. La interveno de la eklezio tamen estus potenca faktoro en granda parto da la katolika mondo, inkluzive de Sudameriko, precipe se la motivo malantaŭ la puĉo estus identigita kiel esti antiklerikala.

Islamo, kiu havas la ampleksan naturon de religio, politika sistemo kaj civilizacio, estas multe kadukiĝinta kulture, sed la "kuracistoj" de la Universitato Al-Azhar en Kairo, unu el la ĉefaj teologiaj institucioj de la islama mondo, estas periode. instigite de la tiama reganto en malkaŝe politikajn deklarojn. Neniu ununura gvidanto en Islamo havas la aŭtoritaton de papo sed en ĉiu lando lokaj religiestroj ankoraŭ povas esti gravaj. Eĉ antaŭ ĝia abrupta malapero, la iam tre brua teatro de "Araba Socialismo" neniel difektis la pozicion de Islamo, kaj registaroj kiuj sekvis ekstreme maldekstran linion en ĉiuj eksterlandaj kaj kelkaj enlandaj aferoj ankoraŭ ne volis (aŭ ne povis.) defii la statuson de Islamo kiel la ŝtata religio. Kiam tia kurso estis prove proponita fare de obskura membro de la nominale baasisto (tial nominale laika) siria registaro, la gvidado estis devigita denunci lin oficiale. Ĉu ĉi tiu rezistemo signifas, ke la islama gvidado de apartaj landoj povus funkcii kiel aktiva politika forto, estas alia afero. La strukturoj de Islamo kiel organizita religio estas

fosiliigita; la fluida kaj dinamika Islamo de siaj fruaj tagoj de konkero estis anstataŭ igita per dogma kaj ekstreme konservativa aro de kredoj, kies nefleksebleco estas la ĉefa kaŭzo de la nunaj laboroj de la islama mondo.

Kontraste, estis multe da flueco kaj dinamismo en la pli-malpli perfortaj islamismaj movadoj, kiuj ekzistas ekster oficialaj aŭ .

tradiciaj religiaj institucioj - intervalante de la historia (1928) Islama Frateco de Egiptujo (al-Ikhwān al-Muslimūn), kiu atingis Sirio en la 1960-aj jaroj, kaj la ĝhadaj movadoj de Pakistano kiuj atingis Afganion post 1979, inkluzive de la al de Usama bin Laden. Kaida, kiu, dum kelka tempo, havis tutmondajn pretendojn; al la plej nova, la Islama Ŝtato (Dawlat al-'Islāmiyyah), kiu ekde 2015 fanfaronis pri sia propra kalifo, t.e., la sola legitima reganto de ĉiuj islamaj nacioj ĉie, kaj de iuj teritorioj iam regitaj de islamanoj, kiel Andaluzio de Hispanio.

Kion la ĝhadaj grupoj havas komune estas kvar sufiĉe strangaj trajtoj. Unue, pro kialoj ne facile klarigeblaj, ili estas tute obseditaj kun la rolo de virinoj en la socio, aŭ pli ĝuste la graveco de ilia ekskludo de socio, kaj ilia redukto al statuso ne malproksime de tiu de (valoraj) hejmaj bestoj— statuso limigita al reproduktado (kiel bov-bovida brutobredisto, mi komprenas) kaj la serva servo de iliaj edzoj en kaj el la lito. Kelkaj grupoj estas malpli limigaj, sed neniu el la ĝhadaj movadoj havigas al inoj ajnan politikan rolon (ili povas batali, sed nur kiel suicidbombistoj); neniu permesas al virinoj esti edukitaj preter iu kapablo legi la Koranon, se tio; kaj neniu kredas ke fraŭ la virino povas havi ajnan profesion ekziston de iu speco aŭ eĉ stiri aŭ ton, kvankam vidvinoj povus preni en lavotaĵon kaj tiajn.

Due, la ĝhadaj grupoj ĉiam parolas en la nomo de Islamo, punkto, sed ili nur agas por sunaisma islamano, kutime persekutante aŭ simple mortigante ajnan ne-sunaman islamanon kiu falas en iliajn manojn — ĉu la dekduraj ŝijaistoj.

de Afganio, Irano, Libano, Pakistano kaj Sirio; la Fiver (Zaidi) Shi'a de Jemeno; aŭ la Sevens (Ismaili) ŝi'istoj disigitaj tutmonde sed ankaŭ ĉeestantaj en Sirio. Tiurilate, dum la Granda Satano de Irano estas Usono (kiel, efektive, ĝi estas por la ajatolaj, kiuj devas regi nekuraceble por-amerikajn edukitajn elitojn), por la ĝihadistoj la Granda Satano estas Irano, ne malfeliĉa konjunkcio, ĉar ĝi fiksas. same murdemaj Shi'a Hizbulaho kaj sunaaj ĝihadistoj unu kontraŭ la alia.

Trie, la ĝihadaj grupoj estas, kompreneble, kontraŭ okcidentaj kaj malakceptas okcidentajn artefaktojn (vestaĵoj, ktp.) same kiel okcidentajn ideojn, sed ili estas fervoraj kaj foje talentaj imitantoj de okcidentaj amaskomunikilaj teknikoj.

Kvare, la ĝihadistoj konstante altiras volontulojn kiuj estas precipe pli engaĝitaj kaj, tial, eble pli efikaj ol la salajrigitaj soldatoj kaj polico kiuj alfrontas ilin tra la islama mondo; kaj pro sia lerteco en utiligado de okcidentaj amaskomunikilaj teknikoj, membroj de la ĝihada movado povas altiri volontulojn de la Okcidento, kiuj kunportas siajn valorajn okcidentajn kapablojn (la gvidanto de la atako de la 11-a de septembro kontraŭ Novjorko, ekzemple, estis germana inĝeniero de egipta origino).

...

La politika malfekundeco de oficiala Islamo en la lastaj tempoj signifis ke, kvankam ĝi estis uzita fare de registaroj por disvastigi siajn politikajn iniciatojn, islamaj gvidantoj nur parolis honeste en respondo al rektaj atakoj kontraŭ religia ortodokseco.

^h Sekve, krom se nia puĉo havas difinitan kontraŭ Islama kolorigo, religiaj gvidantoj en islamaj landoj ne iniciatos ajnan agon kontraŭ ni. Klare, ni devas malhelpi niajn kontraŭ ulojn trudi tian kolorigon al nia puĉo.

Reen en la 1960-aj kaj 1970-aj jaroj, en la intermita politika militado inter arabaj socialistoj kaj la monarkioj, dum la lastaj estis akuzitaj esti "iloj" de la "cionismaj-imperiismaj naftomonopolioj", la unuaj.

estis akuzitaj je voli ekstermi Islamon per siaj senpiedaj kredoj.

Efektive, eĉ la memnomitaj "progresemaĵoj" ne revis defii Islamon. Nuntempe, kun araba socialismo delonge morta, la konkuro de regantoj kun ultraislamismaj ĝihadistoj rezultigis plian islamiĝon de la araba mondo. Tia fenomeno egale ĉeestas en Turkio, sed pro tute alia kialo: la falo de la arme-bazita kaj feroce laika establado permesis al la vilaĝa Islamo de la nelavita anatoliaj amasoj sian demokratian esprimon, kaj tio, kion ili volas, estas decide nelibera reveno al otomanaj praktikoj, komencante per kapvestaĵoj sur ĉiuj virinoj. Tio estas regreso, kiun la laŭte islamisma Justeco kaj Disvolviga Partio (Adalet ve Kalkınma Partisi, aŭ AKP) volonte liveris, kune kun furioza moskeokonstruado eĉ sur antaŭe strikte laikaj universitataj kampuso, kaj suna-islamaj politikoj pri ĉiuj aferoj, komencante kun ekstera politiko. La duonkleraj gvidantoj de la turka AKP ŝajnas honeste kredi, ke demokratio signifas la absolutan regadon de la plimulto, forgesante la pecojn pri la konsento de la malplimulto, individuajn rajtojn, la jurŝtato ktp. Ili regis laŭe kun iom pli ol 50 procentoj de la voĉoj, tute ignorante akutan sekularan malfeliĉon, same kiel la grandan (15-20 procentoj) malplimulton de Alevis kies kredo estas totale tro modera por la AKP.

Hinduismo estas alia kredo, kiu ne havas centrajn instituciojn aŭ hierarkiojn.

Efektive, ĝi estas renkontiĝo de multaj diversaj sektoroj kiuj dividas la saman bibliotekon de antikvaj tekstoj (kelkaj grandiozaj) kaj la saman rolaron de piaj karakteroj - ĉiu emfazante tian aŭ alian tekston aŭ dion - kaj kiu estis nur reprezentita kiel unueca religio sub brita regulo. Nenio el tio malhelpas partiojn kaj politikistojn provi utiligi hinduajn sentojn por sia propra avantaĝo, kaj ekzistas organizitaj hinduaj batalemaj grupoj, inkluzive de kelkaj kiuj repudias la serenajn toleremon de la plej multaj hinduoj murdante kristanajn misiistojn kaj organizante kontraŭ-islamajn tumultojn. La malpermeso de bovino

buĉado altiras pli da ĉefa subteno, kaj ĝi estis legita en pluraj jurisdikcioj (usonaj hamburgerĉenoj servas kokidon en Hindio, aŭ simple fariĝas vegetaranoj). Sed se ni restas bone malproksime de bovinoj kaj temploj, ni povas ignori hinduismen kiel faktoron.

Ekstrema ekzemplo de la potencialoj de dinamika religia gvidado estis la ĉeftendenca budhana movado de Vjetnama respubliko kiel ĝi tiam estis, antaŭ ol ĝia politika identeco estis forigita per la Norda/Komunista konkero de 1975. La preskaŭ kontinua militado de siaj lastaj dek kvin jaroj, laŭ longe kun la politike detrua efiko de la Diem-reĝimo kaj ĝiaj armeaj posteuloj, rezultigis la disfalon de la sociaj kaj politikaj strukturoj de la lando, dum ĝia ekonomio estis reduktita al lokalizita porviva agrikulturo, aliancita kun urba dependeco de usona helpo kaj usonaj armeaj elspezoj. Malfortikaj kondiĉoj malfortigis pli modernajn ekonomiajn, politikajn, kaj sociajn movadojn, permesante al pli malnovaj grupoj bazitaj sur religiaj alligitecoj aperi kiel la nuraj validaj civilaj politikaj fortoj en vjetnama socio. Krom la budhana movado gvidita fare de la monaĥo Thich Tri Quang kaj aliaj regionaj gvidantoj, antaŭ frua 1968, sojle de la gravega Tet-ofensivo de la Vietcong kaj la Nordvjetnamanoj kiuj finfine persvadis Usonon forlasi Vjetnamion, la sekvan aron de religiaj kaj politikaj grupoj povus esti trovitaj en la lando:

Hoa Hao: reformita budhana sekto kun granda sekvantaro en la suda (Delta) parto de la lando. Ilia gvidado estis saĝe orientita kaj, krom strikte lokaj aliancoj, estis kontraŭ -vietkonga. Ili akiris la rudimentojn de armita milico.

Cao Dai: grava budhana sekto kun historio de politika partopreno.

Binh Xuyen: Malgranda sed tre aktiva partsekte kaj partsekreto socio. Ĝi ĉefa areo de forto estis en la Saigon-regiono, kaj antaŭ ol la Diem-reĝimo delokigis ilin, la Binh Xuyen laŭdire "posedis" kaj la polictrupon de la grandurbo kaj ĝan submondon. La sekto estis influita fare de la ĉinaj sekretaj societoj de trans la rivero en Cholon (la vasta Ĉinkvartalo de Saigon), kaj la efiko de subpremo ĉe la manoj de Diem devis movi ĝin subteran prefere ol detrui ĝin.

Katolikoj: Ĝis la falo de Diem, la granda katolika malplimulto povis domini la budhanan plimulton. Multaj el la Sud vjetnamaj katolikoj estis rifuĝintoj de la Nordo kaj, kiel tia, furioze kontraŭ komunista; krome, sub la francoj, multaj katolikoj aktive kunlaboris kun la kolonia potenco kaj servis en la francaj armetrupoj. Kiel la Sudo fariĝis

ĉiam pli malforta kaj la perspektivo de konkero fare de la Nordo alproksimiĝis, la katolika komunumo atingis malesperan blokiĝon. Ilia agado kontraŭ iu por-vietkonga (aŭ nur por paca) puĉo estus tuja—kaj verŝajne tre efika.

Ĉiuj ĉi religiaj grupoj povintus interveni kontraŭ puĉo: iliaj kunvenejoj povus esti uzataj por kunveni kaj ŝirmi niajn kontraŭulojn; la pastraro povintus inspiri kaj kunordigi amasan agitadon kontraŭ ni; fine, ilia rekta influo sur la armeo kaj la burokraciaj vicoj povus esti uzataj por rezisti la altrudon de nia aŭtoritato.

La religiaj grupoj kiuj povas esti gravaj en apartaj landoj malsamos doktrine, sed ili tendencos esti sufiĉe similaj organize por permesi al ni fidi je la sama ĝenerala metodo de

neŭ traligo. Ilia aliro al Interretaj sociaj amaskomunikiloj devas, kompreneble, esti malhelpita, se ne blokita; se ili funkciigas privatajn elsendajn instalaĵojn, kiel la Vatikana Radio aŭ la malgrandajn radiostaciojn de usonaj misiaj sektoj en multaj partoj de la mondo, ni provizore elme. Religiaj kunvenejoj ne devus esti fermitaj per administraj ordonoj, kiuj povas stimuli prefere ol sufoki opozicion, sed aliro al ili povas esti malhelpita aŭ eĉ barita per "hazardaj" vojbaroj.

La gvidado de religiaj organizoj prezentas specialan problemon kiam temas pri neŭ traligo: pro ilia aparta psikologia rolo en la mensoj de iliaj pli engaĝitaj sekvantoj, kutime estos ege malprudente aresti la hierarkian gvidadon, same kiel iujn eminentajn predikistojn (kiuj. ĉiukaze estos senigitaj de ilia aliro al sociaj amaskomunikiloj). Feliĉe, la realaj decidantoj ene de religiaj organizoj ofte estos pli junaj viroj kiuj ne estas en la publika okulo sed kiuj estas la ŝlosilaj figuroj de nia vidpunkto. Se la veraj decidantoj ne estas ankaŭ la hierarkiaj gvidantoj, ni arestos ilin; sed se la du roloj estas enkorpigita en la sama persono aŭ personoj, ni ne faros. En konkretaj esprimoj, Thich Tri Quang, kiu estis tre efika decidanto en Vjetnama respubliko sed ne formale en la pli alta gvidado, povus estinti kaj devus estinti arestita; sed papo, kiu estas kaj la reprezenta kaj la efika gvidanto, ne povas esti arestita sen stimuli grandan kvanton da opozicio, kies efiko superpezos ajnan avantaĝon akiritan de la aresto.

...

En ĝhavadaj movadoj, la armea, politika kaj religia gvidado estas kutime enkarnigita en la sama persono, elvokante la kalifujon, kiu Islamanoj de ĉiuj strioj, eĉ la plej moderaj, devas rigardi kiel sian idealon de regado por la Ummah, la planeda komunumo de ĉiuj islamanoj, kaj

ja por ĉiuj homoj iam memvole konvertitaj ĝustatempe, aŭ mortigitaj se obstine paganaj.

Sed modernaj defendantoj de reviviĝo de la kalifujo — ili sumiĝas al granda duonpublika movado en multaj landoj — apenaŭ neniam referencas al la famaj kalifatoj de la historio: el la grandioza Umaiado, venkita de la pli daŭra Abasido, kiuj tiam estingiĝis de la mongoloj en 1258, aŭ la Egipt-bazita kaj tolerema Shi'a Fatimid intere, aŭ la otomano kiu restadis ĝis 1924, des malpli la pluekzistanta kaj vere modera Ahmadismo-kalifujo kiun la plej multaj islamanoj kondamnas kiel hereza.

Anstataŭe, subtenantoj de la kalifa vakso lirika pri la regulo de la unuaj kvar "prave gviditaj" posteuloj de Mohamedo, la al-Khulafa' al Rashidun, kiuj sekvis unu la alian post sia morto en 632. Nekapabla supozi la profetan rolon de Mohamedo, lia plej bone lokita anoj prenis kontrolon de lia movado kiel liaj "posteuloj", aŭ khulafaa, tial la angla "kalifato".

En ege festado de la Rashidun, kiel kutimas fari modernaj islamanoj suferantaj de la nuntempaj malfacilaĵoj de la islama mondo, la perforta malstabileco de la institucio estas malatentata, sendube ĉar tio, kion ili festas, estas la kolosaj venkoj super la malfideluloj, kiuj nun tre regule venkas. ilin (subfosante la centran promeson de Islamo pri venko). Sed de la komenco mem, la institucio estis furioze malstabila: la unua kalifo, Abū Bakr as-Siddīq (632-634) devis batali triban secesiismon dum sia mallonga regado por trudi sian regulon. Lia lukto estis plue intensigita fare de la plej unua Shi'a, la partizanoj de Alī ibn Abī Tālib, la bofilo de Mohamedo (ekzistis ankaŭ amara posedaĵdisputo pri la daktilpalmfruktoplantejoj de Fardak).

Abū Bakr mortis pro malsano, privilegio neita al la dua kalifo, 'Umar ibn al-Khattāb (634-644), mortigita fare de indignema persa soldato, aŭ la tria,

'Uthmān ibn 'Affān (644-656), linĉita en sia propra domo en Medino, aŭ la kvara kaj lasta, Alī ibn Abī Tālib (656-661), la bofilo de Mohamedo, kiu estis asasinata fare de pli ekstrema ekstremisto de la Kharijites-sekto, kiu postulis senfinan militon kontraŭ ĉiuj ne-islamanoj kaj denunciis ĉiujn kiuj malkonsentis kiel apostatoj meritantaj je morto; Mohamedo faris same, sendante insidmurdistojn por senkapigi apostatojn kaj malrespektajn poetojn.

...

Islama perforto tra la mondo estas, do, perfekte tradicia, kaj permesas al ni kiel puĉoplanistoj, supozeble islamanoj en islama cellando, agi laŭ e. La patronsanktulo de modernaj ĝhadistoj, Sayyid Qutub, estis pendigita de la egipta armea diktatoro Gamal Abdel Nasser, kiu tamen restis ege populara; ekde 2015, la nuntempa armea diktatoro de Egiptio, bona ulo laŭ ĉiuj kontoj, akiris mortkondamnojn kontraŭ la gvidantoj de la Ikhwan, la islama frateco, sen perdi sian konsiderindan popularecon. Tial ĉiu islama religiema gvidanto, kiu transiras nian vojon, povas esti rekte forigita, kondiĉe ke niaj propraj islamaj akreditaĵoj estas solidaj (helpas havi malhelan makulon sur la frunto, forlasita de la kontuzo de entuziasma adorado en kliniĝo al la tero) .

Politikaj Partioj

Male al la aliaj grupoj kiuj konsistigas eblan fonton de opozicio al la puĉo, politikaj partioj estas niaj rektaj konkurantoj, en la senco ke iliaj ĉefa celo—kiel nia propra—estas la amasiĝo de politika povo.

Ĉi tio ne nepre faros ilin la ĉefa, aŭ eĉ signifa, potenciala minaco por ni, sed tio signifos, ke ilia respondo al la puĉo estos aparte rapida. Ĉu ĉi tiu respondo estos parola kaj pure deklara, aŭ eble pli rekta kaj efika, dependos de diversaj faktoroj, inkluzive de la naturo de ilia gvidado, organizo kaj membreco. Ĉar politikaj partioj estas same diversaj kiel la landoj en kiuj ili konkuras por potenco, ni klasifikos ilin en certajn kategoriojn kiel antaŭ ludon al ekzamenado de la metodoj de ilia individua neŭ traligo.

"Maŝinaj" Partioj

Kie politiko estas komerco kiel iu alia, partioj prenas la formon de asocio kies celo estas la akiro de voĉoj kontraŭ specifaj kaj materiaj rekompencoj. La loka "estro" certigas voĉojn por la partio en balottempo kontraŭ kontantmono kaj/aŭ burokrataj laborlokoj por li mem aŭ liaj kandidatoj. La deputitoj en la kunigo tiam liveras siajn voĉojn al la registaro en interŝanĝo por definitivaj favoroj, kelkaj el kiuj estas retenitaj kaj kelkaj el kiuj estas transdonitaj al tiuj kiuj certigis sian elekton. La "maŝina" partio povas prosperi en socioj same malsamaj kiel komence de la dudeka jarcento Ameriko, Egiptio intermilitoj kaj nuna Sudameriko.

Ĝi bezonas du ĉefajn ingrediencojn: elekta parlamenta demokratio kaj socie postiganta balotantaro. En Usono komence de la jarcento, la enmigrintaj komunumoj estis plejparte kunmetitaj de orientaj kaj sudaj eŭropanoj, kies patrujoj estis ekonomie, kaj ofte politike, nesofistikaj. Tiel, al la ĵus salvenintaj enmigrintoj mankis la

politika konscio postulata por akiri rektajn koncedojn de la registaro en la formo de socialsubtena leĝaro aŭ laborkodoj. Ili baldaŭ lernis, tamen, akiri nerektajn favorojn promesante sian subtenon al la loka sekcia organizo de la partio—t.e., se la voĉoj estus transdonitaj en la balota tago kaj la kandidato elektita, rekompencoj estus eventuale ricevataj. Nuntempaj "maŝinaj" partioj ne distribuas siajn rekompencojn same vaste kiel la malnovaj municipaj maŝinoj en Usono. Tio estas tiel ĉar tiaj partioj partoprenas en la empleocracia (laboroj-por-la-knaboj-politiko), kiu dominas politikajn sociojn en kiuj industrio kaj komerco estas neevoluintaj. En tiaj socioj, politiko kaj ĝaj rilataj laborlokoj en la ŝtatburokratio estas la ĉefaj avenuoj de mezaklasa akcelo, se ne entrepreno, kaj la partio estas la vehiklo (kun jura trejnado) por la etburĝa agado de oficeja ĉasado.

"Maŝinaj" partioj havas sian racion en la kontrasto inter konstituciaj strukturoj kaj la socia ordo en landoj kiuj estas kaj malriĉaj kaj "demokratiaj". Ilia tuta maniero de operacio rondiras ĉirkaŭ la interesanĝo de voĉoj kontraŭ rekompencoj je ĉiu nivelo; alivorte, ĝi postulas la funkciadon de la parlamenta aparato, kun siaj periodaj elektoj. Okaze de puĉo, ĉi tiu institucia kadro estus frostigita kaj la maŝino farus senpova. Eĉ se la maŝino havas bazon de amasa subteno, ĝia gvidado, estante koalicio de lokaj povaj strukturoj sen nacia ĉeesto, ne povos mobilizi ĝin. Ni do ignoras la "maŝinajn" partiojn kaj ne bezonos fari ajnan apartan agon en ilia rilato.

"Insurekciaj" Partioj

Tiaj partioj povas aŭ ne partoprenas en malferma politika vivo (se ĝi ekzistas en nia cellando), sed la ĉefa celo de "ribelaj" partioj estas detruo la sistemon prefere ol funkcii ĝin. Kiel la bolŝevikoj antaŭ 1917,

tiuj partioj vivas duonleĝan ekziston kun ĉela organizo, "subtera" pensmaniero, kaj, ofte, milicia elemento. Tiaj partioj estas karakterizitaj per sia aliĝo al aro de difinitaj ideologiaj kredoj, rigide centralizita organizo, kaj sia okupiteco kun la uzo de rektaj metodoj por atingi politikajn celojn.

En la sociaj kaj ekonomiaj kondiĉoj de Okcidenta Eŭropo kaj Nordameriko, insurekciaj partioj estas sensignifaj nombre kaj ilia defio al la sistemo kutime disvolviĝas en atmosfero de nerealeco, kvankam de tempo al tempo ili povas kolekti amasan sekvantaron inter certaj sektoroj de la loĝantaro, kiuj estas ekster la ĉeffluo de nacia vivo. La Black Power-movado en Usono, ekzemple, havis ĉiujn trajtojn de ribela partio, sed nur funkciis inter la nigraj komunumoj en lokoj kies sociaj kaj ekonomiaj kondiĉoj estis tiuj de socio ekonomie postigita. En la Tria Mondo, tamen, la konstanta premo de ekonomia senigo povas generi revolucion pensmanieron inter larĝaj partoj de la loĝantaro, kiun insurekciaj partioj provas enkanaligi kaj eksploati. Ilia organizo tamen ofte estas neadekvata al la tasko.

Insurekciaj partioj povas kontraŭstari nin en tri ĉefaj manieroj: (a) per la agitado de la amasoj, ĝis la grado, ke ili havas amasan sekvadon; (b) per rektaj rimedoj, kiel murdo kaj sabotado; (c) per sindikatisma agitado. Insurekciaj partioj kutime havas aŭtoritatan gvidan strukturon; multe de ilia forto en la konfuzaj cirkonstancoj kiuj sekvus puĉon derivus de la kohereco de centralizita gvidado.

Konsiderante tion, ni devus klopodi identigi kaj izoli iliajn ŝlosilajn decidantojn. La emfazo de partia disciplino kaj la kutimo atendi direktivojn de la pli alta gvidado igas multajn ribelajn partiojn senpovaj post kiam la gvidado ĉesis funkcii. La sociaj premoj kiuj funkcias kiel la fontoj de forto de ribela partio povas

konduki al ĝa reviviĝo, sed ĉi tio ne okazus en la mallonga tempo, kiu koncernas nin. Tiu vundebleco de ribelaj partioj estis okulfrape pruvita en la kazo de la Islama Frateco, grava forto en egipta politika vivo post la milito. Ĝa granda amassekvanto, ĝa reto de ekonomiaj kaj edukaj agadoj, kaj ĝaj miliciaj junulgrupoj donis al ĝ grandan interkonsenton da rekta potenco. Ĝa efikeco, aliflanke, derivita plejparte de la kohera gvidado de sia fondinto, ŝ ejko Hasan al-Banna, kaj la movado rapide malkreskis post lia morto (en neklarigitaj cirkonstancoj) ĵ us post la malsukcesa puĉo de malfrua 1948. Kie necese, do, la komisiono aŭ persona gvidado de la ribela partio devus esti arestita kaj tenita izole por la tempodaŭro de la puĉo. Pro la emfazo de partia disciplino, la senkapigita movado verŝajne abstinis de agado en la mallonga sed kritika periodo post nia forkapto.

Paraburokrataj Partioj

En unupartiaj ŝtatoj, kiel Ĉinio plej precipe, la partio mem perdis sian ĉefan rolon certigi la fidelecon de la amasoj. Ĉar ĝ estas monopolo, la partio ankaŭ estas en danĝero aperi superflua. Sed, kiel ĉiu alia burokratia organizo, la partio povas postvivi la perdon de sia primara funkcio, ĉu kiel sistemo de rabado aŭ kiel helpa aŭ kontrolisto de la administra burokratio de la ŝtato. Afrikaj partioj, formitaj dum la politikaj luktoj kiuj antaŭis la sendependecon, emis leĝdoni sian monopolon de potenco tuj kiam ili atingis ĝin. Iuj, kiel la Tanzania Afrika Nacia Unio (TANU), fariĝis konstruaj galvaniziloj de la komunumaj kaj ŝtataj evoluoprogramoj; aliaj, kiel la malnova partio de Nkrumah en Ganao, iĝis komplementoj al la persona gvidado kaj sistemo de subĉiela krizhelpo por liaj "aktivulaj" anoj. La plimulto tamen (ĝs balaita for de la armeaj diktatorecoj), agis kiel la ĉefa agento en la ĉefa loka industrio - politiko.

La paraburokratia partio traktas la ŝtatan burokracion kiel sian subulon. Ĝi esploras siajn agadojn, raportas pri sia konduto al la pli alta gvidantaro, kaj ofte postulas specialajn privilegiojn kaj koncedojn. Tiuj ĉi partioj ne havas amasan sekvantaron, krom en la kadro de normala politika vivo, kiam ili povas esti fidindaj por produkti manifestaciojn por tiu aŭ alia starpunkto de la gvidantaro. Tuj kiam la teno de la gvidantaro estas minacata, tuj kiam la polica aparato ne plu agas kiel sia "muskolo", la paraburokratia partio dissolviĝas; tial, ni povas ignori ĝin en la aktiva stadio de la puĉo. Tamen, ĝia duaranga funkcio—tiu de inteligenteco kaj sekureco—estos grava kaj estos traktita kiel parto de niaj ĝeneralaj defendaj mezuroj al tiaj organizoj.

Partioj en Evoluintaj Landoj

Ĉu ĝi estas du-partia sistemo kiel en granda parto da la anglosaksa mondo, kie partioj estas efektive koalicioj de premgrupoj, aŭ ĉu ili estas la klas- aŭ religio-bazitaj partioj de granda parto de kontinenta Eŭropo, la plej gravaj partioj en evoluintaj kaj demokratiaj landoj ne prezentos rektan minacon al la puĉo. Kvankam tiaj partioj havas amasubtenon dum balottempo, nek ili nek iliaj anoj estas spertaj pri la teknikoj de amasa agitado. La kompara stabileco de la politika vivo senigis ilin de la sperto necesa por uzi rektajn metodojn, kaj la tuta klimato de ilia funkciado rondiras ĉirkaŭ la koncepto de periodaj elektoj. Eĉ kie ekzistas ankoraŭ nominale revoluciaj partioj, kiel en Francio kaj Italio, du aŭ pli da jardekoj da parlamenta vivo malpliigis sian afinecon kun revoluciaj metodoj.

La aparato de la partio, kun ĝiaj filioj kaj lokaj organizantoj, povas tamen permesi al ili plenumi rolon de informkolektado kaj kunordigo, kiu povus esti danĝera. Eĉ se ilia gvidado eble ne faras ajnan agon, la aparato ankoraŭ povas funkcii kiel la

kadro por kontraŭ puĉa agitado. Fermo—administre—la reto de filioj devus sufiĉi por neŭ traligi ĉi tiun apartan minacon.

La sola serioza minaco de ĉi tiu direkto venos de la sindikataj movadoj aliĝintaj al la amaspartioj de la maldekstro. Ilia sperto de industria agitado disponigis naturan trejnadon por amasa interveno kontraŭ puĉo, sed ĉi tio estos pritraktata aparte malsupre.

Sindikatoj

Kie ajn estas grava grado da industria evoluo, kaj en multaj landoj kie ne ekzistas, sindikatoj estas grava politika forto.

Pro ilia sperto pri industria agitado, kiu povas esti facile aplikita al politikaj celoj, la respondo de sindikatoj al la puĉo povus konsistigi gravan danĝeron por ni. La amasa sekvado de sindikatoj—malsame al tiu de politikaj partioj—estas en daŭra sesio: balotbudoj estas malfermitaj nur unufoje ĉiun kvinan jaron, sed fabrikoj funkcias la tutan jaron. La tujeco de la minaco prezentita de sindikatoj dependos de ilia grandeco, kohezio kaj grado de militemo: la fragmenta sindikatismo de Britio, kun sia pure balota politiko, ne aliĝus ekzemple al la minaco de, diru. , la itala movado kun sia centralizo kaj longa historio de politikaj strikoj.

La sperto de Bolivio post ĝa revolucio de aprilo 1952, kiu renversis la socian ordon, ilustras kiel ununura sindikato kaj ĝaj agadoj povas domini la politikan vivon de lando. Bolivio estis la plej malriĉa lando en la tuta Latin-Ameriko, kun ekonomio karakterizita per porviva terkultivado kaj la agadoj de la granda stanindustrio. Antaŭ la revolucio kaj la ŝtatigo de la minejoj posedataj de la familioj Patino, Aramayo kaj Hochschild, la ministoj laboris en fizikaj kaj ekonomiaj kondiĉoj de ekstrema severeco. Sekvante ilian emancipiĝon, ili nature volis atingi tujajn kaj grandajn plibonigojn en tiuj kondiĉoj, kaj Comibol, la ŝtatstan-minadorganizo, komencis tujajn reformojn.

Estis baldaŭ malkovrite, aliflanke, ke la geologiaj kaj ekonomiaj kondiĉoj de la industrio postulis pliiĝon de produktiveco kiu povus esti nur atingita enkondukante multe da nova maŝinaro kaj reduktante la laborforton. Ĉar la sola fonto de kapitalo estis Usono, la ministoj

gvidantoj kontraŭ batalis la reformojn sur la duobla tabulo de neniuj yanqui (legu "jankio") kapitalismo kaj neniuj redundoj.

Tiaj problemoj estas konataj de pli proksima hejmo, sed la decida diferenco estis ke la ministroj ankaŭ estis armeo. Ili estis armitaj fare de la etburĝaj gvidantoj de la revolucia Movimiento Nacionalista Revolucionario Party (MNR) por funkcii kiel kontraŭ pezilo al la maljuna armeo dominita fare de partneroj de la minposedantoj. La revolucio dissolvis la armeon tiel ke la ministroj povis ne nur peni politikajn kaj ekonomiajn premojn sed ankaŭ pli rektajn armeajn metodojn. Ĝis la gvidado de MNR trovis kontraŭ pezilon en la sindikatoj organizitaj inter la kamparanoj - la hindaj kamparanoj - kiuj ankaŭ estis armitaj, la ministroj havis aferojn preskaŭ laŭ sia maniero. Gviditaj fare de ekstremistoj de la minejoj Catavi-Siglo Veinte, la ministroj trudis sian kontrolon al Comibol, kaj, tial, al la lando kiu dependas de ĝi kiel la plej grava fonto de valuto. Certe, neniuj puĉo povus esti teni la potencon sen la konsento de la ministroj, kaj se la centraj institucioj en La-Pazo estus kaptitaj, la reala potencobazo en la minoj daŭre estus sub la kontrolo de la sindikatestroj.

Eĉ sen la specialaj cirkonstancoj kiuj ekzistis en Bolivio, sindikatoj ofte estos grava politika forto, precipe laŭ la situacio tuj post puĉo. Sed multe dependos de la aparta organiza strukturo de la sindikatoj, kaj grave de la grado de efika centralizo kaj la naturo de iliaj politikaj aliigoj. En Britio, kun ĝiaj tre malfortigitaj sindikatoj, ilia ĉefa fokuso de decidofarado estas la ekzekutivo de individuaj sindikatoj, sed, en kelkaj el ili, ĝi povas facile translokiĝi al la butikejo. Krom tiu fragmentiĝo, kiu almenaŭ difektus la rapidecon de reago al puĉo, la plejparte ĉefa politiko de brita laboro ne estus taŭga kadro por rektaj iniciatoj.

En Francio kaj Italio, la sindikata movado ne estas dividita laŭ metiaj linioj, kiel en Britio, aŭ laŭ industriaj linioj, kiel en Usono kaj granda parto de norda Eŭropo, sed laŭ politikaj linioj. Individuaj industriaj sindikatoj estas aligitaj kun centraj organizoj, kiuj, siavice, estas rilataj al apartaj partioj. En ambaŭ landoj, la plej granda organizo estis longe kontrolita fare de la Komunista Partio de Alberto de la lando, kun pli malgrandaj socialdemokratiaj kaj katolikaj sindikatorganizoj aligitaj al la respektivaj partioj. La komunistaj laboristaj organizoj, CGL en Italio kaj CGT en Francio, esprimis sian batalan aktivismon per "politikaj" kaj "ĝeneralaj" strikoj, sed ĉio tio finiĝis antaŭ longe kun la kolapso de la respektivaj komunistaj partioj.

Krom se nia puĉo estus rekte ligita al ili, la centraj organizaĵoj de franca kaj itala sindikatismo reagis al ĝi, kaj farus tion en antaŭvideblaj manieroj. Tuj post la puĉo, ili: (a) provus establi kontakton kun aliaj "demokratiaj fortoj" por formi popolfrotaŭn opozicion, (b) kontaktus sian nacian reton de branĉoj por kunordigi ĝeneralan strikon, kaj (c) meti en ekzekuton iliajn eventualajn planojn por "subtera" agado kaj kontraŭleĝa supervivo. La sola taktiko, kiu prezentus minacon al ni, estas la ĝenerala striko, kiu estus organizita kun la intencita intenco "alfronti" la fortojn de la puĉo. Niaj ĝeneralaj mezuroj influos la ĝeneralan agadon de ĉi tiu kriz-programo, sed ankaŭ specifa agado estus bezonata por eviti la konfrontiĝon, kiun verŝajne serĉus la sindikatoj. Kaj la CGT kaj la CGL havas memorojn pri la militempaj rezistaj movadoj: ambaŭ konscias pri la malstabiligiga naturo de malferma subpremo, kaj ili do provus provoki nin uzi perforton.

Kvankam iu formo de konfrontiĝo povas esti neevitebla, estas esence eviti sangoverŝadon, ĉar tio bone povas havi decidajn negativajn sekvojn inter la personaro de la armetrupoj kaj la polico. La evitado de

sangoverŝado en streĉaj amassituacioj estas afero de tekniko, kaj kompetenta uzado de niaj enkorpigataj armitaj kaj uniformitaj fortoj estos esenca. La okazaĵoj de Reggio Emilia en Italio en la somero de 1964, en kiu sep homoj mortis post "politika" striko, ilustris kiel nekompetenta polictrupo povas difekti la aŭtoritaton de la registaro, kiun ĝi provas protekti.

Se la sindikatoj de nia cellando proksimiĝas al franc-italaj niveloj de politika efikeco, estos necese — supozante ke nia puĉo ne estas politike ligita kun ili — identigi kaj aresti iliajn gvidantojn kaj fermi ilian ĉefsidejon por malhelpi la operacion de ilia sekundara gvidado. Aliloke, temas pri orientiĝo de niaj ĝeneralaj rimedoj por trakti la apartajn minacojn, kiujn la sindikataj movadoj povus prezenti.

^a Kaptante la gvidantojn de la registaro, ni ankaŭ kontribuos al la izolado de tiuj segmentoj de la armeo kaj polico, kiujn ni ne povis enfiltri, kvankam pli rektaj mezuroj estos postulataj ankaŭ.

^b La naturo kaj konsisto de la aktivaj teamoj de la puĉo estas diskutitaj en [Apendico B](#).

^c Firmaoj *Républicaines de Sécurité*, parto de la polico kaj ekster la armea komunumo.

^d La normala maniero ne ŝtraliĝi elektre funkciigatan instalaĵon devas krevigi malgrandajn plastajn ŝarĝojn sur la grupigitaj dratligoj inter la instalaĵo kaj la publika elektroprovizo (kaj sendependaj generatoroj, se entute). Ĉi tiuj kutime ne malfacilas atingi de ekstere.

^e Tankoj en la ĉefaj placoj estas trajto de la mezorienta kaj latin-amerika, sed ne de la afrika, militista puĉo. Plej multaj afrikaj armeoj havas nur radajn kirasajn veturilojn.

^f Lokaj kultoj povas esti gravaj el la vidpunkto de la loka administracio, sed ne laŭnacia politiko.

^g En tre sukcesa itala filmo, la paroĥestro estis montrita klarigante al sia gregoj, ke li ne volas doni al ili antaŭ balotan raporton, sed simple petis ilin voĉdoni por partio kiu estas Demokrata kaj kiu estas kristana, "Democratico". e Cristiano, Cristiano e Democratico," te, la DC.

^h Ĉi tiu kaj postaj deklaroj pri Islamo kaj la araba mondo rilatas al Sunaismo; la herezaj ŝijaistaj sektoj kaj iliaj branĉoj estas malsama afero. Ilia politika kaj religia gvidado ofte estas enkarnigita en la sama persono, kaj ili estas politike tre aktivaj.

ⁱ Jen ilia celo. Ilia funkcio tamen estas kunigi interesojn.

^j La alternativa termino, "revoluciaj partioj", havas maldekstrajn implicojn, dum "ribelo" kovras ambaŭ ekstremojn de la spektro.

^k Confederazione Generale del Lavoro kaj Confédération générale du travail.

^l Kp. la okazaĵoj de majo 1968 en Francio.

^m La studo de amaspsikologio kaj la evoluo de diversaj aparatoj ne devus malklarigi la fundamentajn principojn de mafia kontrolo. Tiuj estas: (a) la bezono konservi la mafion en malfermaj spacoj tiel ke klaŭ strofobaj kaj fizikaj premoj estas evititaj kaj (b) la bezono malkonstrui la anonimecon de la individuo en mafio farante selektemajn arestojn.

Ĉapitro 5

La Ekzekuto de la Puĉo

Tuj kiam la morala potenco de nacia reprezentado estis detruita, leĝdona korpo, kia ajn ĝi estus, signifis por la militistaro ne pli ol amaso da kvincent viroj, malpli vigla kaj disciplinita ol bataliono de la sama nombro.

—Madame de Staël, aludante al la puĉo de Napoleona

Mi eniris sur tankon, kaj nur tanko forpelos min.

- Abu Zuhair Yahya, iraka ĉefministro, 1968

La aktiva fazo de puĉo estas kiel milita operacio—nur pli. Se la ĝenerala principo de taktiko estas la aplikado de forto en la ĝusta loko, la puĉo atingas tion kun kirurgia precizeco frapante la organizan koron de la tuta ŝtato; se rapideco estas tre ofte grava en militaj operacioj, en la puĉo ĝi estas esenca postulo. Sed la puĉo diferencas de la plej multaj armeaj operacioj en unu decida aspekto: dum en milito estas ofte avantaĝe reteni kelkajn fortojn kiel rezervojn por esti uzitaj en pli postaj (kaj eble pli kritikaj) fazoj de la batalado, en puĉo la principo de totala engaĝo aplikas. La aktiva stadio okazas en unu mallonga tempodaŭro, kaj fortoj retenitaj hodiaŭ estos senutilaj morgaŭ: ĉiuj niaj fortoj devas esti uzitaj en nia ununura decida engaĝo.

La fakto, ke la puĉo praktike ne havas tempan dimension, signifas, ke ni ne povos korekti gravajn erarojn faritajn dum ĝia ekzekuto; en milito, taktikoj povas esti ŝanĝitaj, armiloj povas esti anstataŭigitaj, planoj transformitaj, kaj

soldatoj retrejnitaĵoj surbaze de batalsperto; en la puĉo, tamen, ne estos sufiĉa tempo por ke iu ajn retromekanismo funkcii. En ĉi tiu, la puĉo similas al la plej moderna formo de militado, la strategia misila striko, kaj la tempofaktoro metas la tutan ŝarĝon de decidfarado en la planan etapon. Ĉiu celo devas esti detale studita antaŭ la puĉo. La teamo asignita por kapti ĝin devas egali ĝin laŭ grandeco kaj kunmetaĵo; ĝia ĉiu movo devas esti antaŭ planita, kaj neniu taktika fleksebleco povas esti permesita.

Kun ĉi tiu grado de detala planado, ne estos bezono de ajna speco de ĉefsideja strukturo en la aktiva stadio de la puĉo; se ne estas amplekso por decidiĝi, ne estas bezono de decidantoj kaj ilia aparato. Fakte, havi ĉefsidejon estus grava malavantaĝo: ĝi konsistigus konkretan celon por la opozicio—tiu kiu estus kaj vundebla kaj facile identigebla. Tuj kiam la puĉo komenciĝas, la reganta grupo scios, ke io okazas, sed krom se puĉoj estas tre oftaj en la lando, ili ne scios, kio estas tiu io; ĝi povus esti ribelo, ribelo, la malfermo de gerilmilito, aŭ eĉ la komenco de invado de eksterlanda potenco. Ĉiuj ĉi tiuj formoj de konflikto reprezentas minacojn al la reĝimo, sed ili ĉiuj estas malsamaj laŭ sia tuja signifo kaj —pli grave— laŭ la mezuroj postulataj por renkonti ilin. Ni devus eviti fari ajnan agon kiu klarigos la naturon de la minaco kaj tiel reduktos la konfuzon kiu restas en la

defenda aparato de la reĝimo. Niaj teamoj eliros el siaj bazoj kaj ekkaptos siajn elektitajn celojn funkciante kiel sendependaj unuoj; ilia kolektiva celo kaj ilia kunordigo restos nekonataj ĝis estos tro malfrue por iu efika kontraŭstaro. La gvidantoj de la puĉo estos disigitaj inter la diversaj teamoj, ĉiu aliĝante al la teamo, kies finfina celo postulas lian ĉeeston; tiel, la proparolantoj de la puĉo estos kun la teamoj kiuj kaptos la radio-/televizstaciojn, kaj la eventualaj

policestro estos kun la teamo, kies celo estas la polica sidejo.

Ĉar ĉiu teamo estos kaj malgranda kaj tre movebla, kaj ĉar ne ekzistos funkcia ĉefsidejo dum la aktiva fazo de la puĉo, la opozicio ne havos ununuran celon por koncentri siajn fortojn.

Tiamaniere, ilia nombra supereco estos disipita, kaj la pli malgrandaj fortoj de la puĉo havos lokan superecon en la areo de ĉiu aparta celo. Ĉi tio estos la ŝlosilo por la venko de la puĉo.

En la vespero

En la ĉapitroj 2 kaj 3 de ĉi tiu libro, ni esploris la planadon de la puĉo laŭ la neŭtraligo de la "profesiaj" defendoj de la ŝtato kaj la elekto de tiuj celoj kiuj helpus la neŭtraligon de la "politikaj" fortoj. Ni analizis la strukturon de la armitaj fortoj kaj de aliaj trudrimedoj, kaj ni vidis, ke granda parto de la armetrupoj, signifa parto de la polica sistemo, kaj kelkaj el la sekurecaj servoj ne povis interveni — nek por aŭ kontraŭ ni — en la evento de puĉo. Tio ŝuldiĝas al ilia malproksima loko, disigita deplojo, aŭ ĉar ilia trejnado kaj ekipaĵo estis neadekvataj, malraciaj, aŭ trospecialigitaj. Tiam ni infiltris la relative malgrandan parton de la aparato, kiu ja havis intervenan kapablon, tiel ke multe de ĝi estis teknike neŭtraligita kaj iuj el ĝi tute subfosita. Ĉi tio certigos al ni la neŭtralecon de granda parto de la defendoj de la ŝtato kaj la aktivan kunlaboron de kelkaj el ĝiaj partoj.

La enfiltriĝo de la armeo kaj polico donis al ni instrumenton: la unuoj, kiujn ni enkorpigis kaj kiuj formas la fortojn de la puĉo.

Aldone, ni prepariĝis por la utiligo de ĉi tiu instrumento elektante la celojn, sur kiuj ĝi estos uzata: ni identigis la fizikajn celojn, kiujn oni devas kapti kaj tiujn, kiuj devos esti sabotataj aŭ alie malpermesitaj, kaj ni elektis la ĉefajn personecojn inter la ebla opozicio, kaj en kaj ekster la registaro, kaj prepariĝis por ilia aresto.

Sed unu grava tasko ne estis kovrita en la planfazo: la deviga izolado de la "malmolaj" obeemaj fortoj. Espereble, la forto de tiuj fortoj, kiujn ni ne povis infiltriti (supozante, ke ili havas intervenkapablon) ne estos tre granda. Sed eĉ se ili estas malfortaj en absolutaj terminoj, ni ne kuraĝas ignori ilin. Fari tion estus nuligi ĉiujn rimedojn, kiujn ni faris por izoli la ĉefurbon—kaj nin—

de la interveno de malamikaj fortoj. La ekstrema malstabileco de la ekvilibro de fortoj dum la aktiva fazo de la puĉo signifas, ke tio, kio en aliaj cirkonstancoj estus nur negrava minaco, tiam povus havi katastrofajn sekvojn. Se la "malmolaj" obeemaj fortoj estas grandaj rilate al la niaj, ni ja devos deturni konsiderindan kvanton de niaj fortoj al ilia izolado.

Kvankam ni ne povis penetri ĉi tiujn "malmolajn" obeemajn fortojn, du aferoj verŝajne estos atingitaj: (1) ilia nombro, kvalito kaj loko estos konataj al ni, kaj (2) niaj ĝeneralaj mezuroj de neŭtraligo estos reduktis ilian ĝeneralan efikecon. Ilia batalkapablo ne estos eroziita, sed, kiel [Tabelo 5.1](#) ilustras, ilia interveno kontraŭ ni estos prokrastita kaj interrompita.

Tabelo 5.1. La mekaniko de interveno de la obeemaj fortoj

Fazo	Efekte de niaj ĝeneralaj mezuroj
1. Polico-/sekureca agentejo-personaro levas komencan alarmon kaj serĉas kontaktisian ĉefkomandojon.	Telefoncentraloj estis konfiskitaj, kaj poŝtelefonaj relajoj estas malŝaltitaj. Ili devas do sendi vortan mesaĝon.
2. Polico-/sekureca agentejo HQ kontrolas la raportojn kaj realigas la seriozeco de la minaco. Ĉefkomandejo provas komuniki kun politika gvidado.	Kiel supre por komunikadoj. Iuj mesaĝoj ne alvenas, ĉar fokusaj trafikpunktoj estas iom post iom okupitaj.
3. Politika gvidado postulas armeon kaj polican intervenon.	Kiel supre por komunikadoj. Kelkaj unuoj mankantaj el ilia kazerno; aliaj rifuzas moviĝi; aliaj ne povas moviĝi pro teknika neŭtraligo.
4. Politikaj gvidantoj komencas kompreni la amplekson de nia enfiltriĝo de la armetrupoj kaj polico. Lojalaj trupoj respondas.	Kiel supre por komunikadoj. Nur armeaj radioligoj povas esti uzataj por komuniki kun obeemaj fortoj.
5. Nefiltritaj fortoj kunvenas kaj prepariĝas por interveno. Ili Multaj politikaj gvidantoj ne plu disponeblaj; klopodi atingi politikan gvidadon por konfirmo de siaj ordonoj. Iuj estas arestitaj kaj kelkaj estas en Iuj difektas al ni, aliaj elektas neŭtralecon, sed iuj restas kaŝitaj sub la kontrolo de la registaro.	
6. Lojalaj fortoj moviĝas al la ĉefurbo aŭ, se jam ene la areo, translokiĝu al la urbocentro.	Flughavenoj fermitaj kaj alteriĝistrioj malpermesite. Fervojoj interrompis kaj trajnoj haltis. Urbaj enirpunktoj kontrolitaj de niaj vojbaroj.
Lojalaj fortoj en kapitalurba areo tiam estas izolitaj per rektaj rimedoj.	

Nia celo ne estas milite detruiri la obeemajn fortojn (ni povas administre trakti iliajn kadrojn post la puĉo) sed nur senmovigi ilin dum kelkaj decidaj horoj. La taktikoj kiuj estos uzataj devas esti

ekskluzive defensiva: ringo de blokaj pozicioj ĉirkaŭ ĉiu koncentriĝo de obeemaj fortoj aŭ, se tio ne eblas, simila ringo ĉirkaŭ la ĉefurbo. Tiel, kvankam ni estos sur la strategia ofensivo (en la senco ke ni estas kiuj volas ŝanĝi la situacion ĝenerale), ni ankaŭ estos sur la taktika defensivo, kaj tio donos al ni gravajn teknikajn kaj psikologiajn avantaĝojn. Uzante defenditajn vojbarojn por izoli la obeemajn fortojn, ni metos sur ilin la devon komenci ajnan bataladon: niaj fortoj kontentiĝos atendi, kaj estos la lojalaj fortoj kiuj provos trapasi. Se kolono de obeemaj fortoj alvenos ĉe la vojbaro, iliaj gvidantoj estos alfrontitaj de kontraŭaj nombroj portantaj la saman uniformon kaj apartenantaj al la sama armetrupo, eble eĉ al la sama regimento. Ambaŭ flankoj deklaras, ke ili "obeas ordonojn", sed interese, la "ordonoj" de la gvidantoj de niaj fortoj verŝajne aperos pli legitimaj ol tiuj de la gvidantoj de la obeemaj trupoj. Pro niaj arestoj kaj nia malpermeso de la fizikaj instalaĵoj, la "legitimaj" ordonoj verŝajne estos preninta nekutiman formon: la fonto de la ordonoj al la obeemaj trupoj verŝajne estos iu alia ol la taŭga superulo en la hierarkio; la metodo uzata por transdoni ilin verŝajne estos nekutima kriz-okazo; kaj la faktaj ordonoj verŝajne estos nedistingeblaj en formo de tiuj kiuj eble estis eldonitaj fare de la planistoj de puĉo.

Tiel, la oficiroj de la obeemaj fortoj eble ricevis ordonojn deklarante: "Moviĝu en la urbocentron, tenu la Parlamentan konstruaĵon kaj la radiostacion." La gvidantaro eble aldonis, ke ili agas kontraŭ la fortoj de puĉo, sed, eĉ tiel, tiaj ordonoj havus "ribelajn" subtonojn. Kiam armeaj oficiroj trovas sin farantaj nekutimajn aferojn, ilia

natura reago estas provi konigi ilin en konatajn ŝablonojn; la plej konata ŝablono el ĉiuj estos alveni al la konkludo, ke la "politikistoj estas kulpaj pri ankoraŭ plia 'malŝparo'." La plej verŝajna agmaniero estos peti klarigon de iliaj superaj oficiroj. Estas esperinde, ke ĉi tiuj oficiroj estos decidintaj resti neŭtralaj aŭ alie estis

arestita; en ambaŭ kazoj, la "klarigo" neniam alvenos.

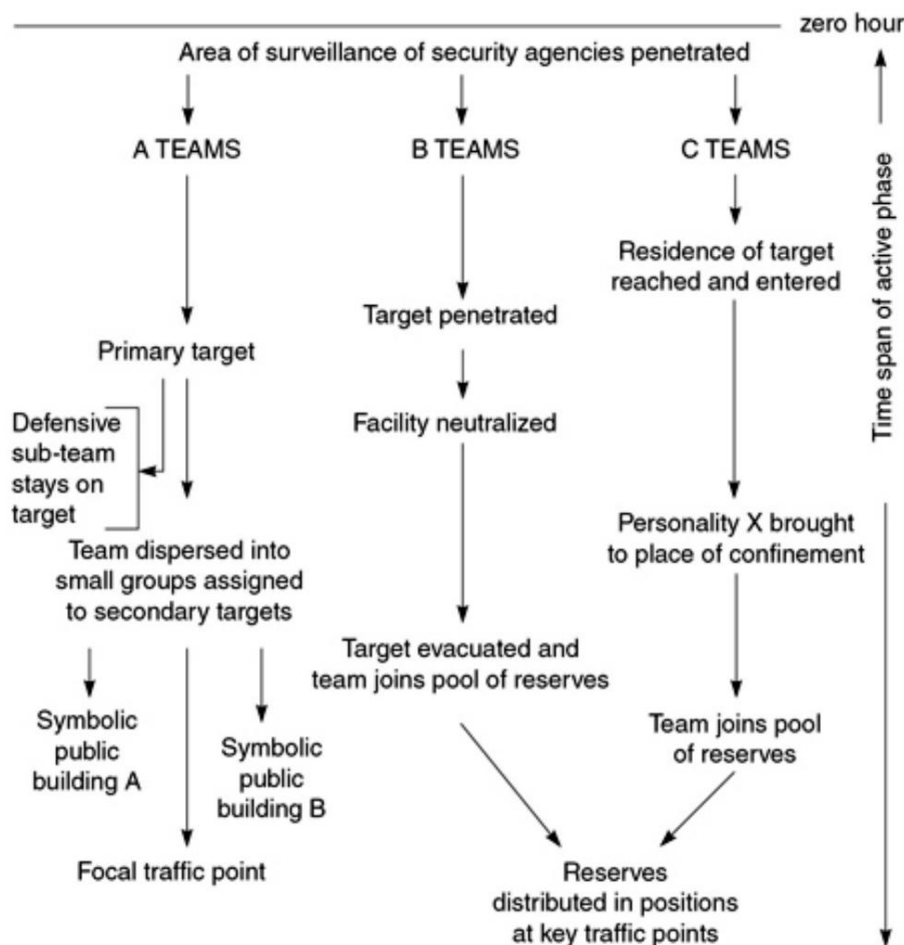
Se, aliflanke, la obeemaj unuoj decidas trudi la vojbaron, ni profitos el la taktikaj avantaĝoj de la defensivo. Tiuj inkludas la ŝancon elekti la lokon (naturaj obstrukcoj kiel pontoj kaj tuneloj) kaj la ŝancon de deplojado kaj kamuflado de armiloj kaj viroj. Por fari la plej plenan uzon de kaj la psikologiaj kaj la taktikaj avantaĝoj, la blokadpozicio devus havi duoblan strukturon: (plejparte simbola) unua linio kunmetita de iu taŭga fizika obstaklo, kiel transparkumitaj pezaj veturiloj, kun kelkaj viroj portantaj "ordonojn" malpermesi ĉian trairejon; preter tio, ekzistas dua (aranea) linio, multe pli forta cifere, kun armiloj kaj viroj deplojitaj por forpuŝi eventualan atakon (la operacia detalo implikita estas diskutita en Apendico B). La ideo estas ne embuski la lojalulojn por kaŝi maksimuman damaĝon - male, la defendantoj de la blokada pozicio devus informi la alvenantajn obeemajn fortojn ke ekzistas tia dua linio de defendo por malinstigi ilin. Ĉar la forto de kamuflita forto estas malfacile taksebla, ĝi povas funkcii kiel malkuraĝigo eĉ se ĝi estas nombre malforta kompare kun la opozicio.

La situacio ĉe ĉiu bloka pozicio postulos delikatan uzadon, kaj estos necese, ke la soldatoj de nia flanko komprenu, ke ilia ĉefa funkcio estas eviti batalon prefere ol sukcese okupiĝi pri ĝi.

Konkrete, ilia misio estos prokrasta operacio prefere ol decida, kaj tio havos precizajn implicojn rilate la armilojn kaj taktikojn uzotajn.

Tempigo, Sekvenco kaj Sekureco

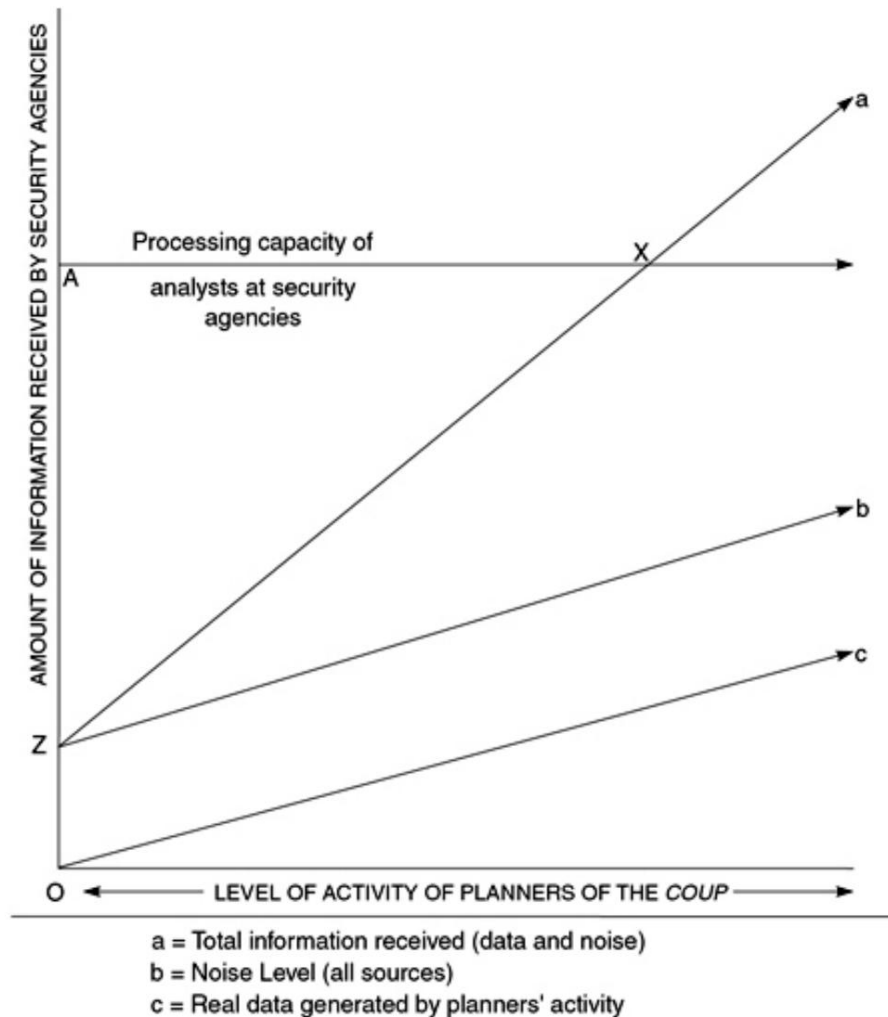
Ideale, la tempo de la puĉo estos tute fleksebla por ke ni povu utiligi ajnajn favorajn cirkonstancojn kiuj povas aperi—la provizora foresto de la gvidantaro el la ĉefurbo, ekzemple, aŭ la eksplodo de iuj hazardaj civilaj malordoj (vidu Figuro) . 5.1). Ĉi tiu fleksebleco, kiu estus tre dezirinda, nur malofte eblas, tamen, ĉar la enfiltriĝo de la armeo kaj polico estos dinamike malstabila procezo: la rondo de tiuj, kiuj decidis aliĝi al ni, kreskos kaj daŭre kreskos kiel bando-efiko. Estas generita; sed se la puĉo ne realiĝos, eventuale okazos movado al neŭtraleco aŭ eĉ opozicio. Dume, ankaŭ pliigi la danĝero de denunco, kiam pli kaj pli da homoj konsciiĝos, ke oni planas puĉon, aŭ, ĉiukaze, ke "io okazas". La tempo de la puĉo estos do diktata de la progreso de nia enfiltriĝo de la armetrupoj kaj polico; tuj kiam kontentiga grado de penetrado estas atingita, la puĉo devas esti efektivigita. Tio implicas, ke ne eblas indiki daton multe antaŭ la puĉo, kiu povas esti komunikita al la diversaj teamoj. Ĉi tio estas same bone ĉar ĝi signifas, ke la dato ne povas esti likita al la sekurecaj agentejoj. Efektive, estas sufiĉe verŝajne, ke iuj informoj pri ni estos atinginta la sekurecaj agentejoj, sed ĉi tio ne devus influi la rezulton. Dum la preparoj por la puĉo iras, pli kaj pli da veraj informoj pri niaj agoj ("signaloj") estos en cirkulado, sed ĝi ankaŭ estos ĉiam pli malklarigita de "bruo".

Figuro 5.1. Funkcia sekvenco kaj tempigo.

Ĉiu movo, kiun ni faros, generos informojn, kiuj eventuale povus atingi la sekurecajn agentejojn, sed la sekvoj kaj misinterpretoj de niaj agoj generos egalan aŭ pli grandan kvanton da "bruo". Ĉi tio igos ĝin ĉiam pli malfacila por la analizistoj de la sekurecaj agentejoj identigi la naturon de la minaco ĉar ilia kapablo por prilabori informojn ne estas senlima. Ĉi tiu procezo estas ilustrita per [Figuro 5.2](#), en kiu O-Z estas la normala nivelo de "bruo" ricevita ĉiam, O-A estas la pretigkapacito de la analizistoj ĉe la sekurecagentejoj, kaj X estas la punkto preter kiu la fluo de datumoj superas pretigkapablon tiel ke ĉiu ero de realaj datumoj ricevas malpliĝantan kvanton de atento.

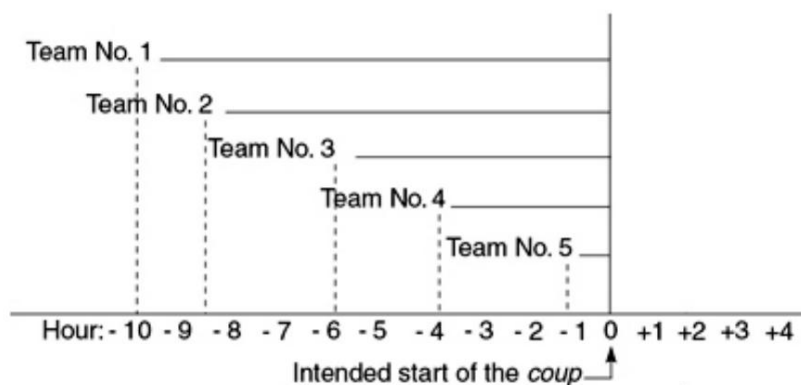
Figuro 5.2. Inteligenteco "bruo" kaj analizo; areo de gvatado de sekurecaj agentejoj penetris.

Eĉ se la sekurecaj agentejoj povus izoli la realajn datumojn de la "bruo", ili kutime ne tuj agos. Ilia profesia instinkto estos provi malkovri ĉiujn konsekvencojn de la intrigo por povi aresti ĉiujn ĝajn partoprenantojn. Kaj oni povas esperi, ke la puĉo estos efektivigita dum la sekurecaj agentejoj ankoraŭ okupiĝas pri siaj esploroj. Sed iliaj homoj konscios pri ĉi tiu tempproblemo kaj, tial, sufiĉe verŝajne respondos al ebla minaco irante antaŭ en por aresti tiujn de la planistoj de la puĉo, kiujn ili identigis. Ĉi tiu nervozeco prezentas specialan problemon antaŭ la puĉo: niaj finaj preparoj verŝajne generos akran kreskon de la tuta fluo de "signaloj" ricevataj de la

sekurecaj agentejoj. Eĉ sen apartigi ilin de "bruo", la nura pliiĝo en la tuta fluo de informoj povus esti interpretita kiel danĝersignalo (kiel ĝ certe estus de kompetentaj analizistoj) kaj ĉi tio povus ekigi la arestojn.

En la praktiko, malofte eblos atingi totalan sekurecon ene de ĉiuj fortoj de la puĉo, kaj ni devus supozi kiel laborhipotezo, ke ili fakte estis infiltritaj de la sekureca agentejo. Ĉi tio kondukas al la ĝeneralaj defendaj proceduroj diskutitaj en [Ĉapitro 3](#), sed ĝ ankaŭ havos precizajn funkciajn implicojn:

- (a) Oni diros al ĉiu teamo tre anticipe kian ekipaĵon kaj taktikojn estos postulataj por kapti ĝan apartan celon, sed ne la precizan nomon de la celo.
- (b) Ĉiu teamo nur estos dirita sian elektitan celon kiam ĝ fakte ricevas la signalon por daŭrigi sian forkapton.
- (c) Ĉiu teamo estos atentigita individue, kun nur tiom antaŭaverto ĉar ĝ postulas prepariĝon por sia speciala tasko, anstataŭ ĝenerala ir-signalilo por ĉiuj teamoj.

Figuro 5.3. Antaŭtempo postolata de teamoj por atingi siajn celojn je nula horo.

Ĉar la teamoj havos malsamajn deirpunktojn kaj malsamajn celojn por iri, la uzo de iu ajn ĝenerala signalo aŭ donus nesufiĉan.

averto al iuj teamoj aŭ nenecese longa al aliaj. Ju pli longa estas la tempo inter la anonco, ke la puĉo estas "ŝaltita" kaj ĝa efektiva ekzekuto, des pli granda estas la verŝajneco, ke informoj atingos la sekurecajn agentejojn ĝustatempe por malhelpi la sukcesan ekzekuton de la puĉo ĉar ĉi tiu estos la momento en kiu iliaj agentoj en niaj vicoj povus sendi avertojn.

La problemo de averta tempo kaj plumbotempo estas ilustrita en [Figuro 5.3](#). Se ni donas al ĉiuj niaj teamoj dekhoran avertan periodon sendante ĝeneralan vokon je la horo -10, tiam teamo n-ro 1 preskaŭ atingos sian celon ĝustatempe, sed ĉiuj aliaj teamoj estos ricevinta "troan averton"; alivorte, informoj estos disdonitaj antaŭ ol ĝ estis esenca fari tion. Se ni donu al ĉiuj teamoj du-horan avertan periodon, tiam "troa averto" estos nulo sed teamo n-ro 5 atingos sian celon plurajn horojn antaŭ teamo n-ro 1 kaj tiuj, kiuj defendas ĝin, verŝajne estos en plena alarmo. La solvo ŝajnas esti simpla: faru avertan tempon egala al plumbotempo, por ke ĉiu teamo estu atentata ĝustatempe por permesi al ĝ atingi sian celon je la nula horo.

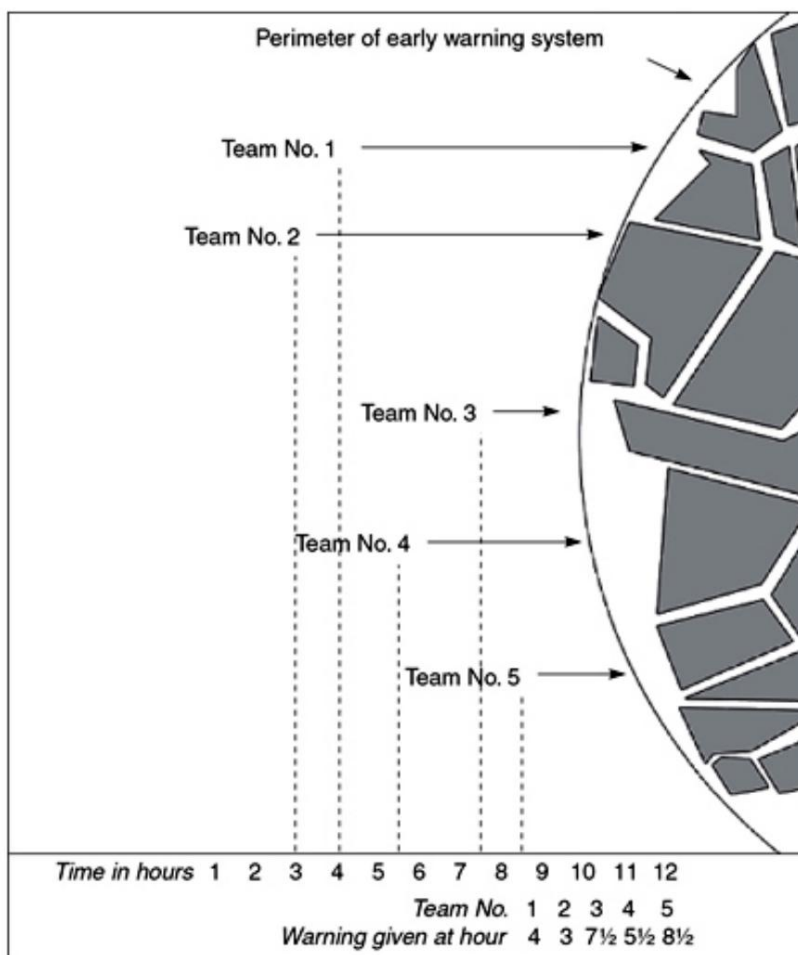
Fakte, la problemo estas pli kompleksa. Ne temas pri samtempa alveno al la celo, sed prefere pri samtempa enpenetro de la frua averta sistemo konservita de la sekurecaj agentejoj de la ŝtato.

Se, ekzemple, teamo n-ro 2 devas trairi la tutan ĉefurbon por atingi sian celon, la sekureca agentejo verŝajne estos atentigita tuj kiam ĝ eniros la urbon je, ekzemple, horo -2. Tiel, kiam teamo n-ro 4 atingis sian celon, la opozicio havintus du horojn por prepari sian defendon. Ni eble havas tre malmulte da informoj pri la funkciado de la sekureca aparato, sed ni povas funkcii laŭ la supozo, ke teamo (se ĝ estas granda kaj/aŭ ekipita per kiraso) estos rimarkita kaj raportita tuj kiam ĝ eniros la ĉefurbon.

Ni devas do certigi: (a) la protekton de nia sekureca pozicio kontraŭ interna minaco, kiu estas atingita per minimumigo de "troa averta tempo",

kaj (b) la protekto de nia sekureca pozicio kontraŭ ekstera observado, kiu estas atingita per samtempa penetrado de la ĉefurbo de la areo.

Ambaŭ celoj estas atingitaj sendante la teamojn en agadon samtempe egalrilatante al iliaj "gvidtempoj" al la ĉefurba limo (aŭ alia aplikebla perimetro). Ĉi tio estas ilustrita en [Figuro 5.4.](#)

Figuro 5.4. Samtempa penetrado de la defenda avertosistemo kaj teama averta tempo.

En Agon

La efektiva ekzekuto de la puĉo postulos multajn malsamajn kvalitojn: lerta diplomatia diplomatio ĉe bloka pozicio alfrontita de obeemaj fortoj; tuja administrado de personaro ĉe radio kaj televidstacioj por persvadi sian teknikan personaron kunlabori kun ni; kaj konsiderindaj taktikaj kapabloj en la kazo de celoj kiuj estas peze defenditaj. Niaj rimedoj verŝajne estos tro limigitaj por formi plene specialigitajn teamojn el la aro de tiuj unuoj kaj individuoj, kiujn ni enkorpigis, sed ni tamen devus egali larĝajn kategoriojn de celoj kun taŭgaj teamoj. Ni povas distingi inter tri tiaj kategorioj da celoj kaj iliaj respondaj teamoj:

A-Celoj

Tiuj estas la pli tre protektitaj instalaĵoj kun armitaj gardistoj kaj strikta alir-enirpermesila kontrolo, kiel ekzemple la reĝa aŭ prezidenta palaco, la centra policejo, kaj la armea ĉefkomandejo. En krizaj tempoj, kompreneble, tiaj instalaĵoj povas esti provizitaj per plenrajtaj armeaj defendoj, kaj, en multaj landoj, la krizo estas konstanta. Parte por minimumigi sangoverŝadon, kiu povus havi malstabiligan efikon al la situacio, kaj parte por redukti la totalan laborforton necesan, ĉi tiuj celoj devos esti kaptitaj de sofistikaĵoj uzantaj diversajn miksaĵojn de enfiltriĝo, distraĵoj kaj atakoj.

Kvankam kutime estos necese prepariĝi por sufiĉe ampleksa armea operacio (kaj ankaŭ kompleksa, krom se ni havas grandan nombran superecon en la areo de la celo), tio ne devos rezultigi multe da reala batalo: kiam tiuj kiuj gardas la koncerna celo estas alfrontataj de niaj ampleksaj preparoj, ili verŝajne ne multe seriozan reziston. La fakto, ke niaj ĝeneralaj rimedoj de neŭtraligo interrompis aŭ malhelpis iliajn kontaktojn kun la gvidantaro, la fakto ke la klaraj patriotaj aferoj de internacia militado mankos en interna konflikto, kaj la fakto ke ni klopodos por permesi al ili cedu gracie per simple forlasado aŭ forlasado de siaj armiloj, ĉiuj militoj kontraŭ longedaŭra defendo.

Se ni estas sufiĉe bonŝancaj por esti korpigita tre granda nombro da trupoj, kaj precipe se ili estas ekipitaj per impresaj armiloj kiel kirasaj veturiloj, estos ankoraŭ malpli verŝajne, ke efektiva batalo okazos. Ĉi tiuj celoj tamen nerekte prezentos al ni tre gravan problemon, kvankam ĝi estas politika prefere ol milita: la formado de la grandaj teamoj postulataj de tiuj celoj levos la delikatan aferon de la puĉo-en-la-puĉo-danĝero. Dum la aktiva fazo de la puĉo, la

situacio estos konfuzita kaj ekstreme malstabila; dum la aliaj teamoj estos tro malgrandaj por tenti siajn gvidantojn provi uzurpi nian kontrolon, la operaciaj gvidantoj de la A-teamoj povas bone venkiĝi al tento. La viro, kiu gvidas la tankojn, kiuj ĵus kaptis la prezidentan palacon, povas facile persvadi sin, ke li ankaŭ povas kapti la potencon memstare, kaj se la A-teamo estas sufiĉe potenca, li povas fari ĝuste tion. Nia kontento, ke ni sukcese plenumis puĉon, estus nesufiĉa rekompenco por ĉiuj niaj klopodoj, se ni ankaŭ ne konservas la potencon poste. Necesos do adopti rimedojn por malhelpi, ke la gvidantoj de tiuj grandaj teamoj defiu nian pozicion: tion oni foje povas fari per formado de la A-teamoj el multaj malgrandaj subunuoj sub la ĝenerala komando de interna membro de nia propra grupo. . Kie tio ne eblas, la A-teamoj devos esti disigitaj en pli malgrandajn grupojn asignitajn al malĉefaj celoj tuj kiam ili plenumis sian ĉefan mision. Tiel, la ebla minaco prezentita de la A-teamoj estos deturnita aplikante la energiojn de iliaj gvidantoj al aliaj taskoj. La operaciaj komandantoj de la A-teamoj verŝajne bezonos certan tempon por reĝustigi al tio, ke ili ne plu estas izolitaj individuoj, kiuj okupiĝas pri danĝera klopodo kaj ekpensi en pli ambiciaj terminoj. Aferoj devus esti aranĝitaj tiel, ke ili estas senigitaj de siaj grandaj kaj unuigitaj teamoj antaŭ ol la transiro estas farita en siaj mensoj.

B-Celoj

Ĉi tiuj estas la teknikaj instalaĵoj, kiuj kutime ne estos forte garditaj, kaj kiujn ni ĉiukaze volas ne ŝtrali prefere ol kapti, inter ili ajna centra telekomunika instalaĵo, kaj radio/televizstacioj. Ĉiu el tiuj celoj estos asignita al malgranda teamo kies personaro inkluzivos teknikistojn kies ĉeesto devus helpi minimumigi la kvanton de fizika damaĝo rezultiĝanta el sabotado. Se estas eble malpermesi ĉi tiujn celojn per negrava kaj ekstera sabotado, la B-teamo povas konsisti el nur unu aŭ du teknike kompetentaj funkciigistoj. Eĉ se la efektiva konstruaĵo devas esti enirita por mallonga tempo, la B-teamo ankoraŭ estos malgranda; en ĉi tiu kazo, tamen, ĝi devus esti malkaŝita kaj konsisti el uniformitaj soldatoj aŭ polico.

C-Celoj

Ĉi tiuj estas la individuoj, kiujn ni volas teni izole dum la daŭro de la puĉo. En la kazo de la ĉefa(j) gvidanto(j) de la registaro, la arestoj estos inkluditaj en la forkapto de la prezidenta palaco kaj similaj A-celoj; la aliaj C-celoj ne prezentu problemon pri penetro, sed ili prezentos problemon pri evitado. Radiostacio aŭ reĝa palaco povas esti tre malfacilaj celoj por kapti, sed almenaŭ ili ne povas eskapi aŭ kaŝi sian identecon. La personecoj, kiujn ni deziras aresti, provos fari ambaŭ. Tial estos esence dediĉi niajn fruajn atencojn al ĉi tiuj celoj por certigi, ke ili estas kaptitaj antaŭ ol ili povas eviti niajn teamojn. Ĉi tio kutime implicos, ke la C-teamoj ekfunkcios marŝe pli frue ol la aliaj teamoj, kaj ili povas fari tion sen malobei la regulon de samtempa penetrado de la "fruaverta sistemo" ĉar ili estu sufiĉe malgrandaj kaj disigitaj por agi kaŝe.

Ĉar tiuj celoj estas homaj, ili estos esence pli problemaj ol iuj el niaj aliaj celoj; la koncernaj individuoj, krom eskapi aŭ kaŝi sian identecon, povus ankaŭ provi subfosi la sama teamoj senditaj por aresti ilin. En la kazo de aparte karisma figuroj, niaj teamoj devos esti formitaj el speciale elektita personaro; en kelkaj kazoj, eble eĉ necesos inkluzivi internan membron de nia grupo. Ĉi tiuj C-teamoj estos malgrandaj, ĉar ilia tasko estos afero eniri privatan loĝon kaj superforti unu aŭ du gardistojn. La preciza grandeco de ĉiu teamo dependos de la ĝenerala ekvilibro de rimedoj kaj postuloj sub kiuj ni funkcias, sed malofte superos dekduon da viroj aŭ tiel.

Post kiam la individuoj, kiuj formas ĉi tiun grupon de celoj, estos arestitaj, ni devos certigi, ke ili estas konservitaj sub sekura formo de kontrolo. Nia celo arestante ilin estas malhelpi ilin uzi ilian komandon

aŭ toritato kaj/aŭ persona karismo kontraŭ ni, kaj tio povas esti atingita nur se ni povas izoli ilin de ilia publiko dum la tuta daŭro de la puĉo.

Tiaj individuoj ofte estas la nuraj viktimoj de alie sensangaj puĉoj ĉar estas ofte pli facile elimini ilin prefere ol konservi ilin kiel kaptitoj; se ni konservas ilin, la ad hoc uzata malliberejo devas esti kaj sekreta kaj interne sekura. La liberigo de populara publika figuro povus esti potenca fokuso de kontraŭpuĉaj agoj fare de la opozicio, do sekreteco estos pli fidinda defendo ol iu ajn fizika baro.

Dum la teamoj estas survoje al siaj respektivaj celoj, niaj aliaj aliancanoj ankaŭ agos: la individuoj, en kiuj ni subfosis.

diversaj partoj de la armetrupoj kaj burokratio plenumos siajn limigitajn misiojn de teknika neŭtraligo. Kaj la grupoj asignitaj al la blokaj pozicioj moviĝos por preni siajn planitajn lokojn destinitajn por izoli la obeemajn fortojn. En la kazo de tiuj disigitaj individuoj, kies kontribuo estos ege grava kvankam preskaŭ tute nevidebla, estos signala problemo: ĉar ili estas disigitaj tra la sentemaj partoj de la ŝtata aparato, estos malfacile atingi ilin individue. Krome, ili povas inkluzivi informantojn de la sekurecaj agentejoj ĉar, male al la personaro de la diversaj teamoj kaj blokadfortoj, ili estis rekrutitaj kiel izolitaj individuoj - tial la reciproka gvatado ekzercita en nia nomo en la teamoj ne funkcios. Estus danĝere doni al ili antaŭan averton pri la puĉo, kaj ilia signalo por ekago devos esti nia unua elsendo en la radio/televizstacio, krom en apartaj kazoj, kie la neŭtraligota instalaĵo postulas fruan atenton.

Nia operacia kontrolo super la diversaj grupoj kunlaborantaj kun ni celos atingi du celojn: (a) kiel ĉiam, maksimuman rapidecon en la plenumado de iliaj taskoj, kaj (b) la uzon de la absoluta minimumo de forto.

Ĉi tio estos grava ne nur pro la psikologia kaj politika

faktoroj antaŭ e menciitaj, sed ankaŭ pro pli rekta, teknika kialo: la ekstera unuformeco inter la du flankoj de la konflikto. Niaj teamoj kompreneble estos ŝtatanoj de la lando, en kiu okazas la puĉo, kaj la plej multaj el ili estos soldatoj kaj policanoj portantaj la samajn uniformojn kiel tiuj de la opozicio. Ĉi tiu unuformeco donos al ni iom da protekto ĉar la obeemaj fortoj ne facile scios, kiu estas lojala kaj kiu ne. Kutime estus eraro antaŭ juĝi ĉi tiun protektan kovrilon adoptante distingajn brakbendojn aŭ aliajn konvenciajn etiketojn, ĉar ni bezonos la tutan protekton, kiun ni povas akiri. Tiel, ĉar la teamoj moviĝas ĉirkaŭ la ĉefurbo (verŝajne nokte), ili verŝajne ne estos pafitaj sur, krom se ili malfermas fajron unue; fari tion tamen estus faciligi la laboron de la opozicio ĉar tio estos ilia sola maniero distingi inter siaj propraj fortoj kaj ni mem. Kaj ĉar niaj teamoj ĉiam estis konservitaj apartaj, komence por malhelpi la penetron de la sekurecaj agentejoj kaj nun por protekti nian propran pozicion ene de la fortoj de la puĉo, estos danĝero de konflikto inter niaj propraj teamoj. La konfuzo, kiun ni generas en la mensoj de la opozicio, povus do postuli prezon en konfuzo ene de niaj propraj rangoj; tio povas havi gravajn sekvojn krom se niaj fortoj respektas la regulon de minimuma kaj pure defenda forto-uzo.

La Tujaj Post-Puĉa Situacio

Post kiam niaj celoj estas kaptitaj, la obeemaj fortoj estas izolitaj, kaj la resto de la burokratio kaj armitaj fortoj estas neŭtraligitaj, la aktiva (kaj pli mekanika) fazo de la puĉo estos finita. Sed ĉio ankoraŭ estos en la ekvilibro: la malnova reĝimo estos senigita de sia kontrolo super la kritikaj partoj de la mekanismo de la ŝtato, sed ni mem ankoraŭ ne regos ĝin, krom en pure fizika senco kaj tiam nur en la areo de la ĉefurbo. Se ni povas konservi nian kontrolon super tio, kion ni kaptis, tiuj politikaj fortoj kies ĉefa postulo estas la konservado de leĝo kaj ordo verŝajne donos al nian fidelecon. Nia celo, do, estas frostigi la situacion por ke ĉi tiu procezo povu okazi. Ĝuste la efektiva ekzekuto de la puĉo, nia celo estis malstabiligi la situacion; poste, tamen, ĉiuj niaj klopodoj estu direktitaj al stabiligi, aŭ pli ĝuste restabiligi ĝin.

Ni faros tion sur tri malsamaj niveloj: (a) inter niaj propraj fortoj, kie nia celo estas malhelpi niajn armeajn aŭ policajn aliancanojn uzurpi nian gvidadon; (b) ene de la ŝtata burokratio, kies fidelecon kaj kunlaboron ni deziras certigi; kaj (c) kun la granda publiko, kies akcepton ni volas akiri. En ĉiu kazo, ni uzos nian levilforton ene de unu nivelo por kontroli la sekvan, sed ĉiu nivelo ankaŭ postulos apartajn kaj apartajn mezurojn.

Stabiligi Niajn Proprajn Fortojn

Dum la plana etapo, niaj rekrutoj en la armetrupoj plene konscios pri tio, ke la sukceso de la puĉo—kaj ilia propra sekureco— dependas de la laboro de kunordigo, kiun ni plenumas. Tuj post la puĉo, tamen, la sola manifestiĝo de ĉiuj niaj klopodoj estos la rekta forto, kiun ili mem regas. En ĉi tiuj cirkonstancoj, ili povas esti tentataj provi propran puĉon, kaj ili povus fari tion establante kontakton kun la aliaj militestroj, kiujn ni rekrutis, por certigi ilian interkonsenton al nia ekskludo de la gvidado. Krom la disvastigaj kontraŭ rimedoj pridiskutitaj antaŭe, nia sola efika defendo estos konservi plenan kontrolon de ĉiuj horizontalaj komunikadoj, aŭ, alivorte, resti la sola kontakto inter ĉiu militestro, kiun ni varbis, kaj liaj kolegoj. Tio foje povas esti farita teknike, tenante sub nia kontrolo la efektivajn komunikajn ekipaĵojn ligantajn la diversajn unuojn, sed tio efikus nur en nekutime vastaj ĉefurboj kaj ĉiukaze rompiĝus post relative mallonga tempodaŭro.

Tipe, ni bezonos iom pli subtilajn politikajn kaj psikologiajn metodojn por konservi la diversajn militestrojn, kiujn ni varbis, bone apartigitaj unu de la alia. Tio povas impliki promesojn de akcelita promocio al elektitaj pli junaj oficiroj kiuj ne povus alie atendi tre rapidan akcelon, eĉ ene de la limigita kunteksto de tiuj kiuj partoprenis la puĉon. Ankaŭ estos utile memorigi niajn armeajn kaj policajn aliancinojn, ke iliaj kolegoj ekster la komploto eble provos delokigi ilin en bloko krom se ili—kaj ni— formas striktan kaj reciproke subtenantan grupon. Ĝenerale, ni devus certigi, ke ĉiuj tiuj, kiuj povus prezenti internan minacon, estu okupataj pri taskoj kiuj, ĉu esencaj aŭ ne, almenaŭ sorbos iliajn energiojn, kaj ke ekzistas

dividaj faktoroj funkciantaj inter ili. Tuj kiam ni komencos ricevi la fidelecon de armeaj kaj burokrataj gvidantoj, kiuj antaŭe estis ekster la komploto, nia levilforto kun niaj armeaj kaj policaj rekrutoj tre multe pliiĝos. La problemo reteni kontrolon kontraŭ tiaj internaj minacoj estos do plejparte mallongdaŭra.

Tuj kiam nia pozicio estos establita, nia plej bona politiko povas esti forigi niajn danĝerajn aliancantojn uzante ĉiujn kutimajn metodojn disponeblajn por la celo: diplomacia poŝto eksterlande, nominalaj kaj/aŭ malproksimaj komandpozicioj, kaj promocioj al malpli esencaj partoj de la ŝtata aparato. Ĉar estas eble, ke embria puĉo ene de nia-puĉo ekzistis en niaj fortoj ekde la komenco mem, la ĝeneralaj sekurecaj mezuroj, kiujn ni desegnis por protekti nin kontraŭ la enpenetro de la sekurecaj agentejoj ankaŭ servos al utila suplementa funkcio: ili faros malhelpi la flankan disvastiĝon de la konspiro. Se niaj internaj sekurecaj proceduroj estas sufiĉe bonaj por malhelpi ĉian kontakton inter la apartaj ĉeloj, por ke ĉia enfiltriĝo de la sekurecaj agentejoj estu enhavita, ili ankaŭ malhelpos la kunordigon de ĉi tiu interna kontraŭstaro.

Oni kalkulis, ke en defenda milita situacio, eĉ se nur 20 procentoj de la trupoj de unuo estas aktive lojalaj, la koncernaj trupoj devus funkcii sukcese kaj plenumi sian atribuitan funkcion. Kaj kvankam, entute, niaj fortoj funkcios ofensive kontraŭ la neinfiltritaj fortoj de la ŝtato, ilia perspektivo estos defenda kaj psikologie kaj taktike. Tiel, kvankam estus nekutime havi la kompletan lojalecon de tiuj kiuj (ĉar ili aliĝas al nia puĉo en la unua loko) devas esti iagrade esence mallojalaj, niaj fortoj tamen devus rezulti sukcese.

Stabiligo de la Burokration

Nia sinteno al la dua nivelo, la armitaj fortoj kaj burokratio kiuj ne estis enfiltritaj antaŭ la puĉo, dependos parte de la grado de kontrolo kiun ni havas super niaj propraj "korpigitaj" fortoj. Supozante ke ni havas sufiĉe firman tenon super ili, ni ne devus provi eltiri ajnan fruan engaĝon de la plimulto de soldatoj kaj burokratoj kies unua informo pri nia ekzisto estos la puĉo mem. Ne sciante la amplekson de la konspiro, ilia ĉefa zorgo estos la ebla danĝero por iliaj pozicioj en la hierarkio: se la plej multaj el la oficiroj de la armetropoj aŭ la oficistoj de ministerio aliĝas al la puĉo, tiuj kiuj ne estas apenaŭ verŝajne esti rekompencita poste per rapida promocio. Se la soldatoj kaj burokratoj komprenus, ke la grupo partoprenanta en la puĉo estas, fakte, sufiĉe malgranda, ili ankaŭ konscius la forton de sia propra pozicio: la fakto estas, ke ili estas kolektive nemalhaveblaj por iu ajn registaro, inkluzive de tiu formota. post la puĉo. En la periodo tuj post la puĉo, tamen, ili verŝajne vidos sin kiel izolitaj individuoj, kies karieroj, kaj eĉ vivoj, povus esti en danĝero. Ĉi tiu sento de malsekureco povas ekigi du alternativajn reagojn, ambaŭ ekstremajn: ili aŭ antaŭ enpaŝos por aserti sian lojalecon al la puĉogvidantoj, aŭ alie ili provos nutri aŭ aliĝal opozicio kontraŭ ni.

Ambaŭ reagoj estas nedezirindaj el nia vidpunkto. Asertoj de lojaleco kutime estos senvaloraj ĉar ili estas faritaj de viroj kiuj ĵus forlasis siajn antaŭajn, kaj eble pli legitimajn, majstrojn; opozicio ĉiam estos danĝera kaj foje katastrofa. Nia politiko al la armeaj kaj burokraciaj kadroj estos redukti ĉi tiun senton de malsekureco.

Ni devus starigi rektan komunikadon kun kiel eble plej multaj el la pli altrangaj oficiroj kaj oficistoj por transdoni unu ĉefan ideon en forta kaj konvinka maniero: ke la puĉo ne minacos iliajn poziciojn en la

hierarkio kaj la celoj de la puĉo ne inkluzivas restrukturadon de la ekzistantaj militaj aŭ administraj strukturoj. Ĉi tiu postulo, cetere, havas teknikajn implicojn en la planetapo, kiam la sabotado de la komunikiloj devos esti efektivigita por esti facile reigbla.

La informkampanjo super la amaskomunikiloj atingos ankaŭ ĉi tiun malvastan sed gravan popolan parton, sed estus tre dezirinde havi pli rektajn kaj konfidencajn komunikilojn.

kun ili. La ĝeneralaj politikaj celoj de la puĉo kiel esprimitaj en niaj deklaroj en la radio kaj televido helpas paki nian silentan interkonsenton kun la burokratoj kaj soldatoj, sed ĝa vera enhavo estos la certigo ke iliaj karieroj ne estas minacataj. Intertraktante apartajn armeajn aŭ policistojn, kiuj kontrolas precipe gravajn fortojn aŭ kun gravaj burokratoj, ni povas bone decidi iri pluen, en la senco, ke efektiva interŝanĝo de promesoj de reciproka subteno povas okazi. Ni tamen memoru, ke nia ĉefa forto kuŝas en tio, ke nur ni havas precizan ideon pri la amplekso de nia potenco. Estus malprudente fari interkonsentojn, kiuj montras, ke ni bezonas subtenon urĝe; pli ĝenerale, ajna informo kiu malkaŝas la limojn de niaj kapabloj povus minaci nian pozicion, kiu estas esence bazita sur la fakto ke nia eneca malforteco estas kaŝita. Denove, kiel en la kazo de niaj propraj enkorpigitaĵoj, ni devus klopodi por malhelpi komunikadon inter la kadroj de la armitaj fortoj kaj burokratio ekster nia grupo. Tia komunikado kutime estus nemalhavebla por tiuj, kiuj povas klopodi fari kontraŭ puĉon; la nescio pri la amplekso de la konspiro malkuraĝigos tiajn konsultojn: estas evidente danĝere peti iun partopreni en la opozicio al grupo, kies li mem estas membro. Sed ni ankaŭ devus enmiksiĝi en tiaj konsultoj rekte, uzante nian kontrolon de la transporta kaj komunika infrastrukturo.

De Potenco al Aŭtoritato: Stabiligante la Masojn

La amasoj havas nek la armilojn de la militistaro nek la administrajn instalaĵojn de la burokratio, sed ilia sinteno al la nova registaro establita post la puĉo finfine estos decida. Nia tuja celo estos plenumi la publikan ordon, sed nia longdaŭra celo estas akiri la akcepton de la amasoj, por ke ne plu necesos fizika devigo por certigi la plenumon de niaj ordonoj. En ambaŭ fazoj, ni uzos nian kontrolon super la infrastrukturo kaj la rimedoj de devigo, sed kiam la puĉo retiriĝos en la tempo, politikaj rimedoj fariĝos ĉiam pli gravaj, fizikaj malpli.

Niaj unuaj mezuroj, farotaj tuj post la aktiva fazo de la puĉo, estos destinitaj por frostigi la situacion per trudado de fizika senmoveco. Tuta elirmalpermeso, la interrompo de ĉiuj formoj de publika transporto, la fermo de ĉiuj publikaj konstruaĵoj kaj instalaĵoj, kaj la interrompo de la telekomunikaj servoj malhelpos — aŭ, ĉiukaze, malhelpos — aktivan reziston kontraŭ ni. Organizita rezisto estos tre malfacila ĉar ne estos maniero inspiri kaj kunordigi niajn eblajn kontraŭulojn; neorganizita rezisto flanke de mafio, aliflanke, estos malhelpita ĉar la homoj, kiuj povus formi tian mafion, devus malobservi la elirmalpermeson agante kiel individuoj, kaj ne multaj faros tion sen la protekta ŝirmejo de anonimeco kiu nur homamaso povas havigi.

La efiko de niaj fizikaj mezuroj estos reduktita ekster la ĉefurbo, sed, laŭ la mezuro, ke la ĉefurbo estas la fokuso de la nacia reto de transporto kaj komunikado, kaj fizika movado kaj la fluo de informoj estos malhelpitaj. La fizikaj kontroloj estos pure negativaj kaj defendaj en karaktero, kaj nia dependeco de ili povus esti minimuma ĉar ilia akompana efiko estas plifortigi la gravecon de la armetrupoj, kiujn ni subfosis.

Nia dua kaj multe pli fleksebla instrumento estos nia kontrolo super la amaskomunikiloj; ilia graveco estos aparte granda ĉar la fluo de ĉiuj aliaj informoj, precipe sociaj amaskomunikiloj per la Interreto, estos filtrita aŭ blokita de niaj kontroloj. Krome, la konfuzaj kaj dramaj eventoj de la puĉo signifos, ke la radio-televidaj servoj havos aparte atentan kaj akcepteman publikon. En dissendado per la radio- kaj televidservoj, nia celo ne estas provizi informojn pri la situacio sed prefere influi ĝan evoluon ekspluatante nian monopolon de tiuj amaskomunikiloj—en la kunteksto de filtritaj aŭ blokita sociaj amaskomunikiloj. Ni havos du ĉefajn celojn en la informkampanjo, kiu komenciĝos tuj post la puĉo: (a) malinstigi reziston al ni emfazante la forton de nia pozicio kaj (b) mildigi la timojn, kiuj alie estigus tian reziston.

Nia unua celo estos atingita per transdono de la realeco kaj forto de la puĉo anstataŭ provi ĝin pravigi; ĉi tio estos farita listigante la kontrolojn, kiujn ni trudis, substrekante, ke leĝo kaj ordo estas plene restarigitaj, kaj konstatante, ke ĉiu rezisto ĉesis (vidu [Tabelon 5.2](#)).

Unu el la plej gravaj obstakloj al aktiva rezisto estos la fakto, ke ni fragmentigis la opozicion tiel ke ĉiu individua kontraŭulo devus funkcii izole, fortranĉita de amikoj kaj kunuloj. En ĉi tiuj cirkonstancoj, la novaĵo pri iu ajn rezisto kontraŭ ni agos kiel potenca stimulo al plia rezisto malkonstruante ĉi tiun senton de izolado. Ni devas do klopodi por reteni tiajn novaĵojn. Se ekzistas, fakte, iu rezisto, kaj se ĝaj intenseco kaj loko estas tiaj, ke ĝi malfaciligas kaŝi al apartaj segmentoj de la publiko, ni konfesu ĝan ekziston; sed ni forte emfazu, ke ĝi estas izolita — la produkto de la obstineco de kelkaj misgviditaj aŭ malhonestaj individuoj, kiuj ne estas aligitaj al iu partio aŭ grupo de signifa membreco. La konstanta funkciado de la motivo de izolado, la ripeto

de longaj kaj detalaj listoj de la administraj kaj fizikaj kontroloj kiujn ni trudis, kaj la emfazo sur la fakto ke leĝo kaj ordo estis restarigitaj devus havi la efikon igi reziston ŝajni kaj danĝera kaj senutila.

Tabelo 5.2. La unua komuniko: elekto de stiloj

La romantika/lirika

"Ĉi tio ne estas komuniko, sed konfeso, entrepreno kaj alvoko. Ĝi estas konfeso de la situacio en kiu la Armeo kaj la Popolo estis reduktitaj de manpleno da malbonaj homoj ... Ĝi estas entrepreno por purigi la honton kaj malhonoro suferitan de la Armeo ... Ĝi estas finfine alvoko al armiloj kaj honoro."

Kapitano Mustafa Hamdun, Aleppo Radio, 6:30 AM, la 25-an de februaro 1954

La mesiano

"La burĝaro estas abolita ... nova epoko de egaleco inter ĉiuj civitanoj estas inaŭgurita ... ĉiuj interkonsentoj kun eksterlandoj estos respektataj."

Kolonelo Jean-Bédél Bokassa, Centafrika Respubliko, la 15-an de januaro 1966

La nepreparita

"[Ĉi tiu ribelo estis farita por] forta unuiĝinta kaj prospera Niĝerio libera de korupto kaj interna malpaco ... Prirabado, krimfajro, samseksemo, seksperforto, defraŭdo, subaĉeto, korupto, sabotado kaj falsa alarmo estos punindaj per morto." (emfazo aldonita)

Grava Nzeogwu, Radio Kaduna, Niĝerio, la 15-an de januaro 1966

La racia-administra

"La mito ĉirkaŭ Kwame Nkrumah estis rompita ... [Li] regis la landon kvazaŭ ĝi estus lia privata posedaĵo ... [lia] kaprica uzado de la ekonomiaj aferoj de la lando ... alportis la landon al la punkto de ekonomia kolapso ... Ni esperas anonci iniciatojn por kuraci la problemojn de la lando ene de kelkaj tagoj... la estonteco sendube brila."

Radiokomunikaĵo de la Nacia Liberiga Konsilio de Ganao, februaro 1966

La dua celo de nia informkampanjo estos trankviligi la ĝeneralan publikon dispelante timojn, ke la puĉo estas inspirita de fremdaj kaj/aŭ ekstremismaj elementoj, kaj persvadi apartajn grupojn, ke la puĉo ne estas minaco por ili. La unua celo estos atingita manipulante naciajn simbolojn kaj asertante nian kredon je la regantaj piecoj: en la araba mondo, la nova reĝimo anoncos sian kredon je la araba identeco kaj islamo; kie la partio Baath estis instituciigita, kiel en Sirio, estus necese aserti nian lojalecon al la "vera" Baath, ne la

koruptis unu el la senpovigita diktatoro. En Afriko, la nova reĝimo anoncos sian intencon kontraŭ batali tribalismon hejme kaj rasismen eksterlande; en Latin-Ameriko, la bezono certigi socian justecon estos alvokita.

Ĉie en la Tria Mondo estos uzata naciisma retoriko kaj referencoj al la glora popolo de X kaj la glora lando de X, kiun la lasta reĝimo degradis; antaŭ ĉio, ripetaj denuncoj de nov-, kaj ne tiel novkoloniismo estas de rigueur. Tiaj denuncoj estos aparte gravaj kie estas granda eksterlanda komerca entrepreno funkcianta en la koncerna lando; la neeviteblaj suspektoj, ke la puĉo estas produkto de la maĥinacioj de "la kompanio" povas esti forpelitaj nur per perfortaj atakoj kontraŭ ĝi. Ĉi tiuj, estante parolaj kaj ne neatenditaj, pacigos la publikon sen ĝeni la komercajn interesojn, kaj la atakoj estu des pli perfortaj, se tiuj suspektoj estas, fakte, pravigitaj.

Dum la religia sinteno kondukas al la laŭ do de la dioj pri siaj sukcesoj kaj memkulpigo pri siaj malsukcesoj, la naciisma sinteno estas atribui sukcesojn al la nacio kaj kulpigi eksterlandanojn pri ĝiaj malsukcesoj.

Simile, la ĉantoj en laŭ do de la dioj estis anstataŭ igitaj per ritaj malbenoj diverse adresitaj al malsamaj grupoj de eksterlandanoj kaj iliaj agadoj. Tiel, por la frazo "la imperiisma-nov-kolonia potencobloko", legu la usonanoj—aŭ la francoj se ĝi estas parolata de afrikanoj de siaj iamaj kolonioj; simile, la frazo "cionismaj naftomonoplistoj komplotantoj" tradukiĝas al judoj kaj kristanoj en la subkonscio de la islamaj araboj.

kiuj uzas ĝin.

Eble estas pure ideologia elemento en tiuj denuncoj, sed eĉ en la 1950-aj jaroj—kiam la usona ekstrema dekstro kutimis denunci "la internacian komploton de sendia Komunismo"—estas signife ke ili stigmatas ĝin kiel "ne-amerika" prefere ol kontraŭ kapitalisma. . Ni uzos taŭ gan elekton de ĉi tiuj neamindaj frazoj; kvankam ilia signifo estis tute malklarigita per konstanta kaj intenca misuzo, g ili

estos utilaj kiel indikiloj de nia senriproĉa naciismo, kaj se tio ne estas, reale, nia pozicio, ili utilos por malklarigi niajn verajn politikajn celojn.

La fluo de informo eliranta el ĉiuj fontoj sub nia kontrolo devus esti kunordigita kun niaj aliaj rimedoj: la altrudoj de fizikaj kontroloj estos anoncituraj kaj klarigitaj, kaj la politikaj movoj, al kiuj ni nun turnas, estos taŭge prezentitaj. Fizika devigo malhelpos aŭ venkos rektan kontraŭstaron, dum la informa kampanjo metas la bazon de nia eventuala akiro de aŭtoritato, sed nur politikaj rimedoj sekurigos por ni bazon de aktiva subteno. Kie la antaŭpuĉa reĝimo estis escepte brutala, korupta aŭ retroira, la gvidantoj de la puĉo havos malmulte da problemo akiri ĝeneraligitan formon de akcepto; eĉ tiam, tamen, la aktivan subtenon de specifaj grupoj povas esti akirita nur per politika akomodigo, t.e., per sponsorado de politikoj, kiuj servas la interesojn de apartaj grupoj, tiel donante al ili kialojn por engaĝiĝi (aŭ almenaŭ interesiĝi pri) nia supervivo. En kelkaj latin-amerikaj landoj, ekzemple, ni povus akiri la subtenon de la senteraj kamparanoj anoncante nian intencon realigi programon de agrara reformo. En Okcidenta Afriko, ni povus anonci nian intencon pliigi la prezojn pagitajn al kamparanaj produktantoj de la kaka merkata estraro. En Grekio kaj Turkio, kie estas peza ŝarĝo de agrara ŝuldo, ni povus anonci ĝeneralan nuligon de bankaj ŝuldoj. Ĉiu el ĉi tiuj politikaj anoncoj ligos la interesojn de granda kaj politike potenca grupo al nia registaro, se ni ne estas preterpasitaj de aliaj rivalaj anoncoj, sed ĝi ankaŭ kondukos al la malamikeco de aliaj grupoj, kies intereso estas damaĝitaj de niaj celitaj politikoj. En Latin-Ameriko, kie la kamparanoj profitas, la bienuloj perdus; en Afriko, la urba loĝantaro estus la perdanto; en Grekio, la impostpaganto portus la ŝarĝon de agrikultura ŝuldhelpeco. Tiel, la subteno de unu interesgrupo ĝenerale havos kiel sia akompano la perdon de subteno de—aŭ eĉ fakta malamikeco de—aliaj.

grupoj. Klare, estos necese taksu la netan politikan subtenon, kiun generos difinita politika anonco. Ĉi tio signifos konsideri ne nur la politikan signifon de ĉiu grupo sed ankaŭ la tujecon de ĝa politika potenco. En la kunteksto de latinamerika postpuĉa situacio, ekzemple, la bonvolo de foraj kaj disigitaj kamparanoj ne multe helpas nin kontraŭ la tuja kaj potenca opozicio de burokrataj kaj armeaj kadroj. Se, aliflanke, nia mallongperspektiva pozicio estas forta sed ni estas minacataj de pli longatempa uzurpo de potenco fare de niaj armeaj aliancanoj, nia celo estos krei kontraŭ pezilon kapablan, eventuale, fariĝi fonto de rekta forto —kamparana milico, ekzemple. Tiel, ĉu ni elektas por "maldekstra" politiko de agra reformo kaj longtempa kampista subteno aŭ por "dekstra" politiko de kamparana subpremo kaj tuja terposedanto, dependos de la ekvilibro inter la forto de niaj mallong- kaj nia long-termino pozicioj.

La preskaŭ mekanikaj elementoj, kiuj estas gravaj en la speciala klimato de la tuja postpuĉa periodo, distordos la normalan ekvilibron inter la politikaj fortoj de la koncerna lando. Se do nia mallongperspektiva pozicio ne estas delikata, ni devus subpremi la agitiĝon de tiuj fortoj, kiuj posedas neproporcion fortan baldaŭ kaj koncentriĝi anstataŭe al kultivado de la subteno de tiuj grupoj kies longdaŭra forto estas multe pli granda.

Elemento en nia strategio post la puĉo estas duonvoje inter la informado kaj la politika kampanjo: la problemo de "legitimigo" de la puĉo.

Klare la puĉo estas laŭ difine kontraŭleĝa, sed ĉu tiu ĉi kontraŭleĝeco gravas — kaj ĉu eblas kontraŭstari ĝajn efikojn—dependos de la tuta politika medio de la koncerna lando.

Ni vidis en [Ĉapitro 2](#), ke en granda parto de la mondo—escepte de la "jura regado" landoj—la legitimeco aŭ manko de legitimeco de la

registaro ne multe gravos. Ekzemple, aktuale en 2015, Italio estas regata de la registaro de Matteo Renzi, kies ministroj inkludis junajn kaj allogajn inajn parlamentanojn de sia propra Partito Democratico, same kiel transfuĝintojn de la Forza Italia Partio de Silvio Berlusconi (kiu ankaŭ promociis inajn parlamentanojn, tiel longe). Ĉar ili estis belaj, kaj membroj de pluraj negravaj partioj, donante al Renzi totalon de 395 sidlokoj el 630, sufiĉe por regi. Sed ĉiuj estis elektitaj (kune kun Renzi mem) en 2013, kiam lia partio estis estrita de Pier Luigi Bersani, ne Renzi. Fakte, Renzi fariĝis la registarestro nur gajnante internan partian antaŭ baloton kaj poste tranĉante interkonsenton kun Berlusconi; esence, italoj finis esti regataj de politikisto kiun ili neniam elektis krom kiel parlamentano. Sed tio en si mem generas opozicion al la juna kaj afabla Renzi. Unue, tio, kion faris Renzi, estas permesita de la konstitucia sistemo en loko, kvankam ĝi permesas postevoĉdonan antaŭ baloton, kiu lasas la plej multajn italojn nereprezentitaj. Krome, en Italio la laŭ leĝo estas, ĉiukaze, laŭ vola, precipe en politiko, kun malestimo al la leĝo multe intensigita per la travideble politigitaj procesigoj de italaj magistratoj, kiuj malkaŝe kunlaboras en politikaj grupoj propraj, precipe la maldekstrema Magistratura Democratica. . Kio koncernas nin, Italio certe ne estas laŭ leĝo lando, kaj nia mallegitimeco estos facile englutita se ĉio alia estos en loko.

...

Unu maniero legitimi la postpuĉan registaron jam estis menciita en la diskuto pri la elekto de la arestotaj personecoj — la reteno de la nominala ŝtatestro (kie tia konstitucia rolo ekzistas) kiel nia propra tre nominala ŝtatestro. ankaŭ .

Tiamaniere konservos la aspekto de kontinueco kaj kun ĝi la aspekto de legitimeco. Kie la ŝtatestro ne estas nominala, kiel en

prezidentaj reĝimoj, aliaj taktikoj devos esti uzataj: la anonco de venontaj elektoj aŭ referendumo (kiel speco de ekspostfakta legitimigo) aŭ, alternative, la puĉo povas esti malkaŝe akceptita kiel eksterkonstitucia interveno, sed oni faris kontraŭ kontraŭ konstitucia reĝimo. Unu kontraŭleĝeco tiam estos prezentita kiel la kaŭzo de la alia, sed ni deklaras, ke dum la kontraŭleĝeco de la antaŭpuĉa reĝimo estis libervola kaj konstanta, la nia estas necesa kaj provizora.

Tiaj teknikoj estos de limigita valoro en kondukado de la politikaj procezoj necesaj por krei bazon de aktiva subteno kaj por sekurigi nian aŭtoritaton ĉar ĉio dependos de la specifa politika medio en kiu ni funkcios; unu aparta problemo tamen postulas plian esploradon: rekono de eksterlandaj potencoj. Ĉi tio preskaŭ ĉiam gravas, sed por la plej malriĉaj landoj, kies pay réel situas ekster siaj propraj limoj, ĝi estos decida problemo. Kiam granda parto de la disponeblaj foruzeblaj monrimedoj venas de eksterlanda helpo kaj oficiala kaj pere de neregistaraj organizaĵoj, kaj kiam eksterlandaj kadroj plenumas esencajn administrajn, teknikajn kaj foje eĉ armeajn funkciojn, la konservado de bonaj rilatoj kun la koncernaj donaclandoj aŭ landoj povas bone esti determinanta faktoro en nia politika supervivo post la puĉo.

Antaŭtempa rekono de eksterlanda potenco, t.e. rekono donita dum la malnova reĝimo ankoraŭ konservas ioman gradon de kontrolo, estas konsiderata kiel formo de agreso en la internacia juro. Preter tio, tamen, agnosko estas kutime koncedita eĉ al tre nelegitimaj registaroj post ĉentila intervalo, se ekzistas konvinkaj certigoj pri ilia kontinueco laŭ eksteraj rilatoj. Tiuj certigoj estas transdonitaj simple kaj publike per formalaj anoncoj deklarante ke membreco en aliancoj kaj grupigoj estos konservita, ke eksterlandaj interkonsentoj kaj devontigoj estos respektataj, kaj ke legitimaj eksterlandaj interesoj en la koncerna lando estos.

ne estu damaĝta. Tiel, la gvidantoj de la bonnomita Nacia Liberiga Konsilio de Ganao, formita post la demisiigo de la historia sendependeca gvidanto Nkrumah, anoncis, ke Ganao konservos sian membrecon en la Komunumo, la Organizo de Afrika Unueco kaj la Unuiĝintaj Nacioj, kaj respektos ĉiujn. devojn supozitajn de la reĝimo de Nkrumah. Simile, arabaj postpuĉaj reĝimoj kutime anoncas, ke ili restos en la Araba Ligo, kaj latin-amerikaj reĝimoj promesas resti membroj de la Organizo de Amerikaj Ŝtatoj. Multe pli grava ol tiuj deklaroj estas la konsiderinda diplomatia agado, kiu okazos post la puĉo (kaj foje eĉ antaŭ ĝi). La celo de tiuj diplomatiaj interŝanĝoj estos klarigi la politikan situacion kaj, nuntempe, indiki —aŭ disfaldi— la ideologian orientiĝon de la planistoj de la puĉo. La plej multaj landoj de la mondo sekvas britan diplomatian doktrinon en donado de rekono al reĝimoj surbaze de la efika kontrolo de siaj teritorioj, se nur post deca intervalo (nuntempe, la rabe islamisma AKP-registaro de Turkio kontraŭ la renverso de la islamisma registaro de Egiptujo per la armetrupoj—timante ke la armetrupoj de Turkio povus fari la samon—sed ne rifuzas rekonojn). Ĉiukaze, la doktrino de efika kontrolo estas same fleksebla kiel difinoj de "kontrolo", tiel ke rekono povas foje esti retenita se la antaŭpuĉa reĝimo konservas eĉ malsolidan tenon super iu parto de la nacia teritorio.

Post la necesaj interŝanĝoj de informoj kaj asekuroj, la nova registaro kutime estos rekonita; tio okazos eĉ se ĝi kontraŭleĝe estas embaraso, kiel en la kazo de la usonaj kaj latin-amerikaj puĉoj, aŭ se ĝia ideologia orientiĝo estas malagrabla, kiel la ganaaj kaj indoneziaj puĉoj estis tiutempe por Sovetunio. Longdaŭra nerekonado estas maloftaĵo - unu ekzemplo estis la ĝeneraligita rifuzo rekoni la Haute Autorité de la Transition de Madagaskaro, kiu venis al

potenco perforte en 2009 kaj ne organizis elektojn ĝis la fino de 2013 (ĝi tamen restarigis demokratian regadon en 2014).

Diplomatia rekono estas unu el la elementoj en la ĝenerala procezo de establado de la aŭtoritato de la nova registaro; ĝi tio estos atingita, ni devos fidi al la fragilaj instrumentoj de fizika devigo, kaj nia pozicio estos vundebla al multaj minacoj — inkluzive de tiu de alia puĉo.

^a Esprimo uzata en la spionkomunumo por priskribi malveran, senrilatan, malnoviĝantan aŭ trofruaj informoj, kiuj estas raportitaj apud validaj "signaloj", t.e., "precizaj" datumoj.

^b La faka naturo de la laboro de la sekurecagentejoj malhelpas rapidan vastiĝon de ilia kapablo, kaj eĉ se tia ekspansio povus okazi, ĝi estus efektivigita nur se kaj kiam la reala minaco estas identigita. Ĝuste tion la "bruo" problemoj malhelpas ilin fari.

^c En la figuro, la "frua averta sistemo" estas montrita kiel klare konturita perimetro, sed en realeco, ĝi estos ĝenerala areo kun malklare difinitaj limoj. Ni adoptos kiel perimetron kiam ajn proksimumon konvenas al la cirkonstancoj. ^d La operacia detalo implikita

estas diskutita en [Apendico B](#).

^e La kalkuloj baziĝas sur la agado de eks-sovetiaj ukrainaj kaj uzbekaj trupoj uzataj de la germanoj en defendaj pozicioj dum la Normandiaj alteriĝoj en la Dua Mondmilito.

^f Eĉ kiam la puĉo estas vehiklo por politika grupo kiu celas atingi fundamentan socian ŝanĝon, la mallongperspektiva celo estas stabiligi la burokracion kaj la armitajn fortojn. Poste, kiam estas establitaj alternativaj fontoj de rekta forto kaj politika subteno, la maŝinaro de la ŝtato povas esti transformita en instrumenton taŭgan por revolucia ŝanĝo.

^g La 12-an de junio 1967, orientgermana radio aludis la "naziajn abomenaĵojn faritajn de la judoj kontraŭ la araboj de Gazao", kiuj estis priskribitaj kiel "viktimoj de cionisma-revanĉisma-imperiisma intrigo."

Apendico A

La Ekonomiko de Subpremo

Post kiam ni plenumis nian puĉon kaj establis kontrolon de la burokratio kaj la armitaj fortoj, nia longtempa politika postvivado dependos grandparte de nia administrado de la problemo de ekonomia disvolviĝo. Ekonomia evoluo estas ĝenerale rigardata kiel "bona afero", kaj preskaŭ ĉiuj volas pli da ĝi, sed por ni—la novestablita registaro de X-lando—la serĉado de ekonomia disvolviĝo estos nedezirinda ĉar ĝi militas kontraŭ nia ĉefa celo: politika stabileco.

Ekonomio disvolviĝas per etendado kaj plibonigo de sia stoko de homa kaj fizika kapitalo, kaj tio postulas investon, ĉu por trejni homojn, ĉu por konstrui fabrikojn. Por investi, nuna enspezo devas esti retirita de estantaj konsumantoj kaj enkanaligita por krei kapitalon. Klare, ju pli alta estas la investa indico, des pli rapida estas la evoluo de la ekonomio, sed ankaŭ des pli malalta estas la nuna vivnivelo. La registaroj de ekonomie postĝintaj landoj - kie la bezono de evoluo estas evidenta - estas do alfrontitaj kun la alternativo de aŭ malrapida ekonomia evoluo aŭ plia redukto de la jam urĝe malalta vivnivelo. Ju pli tion oni povas imposti el nunaj enspezoj, des pli proksima estas la bela tagiĝo de prospero—eĉ se ĝi estas la prospero de Hispanio prefere.

ol tiu de Nordameriko. Sed estas limoj al la kvanto de ŝ paraĵoj, kiuj povas esti devigitaj el loĝantaro, kies jara enspezo pokape jam estas tre malalta: ekzistas ekonomia postviva limo sub kiu la loĝantaro — aŭ granda parto de ĝ — simple malsatus (aŭ retiriĝ en la puran porvivan ekonomion), sed multe antaŭ ol ĉi tiu punkto estas atingita, ekzistas politika postviva limo sub kiu ni, kiel la registaro, estus renversitaj. La limo de ekonomia postvivado estas pli-malpli rigida: en iu aparta medio kun difinita klimato, ŝ ablonado de nutrado, kutimoj kaj tradicioj, estos minimuma jara enspezo, kiun bezonos loĝanto de averaĝa eltrovemo por kontentigi sian korpan kaj de sia familio. bezonoj. La "politika postviva limo" estas tamen tre fleksebla, kaj ĝ dependos de psikologiaj, historiaj kaj sociaj faktoroj, kaj ankaŭ de la efikeco de la sistemo de ŝ tata sekureco kaj de la propagandmaŝino.

La problemo estis aparte akra en la nove sendependaj ŝtatoj de la Tria Mondo. La koloniaj reĝimoj eble aŭ ne provis atingi ekonomian evoluon, sed, se ili provis, estis sen la urĝeco kiun la novaj postkoloniaj reĝimoj provis atingi. Tuj post la sendependiĝo, anstataŭ la plialtiĝo de la vivnivelo, kiun la denaska loĝantaro estis kondukita atendi, okazis la malo. La nova "sendependa" registaro devis pliigi impostojn kaj importimpostojn por financi la grandajn projektojn, per kiuj la ekonomia disvolviĝo ofte komenciĝis: vojoj, akvoenergio-digoj, havenoj, ktp. Eksterlanda helpo, kiun multaj en la "donacantaj" landoj estis gviditaj kredi kiel tre granda, a kontribuas nur frakcion de la necesaj financoj. Krom en la mezuro, ke alvenas eksterlandaj investoj—kaj ĝ alvenas, sed nur en kelkaj landoj—la plej granda parto de la mono devas eliri el nunaj enspezoj, tiel ke se la disvolvaj klopodoj estas seriozaj, la nivelo de la privata konsumo efektive falu. Tiu ĉi malriĉiĝo de tiuj, kiuj jam estas tre malriĉaj, ne estas facile

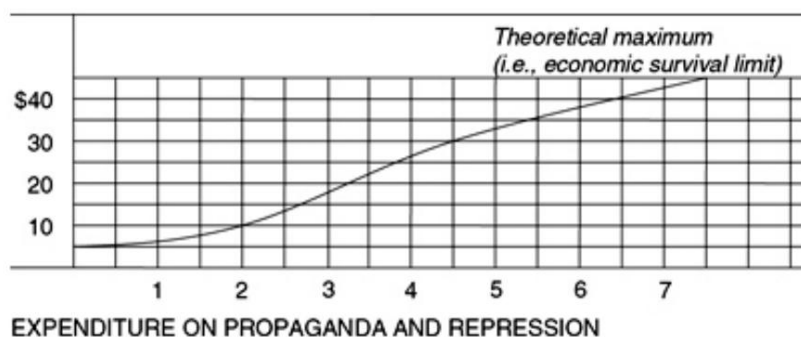
tolerata—precipe kiam la mekanismo de atendoj estis konstruita

supren.

Nia baza problemo, do, estas atingi ekonomian evoluon — por kontentigi la aspirojn de la elito kaj estonta elito b — sen imposti la amasojn preter la politike sekura limo, kio povus konduki al ilia ribelo. Estas du ĉefaj instrumentoj, per kiuj ni povas persvadi la amasojn akcepti la oferon de la nuna konsumo pro pligrandigo de estonta enspezo: propagando kaj subpremo aŭ , pli efike, per miksaĵo de ambaŭ . Imagu do, ke ni heredis landon kun postiganta ekonomio, malriĉa sed ne precipe malriĉa lando, kun malneta enlanda produkto pokape de 2 000 usonaj dolaroj jare, kaj ke 200 usonaj dolaroj el tio estis pagitaj en diversaj impostoj dum Usono. \$1,800 estis elspezitaj por nuna konsumo, aŭ ŝtatoj. Nun ni scias, ke nur 500 usonaj dolaroj po loĝanto jare necesas por ekonomia supervivo, kaj la problemo estas akiri iom da diferenco por financi disvolviĝon—kaj fari tion sen esti renversita. Se ni simple pliigas impostojn, la ŝtatoj estas ke parto de la loĝantaro rifuzos pagi ilin, kaj se administraj metodoj estas uzataj por devigi pagon, perforta reago povas rezulti. Ni do deturnos kelkajn el la modestaj impostpagoj ricevataj, nun 200 USD de aliaj uzoj, kaj elspezos ĝin por propagando kaj polico.

Elspezante nur 10 usonajn dolarojn po persono jare por propagando kaj efika policsistemo, ni malaltigis la politikan postvivan limon je 100 usonaj dolaroj, kaj post deduktado de la sumo elspezita por la sistemo de subpremo kaj persvado, ni ankoraŭ havas 90 usonajn dolarojn. Se ni elspezas pliajn 10 usonajn dolarojn po persono jare, la ŝtatoj estas, ke ni povos "liberigi" iom pli de la ebla marĉeno super la postviva limo; tamen, ĉar ni elspezas pli kaj pli da mono por subpremo, ni verŝajne trovos, ke ĝi malpli kaj malpli malaltigos la sekurecan limon (vidu [Figuro A.1](#)). Kaj, kompreneble, ĉar ni elspezas pli kaj pli por la polico kaj propagando, ni trovos ke dum la unua

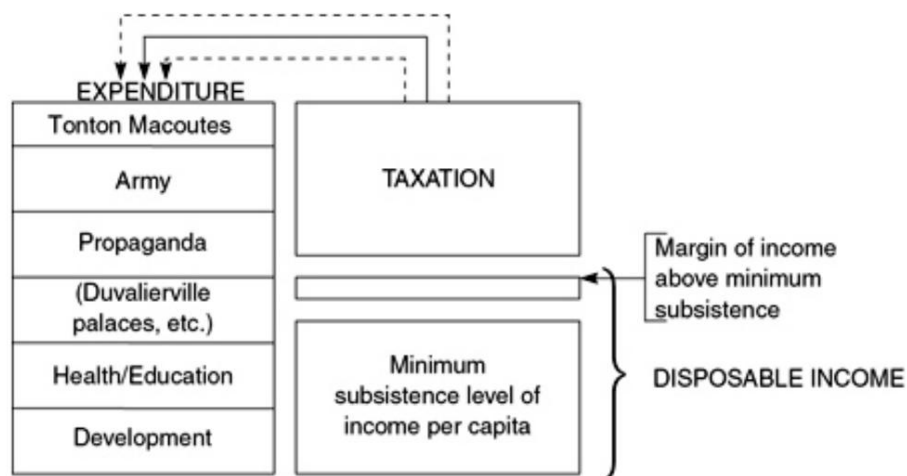
kromaj 100 USD da impostoj kostas al ni 10 USD por akiri kun sekureco, la venontaj 100 USD koston, ekzemple, 20 USD. Poste, la punkto estas atingita kie (kiel montrite en [Figuro A.1](#)) plia elspezo alportas al ni neniun pliigon de impostado entute. Ĉe tiu punkto, ni elspezas kroman kvanton jare kaj ricevas neniun pliigon en la impostoj kiuj povas esti sekure kolektitaj. Bone antaŭ ol tiu punkto estos atingita, tamen, estos pli frua etapo kiam ni elspezos, ekzemple, kromajn 10 USD por subpremo kaj persvado kaj ricevos ĝuste la saman sumon en pliaj impostoj. Tuj antaŭ tiu punkto estas la maksimuma efika nivelo de elspezo sur la polico kaj propagandmaŝino.

Figuro A.1. Politika postviva limo sur impostado.

Maksimuma Sekureco kaj Nulo Ekonomia Evoluo

Ĉi tiu estas la formulo, kiun la diktatoro de Haitio François "Doc" Duvalier aplikis en Haitio kun kreskanta pleneco de sia ascendo al potenco en 1957 ĝis sia senlamenta morto en 1971 (vidu [Figuro A.2](#)). Impostado, kiu estis peza por lando kun ekstreme malalta enspezo pokape, estis elspezita preskaŭ tute por la armeo, la polico, kaj la tre propra Tonton Macoute-milico de Duvalier, meritigita je proksimume 30,000 murdoj, kaj por propagando dizajnita por instigi timon de Duvalier. potencoj, inkluzive de lia voduomagio. La nura grava projekto estis senutila: la konstruaĵo de nova ĉefurbo, "Duvalierville", kiu, ĉiukaze, estis suspendita kaj poste forlasita.

Figuro A.2. La Duvalier-formulo: politika sekureco = maksimuma ekonomia evoluo = nulo.

La Duvalier-miksaĵo de efika subpremo, penetra propagando, kaj neniu ekonomia evoluo entute pagis: li daŭris en potenco ade dum dek kvar jaroj, kaj tiam estis sekvita fare de lia filo Jean Claude "Baby Doc", kiu daŭris dek kvin pliajn jarojn. La Tonton Macoutes funkciigis kiel duonpublika prezidenta gardisto kaj povis aldoni al siaj malvaraj salajroj per privataj postuloj de la malpliigita komercsektoro. La propagandmaŝino, kiu implikas ceremoniajn paradojn, laŭdajn filmojn, kaj la projekcion de Papa Doc kiel voduomajstro, estis preskaŭ same multekosta por funkcii kiel la Tonton Macoutes—sed evidente utila. La ekstrema malriĉeco de la loĝantaro signifis ke ilia nivelo de politika konscio kaj eĉ fizika vigleco estis ekstreme malaltaj; dume, la Tonton Macoutes kiuj teruradis ĉiujn aliajn estis sin kaptitaj al la volo de Duvalier ĉar, sen lia voduŭtoritato, la armeo kaj polico kombinus por buĉi la Tonton Macoutes.

Kwame Nkrumah de Ganao, kaj multaj aliaj afrikaj gvidantoj nun mortaj, en malliberejo, aŭ en ekzilo, deviis radikale de la formulo de Duvalier sekvante politikojn de alta impostado kaj investo asociitaj kun klare nesufiĉa propagando kaj subpremoklopodoj. Nkrumah, malgraŭ siaj ekscentrecoj, estis plejparte venkita per sia propra sukceso: la kromprodukto de la konsiderinda ekonomia evoluo atingita fare de Ganao estis

stimuli kaj eduki la amasojn kaj la novan eliton; ilia sinteno al la registaro de Nkrumah iĝis pli kaj pli kritika en lumo de la edukado kiun la registaro mem disponigis. Kiam tio okazas, pli kaj pli da subpremo kaj propagando necesas por konservi politikan stabilecon. Malgraŭ konsiderindaj klopodoj, Nkrumah estis nekapabla konstrui sufiĉe senkompatan policsistemon. La kialo de lia falo ne estis, tial, la misadministrado de la ekonomio - kiu estis konsiderinda - sed prefere la sukceso de granda parto de la evoluiniciato.

La meza vojo — efika subpremo, ampleksa propagando kaj vigla ekonomia disvolvigo por krei novajn elitajn kiuj akceptas aŭ eĉ subtenas la reĝimon — estas delonge sukcese sekvata en Ĉinio.

Subpremo, propagando kaj ekonomia kresko estas ĉiuj interŝanĝeblaj ĉe iu punkto, kaj la plej efika miksaĵo por konservi la reĝimon dependos de la aparta lando kaj ĝia politika kulturo.

^a Eksterlanda helpo malpliigas kiel procento de la MNP en la evoluintaj landoj dum multaj jaroj.

^b Por la elito, ekonomia evoluo inkluzivas la nacian celon de modernigo kun la persona celo de vastigitaj karierŝancoj. Por la nova generacio de kleraj civitanoj (la estonta elito), ekonomia evoluo estas garantio de dungado — kaj la senlabora intelektularo estas grava minaco por multaj reĝimoj en la Tria Mondo.

^c Per "propagando", ni signifas la tutan gamon da agadoj, kies enhavo estas informado aŭ distro kaj kies funkcio, en ĉi tiu kazo, estas (a) distri la atenton de nuna malfacilaĵo kaj (b) pravigi ĝin laŭ certigita estonta feliĉo. Ĉi tio povas aŭ ne impliki la prezenton de la ekstera mondo kiel eĉ malpli bonhava, sed ĝi preskaŭ certe prezentos la pasintan vivnivelon kiel multe malsuperan. Same grava celo de propagando estos persvadi la amasojn, ke la nuna gvidado estas la plej efika vehiklo por modernigo; tio povas esti farita en raciaj esprimoj uzante statistikajn bildojn, aŭ per neraciaj kiuj prezentas la gvidadon kiel superhoman. Per "subpremo", ni signifas la tutan gamon da politikaj policaj agadoj, kiuj celas: (a) subpremi individuan politikan agadon per gvatado kaj malliberigo, (b) timigi la amasojn per monstroj de forto, kaj (c) malhelpi la cirkuladon de rivalo. informojn kontrolante la amaskomunikilaron kaj malhelpante publikan diskuton.

Apendico B

Taktikaj Aspektoj de la Puĉo

En la decida (aktiva) fazo de la puĉo, la fortoj, kiujn ni akiris per infiltrado kaj subfosado de la sistemo de ŝtata sekureco, estos uzataj por kapti iujn celojn aŭ por neŭtraligi elektitajn instalaĵojn. Por fari tion, forto estos esenca, sed ĉar sangoverŝado povus havi bedaŭrindajn malstabiligajn efikojn, ni devus aranĝi aferojn tiel ke la minaco de forto prefere ol ĝia efektiva uzo sufiĉos por atingi niajn celojn. En ĉi tiu apendico, ni analizos du ĉefajn problemojn: (a) la formado de la aktivaj teamoj kaj ilia funkcia uzo kaj (b) la deplojo de la blokantaj fortoj. En ambaŭ kazoj, niaj du ĉefaj zorgoj estos eviti aŭ minimumigi sangoverŝadon kaj — pli grave — certigi, ke nia pozicio ne estu minacata post la puĉo per uzurpo de nia potenco fare de la soldatoj kaj policianoj, kiujn ni varbis.

La Formado de la Aktivaj Teamoj

Nia enfiltriĝo de la armetrupoj kaj polico de la ŝtato eble estis aŭ ĝenerala kaj difuza aŭ koncentrita ene de kelkaj grandaj formacioj. En la unua speco de enfiltriĝo, la fortoj, kiujn ni subfosis, konsistos el multaj malgrandaj subunuoj, kies komandantoj decidis aliĝi al ni dum iliaj pli altrangaj kolegoj - kiuj komandas la unuon entute - havas

restis ekster la amplekso de nia enfiltriĝo; en la dua speco de enfiltriĝo, kelkaj grandaj unuoj venis al ni en bloko kun ĉio, aŭ la plej granda parto, de sia tuta establado. La du alternativoj estas ilustritaj en [Tabelo B.1.](#)

Tabelo B.1. Vespero de la puĉo: fortoj de la ŝtato plene renversitaj (imacia)

Dif uzo—infiltrado	Koncentrita
3 kompanioj de brigado X	2 batalionoj de brigado X
6 kompanioj de brigado Y	1 bataliono de brigado Y
7 kompanioj de brigado Z	
1 bataliono de brigado V	
4 kompanioj de brigado U	
Totalaj fortoj = 3,000 viroj	Totalaj fortoj = 3,000 viroj

Ambaŭ specoj de enfiltriĝo havas siajn avantaĝojn kaj malavantaĝojn. Se ni subfosis multajn malgrandajn subunuojn, ni havos iun kroman protektan kovrilon ĉar la subtenantoj de la antaŭ puĉa reĝimo ne povos facile identigi, kiuj unuoj restis lojalaj kaj kiuj aliĝis al ni; ankaŭ estos utile povi alfronti obeemajn fortojn kun teamoj formitaj el siaj propraj kadroj. La subfosado de kelkaj grandaj unuoj, aliflanke, minimumigos la problemojn de kunordigo kaj rekono kaj, pli grave, pliigos la sekurecnivelon antaŭ la puĉo ĉar ene de ĉiu granda unuo ekzistus mezuro de reciproka gvatado kiu malinstigus. transfuĝoj al la reĝimo aŭ likoj al la sekurecaj agentejoj. Post la aktiva fazo de la puĉo, tamen, kunmetita forto formita de multaj malgrandaj subunuoj estos multe pli sekura ĉar ĝi reduktos la riskon de uzurpo de nia pozicio fare de niaj armeaj aliancanoj. Estas tri ĉefaj kialoj por tio: (a) la rango de la koncernaj oficiroj evidente estos pli malalta se ili estas la nomumitaj komandantoj de malgrandaj unuoj prefere ol grandaj, (b) estos pli facile

disvastigu niajn fortojn post la aktiva fazo de la puĉo se ilia koncentriĝo ne estas organika sed propra konstruo, kaj (c) ju pli granda estas la nombro da sendependaj unuogvidantoj implikitaj en la puĉo, des malpli verŝajne ili kombiniĝos por ekskludi nin de potenco.

Kia ajn estas la fontoj de la fortoj, kiujn ni enkorpigis, ofte estos necese restrukturi ilin por la celoj de la puĉo ĉar la multaj fakaj taskoj postulos vaste malsamajn teamojn; nur se ni havos nombran superecon aŭ ĝan ekvivalenton super la obeemaj fortoj ni havos

povi uzi la formaciojn, kiujn ni subfosis en ilia natura stato. Ni

bezonos tri specojn de teamoj, same kiel la blokantajn fortojn, kaj ĉi tiuj korespondos al la tri specoj de celoj diskutitaj en [Ĉapitro 5](#); ni do uzos la aron de subfositaj unuoj kaj individuoj por formi la postulatan nombron da A-, B-, kaj C-teamoj.

La A-teamoj estos bezonataj por kapti la plej gravajn protektitajn celojn, inter ili la loĝojn de la reganto, la ĉefan radiotelevidan stacion kaj la armean kaj polican sidejon. Ĉi tiuj estos kaj pli grandaj laŭ grandeco kaj pli altnivelaj en strukturo ol la aliaj du specoj de teamoj.

Ĉiu A-teamo konsistos el kvar elementoj kies relativa grandeco varias laŭ ĉiu speciala celo:

- (a) "civila" penetra grupo. Ĉi tio estos tre malgranda kaj konsistos el kelkaj viroj en civilaj vestaĵoj portantaj kaŝitajn armilojn aŭ eksplodaĵojn. Ilia funkcio estos eniri la celon kiel malfermaj kaj legitimaj "vizitantoj" por helpi ĝan forkapton de interne. Ĉi tiu asistado povas esti rekta interna atako, aŭ ĝ povas preni la formon de interna distraĵo; en la kazo de la elsenda instalaĵo, tamen, ilia ĉefa funkcio estos malebligi la uzon de ĝaj instalaĵoj por vekigi alarmon.

(b) Grupo "distraĝo". Ĉi tiu grupo estos grava proporcie al la grandeco de la fortoj deplojitaj por protekti la celon. Kie eble estos tuta infanterioformacio asignita por protekti la celon (kiel en la kazo de la reĝa aŭ prezidenta palaco), distraĝo aŭ dizajna por altiri parton de la obeemaj fortoj estos esenca. La distra grupo plenumos sian funkcion kreante tumulton, aŭ efektive farante atakon kontraŭ proksima sekundara celo. La distraĝo devus esti tempigita por inkluzivi la reagtempon de la obeemaj fortoj kaj ilian itinertempon al la sceno de la tumulto, post kiu la ĉefa atako kontraŭ la ĉefa celo okazos.

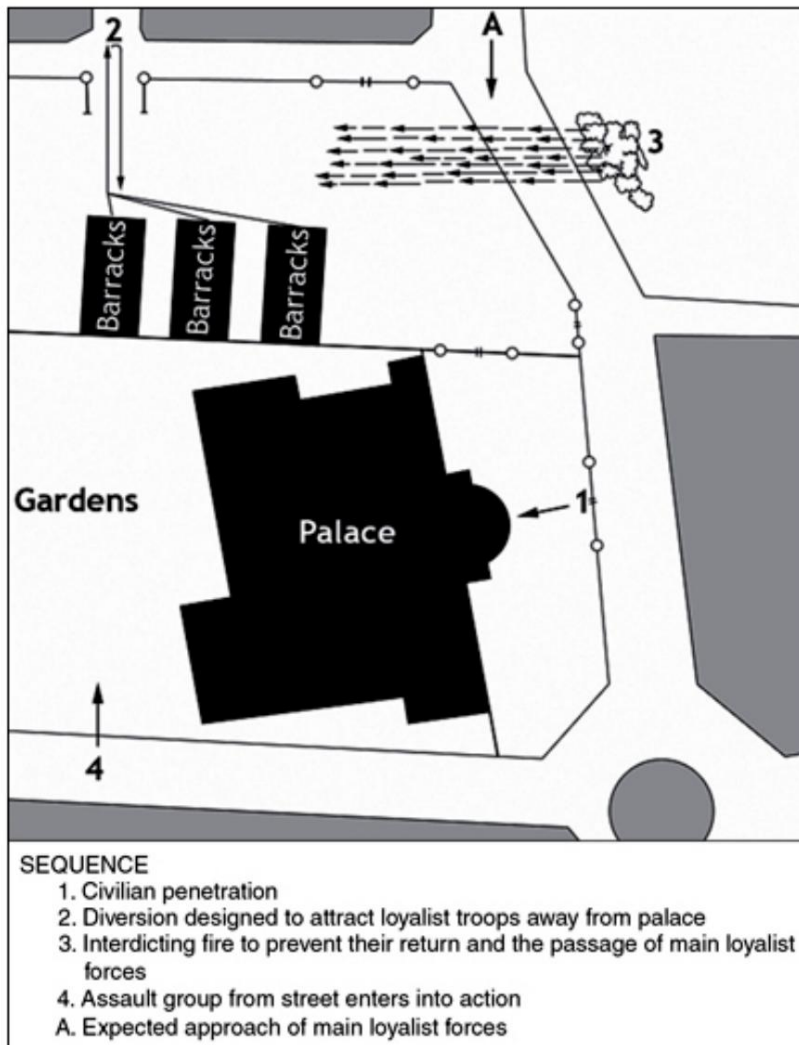
(c) Grupo "kovranta fajro". Ĉi tio estos grupeto, sed ĝi inkluzivos trupojn kun pli pezaj armiloj, precipe kirasaj batalveturiloj. Ĝia funkcio estos malinstigi reziston flanke de la lojaluloj donante pruvojn de pafforto, kaj malhelpi la intervenon de obeemaj fortoj de aliloke kovrante alirvojojn. (d) Atako grupo. Ĉi tio estos, senkompare, la plej granda grupo, kaj ĝia

membroj devus esti elektitaj laŭ la kutimaj kriterioj de batalo scipovo, kvankam espereble iliaj kapabloj ne estos bezonataj.

La integra funkciado de la malsamaj grupoj de ĉiu A-teamo estas ilustrite en [la figuro B.1](#).

La B- kaj C-teamoj, kies funkcioj estas, respektive, aresti politikajn personecojn kaj saboti elektitajn instalaĵojn, ne alfrontos signifajn taktikajn problemojn. Ilia organizo estos afero de formi etajn teamojn ekipitajn per taŭga transporto, de nomumo de la celo kaj de kunordigo de la tempo. Ĉiu teamo konsistos el kelkaj ĵipoj da soldatoj aŭ polico akompanitaj de membro de nia interna grupo—en la kazo.

de la ĉefaj politikaj personecoj — aŭ de teknikisto — en la kazo kie la sabotado postulas iom da kompetenteco.

Figuro B.1. "Sofistika" forkapto de gravaj protektitaj celoj.

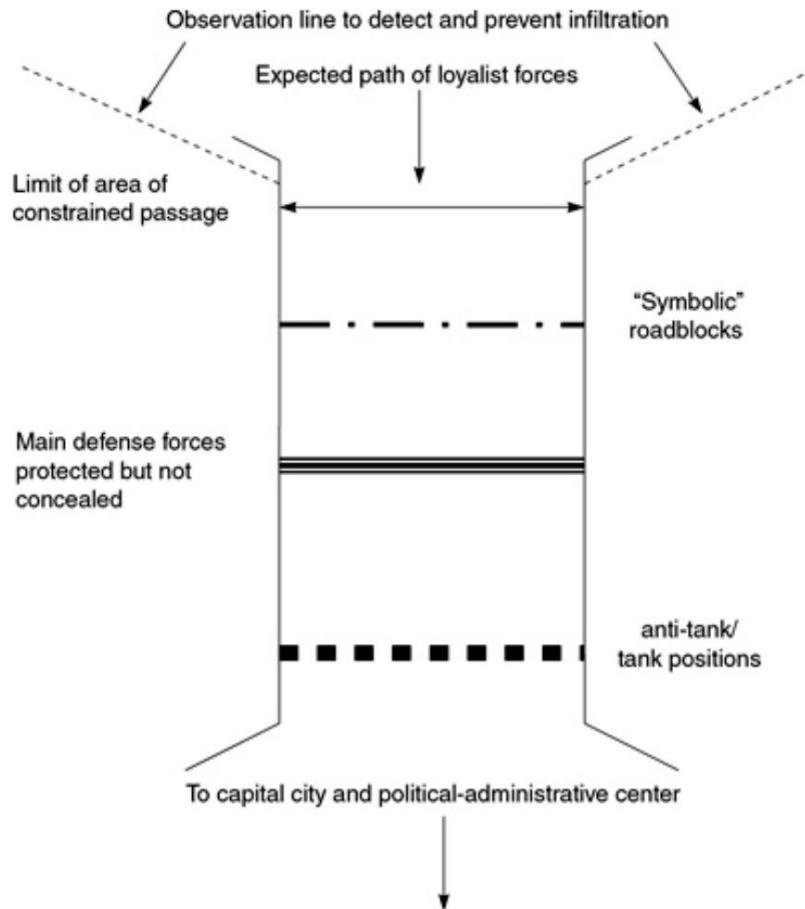
La Deplojo de la Blokaj Fortoj

Kvankam estas esperinde, ke la antaŭ puĉa reĝimo ne konscios pri la tempo de nia aparta puĉo, ĝi verŝajne konscios la danĝeron de puĉoj ĝenerale. Reĝimoj en politike malstabilaj landoj ofte multe klopodas por konservi forton de politike fidindaj trupoj aŭ armita polico, sur kiuj ili fidis kontraŭ minacoj al interna sekureco. Ĝiaj oficiroj

ofte dividas la etnan kaj/aŭ religian alligitecon de la reganta grupo, kaj specialaj sekurigiloj estas utiligitaj por certigi la politikan fidindecon de la forto. La enfiltriĝo de tiaj "palacaj gardistoj" estas tre malfacila, kaj ni eble intence decidis ekskludi ilin el la amplekso de nia enfiltriĝo.

Aliloke, eĉ kie ĉiu grava forto estis plene renversita aŭ interne neŭ traligita, ni ankoraŭ estos vundeblaj al neatenditaj transfuĝoj aŭ hazardaj translokigoj de neinfiltritaj trupoj. Pro ĉiuj tiuj kialoj, do, la blokantaj fortoj destinitaj por izoli la ĉefurbon de la interveno de obeemaj fortoj estos esencaj ĉar, kiel estis plurfoje emfazite, la interveno de determinitaj obeemaj fortoj - kiom ajn malgranda en nombro - povus havi efikojn neproporciajn al ilia grandeco.

La operacio de blokadforto estas la preciza kontraŭo de embusko: dum la celo de embusko devas kaŭzi maksimuman difekton sen kontrolado de trairejo, la celo de la blokadforto estas malhelpi trairejon kaŭzante minimuman difekton. La ĝenerala strukturo de la bloka pozicio estas montrita en [Figuro B.2](#), sed mankas du esencaj: (a) ĝusta inteligenteco pri la loko kaj intencoj de la obeemaj fortoj kaj (b) la efika uzo de naturaj baroj (kiel pontoj, tuneloj, dense konstruitaj areoj, ktp.) kaj de duavicaj vojbaroj por enkanaligi ajnan obeeman forton en la blokan pozicion.

Figuro B.2. Ĝenerala strukturo de bloka pozicio.

La areo de limigita trairejo sur la diagramo reprezentas la grupon de vojoj aŭ stratoj kiujn intervenforto devas uzi por eniri la grandurbon de speciala direkto; ĝenerale ne celas reprezenti ununuran vojon aŭ straton, kvankam, en apartaj agordoj, tio povas esti la kazo.

La "observlinio" (aŭ "ekrano" en arma terminologio) provas infiltriri ĉirkaŭ la blokadpozicio kiu povas esti farita fare de deĉevalaj obeemaj trupoj. La "simbolaj" vojbaroj deplojitaj trans la areo da vojoj aŭ stratoj koncernitaj malemigos la obeemajn fortojn apelaciantes al "ordoj" kaj kamaradeco; se malsukceso malsukcesas, ili provos malkuraĝigon indikante la ĉefajn defendajn fortojn kaj la kontraŭ tankajn poziciojn (aŭ la tankojn se disponeblaj). La operacia gvidado de la ĉefaj defendaj fortoj, la "dentoj" de la blokada pozicio, devos esti zorge elektita por

certigi kialigitan defendon se forto estas fakte uzata de la obeemaj trupoj; ili ankaŭ devas esti konsciaj pri la damaĝaj sekvoj kiuj povus rezultiĝi se la blokanta pozicio degeneras en embuskon.

Apendico C

Statistiko

[Tabelo C.1.](#) Ekonomia evoluo kaj la puĉo, 1945-2010

[Tabelo C.2.](#) Baza listo de puĉoj kaj puĉoj, 1945-2010

[Tabelo C.3.](#) La efikeco de la puĉo, 1945-2010: rezulto kiel funkcio de ĉefpartio

[Tabelo C.4.](#) La ofteco de la puĉo: regiono kaj tempodistribuo de puĉo,
1945-2010

[Figuro C.1.](#) Ofteco de puĉoj, 1950-2010

[Figuro C.2.](#) Proporcio de sukcesaj kontraŭ malsukcesaj puĉoj, 1950-2010

[Figuro C.3.](#) Ofteco de puĉoj de regiono, 1950-2010 (staplikita)

[Figuro C.4.](#) Ofteco de puĉoj de regiono, 1950-2010 (nestaplikita)

[Figuro C.5.](#) Distribuado de puĉoj laŭ regiono, 1945-1965

[Figuro C.6.](#) Distribuado de puĉoj laŭ regiono, 1966-2010

Tabelo C.1. Ekonomia evoluo kaj la puĉo, 1945-2010

Reviziita kaj ĝsdatigita fare de George Schott, aŭ gusto 8, 1978, kaj Sawyer Blazek, septembro 8, 2010.

Noto: Ĉiuj datumoj por la individuaj landoj estas el Mondaj Evoluaj Indikiloj: 2010 (Washington, DC: Internacia Banko por Rekonstruo kaj Evoluo/Monda Banko, 2010); kaj Monda Ekonomia Perspektivo: 2010 (Washington, DC: Internacia Monunua Fonduso, 2010).

Lando	Popersonaj malneta enlanda produkto-ciferoj en USD (2008)	Malneta enlanda produkto- ciferoj en milionoj da USD (2008)	Puĉo aŭ puĉo ?	Dato de lasta sukceso puĉo
Subsahara Afriko				
Angolo	\$4,713.75	\$84,945	Jes	—
Benino	\$771.21	\$6,680	Jes	1972
Bocvano	\$6,982.20	\$13,414 Ne \$7,948		—
Burkino (antaŭ e Supra Volto)	\$521.75		Jes	1987
Burundo	114,04 USD	\$1,163	Jes	1996
Kamerunio	\$1,225.67	\$23,396	Jes	—
Kabo-Verdo	\$3,193.14	\$1,592 Ne \$1,988		—
Centrafrika Respubliko	\$458.17		Jes	2003
Ĉadio	769,70 USD	\$8,400	Jes	1990
Komoroj	823,70 USD	\$530	Jes	2001
Kongo, Demo. Deputito de (antaŭ e Zairo)	\$181.59	\$11,668	Jes	1997
Kongo, Ebur-Bordo (Ebura Bordo)	\$2,966.16	\$10,723	Jes	1997
	\$1,137.08	\$23,414	Jes	1999
Ekvatora Gvineo	\$28,102.53	\$18,525	Jes	1979
Eritreo	\$335.69	\$1,654 Ne \$25,585		—
Etiopio	\$316.98	\$14,535	Jes	1991
Gabono	\$10,036.65	\$811	Jes	—
Gambio	\$488.58		Jes	1994
Ganao	713,18 USD	\$16,653	Jes	1981
Gvineo	386,32 USD	\$3,799	Jes	2008
Gvineo Bisaŭa	272,69 USD	\$429	Jes	2003
Kenjo	\$783.04	\$30,355	Jes	—
Lesoto	791,47 USD	\$1,622	Jes	1994
Liberio	222,10 USD	\$843	Jes	1994
Madagaskaro	\$495.14	\$9,463	Jes	2009
Malavio	287,55 USD	\$4,269 Ne \$8,740		—
Malio	687,90 USD	\$2,858	Jes	1991
Maŭritanio	888,98 USD		Jes	2008
Maŭricio	\$7,345.00	\$9,320 Nr		—
Mozambiko	\$439.88	\$9,846 Nr		—
Namibio	\$4,149.04	\$8,837 Ne \$5,354		—
Niĝero	\$364.13	\$207,118	Jes	2010
Niĝerio	\$1,369.72		Jes	1993

Rwanda	\$ 4 5 8.49	\$ 4,457	Jes s	1994
Sã o Tom é & Pr íncipe	\$ 1,090.13	\$ 175	Jes s	2003
S é n é gal	\$ 1,086.99	\$ 13,273	Jes s	—
Sejš eloĵ	\$ 9,579.74	\$ 833	Jes s	1981
Sierra Leone	\$ 351.51	\$ 1,954	Jes s	1997
Somalia	—	—	Jes s	1969
Sudafriko	\$ 5,678.01	\$ 276,445	Jes s	1994
Sudano	\$ 1,352.59	\$ 55,927	Jes s	1989
Svazilando	\$ 2,429.24	\$ 2,837	Jes s	1973
Tanzania (Tanganyikaand Zanzibaro)	\$ 496.42	²⁰ USD, 490	Jes s	1964
Iri	\$ 448.78	\$ 2,898	Jes s	2005
Uganda	\$ 452.55	\$ 14,326	Jes s	1985
Zambio	\$ 1,134.20	\$ 14,314	Jes s	—
Zimbabve	\$ 273.99 (2005)	\$ 3,418 (2005)	Ne	—

East Asiaand Pacific

Bruney Darussalam	³⁰ USD, 390,64 (2006)	\$ 11,471 (2006)	Ne	—
Burmo	—	—	Jes s	1997
Kambodio	\$ 711.04	¹⁰ USD, 354	Jes s	1997
Ĉinio, Homoj de de	\$ 3,266.51	\$ 4,327,000	Jes s	1976
Fiji	\$ 4,252.98	\$ 3,590	Jes s	2009
Hong Kong (Ĉino)	³⁰ USD, 863.00	\$ 215,355	No	—
Indonezio	\$ 2,246.50	\$ 510,730	Jes s	1998
Japanio	\$ 38,454.86	\$ 4,910,840	Jes s	—
Kiribati	\$ 1,414.32	\$ 137	No	—
Koreio, Dem. Rep. de R	—	—	Jes s	—
Koreio, Rep. de	¹⁹ USD, 114.96	\$ 929,121	Jes s	1979
Laos	\$ 893.29	\$ 5,543	Jes s	1975
Macao (Ĉina)	\$ 36,249.24 (2007)	\$ 18,599 (2007)	Ne	—
Malajzio	\$ 8,209.45	\$ 221,773	Jes s	2009
Marŝaloj	\$ 2,654.73	\$ 158	No	—
Mikronezio, Feritaj S-tatoj	\$ 2,334.39	\$ 258	No	—
Mongolio	\$ 1,990.59	\$ 5,258	No	—
Palau	\$ 8,910.81	\$ 181	No	—
Papua Nova Gvineo	\$ 1,252.73	\$ 8,239	Jes s	—

Filipinoj	\$ 1,847.39	\$ 166,909	Jes s	1972
Samoa	\$ 2,926.07	\$ 523	No	—
Singapore	\$ 37,597.29	\$ 181,948	No	—
Salomono Islands	\$ 1,262.80	\$ 645	Jes s	2000
Tailando	\$ 4,042.78	\$ 272,429	Jes s	2008
Timor - Leste	\$ 453.32	\$ 498	Jes s	—
Tonga	\$ 2,686.56	\$ 278	No	—
Vanuatu	\$ 2,521.09	\$ 590	Jes s	—
Vietnam	\$ 1,051.43	⁹⁰ USD, 645	Jes s	1965

E ŭrop ekaj Central Asia

Lbanio	\$ 3,911.47	\$ 12,295	Jes s	—
Armenio	\$ 3,872.68	\$ 11,917	No	—
Azerbaijan	\$ 5,314.99	\$ 46,135	Jes s	1993
Belarus	\$ 6,230.15	⁶⁰ USD, 313	No	—
Bosnio & Herzegovino	\$ 4,906.18	\$ 18,512	No	—
Bulgaria	\$ 6,545.69	\$ 49,900	No	—
Kroatio	\$ 15,636.56	\$ 69,332	No	—
Cyprus	\$ 31,410.00	\$ 24,910	Jes s	1974
Ĉeĥio	²⁰ USD, 672.74	\$ 215,500	Jes s	1948
Estonia	\$ 17,454.35	\$ 23,401	No	—
Georgio	\$ 2,969.92	\$ 12,791	Jes s	1992
Greece	\$ 2,848.00	\$ 355,876	Jes s	1973
Hungary	\$ 15,408.01	\$ 154,668	No	—
Kazakhstan	\$ 8,513.11	\$ 133,442	No	—
Kosovo, Rep. de	\$ 3,035.23	\$ 5,664	No	—
Kirgizia Respubliko	\$ 958.44	\$ 5,059	Jes s	2010
Latvio	\$ 14,908.30	\$ 33,784	No	—
Litovujo	\$ 14,097.54	\$ 47,341	No	—
FYRMacedonio	\$ 4,664.30	\$ 9,521	No	—
Moldova	\$ 1,693.78	\$ 6,047	No	—
Montenegro	\$ 7,859.27	\$ 4,891	Jes s	1989
Polando	\$ 13,845.38	\$ 527,866	Jes s	1981
Portugal	\$ 22,923.00	\$ 243,497	Jes s	1974
Rumanio	\$ 9,299.74	\$ 200,071	Jes s	1989
Rusa Federacio (antaŭe)	\$ 11,831.52	\$ 1,679,480	Jes s	1993
Sovetunio)				
Serbia	\$ 6,810.83	\$ 50,061	No	—
Slovaka Respubliko	\$ 18,211.64	\$ 98,463	Jes s	1948
Slovenia	\$ 27,018.60	\$ 54,613	No	—
Tajikistan	\$ 751.01	\$ 5,134	No	—

Turkio	\$ 9,941.96	\$734,853	Jes	1980
Turkmenio	\$ 3,038.96	\$15,327 Nr		—
Ukrainio	\$ 3,898.87	\$180,355 Nr		—
Uzbekio	\$ 1,022.71	\$27,934 Nr		—

Latin-Ameriko kaj Karibio

Argentino	8.235,71 USD	\$328,465	Jes	1976
Belizo	4.218,26 USD	1,359 USD Ne		—
Bolivio	1.720,04 USD	16,674	Jes	1980
Brazilo	8.205,13 USD	USD 1,575,150	Jes	1964
Ĉilio	10.084,42 USD	USD 169,458	Jes	1973
Kolombio	5.415,55 USD	USD 243,765 USD	Jes	1957
Kostariko	6.564,02 USD	\$29,664 Nr		—
Kubo	—	—	Jes	1959
Dominiko	4.882,80 USD	\$357	Jes	—
Dominika Respubliko	4.575,70 USD	\$45,541	Jes	1965
Ekvadoro	4.056,39 USD	\$54,686	Jes	2005
Salvadoro	3.605,30 USD	\$22,115	Jes	1979
Grenado	6.161,99 USD	\$638	Jes	1983
Gvatemalo	2.848,37 USD	\$38,983	Jes	1983
Gujano	1.513,32 USD	\$1,155 Ne \$7,205		—
Haitio	729,47 USD	\$13,343	Jes	2004
Honduro	1.823,14 USD		Jes	2009
Jamajko	5.438,48 USD	\$14,614 Nr		—
Meksiko	10.231,53 USD	\$1,088,130 Nr		—
Nikaragvo	1.163,22 USD	6.592 USD	Jes	1979
Panamo	6.792,91 USD	23.088 USD	Jes	1968
Paragvajo	2.561,27 USD	15.977 USD	Jes	1989
Peruo	4.477,25 USD	129.109 USD	Jes	1992
Surinamo	5.888,09 USD	3.033 USD	Jes	1990
Trinidado kaj Tobago	18.108,21 USD	24.145 USD	Jes	—
Urugvajo	9.653,77 USD	32.186 USD	Jes	1973
Venezuelo, Bolivaria Deputito de	11.245,76 USD	314.150 USD	Jes	1948

Mezoriento kaj Nordafriko

Alĝerio	\$4,845.18	\$166,545	Jes	1992
Barejno	\$28,240.48	\$21,903	Jes	—
Ĝibutio	\$1,029.96	\$875	Jes	—
Egiptujo	\$1,990.53	162.283 USD	Jes	1952
Irano	\$4,027.79 (2007)	286.058 USD (2007)	Jes	1953
Irako	\$2,845.06	86.525 USD	Jes	1968

Israelo	27.651,80	\$202,101 Nr		—
Jordanio	USD	\$21,238 Nr		—
Kuvajto	3.595,92 USD	148 024 USD Ne 29		—
Libano	54.260,08	264 USD	Jes	—
Libio	USD 6.978,06	93 168	Jes	1969
Malto	USD 14.802,20	USD 7	Ne	—
	USD	449 USD		
Maroko	18.209,38	(2007) 88	Jes	—
Omano	USD (2007)	883 USD	Jes	1970
	2.768,74	41 638		
Kataro	USD 15.272,89	USD	Jes	1995
	USD	(2007) 71 041 USD (2007)		
Saŭ diArabio	(2007)	468 800 USD Ne 55		—
Sirio	62.451,602,14	204 USD	Jes	1970
Tunizio	USD (2007)	40 309	Jes	1987
Unuiĝinta Arabo Emirlandoj	26 \$3,902.96	USD 198	Jes	—
		693 USD		
Cisjordanio kaj Gazao	\$45,530.92	(2007) 4	Ne	—
Strio	(2007)	016 USD		
Jemeno	\$1,123.41 (2005) \$1,159.64	(2005) 26 576 USD	Jes	1978

Sudazio

Afganio	\$366.08	\$10,624	Jes	1979
Bangladeŝo	497,21 USD	\$79,554	Jes	1982
Butano	1.868,68 USD	\$1,283 Nr		—
Barato	1.016,85 USD	\$1,159,170 Ne \$1,261		—
Maldivoj	4.134,93 USD	\$12,615	Jes	1975
Nepalo	437,87 USD	\$164,539	Jes	2005
Pakistano	990,53 USD	\$40,565	Jes	1999
Srilanko	\$2,012.52		Jes	—

Tabelo C.2. Baza listo de puĉoj kaj puĉoj, 1945-2010

Reviziita kaj ĝsdatigita fare de George Schott, aŭ gusto 8, 1978, kaj Sawyer Blazek, septembro 8, 2010.

Lando kaj dato	Ĉefa partio	Rezulto
Subsahara Afriko		
Angolo		
la 27-an de oktobro 1974	armea frakcio	malsukcesis
la 27-an de majo 1977	armea frakcio	malsukcesis
Benino		
la 28-an de oktobro 1963	armea frakcio	sukcesa

la 22-an de decembro 1965	armeo frakcio	sukcesa
la 17-an de decembro 1967	armeo frakcio	sukcesa
la 12-an de julio 1969	armeo frakcio	malsukcesis
la 21-an de oktobro 1969	armeo frakcio	malsukcesis
la 10-an de decembro 1969	armeo frakcio	sukcesa
la 28-an de februaro 1972	armeo frakcio	malsukcesis
la 26-an de oktobro 1972	armeo kaj politika	sukcesa
la 21-an de januaro 1975	frakcio politika frakcio eksterlande	malsukcesis
la 18-an de oktobro 1975	subtenata frakcio	malsukcesis
la 16-an de januaro 1977	armeo frakcio politika frakcio armeo	malsukcesis
la 26-an de marto 1988	frakcio	malsukcesis
majo 1992		malsukcesis
la 15-an de novembro 1995		malsukcesis
Bocvano		
—	—	—
Burkino (antaŭ e Supra Volto)		
3 januaro 1966	armeo frakcio	sukcesa
la 25-an de novembro 1980	armeo frakcio	sukcesa
7-a de novembro 1982	armeo frakcio	sukcesa
4-a de aŭ gusto 1983	armeo frakcio	sukcesa
la 15-an de oktobro 1987	armeo kaj politika frakcio	sukcesa
Burundo		
la 19-an de oktobro 1965	armeo kaj politika frakcio princo kaj	malsukcesis
8-a de julio 1966	armeo frakcio ĉefministro kaj	sukcesa
la 28-an de novembro 1966	armeo frakcio armeo kaj triba frakcio armeo	sukcesa
1-a de novembro 1976	frakcio politika frakcio armeo kaj	sukcesa
3-a de septembro 1987	politika frakcio	sukcesa
4-a de marto 1992	armeo frakcio armeo	malsukcesis
3-a de julio 1993	frakcio armeo frakcio armeo frakcio	malsukcesis
la 21-an de oktobro 1993	armeo frakcio	malsukcesis
la 25-an de aprilo 1994		malsukcesis
la 25-an de julio 1996		sukcesa
la 18-an de aprilo 2001		malsukcesis
la 22-an de julio 2001		malsukcesis
Kamerunio		
6-a de aprilo 1984	aranea frakcio	malsukcesis
Kabo-Verdo		
—	—	—
Centafrika Respubliko		
la 22-an de decembro 1965	aranea frakcio	sukcesa
1-a de januaro 1966	aranea frakcio	sukcesa
la 12-an de aprilo 1969	aranea frakcio	malsukcesis
la 12-an de julio 1974	aranea frakcio	malsukcesis

la 21-an de septembro 1979	politika frakcio armeo	sukcesa
1-a de septembro 1981	frakcio armeo	sukcesa
3-a de marto 1982	frakcio armeo	malsukcesis
la 18-an de majo 1996	frakcio armeo kaj	malsukcesis
la 28-an de majo 2001	politika frakcio armeo frakcio	malsukcesis
15-a de marto , 2003		sukcesa
Ĉadio		
la 26-an de aŭ gusto 1971	eksterlande subtenata frakcio armeo	malsukcesis
la 13-an de aprilo 1975	frakcio politika	sukcesa
la 13-an de aprilo 1976	frakcio armeo kaj triba	malsukcesis
31-a de marto 1977	frakcio armeo kaj politika frakcio kaj	malsukcesis
7-a de junio 1982	eksterlandaj solduloj armeo frakcio armeo frakcio armeo frakcio armeo frakcio	sukcesa
1-a de aprilo 1989	armeo frakcio	malsukcesis
1-a de decembro 1990	armeo frakcio	sukcesa
la 13-an de oktobro 1991	armeo kaj politika	malsukcesis
la 21-an de februaro 1992	frakcio armeo	malsukcesis
la 18-an de junio 1992	frakcio armeo frakcio	malsukcesis
la 27-an de januaro 1993		malsukcesis
la 16-an de majo 2004		malsukcesis
14-a de marto , 2006		malsukcesis
la 16-an de aprilo 2006		malsukcesis
2-a de februaro , 2008		malsukcesis
Komoroj		
3-a de aŭ gusto 1975 4-	armeo kaj politika frakcio armeo kaj	sukcesa
a de junio 1977 13-	politika frakcio kaj eksterlandaj solduloj eksterlandaj solduloj armeo kaj politika	malsukcesis
a de majo 1978 14-a	frakcio politika frakcio armeo	sukcesa
de februaro 1981 25-a de	frakcio armeo kaj politika frakcio armeo	malsukcesis
novembro 1981 8-a de marto	kaj politika frakcio armeo	malsukcesis
1985 8-a de aŭ gusto	kaj eksterlandaj	malsukcesis
1985 30-a de novembro	solduloj armeo kaj politika frakcio arma	malsukcesis
1987 26-a de novembro 1989 3-	frakcio eksterlandaj solduloj armeo	malsukcesis
a de aŭ gusto 1992-a-septembro	frakcio armeo kaj politika frakcio armeo frakcio	sukcesa
1992-a. , 1999 21-a de	armeo frakcio armeo frakcio armeo kaj	malsukcesis
marto 2000 4-a de novembro	politika frakcio	malsukcesis
2000 9-a de aŭ gusto 2001 19-		malsukcesis
a de decembro 2001		sukcesa
12-a de februaro 2003		malsukcesis
Kongo, Dem. Deputito de		malsukcesis
(antaŭ e Zairo)		sukcesa
		malsukcesis
		malsukcesis
la 14-an de septembro 1960	politika frakcio	sukcesa

25-a de novembro 1965 30-a	armeo frakcio	sukcesa
de majo 1966 19-a	politika frakcio ribela	malsukcesis
de majo 1997 16-a	frakcio kaj eksterlandaj trupoj prezidenta	sukcesa
de januaro 2001 28-a de	gvardio armeo frakcio	malsukcesis
marto 2004 11-a de	armeo frakcio	malsukcesis
junio 2004 Kongo,		malsukcesis
Deputito de		
la 15-an de aŭgusto 1963	armeo kaj sindikatoj armeo kaj	sukcesa
28-29 junio 1966	triba frakcio armeo frakcio armeo	malsukcesis
3-31 aŭgusto 1968	frakcio armeo	sukcesa
4-a de septembro 1968	frakcio armeo	sukcesa
8-a de novembro 1969	frakcio maldekstra	malsukcesis
23-a de marto 1970	armeo frakcio	malsukcesis
la 22-an de februaro 1972	armeo frakcio politika frakcio	malsukcesis
la 18-an de marto 1977		malsukcesis
la 15-an de oktobro 1997		sukcesa
Ebur-Bordo (Ebura Bordo)		
la 23-an de julio 1991	armea frakcio	malsukcesis
la 24-an de decembro 1999	armea frakcio	sukcesa
la 19-an de septembro 2002	armeo kaj politika frakcio	malsukcesis
Ekvatora Gvineo		
5-a de marto 1969	armeo kaj politika frakcio politika	malsukcesis
3-a de aŭgusto 1979	frakcio politika frakcio	sukcesa
la 10-an de aprilo 1981	armeo frakcio politika	malsukcesis
la 11-an de majo 1983	frakcio fremdaj	malsukcesis
la 19-an de julio 1986	solduloj	malsukcesis
4-a de marto , 2004		malsukcesis
Eritreo		
—	—	—
Etiopio		
13-17 decembro 1960	armea frakcio	malsukcesis
la 12-an de septembro 1974	elementoj el tri servoj	sukcesa
22-24 novembro 1974	frakcio en reganta Milita Konsilio frakcio en	sukcesa
3-a de februaro , 1977	reganta Milita Konsilio frakcio en reganta Milita	malsukcesis
la 16-an de majo 1989	Konsilio	malsukcesis
la 28-an de majo 1991	ribela frakcio	sukcesa
Gabono		
la 18-an de februaro 1964	armea frakcio	malsukcesis
Gambio		
la 29-an de julio 1981	maldekstra politika frakcio armeo	malsukcesis
la 23-an de julio 1994	frakcio armeo	sukcesa
la 10-an de novembro 1994	frakcio armeo	malsukcesis
la 27-an de januaro 1995	frakcio	malsukcesis

Ghana

24a de februaro , 1966	armeo fa	sukceso fu l
aprilo 17 , 1967	ctionarmy fa	malsukcesis
Januaro 13 , 1972	ctionarmy fa	sukceso fu l
15 januaro , 1972	ctionarmy fa	malsukcesis
julio 5 , 1978	ctionarmy fa	sukceso fu l
15a de majo, 1979	ctionarmy fa	malsukcesis
4-a de junio, 1979	ctionarmy fa	sukceso fu l
Decembro 13 , 1981	ctionarmy fa	sukceso fu l
23 novembro , 1982	ctionarmy fa	malsukcesis
19a de junio, 1983	ctionarmy fa ctionarmy fa ctionarmy	malsukcesis

Guinea

222 de novembro , 1970	ekstera reĝando - aranĝta	malsukcesis
majo 13 , 1976	fakcioarmeo kaj politika fakcioarmeo	malsukcesis
3 aprilo , 1984	fa kta armeo	sukceso fu l
4 julio , 1985		malsukcesis
la 2-an de februaro, 1996		malsukcesis
Decembro 23 , 2008		sukceso fu l

Guinea - Bissau

novembro 14 , 1980	armeofa ctionarmy	sukceso fu l
9 junio , 1998	fa ctionarmy fa	malsukcesis
7 majo , 1999	ctionarmy fa	sukceso fu l
14a de septembro , 2003	ctionarmy fa	sukceso fu l
6 oktobro , 2004	ctionarmy fa	malsukcesis
majo 25 , 2005	ctionarmy fa ctionarmy	malsukcesis
Aŭ gusto 8 , 2008	fa ctionarmy	malsukcesis
5-a de junio, 2009		malsukcesis

Kenya

1-a de aŭ gusto, 1982	armeo fakcio	malsukcesis
-----------------------	--------------	-------------

Lesotho

Januaro 30 , 1970	politika fa ctionarmy	sukceso fu l
Januaro 15 - 20 , 1986	fa ctionarmy fa	sukceso fu l
21a de februaro , 1990	ctionarmy fa	sukceso fu l
aprilo 29 - 30 , 1991	ctionarmy fa	sukceso fu l
7-a de junio, 1991	ctionarmy fa	malsukcesis
Aŭ gusto 17 , 1994	ctionarmy fa ctionarmy	sukceso fu l
18 septembro , 1998	fa ctionarmy	malsukcesis

Liberia

aprilo 12 , 1980	army fa ctionarmy	sukceso fu l
aprilo 14 , 1980	fa ctionarmy fa	malsukcesis
18 majo , 1980	ctionarmy fa	malsukcesis
novembro 12 , 1985	ctionpolitical fa	malsukcesis
7-a de septembro, 1994	ction	sukceso fu l

15a de septembro, 1994	armeo fakcio	malsukcesis
Madagaskaro		
Aprilo 1, 1971	left-wingarmy factionpolitika	malsukcesis
18 majo, 1972	factionarmy fa	sukceso fu l
5-12 februaro, 1975	ctionpolitika fa	sukceso fu l
majo 13, 1992	ctionarmy fa	malsukcesis
la 1-a de novembro, 2006		malsukcesis
marto 16-17, 2009	ctionarmyandpolitika factionarmy	sukceso fu l
aprilo 18, 2010	faction	malsukcesis
Malavio		
—	—	—
Mali		
novembro 19, 1968	army factionarmy	sukceso fu l
7 aprilo, 1971	factionarmy fa	malsukcesis
marto 25, 1991	ctionarmy faction	sukceso fu l
julio 14, 1991		malsukcesis
Maŭritanio		
julio 10, 1978	armeo fa	sukceso fu l
3-a de junio, 1979	ctionarmy fa	sukceso fu l
4 januaro, 1980	ctionarmy fa	sukceso fu l
16a de marto, 1981	ctionarmy fa	malsukcesis
6-a de februaro, 1982	ctionarmy fa	malsukcesis
Decembro 12, 1984	ctionarmy fa	sukceso fu l
9 junio, 2003	ctionarmy fa	malsukcesis
Aŭgusto 3, 2005	ctionarmy fa	sukceso fu l
Aŭgusto 6, 2008	ctionarmy factionarmy	sukceso fu l
Maŭricio		
—	—	—
Mozambiko		
—	—	—
Namibia		
—	—	—
Niger		
aprilo 15, 1974	armeofa	sukceso fu l
2aŭgusto, 1975	ctionarmeokajpolitika factionarmy	malsukcesis
marto 15, 1976	factionarmy fa	malsukcesis
5 oktobro, 1983	ctionarmy fa	malsukcesis
27 januaro, 1996	ctionarmy fa	sukceso fu l
9 aprilo, 1999	ctionarmy fa	sukceso fu l
la 1-a de februaro, 2010	ctionarmy faction	sukceso fu l
Nigero		
15 januaro, 1966	army fa	sukceso fu l
julio 29, 1966	ctionnortherarmy faction	sukceso fu l

29-a de julio 1975	armae frakcio	sukcesa
la 13-an de februaro 1976	armae frakcio	malsukcesis
31-a de decembro 1983	armae frakcio	sukcesa
la 27-an de aŭgusto 1985	armae frakcio	sukcesa
la 22-an de aprilo 1990	armeo frakcio	malsukcesis
la 17-an de novembro 1993	armae frakcio	sukcesa
Ruando		
5-a de julio 1973	armeo kaj polica frakcio armea	sukcesa
6-a de aprilo 1994	frakcio	sukcesa
San-Tomeo kaj Princo		
la 16-an de julio 2003	armae frakcio	sukcesa
Senegalo		
—	—	—
Sejŝeloj		
5-a de junio 1977	polico kaj politika frakcio eksterlandaj	sukcesa
la 25-an de novembro 1981	solduloj	malsukcesis
Siera-Leono		
la 23-an de marto 1967	armeo frakcio	sukcesa
la 18-an de aprilo 1968	armeo frakcio	sukcesa
la 23-an de marto 1971	armeo frakcio	malsukcesis
la 23-an de marto 1987	politika frakcio armeo	malsukcesis
30-a de aprilo 1992	frakcio armeo	sukcesa
la 28-an de decembro 1992	frakcio armeo	malsukcesis
2-a de oktobro 1995	frakcio armeo	malsukcesis
la 16-an de januaro 1996	frakcio armeo	sukcesa
8 septembro 1996	frakcio armeo	malsukcesis
la 25-an de majo 1997	frakcio	sukcesa
Somalio		
la 10-an de decembro 1961	politika frakcio armeo	malsukcesis
la 21-an de oktobro 1969	kaj polica frakcio armeo kaj	sukcesa
la 21-an de aprilo 1970	politika frakcio armeo kaj politika	malsukcesis
la 25-an de majo 1971	frakcio armeo frakcio	malsukcesis
9-a de aprilo 1978		malsukcesis
la 26-an de januaro 1991	ribela frakcio	sukcesa
Sudafriko		
La 24-an de septembro 1987 (Transkei)	armeo frakcio	sukcesa
30-a de decembro 1987 (Transkei)	armeo frakcio	sukcesa
La 10-an de februaro 1988 (Bophuthatswana)	politika frakcio armeo	malsukcesis
4-a de marto 1990 (Ciskei)	frakcio armeo	sukcesa
April 5, 1990 (Venda)	frakcio ribela	sukcesa
La 22-an de novembro 1990 (Transkei)	armeo frakcio armeo	malsukcesis
9-a de februaro 1991 (Ciskei)	frakcio politika	malsukcesis
10-11-a de marto 1994 (Bophuthatswana)	frakcio	malsukcesis

La 22-an de marto 1994 (Ciskei)	polica frakcio	sukcesa
Sudano		
la 18-an de aŭgusto 1955	armeo kaj tribo frakcio armeo	malsukcesis
la 17-an de novembro 1958	frakcio armeo	sukcesa
4-a de marto 1959	frakcio armeo	malsukcesis
la 21-an de aprilo 1959	frakcio maldekstra	malsukcesis
la 28-an de decembro 1966	armeo frakcio maldekstra armeo	malsukcesis
la 25-an de majo 1969	frakcio maldekstra armeo frakcio	sukcesa
19-22 julio 1971	armeo frakcio armeo frakcio	malsukcesis
5-a de septembro 1975		malsukcesis
2-a de julio 1976		malsukcesis
2-a de februaro 1977	aerarmea frakcio	malsukcesis
6-a de aprilo 1985	armea frakcio	sukcesa
la 25-an de septembro 1985	armea frakcio	malsukcesis
30-a de junio 1989	armea frakcio	sukcesa
la 23-an de aprilo 1990	armea frakcio	malsukcesis
Svazilando		
la 12-an de aprilo 1973	politika frakcio armeo	sukcesa
1-a de septembro 1984	kaj politika frakcio	malsukcesis
Tanzanio		
La 12-an de januaro 1964 (Zanzibaro)	politika frakcia trupo	sukcesa
La 20-an de januaro 1964 (Tanganjiko)	ribelo	malsukcesis
Iri		
la 13-an de januaro 1963	armeo kaj tribo frakcio armeo	sukcesa
4-a de julio 1964	frakcio politika	malsukcesis
21-22 novembro 1966	frakcio generalo frakcio	malsukcesis
la 13-an de januaro 1967	en armeo armeo kaj politika frakcio	sukcesa
8-a de aŭgusto 1970	armeo kaj politika frakcio armeo	malsukcesis
la 23-an de septembro 1986	frakcio armeo frakcio armeo frakcio	malsukcesis
la 26-an de aŭgusto 1991		malsukcesis
1-a de oktobro 1991		malsukcesis
la 28-an de novembro 1991		malsukcesis
3-a de decembro 1991	ribela frakcio	malsukcesis
6-a de februaro, 2005	armeo kaj politika frakcio	sukcesa
Ugando		
la 23-an de januaro 1964	trupo ribelo armeo	malsukcesis
la 25-an de januaro 1971	kaj polico frakcio armeo frakcio	sukcesa
la 23-an de marto 1974	armeo frakcio	malsukcesis
9-a de septembro 1974	armeo frakcio	malsukcesis
la 12-an de majo 1980	armeo frakcio	sukcesa
la 27-an de julio 1985		sukcesa
Zambio		
la 16-an de oktobro 1980	armeo kaj politika frakcio	malsukcesis

la 25-an de junio 1990	armea frakcio	malsukcesis
la 28-an de oktobro 1997	armea frakcio	malsukcesis
Zimbabvo		
—	—	—
<hr/>		
Orienta Azio kaj Pacifiko		
<hr/>		
Brunejo Darussalam		
—	—	—
Birmo		
la 26-an de septembro 1958	armea frakcio	sukcesa
2-a de marto 1962	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 24-an de julio 1974	maldekstra politika frakcio	malsukcesis
la 18-an de septembro 1988	armeo frakcio	sukcesa
la 27-an de julio 1990	armeo frakcio	sukcesa
la 15-an de novembro 1997	armeo frakcio	sukcesa
la 28-an de septembro 2007	armeo frakcio	malsukcesis
Kamboĝo		
La 18-an de marto	dekstra armeo frakcio armeo	sukcesa
1970 La 26-an de	frakcio armeo	malsukcesis
marto 1975 La 17-	frakcio armeo	sukcesa
an de aprilo	frakcio armeo	malsukcesis
1975 Julio 1975	frakcio armeo	malsukcesis
Aŭ gusto 1975	frakcio armeo	malsukcesis
Aŭ gusto 1977	frakcio armeo	malsukcesis
La 24-an de junio 1978	frakcio	malsukcesis
11-a de novembro	maldekstra armeo frakcio	sukcesa
1978 7-a de	armeo kaj politika frakcio	sukcesa
januaro 1979 5-6-a de julio		
1997 Ĉinio, Popola	armea frakcio	malsukcesis
Oktobro, 6-a de	politika frakcio	sukcesa
septembro 1971.	armeo frakcio	sukcesa
Fiĝoj 14-a de majo 1987	armeo frakcio	sukcesa
28-a de septembro	armeo kaj civilfrakcio armeo	sukcesa
1987 19-a de	kaj ribelfrakcio armeo kaj	malsukcesis
majo 2000 27-	ribelfrakcio armeo kaj	malsukcesis
a de majo 2000 7-a de	ribelfrakcio armeo frakcio	malsukcesis
julio 2000 2-a de novembro	prezidanto	sukcesa
2000 5-6-a de		sukcesa
decembro 2006 10-a de aprilo 2009 Honkongo (Ĉinio)		
—	—	—
Indonezio		

3-a de decembro 1950

mararmea frakcio

malsukcesis

la 26-an de aprilo 1950	elementoj de du servoj	malsukcesis
1-a de oktobro 1965	Komunista Partio	malsukcesis
la 16-an de novembro 1965	elementoj el tri servoj	malsukcesis
la 27-an de julio 1996	armeo, polico, kaj civila frakcio reganta	malsukcesis
la 21-an de majo 1998	politika frakcio	sukcesa
Japanio		
la 25-an de novembro 1970	civila frakcio	malsukcesis
Kiribato		
—	—	—
Koreio, Dem. Deputito de		
1991	armea frakcio	malsukcesis
1995	armea frakcio	malsukcesis
Koreio, deputito de la		
20-a de oktobro 1948 la	armea frakcio	malsukcesis
16-an de majo 1961	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 17-an de oktobro 1972	prezidanto-	sukcesa
la 12-an de decembro 1979	armea frakcio	sukcesa
Laoso		
9-a de aŭgusto 1960	neŭtralista armeo frakcio	sukcesa
la 19-an de aprilo 1964	dekstra armeo frakcio armeo	sukcesa
31-a de januaro, 1965	kaj policfrakcio	malsukcesis
la 21-an de oktobro 1966	aerarmea frakcio	malsukcesis
la 20-an de aŭgusto 1973	aerarmea frakcio	malsukcesis
2-a de decembro 1975	Komunista frakcio	sukcesa
Makao (Ĉinio)		
—	—	—
Malajzio		
5-a de februaro, 2009	politika frakcio	sukcesa
Marŝala Insularo		
—	—	—
Mikronezio, Fed. Ŝtatoj de		
—	—	—
Mongolio		
—	—	—
Palaŭo		
—	—	—
Papua Nova Gvineo		
16-17 marto 1997	politika frakcio	malsukcesis
Filipinoj		
la 21-an de septembro 1972	prezidanto	sukcesa
6-a de julio 1986	armeo kaj civila frakcio	malsukcesis

la 22-an de novembro 1986	armeo frakcio	malsukcesis
27–29 januaro 1987	arnea frakcio	malsukcesis
la 18-an de aprilo 1987	ribela armeo frakcio	malsukcesis
8-a de julio 1987	armeo frakcio	malsukcesis
la 28-an de aŭgusto 1987	ribela armeo frakcio	malsukcesis
1–9 decembro 1989	ribela armeo frakcio	malsukcesis
la 27-an de julio 2003	armeo frakcio	malsukcesis
la 24-an de februaro 2006	arnea frakcio	malsukcesis
la 29-an de novembro 2007	armeo frakcio	malsukcesis
Samoo		
—	—	—
Singapuro		
—	—	—
Salomonoj		
5-a de junio 2000	batalema frakcio	sukcesa
Tajlando		
9-a de novembro 1947	armeo frakcio	sukcesa
la 29-an de junio 1951	mararmea	malsukcesis
la 29-an de novembro 1951	frakcio armeo	sukcesa
la 16-an de septembro 1957	frakcio armeo	sukcesa
la 20-an de oktobro 1958	frakcio armeo	sukcesa
la 17-an de novembro 1971	frakcio ĉefministro	sukcesa
la 24-an de februaro 1976	armeo frakcio	malsukcesis
6-a de oktobro 1976	elementoj de tri servoj	sukcesa
la 26-an de marto 1977	armeo kaj politika frakcia elementoj	malsukcesis
la 20-an de oktobro 1977	de tri servoj	sukcesa
1-a de aprilo 1981	arnea frakcio	malsukcesis
9-a de septembro 1985	arnea frakcio	malsukcesis
la 23-an de februaro 1991	armeo frakcio	sukcesa
la 24-an de majo 1992	arnea frakcio	sukcesa
la 19-an de septembro 2006	armeo frakcio	sukcesa
2–15 decembro 2008	juĝa frakcio	sukcesa
Timor-Leste		
28 aprilo 2006	ribela armeo frakcio	malsukcesis
11-a de februaro , 2008	ribela armeo frakcio	malsukcesis
Tongo		
—	—	—
Vanuatuo		
la 12-an de oktobro 1996	arnea frakcio	malsukcesis
Vjetnamio		
la 12-an de novembro 1960	norda armeo kaj politika frakcio elementoj de	malsukcesis
1–2 novembro 1963	tri servoj	sukcesa
30-a de januaro , 1964	elementoj el tri servoj	sukcesa

la 27-an de januaro 1965	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 21-an de februaro 1965	elementoj el tri servoj	sukcesa
<hr/>		
Eŭropo kaj Centra Azio		
<hr/>		
Albanio		
la 15-an de septembro 1998	opozicia frakcio	malsukcesis
Armenio		
—	—	—
Azerbajĝano		
27–29 junio 1993	Komunista frakcio	sukcesa
5-a de oktobro 1994	ĉefministro kaj armea frakcio polico	malsukcesis
13–17 marto 1995	kaj armea frakcio	malsukcesis
Belorusio		
—	—	—
Bosnio kaj Hercegovino		
—	—	—
Bulgario		
—	—	—
Kroatio		
—	—	—
Kipro		
15-a de julio 1974	nacia gvardio	sukcesa
Ĉeĥio		
la 21-an de februaro 1948	Komunista Partio	sukcesa
Estonio		
—	—	—
Kartvelio		
La 22-an de decembro 1991 - la 22-an de januaro 1992	nacia gvardio	sukcesa
la 25-an de majo 2001	armeo ribelo	malsukcesis
5-a de majo 2009	armeo ribelo	malsukcesis
Grekio		
la 21-an de aprilo 1967	dekstra armeo frakcio reĝo	sukcesa
la 13-an de decembro 1967		malsukcesis
la 24-an de majo 1973	maramea ribelo	malsukcesis
la 25-an de novembro 1973	armeo kaj maramea frakcio	sukcesa
Hungario		
—	—	—
Kazaĥio		
—	—	—
Kosovo, Deputito de		
—	—	—
Kirgiza Respubliko		

la 19-an de aŭgusto 1991	politika frakcio	malsukcesis
la 24-an de marto 2005	politika frakcio	sukcesa
6–15 aprilo 2010	politika frakcio	sukcesa
Latvio		
—	—	—
Litovio		
—	—	—
FYR Makedonio		
—	—	—
Moldavio		
—	—	—
Montenegro		
7-a de oktobro 1988	opozicia frakcio	malsukcesis
la 10-an de januaro 1989	politika frakcio	sukcesa
Pollando		
la 12-an de decembro 1981	armea frakcio	sukcesa
Portugaliao		
1-a de januaro 1962	armeo ribelo	malsukcesis
la 25-an de aprilo 1974	armeo kaj politika frakcio armeo	sukcesa
la 24-an de septembro 1974	frakcio dekstra	malsukcesis
la 11-an de marto 1975	flanko aerarmeo frakcio elementoj	malsukcesis
31-a de julio 1975	de tri servoj	malsukcesis
la 25-an de novembro 1975	maldekstraj paraŝutistoj	malsukcesis
Rumanio		
16–25 decembro 1989	elementoj el tri servoj	sukcesa
Rusa Federacio (antaŭe Sovetunio)		
12–14 oktobro 1964	reganta frakcio	sukcesa
19–20 aŭgusto 1991	politika frakcio	malsukcesis
la 21-an de septembro 1993	prezidanto	sukcesa
2–4 oktobro 1993	armeo kaj politika frakcio	malsukcesis
Serbio		
—	—	—
Slovaka Respubliko		
la 21-an de februaro 1948	Komunista Partio	sukcesa
Slovenio		
—	—	—
Taĝikio		
—	—	—
Turkio		
la 27-an de majo 1960	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 20-an de majo 1963	armeo kaj aerarmeo frakcio	malsukcesis
2-a de marto 1968	armeo frakcio	malsukcesis
la 12-an de marto 1971	generalo frakcio en armeo	sukcesa

2-a de marto 1975	arma frakcio	malsukcesis
la 12-an de septembro 1980	arma frakcio	sukcesa
la 28-an de februaro 1997	arma frakcio	sukcesa
27 aprilo 2007	arma frakcio	malsukcesis
Turkmenio		
—	—	—
Ukrainio		
—	—	—
Uzbekio		
—	—	—

Latin-Ameriko kaj Karibio

Argentino		
la 28-an de septembro 1951	elementoj el tri servoj	malsukcesis
la 16-an de junio 1955	mararma frakcio	malsukcesis
la 16-an de septembro 1955	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 13-an de novembro 1955	arma frakcio	sukcesa
la 13-an de junio 1960	arma frakcio	malsukcesis
la 28-an de marto 1962	elementoj el tri servoj	sukcesa
8-a de aŭgusto 1962	la frakcio de	malsukcesis
2-a de aprilo 1963	generalo de trup-ribele en	malsukcesis
la 28-an de junio 1966	armearmeo kaj mararmegeneraloj	sukcesa
8-a de junio 1970	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 23-an de marto 1971	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 11-an de majo 1971	armeo kaj politika frakcio arma	malsukcesis
la 22-an de aŭgusto 1971	frakcio arma	sukcesa
8 oktobro 1971	frakcio polica	malsukcesis
1-a de marto 1974	dekstra	malsukcesis
la 18-an de decembro 1975	aerarma frakcio	malsukcesis
la 24-an de marto 1976	elementoj el tri servoj	sukcesa
Belizo		
—	—	—
Bolivio		
la 16-an de majo 1951	armeo kaj aerarmeo frakcio	sukcesa
9-a de aprilo 1952	armeo kaj politika frakcio armeo	sukcesa
3-a de novembro 1964	kaj aerarmeo frakcio armeo kaj	sukcesa
la 21-an de aŭgusto 1968	aerarmeo	malsukcesis
la 26-an de septembro 1969	frakcio armeo kaj aerarmeo	sukcesa
6–7 oktobro 1970	frakcio dekstra armeo frakcio	sukcesa
la 10-an de januaro 1971	dekstra armeo frakcio	malsukcesis
19–22 aŭgusto 1971	maldekstra politika frakcio	sukcesa
la 17-an de majo 1972		malsukcesis

15a de majo, 1973	dekstrala armeo fa ctionarmy fa	malsukcesis
5-a de junio, 1974	ctionarmy fa	malsukcesis
la 9-an de decembro, 1977	ctionarmy kaj	malsukcesis
julio 28, 1978	politika fa ctionarmy fa ctionarmy	sukceso fu l
julio 17, 1980	fa ction	sukceso fu l
Aŭ gusto 4, 1981		sukceso fu l
Brazil		
29 oktobro, 1945	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
1-a de novembro, 1955	armeo	sukceso fu l
Aŭ gusto 26, 1961	fakcioelementoj de triservoj	sukceso fu l
Aprilo 1, 1964	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
Chile		
29 junio, 1973	dekstrala armeo kaj politika fakcioelementoj de	malsukcesis
Septembro 11, 1973	tri servoj	sukceso fu l
Kolombio		
julio 13, 1953	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
10a de majo, 1957	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
Kosta Rika		
—	—	—
Cuba		
marto 10, 1952	army fa ctionarmy	sukceso fu l
Aprilo 4, 1956	fa ction for reign	malsukcesis
aprilo 17-19, 1961	- s up portedarmy fa ction	malsukcesis
Dominica		
aprilo 27, 1981	regando - s up portedpolitika fakcio	malsukcesis
Dominika Respubliko		
Januaro 13, 1962	armeofa	malsukcesis
Septembro 25, 1963	ctionarmy fa	sukceso fu l
aprilo 25, 1965	ctionarmyandair for rce fa ctionright	sukceso fu l
26a de novembro, 1965	- wingarmyandpolitika fa ction	malsukcesis
Ekuador		
marto 14, 1947	elementoj de tri servoj	malsukcesis
Aŭ gusto 23, 1947	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
1-3-a de septembro, 1947	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
7-9 novembro, 1961	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
julio 11, 1963	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
29 marto, 1966	politikaj fakciaj	sukceso fu l
15a de februaro, 1972	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
1-a de septembro, 1975	militajpolitikaj fakciaj elementoj de	malsukcesis
11a de januaro, 1976	tri servoj	sukceso fu l
21 januaro, 2000	armyandpolice fa ctionarmy fa	sukceso fu l
aprilo 20, 2005	ction	sukceso fu l
Salvadoro		

la 14-an de decembro 1948	armeo frakcio	sukcesa
la 26-an de oktobro 1960	armea kaj politika frakcio dekstra politika	sukcesa
la 25-an de januaro 1961	frakcio armeo kaj politika frakcio	sukcesa
la 25-an de marto 1972	maldekstra armeo frakcio	malsukcesis
la 15-an de oktobro 1979		sukcesa
Grenado		
la 13-an de marto 1979	Komunista armeo frakcio armeo	sukcesa
la 19-an de oktobro 1983	frakcio eksterlande	malsukcesis
la 25-an de oktobro 1983	subtenata armeo kaj politika frakcio	sukcesa
Gvatemalo		
9-a de julio 1949	armeo frakcio	malsukcesis
la 27-an de junio 1954	eksterlande subtenata ribelfrakcio politika	sukcesa
la 20-an de januaro 1955	frakcio elementoj de	malsukcesis
la 25-an de oktobro 1957	tri servoj	sukcesa
la 13-an de novembro 1960	maldekstra armeo kaj politika frakcio armeo kaj	malsukcesis
30-a de marto 1963	aerarmeo frakcio eksterlande	sukcesa
la 23-an de marto 1982	subtenata armeo frakcio armeo frakcio	sukcesa
la 14-an de aŭgusto 1982	armeo frakcio	malsukcesis
la 20-an de oktobro 1982	armeo frakcio	malsukcesis
8-a de aŭgusto 1983	armeo frakcio	sukcesa
la 11-an de majo 1988	armeo frakcio	malsukcesis
la 10-an de majo 1989	prezidanto	malsukcesis
la 25-an de majo 1993		malsukcesis
Gujano		
—	—	—
Haitio		
la 11-an de januaro 1946	armea frakcio	sukcesa
la 10-an de majo 1950	armea frakcio	sukcesa
la 14-an de junio 1957	armea frakcio	sukcesa
5-7 aŭgusto 1963	armita politika frakcio armea	malsukcesis
7-a de februaro , 1986	frakcio armea	sukcesa
la 20-an de junio 1988	frakcio armeo	sukcesa
la 17-an de septembro 1988	frakcio armeo	sukcesa
2-a de aprilo 1989	frakcio armeo	malsukcesis
5-a de aprilo 1989	frakcio armeo	malsukcesis
7 januaro 1991	frakcio eksterlanda	malsukcesis
30-a de septembro , 1991	gvidata frakcio	sukcesa
la 19-an de septembro 1994	armea frakcio eksarmea	sukcesa
la 10-an de oktobro 2000	frakcio eksterlande	malsukcesis
la 17-an de decembro 2001	subtenata politika	malsukcesis
29-a de februaro , 2004	frakcio	sukcesa
Honduro		
la 21-an de oktobro 1956	armeo kaj aerarmea frakcio	sukcesa

3 oktobro , 1963	army fa	sukceso fu l
3-a de decembro, 1972	ctionarmyandair for ce fa ctionarmy	sukceso fu l
aprilo 22 , 1975	fa ctionright -	sukceso fu l
la 21-an de oktobro , 1977	flugilopolitika fa ctionarmy fa	malsukcesis
7 aŭgusto , 1978	ctionarmy fa	sukceso fu l
julio 30 , 1999	ctionarmy fa ction	malsukcesis
28-a de junio, 2009		sukceso fu l
J amajko		
—	—	—
Meksiko		
—	—	—
Nikaragvo		
majo 26 , 1947	army fa ction	sukceso fu l
Januaro 22–23 , 1967	right - wingarmyandpolitika fa ctionarmy fa	malsukcesis
Aŭgusto 28 , 1978	ctionrebelarmy	malsukcesis
julio 19 , 1979	fa ctionarmy fa	sukceso fu l
novembro 17 , 1980	ctionpolitika fa	malsukcesis
9-a de septembro, 2005	ction	malsukcesis
Panama		
20a de novembro , 1949	polica	sukceso fu l
9 majo , 1951	fakcioarmeokajpolitika fa	sukceso fu l
2 januaro , 1955	ctionarmeofa	malsukcesis
Oktobro 12 , 1968	ctionnacicgardiofa	sukceso fu l
Decembro 16 , 1969	ctionnacicgardiofa ctionarmy	malsukcesis
16a de marto, 1988	fa ctionnacicgardio	malsukcesis
3 oktobro , 1989		malsukcesis
Paragvajo		
7 marto , 1947	armeo	malsukcesis
3-a de junio, 1948	fakciopolitikapartio fa	sukceso fu l
Decembro 30 , 1948	ctionpolitikapartiofa	sukceso fu l
26a de februaro , 1949	ctionpolitikapartio	sukceso fu l
5 majo , 1954		sukceso fu l
la 3-an de februaro, 1989		sukceso fu l
aprilo 22 , 1996		malsukcesis
18 majo , 2000		malsukcesis
P e		
3-a de oktobro, 1948	navy fa ctionright	malsukcesis
27 oktobro , 1948	- wingarmy fa ctionright -	sukceso fu l
16a de februaro , 1956	wingarmy fa ctionelements de	malsukcesis
julio 18 , 1962	omthreeservices	sukceso fu l
3-a de marto, 1963	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
3 oktobro , 1968	elementoj de tri servoj	sukceso fu l
Aŭgusto 29 , 1975	armeo fakcio	sukceso fu l

9-a de julio 1976	dekstra armeo frakcio prezidanto	malsukcesis
5-a de aprilo 1992	armeo frakcio	sukcesa
la 13-an de novembro 1992		malsukcesis
Surinamo		
la 25-an de februaro 1980	armeo frakcio	sukcesa
la 15-an de marto 1981	armeo frakcio	malsukcesis
la 11-an de marto 1982	armeo frakcio	malsukcesis
la 24-an de decembro 1990	armeo frakcio	sukcesa
Trinidado kaj Tobago		
la 21-an de aprilo 1970	armeo ribelo	malsukcesis
la 27-an de julio 1990	Islamisma frakcio	malsukcesis
Urugvajo		
la 27-an de junio 1973	armeo frakcio	sukcesa
la 12-an de junio 1976	armeo frakcio	sukcesa
Venezuelo, Bolivaria Deputito de la 23-an de		
novembro 1948 11-an de	armeo kaj politika frakcio politika	sukcesa
novembro 1950 2-an de	frakcio elementoj de	malsukcesis
decembro 1952 23-an de	tri servoj	sukcesa
januaro 1958 24-an de	mararmeo frakcio	sukcesa
junio 1960	eksterlande subtenata frakcio dekstra	malsukcesis
4-a de majo 1962	mararmeo frakcio maldekstra	malsukcesis
3-a de junio 1962	mararmeo frakcio nacia gvardio	malsukcesis
30-a de oktobro 1966	frakcio armeo frakcio armeo	malsukcesis
3-a de februaro , 1992	frakcio armea	malsukcesis
la 27-an de novembro 1992	frakcio	malsukcesis
la 11-an de aprilo 2002		malsukcesis

Mezoriento kaj Nordafriko

Alĝerio		
la 19-an de junio 1965	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 13-an de decembro 1967	armeo frakcio	malsukcesis
la 25-an de aprilo 1968	armeo frakcio	malsukcesis
la 10-an de januaro 1992	armeo frakcio	sukcesa
Barejno		
la 16-an de decembro 1981	eksterlande gvidata frakcio	malsukcesis
Ĉadujo		
8 januaro 1991	etno-politika frakcio polica	malsukcesis
7-a de decembro 2000	frakcio	malsukcesis
Egiptujo		
23-a de julio 1952	armeo frakcio	sukcesa
5-a de februaro 1966	maldekstra politika frakcio politika	malsukcesis
la 24-an de septembro 1966	frakcio	malsukcesis

la 27-an de aŭgusto 1967	armeo kaj politika frakcio politika	malsukcesis
1-a de junio 1975	frakcio	malsukcesis
Irano		
la 16-an de aŭgusto 1953	armea frakcio	malsukcesis
la 19-an de aŭgusto 1953	armea frakcio	sukcesa
la 16-an de januaro 1980	armea frakcio	malsukcesis
la 27-an de junio 1980	armea frakcio	malsukcesis
Irako		
15-a de julio 1958	armeo frakcio	sukcesa
8-9 marto 1959	maldekstra armeo frakcio	malsukcesis
8-a de februaro , 1963	armeo kaj aerarmeo frakcio	sukcesa
la 18-an de novembro 1963	aerarmeo frakcio	sukcesa
5-a de septembro 1964	armea frakcio	malsukcesis
la 17-an de septembro 1965	armea frakcio	malsukcesis
30-a de junio 1966	Nasserist-armea frakcio	malsukcesis
la 17-an de julio 1968	dekstrula Ba'ath-armea frakcio eksterlande	sukcesa
la 20-an de januaro 1970	subtenata frakcio polico kaj politika	malsukcesis
30-a de junio 1973	frakcio ribela armeo kaj civila frakcio	malsukcesis
1-29 marto 1991	armea frakcio	malsukcesis
1-a de julio 1992		malsukcesis
Israelo		
—	—	—
Jordanio		
—	—	—
Kuvajto		
—	—	—
Libano		
31-a de decembro 1961	armeo kaj triba frakcio armeo	malsukcesis
8-14 majo 2008	kaj politika frakcio	malsukcesis
Libio		
1-a de septembro 1969	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 10-an de decembro 1969	eksterlanda subtena frakcio armeo	malsukcesis
la 14-an de aŭgusto 1975	frakcio ribela	malsukcesis
la 17-an de oktobro 1993	armeo frakcio	malsukcesis
Malto		
—	—	—
Maroko		
la 10-an de julio 1971	frakcio de generalo en armea	malsukcesis
la 17-an de aŭgusto 1972	aerarmea frakcio	malsukcesis
Omano		
23-a de julio 1970	Filo de sultano kaj plie palacgardisto	sukcesa
Kataro		
la 22-an de februaro 1972	reĝa frakcio	sukcesa

la 27-an de junio 1995	royal faction	sukcesa
la 20-an de februaro 1996	royal faction	malsukcesis
Saŭ diarabio		
—	—	—
Sirio		
30-a de marto 1949	armeo frakcio	sukcesa
La 18-an de aŭ gusto 1949	armeo frakcio	sukcesa
la 17-an de decembro 1949	armeo frakcio	sukcesa
la 28-an de novembro 1951	armeo frakcio	sukcesa
la 25-an de februaro 1954	armeo frakcio	sukcesa
la 28-an de septembro 1961	armeo kaj politika frakcio armeo	sukcesa
la 28-an de marto 1962	frakcio	sukcesa
1-a de aprilo 1962	Nasserist-armea frakcio	malsukcesis
8-a de marto 1963	maldekstrema armeo-frakcio-	sukcesa
la 23-an de februaro 1966	maldekstrema Ba'ath-armea frakcio armeo-	sukcesa
8-a de septembro , 1966	frakcio armeo-	malsukcesis
la 28-an de februaro 1969	frakcio dekstrula	sukcesa
la 13-an de novembro 1970	Baaa-armea frakcio	sukcesa
2-a de februaro , 1982	Sunaa ribela frakcio	malsukcesis
Tunizio		
7-a de novembro 1987	armea frakcio	sukcesa
Unuiĝintaj Arabaj Emirlandoj		
la 24-an de januaro 1972	politika frakcio	malsukcesis
la 16-an de junio 1987	politika frakcio	malsukcesis
Cisjordanio kaj Gaza Sektoro		
—	—	—
Jemeno		
5-a de novembro 1967	politika frakcio	sukcesa
2-a de marto 1968	maldekstra politika kaj triba frakcio armeo	malsukcesis
la 25-an de julio 1968	frakcio armeo	malsukcesis
la 26-an de januaro 1969	frakcio armeo	malsukcesis
la 13-an de junio 1974	frakcio armeo	sukcesa
la 11-an de oktobro 1977	kaj politika frakcio armeo frakcio	malsukcesis
la 26-an de junio 1978	armeo frakcio	sukcesa
la 16-an de oktobro 1978		malsukcesis
<hr/>		
Sudazio		
<hr/>		
Afganio		
la 17-an de julio 1973	armeo kaj polico	sukcesa
30-a de novembro 1976	retiriĝs armeoficiro armeo	malsukcesis
la 27-an de aprilo 1978	kaj aerarmeo maldekstra	sukcesa
la 27-an de marto 1979	armeo frakcio	sukcesa

la 27-an de decembro 1979	eksterlanda subtena frakcio	sukcesa
6-a de marto 1990	armeo frakcio	malsukcesis
la 15-an de aprilo 1992	ribela frakcio	sukcesa
Oktobero 7- decembro 17, 2001	eksterlande subtenata frakcio	sukcesa
4-a de aprilo , 2002	ribela frakcio	malsukcesis
Bangladeŝ o		
la 15-an de aŭ gusto 1975	armeo kaj politika frakcio ribela	sukcesa
3-a de novembro 1975	armeo frakcio armeo	sukcesa
7-a de novembro 1975	ribelo armeo kaj	sukcesa
2-a de oktobro 1977	aerarmeo frakcio armeo frakcio	malsukcesis
la 17-an de oktobro 1980	armeo frakcio	malsukcesis
30-a de majo 1981	armeo frakcio	malsukcesis
la 24-an de marto 1982	armeo frakcio	sukcesa
la 20-an de majo 1996	armea frakcio	malsukcesis
la 11-an de januaro 2007		sukcesa
Butano		
—	—	—
Barato		
—	—	—
Maldivoj		
la 10-an de marto 1975	prezidanto	sukcesa
la 27-an de aprilo 1980	eksprezidanto kaj eksterlandaj solduloj	malsukcesis
3-a de novembro 1988	eksterlandsubtena armeo frakcio	malsukcesis
Nepalo		
la 15-an de decembro 1960	reĝ plus armea frakcio reĝ	sukcesa
4-a de oktobro , 2002	plus armea frakcio	sukcesa
Pakistano		
7-27 oktobro 1958	elementoj el tri servoj	sukcesa
5-a de julio 1977	elementoj el tri servoj	sukcesa
la 12-an de oktobro 1999	armea frakcio	sukcesa
3-a de novembro 2007	armea frakcio	malsukcesis
Srilanko		
la 29-an de januaro 1962	politika frakcia	malsukcesis
5-23 aprilo 1973	armeo kaj ribela frakcio	malsukcesis

Tabelo C.3. La efikeco de la puĉo, 1945-2010: rezulto kiel funkcio de ĉefpartio

Ĉefa partio	Sukcesa	Malsukcesis	Entute	Sukcesprocento
Armea frakcio	203	263	466	44%
Politika frakcio	52	77	129	40%
Eksterland-subtenata	11	19	30	37%

Prezidanto	6	1	7	86%
Ĉefministro	2	1	3	66%
Registara frakcio (princo, reĝo, ktp.)	5	1	6	83%

Tabelo C.4. La ofteco de la puĉo: regiono kaj tempodistribuo de puĉo, 1945-2010 (surbaze de komencado dato de puĉo)

ĈIUJ REGIONOJ				
Tempoperiodo	Sukcesa	Malsukcesis	Entute	Proporcio sukceso
1946-1950	19	8	27	70%
1951-1955	17	7	24	71%
1956-1960	16	9	25	64%
1961-1965	34	23	57	60%
1966-1970	34	33	67	51%
1971-1975	38	46	84	45%
1976-1980	35	35	70	50%
1981-1985	17	32	49	35%
1986-1990	24	32	56	43%
1991-1995	23	37	60	38%
1996-2000	18	21	39	46%
2001-2005	13	20	33	39%
2006-2010	11	14	25	44%
Totaloj	299	317	616	49%
Subsahara Afriko				
1946-1950	0	0	0	—
1951-1955	0	1	1	0%
1956-1960	2	2	4	50%
1961-1965	7	5	12	58%
1966-1970	18	12	30	60%
1971-1975	13	16	29	45%
1976-1980	14	17	31	45%
1981-1985	11	20	31	35%
1986-1990	12	10	22	55%
1991-1995	12	25	37	32%
1996-2000	10	7	17	59%
2001-2005	6	14	20	30%
2006-2010	4	7	11	36%
Totaloj	109	136	245	44%
Orienta Azio kaj Pacifiko				

1946-1950	1	3	4	25%
1951-1955	1	1	2	50%
1956-1960	4	1	5	80%
1961-1965	7	3	10	70%
1966-1970	1	2	3	33%
1971-1975	5	6	11	45%
1976-1980	5	5	10	50%
1981-1985	0	2	2	0%
1986-1990	4	7	11	36%
1991-1995	2	2	4	50%
1996-2000	5	6	11	45%
2001-2005	2	1	3	67%
2006-2010	4	5	9	44%
Totaloj	41	44	85	48%

Eŭ ropo kaj Centra Azio

1946-1950	2	0	2	100%
1951-1955	0	0	0	–
1956-1960	1	0	1	100%
1961-1965	1	2	3	33%
1966-1970	1	2	3	33%
1971-1975	4	6	10	40%
1976-1980	1	0	1	100%
1981-1985	1	1	2	50%
1986-1990	2	5	7	29%
1991-1995	3	1	4	75%
1996-2000	1	1	2	50%
2001-2005	1	1	2	50%
2006-2010	1	0	1	100%
Totaloj	19	19	38	50%

Latin-Ameriko kaj Karibio

1946-1950	13	5	18	72%
1951-1955	12	4	16	75%
1956-1960	6	5	11	55%
1961-1965	13	8	21	62%
1966-1970	7	5	12	58%
1971-1975	9	11	20	45%
1976-1980	10	5	15	67%
1981-1985	4	6	10	40%
1986-1990	5	7	12	42%
1991-1995	3	5	8	38%

1996-2000	1	4	5	20%
2001-2005	2	3	5	40%
2006-2010	1	0	1	100%
Totaloj	86	68	154	56%

Mezoriento kaj Nordafriko

1946-1950	3	0	3	100%
1951-1955	4	1	5	80%
1956-1960	1	1	2	50%
1961-1965	6	4	10	60%
1966-1970	7	12	19	37%
1971-1975	2	6	8	25%
1976-1980	1	4	5	20%
1981-1985	0	2	2	0%
1986-1990	1	1	2	50%
1991-1995	2	4	6	33%
1996-2000	0	2	2	0%
2001-2005	0	0	0	—
2006-2010	0	1	1	0%
Totaloj	27	38	65	42%

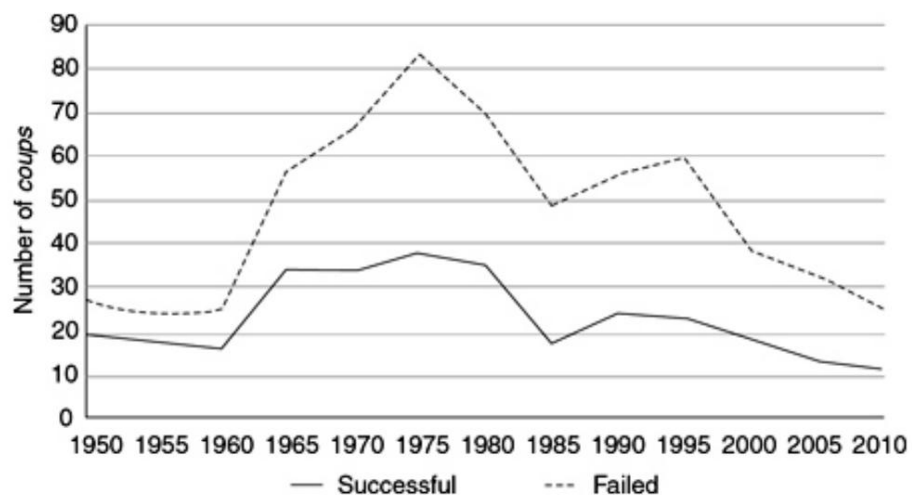

Sudazio

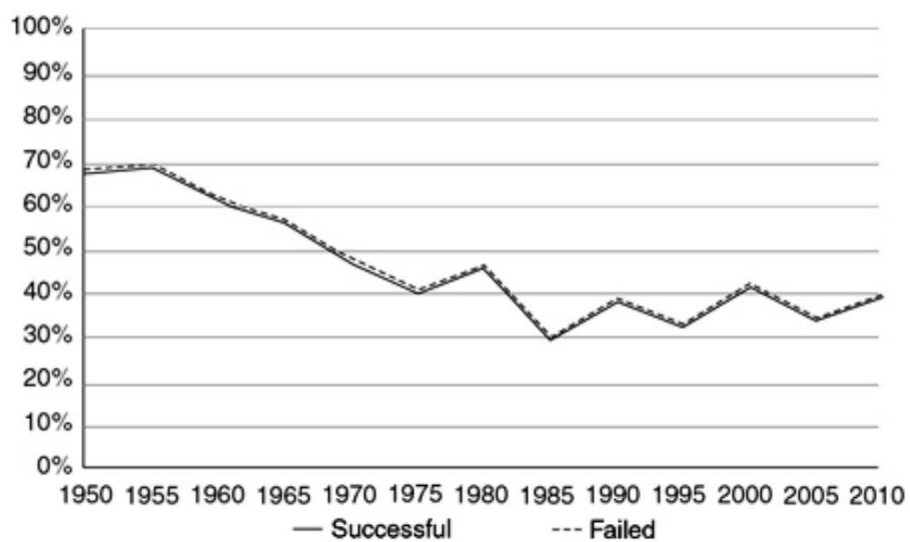

1946-1950	0	0	0	—
1951-1955	0	0	0	—
1956-1960	2	0	2	100%
1961-1965	0	1	1	0%
1966-1970	0	0	0	—
1971-1975	5	1	6	83%
1976-1980	4	4	8	50%
1981-1985	1	1	2	50%
1986-1990	0	2	2	0%
1991-1995	1	0	1	100%
1996-2000	1	1	2	50%
2001-2005	2	1	3	67%
2006-2010	1	1	2	50%
Totaloj	17	12	29	59%

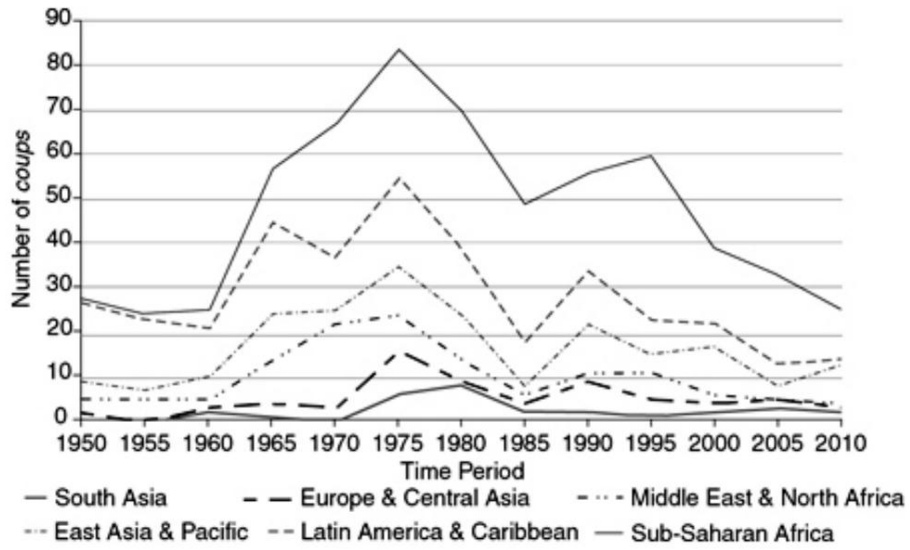

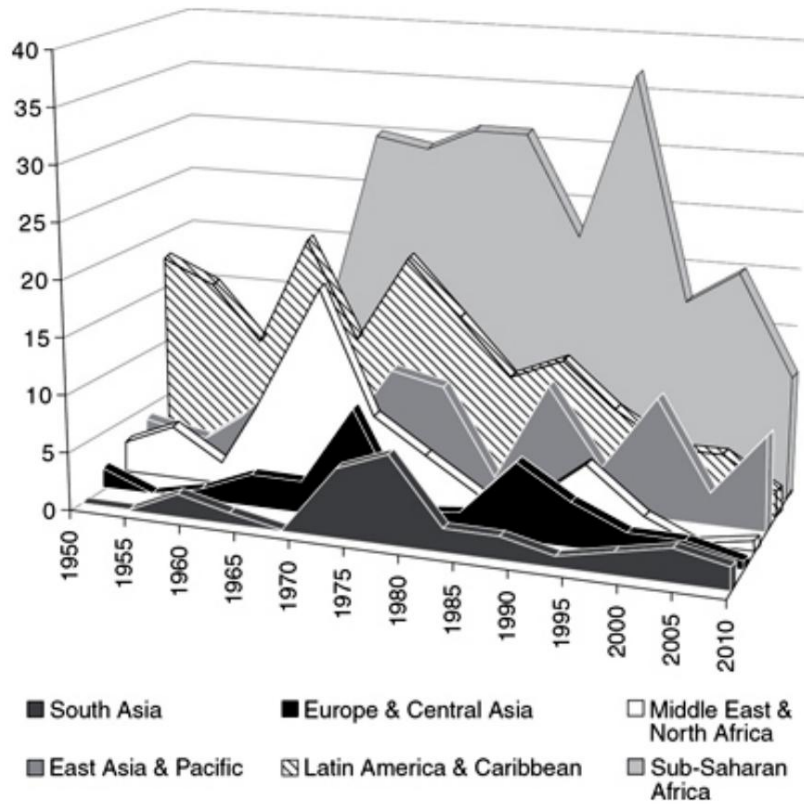
Figuro C.1. Ofteco de puĉoj, 1950-2010.

Figuro C.2. Proporcio de sukcesaj kontraŭ malsukcesaj puĉoj, 1950-2010.

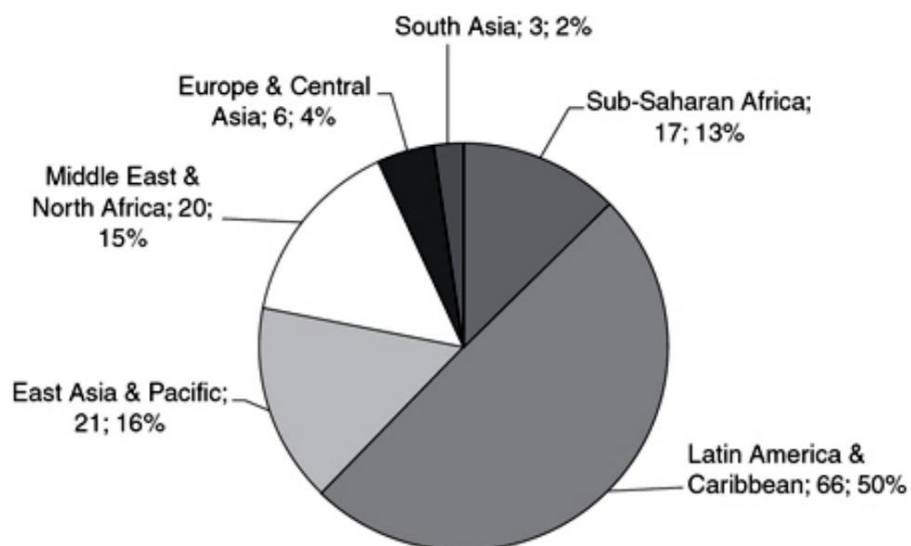

Figuro C.3. Ofteco de puĉoj laŭ regiono, 1950-2010 (stakigita).

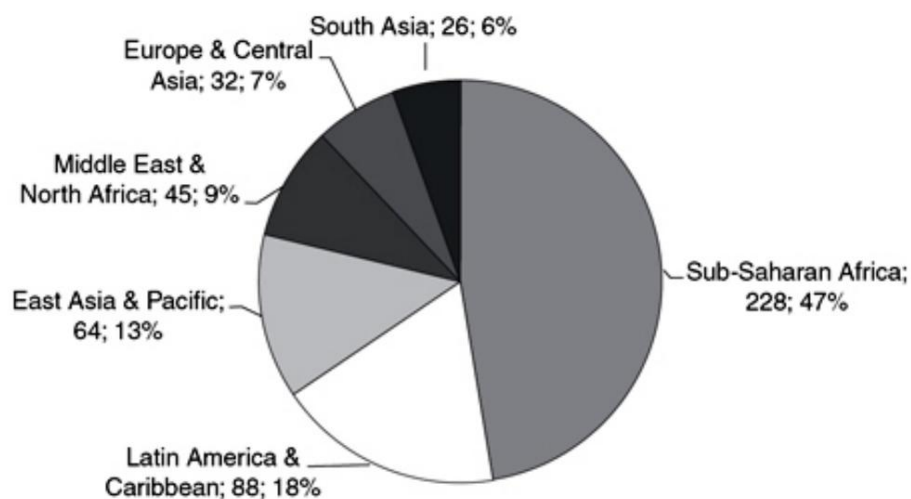

Figuro C.4. Ofteco de puĉoj laŭ regiono, 1950-2010 (nestaplikita).

Figuro C.5. Distribuo de puĉoj laŭ regiono, 1945-1965 (laŭ regiono; nombro da provoj; procento de totalaj provoj).

Figuro C.6. Distribuo de puĉoj laŭ regiono, 1966-2010 (laŭ regiono; nombro da provoj; procento de totalaj provoj).

Indekso

Acheson, dekanano, 59
Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) partio, xxvii, 153
Afganio, usonaj vojkonstruaj pagoj, 41
Afriko: koloniaj potencoj, etnografiaj teorioj de, 83; grupoj kiuj influas politikajn politikojn, 121
Afriko, subsahara: transiro de kolonia regado, problemoj de, xxii-xxv; postkolonia misregistaro, xxv-xxvi; emerĝaj demokratioj, xxvi-xxvii; politikaj fortoj en, 121 Aguiyi-Ironsi, Johnson Thomas
Ummunnakwe, 49 al-Assad, Bashar, xix, 127 al-Assad, Hafez, 15, 66, 127 alaŭ itoj.
Vidu Syria Al-Azhar University (Egiptio), 150 al-Banna, Hasan, 163 al-Din, Shah Mozaffar, 42 al-Qaeda, 151 al-Sī sī , Abdul-Fattāḥ Sa'ī d Ḥusayn Khalī l, 71 al-Za'im, Husni, 40 Amin, Idi, xxvi
Kontraŭ puĉaj provizaĵoj:
apartigado de armeaj kaj sekurecaj taĉmentoj, xvi-xviii, 4; interna spionado, xix
Araba-Israela-Milito, organizo de fortoj, 71
Araba Socialisma Partio Ba'ath, xx, 15
Arafat, Yasser, xx-xxi
Aref, Abd-el-Rahman, 85, 88, 88-89
Armitaj fortoj: komunikado inter servoj malinstigita, xvii-xviii; apartaj uniformoj de militistaro kaj sekureco, xvii; oficiro korpore kaj prononciamento, 9; internaj sekurecaj taĉmentoj en islamaj landoj, 58; kontrolo de civila loĝantaro, 65; moderna armea efikeco, 65, 67-68; altrangaj oficiroj, efikeco de, 77
Armetrupoj, enfiltrigistategio, 96-97; lojalecfaktoro kaj, xvii, 65-66; nivelo de komando kaj decidoj, 69-71; karaktero de unuoj kaj, 78-80, 89-90; regionaj diferencoj, 89-90; komencaj individuoj kaj aliaj, 95; koncentrita aŭ difuza, 215-216
Armetrupoj, rekrutado de esencaj individuoj, 74-78; eblaj informantoj, 78-80, 91; malkontentaj oficiroj, 85-87; familiaj ligoj, 87-89; danĝero en trovado de unua rekruto, 91-92, 188;

sloganoj kaj fruaj informoj, 92-93; fakta rolo en puĉo, 94, 188
Armetrupoj, respondo al la okazaĵoj dum puĉo, 175-176

Baath-partio, 67, 84, 89, 151. Vidu ankaŭ Arab Socialist Baath Party Belga
Kongo. Vidu Konga Respubliko Bello, Ahmadu,

48-49 Berlusconi, Silvio,

19-20, 149, 201-202 Bokassa, Jean-Bédél, 197

Bolivio: Comibol, sindikatoj

post 1952 revolucio, 166-167; Movimiento Nacionalista

Revolucionario Partido, 166-167

Bolŝevikoj, 56, 134, 161

Britio: Bakhtiari-ĥanoj kaj, 42-44; regiona polictrupo, 102; MI-5, kontraŭ spionado

funkcio, 111; politikaj fortoj en, 119; sindikatoj per metio, 167

British Petroleum in Iran, 42-44

Buddhism, in Vietnam, 154. Vidu ankaŭ Vietnam

Bureaucrats and bureaucracy: pinta nivelo, fideleco de, 2; maŝinaro de registaro, 4-5; stabiligi kaj akiri lojalecon,
192-194

Burundo, Watutsi religia hierarkio, 50

Katolikismo kaj la Romkatolika Eklezio: Vjetnamio, 28, 156; Francio, 118; Italio, 148-150; komerco
sindikatoj en Italio, 167-169

Centafrika Respubliko, puĉo radioanonco (1966), 197 Central Intelligence

Agency (CIA), 59 Challe, Maurice, 116-117,

124-125 Ĉinio: Manĉura dinastio kaj

Jurchens, 3; Komunista partio, 15-16; propagando, subpremo kaj ekonomia plibonigo, 213 Oficistoj. Vidu

Burokratoj kaj burokratio Civila

milito, xvi, 8 Konga Respubliko: Katanga Respubliko, 39,

46; provinca

malakcepto de centra administracio,

45-46 Konstituciaj monarkioj, 5-6

Korupto kiel ellasilo de puĉoj, xvi

Puĉo, difino de, 2, 11-12

Puĉo-ene-puĉo, 185, 190-191

Ĉeĥoslovakio, 82; armilprovizanto al Egiptio, 32; identeco de vera potenco post la Dua Mondmilito,

129. Vidu ankaŭ Orienta Eŭropo, etnaj rivalecoj en

Darul Uloom islama lernejo, 10 de

Gaule, Karlo, 5, 17-18, 116-117 Evolulandoj,

faktoroj por puĉo en, 18 Diem, Ngo Dinh, 28-29,

155-156 Doktrino (diplomatio) de efika

kontrolo, 204 Druzoj. Vidu Syria Duvalier, François

"Doc", 211-212

Duvalier, Jean Claude "Baby Doc", 212

Orienta Eŭropo, etnaj rivalecoj en, 82

Ekonomie postigitaj landoj: izolado de civitanoj, 21–22; politika pasiveco sed subesta kolero, 22–24; burokratoj, respondo al puĉo, 23–24; elitoj, respondo al puĉo, 25–26; partopreno limigita al malmultaj, 26–27; politika povo en, 27

Egiptio: Araba Socialisma Unio, 15; 1952 puĉo, 23; Islama Frateco kaj "Nigra Sabato", 23; Sovetia influo per armilinterkonsentoj, 32–33; alcentrigita komando de militistaro, 71

Erdoĝan, Recep Tayyip, xxviii

Etiopio, Adis-Abebo - Ĝibutia fervoja graveco, 142

Etnaj ligoj kaj rivalecoj, 3, 4, 49–50; rolo en ribeloj, 10; minoritatoj, rolo de, 45, 54–55; separismaj elementoj kaj, 48; graveco de, 81–82

Federaciaj sistemoj, alcentrigita registaro kaj, 46–49

Francio: reĝmoŝ anĝ en, 5; Kvina Respubliko, komencante simile al puĉo, 16–18; Unio por la Nova Respublika Partio, 18; malsukcesa puĉo por faligi Kvinan Respublikon, 116–118; grupoj kontraŭ starantaj puĉon, efikon de, 118; Firmaoj Républiques de Sécurité, polico ne armea, 124–125

Ĝendarmaro kaj Police Nationale (Francio): Paris Préfecture, 100–102; komunikado kaj, 136

Germanio (nazia): partia milico, 54–55; Munkena puĉo (1923), 55

Ganao: Nkrumah-respondo al demisiigo, 25; policvastiĝo por inkludi milician (1957), 105; Nkrumah demisiigo kaj prezidenta loĝejo, 144; La partio kaj persona gvidado de Nkrumah, 164; radioanonco Nkrumah renverso (1966), 197; rekono de la Nacia Liberiga Konsilio, 203–204; edukado kaj vivnivelo sub Nkrumah, 213

Grekio: Radio Lariso kaj kontraŭ puĉo, 132; promeso pri nuligo de bankaj ŝuldoj, 200

Haitio: radio/televideo en, 133; propagando kaj subpremo sub Duvalier, 211–212

Hamdun, Mustafa, 197

Hinduismo, 154

Hungario, 1956 Revolucio, 28

Hussein, Saddam, 15

Ibn Saud, Abdul Aziz, 40

Indonezio, marama kaj aertransporto (1965), 68–69

Informkampanjo, postpuĉo, 196–197; minimumigi novaĵojn pri rezisto, 197–198; trankviligi loĝantaron de utila naturo de puĉo, 198; sloganoj demonigantaj eksterajn fortojn, 198–199

Ribelantoj, pagoj al: francaj kaŭĉukplantejoj en Vjetnamio, 41; usona vojkonstruado pagoj, 41–42; naftokompanioj kaj loka kontrolo, 42–43

Inteligentaj agentejoj, eksterlandaj, 64

Inteligenteco-Reformo kaj Terorismo-Preventado-Leĝo de 2004, 62

Irano, British Petroleum en, 42–44

Irako: 1958 revolucio, 6; Baath Party, 15; 1963 puĉo, demisiigo de komunistoj, 85; 1963 puĉo, kaj rolo de familio, 88–89

Iraq Petroleum Company, 40–41

Islamo: Korana bazo por leĝo, xxviii; Wahhabi, 3, 10; Suna-ŝijaa konflikto, 84; influo en apartaj landoj, 150–151, 153; ekstremistoj kaj ĝihadaj grupoj, 152–153, 157–159; islamano

perforto, 159; puĉa alianco kun status quo, 198. Vidu ankaŭ Sirio
Islama Ŝtato, 152-153; al-Khulafa' al-Rashidun, 158
Israelo: Sestaga Milito, 33; inteligenteco en, 60, 65; defendaj fortoj de, 65; defendaj fortoj de, 71
Italio: fragila demokratio en, 18-20; Karabenistoj, interna sekureca funkcio, 113; Katoliko
Preĝejo kaj Democrazia Cristiana partio, 148-150; regata de parlamentano el Partio
Demokrata, 201-202

Jadid, Salah, 66-67; Nacia Revolucia Konsilio kaj, 127
Jouhaud, Edmondo, 116

Kornilov puĉo, 9, 56

Latin-Ameriko: varbado de militistoj, 92; promeso de agrara reformo, 200; rekono de
puĉo, 204
Gvidado, izolado de: en sindikatoj, 122-123; en registaro, 123; antaŭ puĉaj registaraj individuoj, 124-125;
identeco de vera potenco, 129-130; ceremoniaj figuroj, 130, 131; en registaro, 217-218

Libano, povdivido inter religiemaj grupoj, 49-50
Legitimeco, principo de, 13-14; ŝtatestro kaj, 201-203; rekono de eksterlandaj potencoj,
203-204

Lenin, Vladimir Iljiĉ, 56, 134
Liberigo, 10

Madagaskaro, Haute Autorité de la Transition, eksterlanda rekono de, 204-205
Amasa komunikado, uzo de registaro aŭ puĉo, 122
Militfortoj de Grandaj Potencoj, influo al registaro, 35
Monopolaj korporacioj en malgrandaj ekonomioj, 36-39; ŝtataj naftokompanioj, 39; Unio
Minière kaj Aramco, 39-40; United Fruit Company, 40; Francaj kaŝtanoĉukplantejoj en
Vjetnamio, 41
Maroko, malsukcesa puĉo kontraŭ reĝo Hassan II, xxi-xxii
Mugabe, Roberto, xxvi
Islama Frateco de Egiptio, 151, 163

Nasser, Gamal Abdel, 15, 126, 159
National Security Agency (Usono), 59
Neŭtraligo: de militistaro, 53-57, 66-67, 91, 95-96; Ĝendarmaro kaj Police Nationale (Francio), 99; miliciaj
fortoj, 105-106; sekurecaj agentejoj, 109; de politikaj fortoj, 119, 121-123; religiaj grupoj, 156-157;
teknikaj instalaĵoj, 186 Niĝerio: divido de potenco en puĉo de 1966,
48-49; islamaj/kristanaj rivalecoj, 82; puĉo radioanonco (1966), 197 Nkrumah, Kwame. Vidu Ghana
Novotny, Antonin, 82
Nzeogwu, Major, 197

Oficejo de Strategiaj Servoj (Usono), 59

Opoziciaj grupoj, aktivuloj: islamismaj milicoj, 146; politikaj partioj, 146; sindikataj movadoj, 146; ekstremismaj grupoj, 147

Organika aŭ difuza registaro, 35, 44; politika centro, 50-51

Organizoj, politikaj: "maŝinaj" partioj, 160-161; "insurekciaj" partioj, gvidado de, 161-163; paraburokraciaj partioj, 163-164; evoluintaj landoj kaj, 164-165; sindikatoj, 165-169

Organizoj, rolo de: religiaj grupoj, 147; religiaj grupoj, neŭtraligo, 156-157

Oufkir, Mohammad, xxi-xxii

Palacaj gardistoj. Vidu Sukceso de puĉo

palestina ministerio, internaj spionadservoj, xx-xxi Miliciaj

fortoj, 97-98, 102; vojbaroj al puĉoj, 104 Miliciaj fortoj, Francio.

Vidu Ĝendarmaro kaj Police Nationale (Francio)

Fizikaj instalaĵoj: radiostacioj, perdo de graveco, xv; neŭtraligo de fervojoj en Rusio, 56; forkapto aŭ neŭtraligo, 123; radio/televida minimuma bezono, 131-133, 194; komunikado ene de puĉo kaj registaro, 134-135; vojoj kaj vojbaroj, 137-138; fizika ĉeesto en kapitolo, 139-141; flughavenoj kaj fervojoj, 141-142; publikaj konstruaĵoj, simbolaj kaj strategiaj, 143-145; forkapto aŭ neŭtraligo, 216-217 Pilsudski, Józef, 142 Pollando, fervoja fiasko en puĉo (1926), 142 Polico, organizo de, 97-98;

funkcia en Francio, 100; regionaj en Britujo, 102;

Konstitucia en Usono, 103

Police, kampara kaj urba: minacoj en puĉo, 106-108; varbaj eblecoj, 108-109

Politikaj fortoj: dialogo en nedemokratiaj ŝtatoj, 14-15; pasiveco aŭ kontraŭstaro al puĉo, 53

Politike sendependaj landoj, 27; ekstera potenco kaj, 28-30, 34-35; koloniaj kravatoj kaj, 30-

31; rolo de ĉasaviadiloj-fabrikistoj, 31; kapablo fari puĉon, 34

Politika stabileco, kaj vivnivelo, 207-208

Loĝantaro: pasiveco en islamaj landoj, xxviii; izoliteco en malriĉaj landoj, 20-21; neŭtraleco de, 25; izoliteco en malriĉaj landoj, 106; amaskomunikado atingi, 122; aliro al radio kaj televido, 133; respondo al puĉo, 195, 208; propagando kaj subpremo, 209-211

Portugalio: armetrupoj organizo kaj forto, 72-74; efiko de kolonia imperio sur militistaro, 95-96

Postkoloniaj regimoj, ekonomia stabileco de, 208-209

Postpuĉaj agoj: establado de kontrolo, 189-190; komunikado kun partoprenantoj, 191; danĝeraj aliancanoj, 191; identigante fidelajn aktorojn, 192; informkampanjo, 194; fizika senmoveco por malhelpi reziston, 195-196; serĉante lojalecon de loĝantaro per promesoj, 200

Antaŭ kondiĉoj por puĉoj. Vidu Ekonomie postigitaj landoj; Organika aŭ difuza registaro; Politike sendependaj landoj; Regionaj aŭ etnaj blokoj, kontrolo de

Pronunciamiento, 8-9, 11

Puĉo, 9, 11

Qāsim, Abd al-Karīm, 7-8, 85

Qutub, Sayyid, 159

Fervojoj, 142-143, 174

Regionaj aŭ etnaj blokoj, kontrolo de, 45
Religiaj rivalecoj, 82
Revolucio, 7-8; distingo de puĉo, 53 Rivala
ŝtatstrukturo, talibano, 10 Rumanio,
komunista gvidado transpreno, 10 Rusio: trono
kaptita de potenco, 7; 1917 revolucioj de, 56; fervojista sindikato, rolo en revolucio, 56; Okhrana, la cara
sekreta polico, 114; 1918 revolucio-malsukceso sekurigi telekomunikadon, 134. Vidu ankaŭ Union of
Soviet Socialist Republics Ruando, Bahutu-transpreno kaj Watutsi-respondo,
50-51

Salan, Raoul, 116, 118
Saud-Arabio: "Blanka Armeo" de Bedueno, 3-4; Imamo Muhammad bin Saud Mechanized Brigade, 4;
Aramco, kaj, 40 Sekurecagentejoj:
kontraŭ-puĉaj iniciatoj, xvi-xvii; manko de limoj sur, 109-110; kontraŭ spionado, 111; kontraŭ spionado,
112; interna sekureco kaj inteligenteco, 112-113; komunikado kaj, 113, 136; "kaŝita" ene de sekuraj
agentejoj, 114-115; respondo al informoj pri daŭra puĉo, 178-181. Vidu ankaŭ Gendarmerie kaj Police
Nationale (Francio); Usonaj sekurecaj agentejoj Shah, Reza, 126 Snowden, Edward, 59 Sud-Koreio,
sekurecservoj fuzio kaj puĉo (1977), xviii
Sukceso de puĉo:
izoliteco de "malmolaj"
obeemaj fortoj, 173-175, 219-221; konfuzo de

armea kaj individua lojaleco, 188-189. Vidu ankaŭ Neŭtraligo
Sukceso de puĉo, personaro: armetrupoj, polico, sekurecaj servoj, 54-55; partia milico, 54-
55

Sukceso de puĉo, rapideco, 54, 171-172
Sirio: internaj spionadservoj, xix-xx; Alaŭitoj (ŝijaistoj) kaj Druzoj, xx, 54, 83-84, 127-128; reago al regionaj
ribeloj, xxi; Hafez al-Assad 1970 puĉo, 7; Baath Party, 15, 67,
126-127; Iraq Petroleum Company akuzita je sekretaj agadoj, 40-41; Suna-ŝija konflikto, 84; Sunaa
plimulta opozicio, 127; Troupes spéciales du Levant, 127; ekvilibro de sektoj en, 127-128; Alepo-puĉa
radioanonco (1954), 197

Tanzania Afrika Nacia Unio, 163 Celoj dum
puĉo: tre protektitaj instalaĵoj, 184-185; teknikaj instalaĵoj por neŭtraligi, 186; individuoj por izoli dum
puĉo, 186-187; taktikoj por kontroli, 217-218 Tempoelemento de puĉo, 170-171;
cirkonstancoj kontraŭ bezono de rapideco, 177; kunordigo inter
teamoj, 180-182; informante aliajn ŝlosilajn individuojn, 188
Tonton Macoutes, 211-212
Sindikatoj, 19, 56, 165-169
Transportinstalaĵoj. Vidu Flughavenoj; Fervojoj
Trockij, Leono, 65
Tshombe, Moïse Kapenda, 39
Turkio: revigliĝo de lokaj konservativaj praktikoj, xxvii-xxviii, 153-154; Sunaaj politikoj en,
154

Unio de Sovetaj Socialismaj Respublikoj: kontrolo de Hungario, 28; influo kaj potenco super Egiptujo, 32-33

Usono: politikaj partneroj de prezidanto, 2; federacio kun laŭ grada centralizita potenco, 47; vastiĝo de armeaj kaj spionfortoj, 58-59; grupoj kiuj influas Mezorientan politikon, 120; Sekcio de Defendo komunikadosistemo, 136

Usonaj sekurecaj agentejoj, 60-63: elektronika monitorado kaj supraj bildoj, 64; mankoj kaj problemoj de, 64. Vidu ankaŭ Central Intelligence Agency (CIA); Nacia Sekureca Agentejo (Usono); Oficejo de Strategiaj Servoj (Usono)

US Senate Intelligence Committee Torture Report (2015), 63

Vjetnamio: 1963 puĉo, 28-30; religiaj kaj politikaj grupoj de, 155-156
Vikĵ el, 56

Okcidentafriko, promeso de pliigita prezo de kakao, 200

Xi Jinping, 15-16

Jugoslavio, partopreno de populacio en debato, 14-15

Zeller, André, 116